

Til
Statens Kunstråds Musikudvalg

Dokumenttype
Rapport

Dato
December, 2010

ANALYSE AF PENGESTRØMME OG RESSOURCER I DANSK MUSIKLIV

ANALYSE AF PENGESTRØMME OG RESSOURCER I DANSK MUSIKLIV

INDHOLD

1.	Indledning	1
2.	Sammenfatning	3
2.1	Samlet økonomi i dansk musikliv	3
2.2	Kortlægning af musikstøtten	4
2.3	Pengestrømme	6
2.4	Effekter	8
2.5	Profiler	11
2.6	Metode og datagrundlag	15
3.	Metode	17
3.1	Værdikæden og aktører i dansk musikliv	17
3.2	Datagrundlag og metode	21
3.3	Definitioner og begreber	25
4.	Delopgave 1: Kortlægning af den samlede økonomi i dansk musikliv	27
4.1	Samlet økonomi	27
4.2	Uddannelses- og undervisningsinstitutioner	28
4.3	Skabende og udøvende kunstnere	35
4.4	Kor, ensembler og orkestre	40
4.5	Større offentligt støttede kulturinstitutioner	44
4.6	Managere	48
4.7	Pladeselskaber	49
4.8	Producere/produktionsselskaber	51
4.9	Spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse	51
4.10	Koncertarrangører	54
4.11	Bookingbureauer	56
4.12	Musikforeninger	57
4.13	Folkekirken	58
4.14	Danske og internationale kunstnere ved folkekirkens musikalske arrangementer	59
4.15	Distributører	59
4.16	Billeteperatører	60
4.17	Medier	60
4.18	Rettighedsorganisationer	61
4.19	Musikforlag	64
4.20	Offentlige tilskudsgivere	66
4.21	Private tilskudsgivere	66
4.22	Sponsorer	67
4.23	Underleverandører	67
5.	Delopgave 2: Kortlægning af offentlig og privat støtte til musiklivet	69
5.1	Overblik over bevillinger, driftstilskud og støtte til dansk musikliv	69
5.2	Statslige tilskudsgivere	72
5.3	Regioner	74
5.4	Kommuner	75
5.5	Private tilskudsgivere	77
5.6	Fonde	77
5.7	Foreninger	78
5.8	Sponsorer	79
6.	Delopgave 3: Analyse af pengestrømmene	81
6.1	Uddannelse og undervisning	82
6.2	Skabende og udøvende kunstnere	87
6.3	Kor, ensembler og orkestre	89
6.4	Større offentligt støttede kulturinstitutioner	93
6.5	Produktion	96

6.6	Live-koncerter	97
6.7	Salg og afspilning	107
6.8	Rettighedsforvaltning	108
6.9	Tilskudsgivere	109
6.10	Samlet pengestrøm	114
7.	Delopgave 4: Analyse af støttens effekter	124
7.1	Uddannelse og undervisning	125
7.2	Produktion	134
7.3	Distribution	145
8.	Delopgave 5: Profiler af institutioner og musikere	153
8.1	Fremgangsmåde og metode	153
8.2	Skabende og udøvende kunstnere	155
8.3	Kor, ensembler og orkestre	164
8.4	Spillesteder, festivaler, kulturhuse, kongrescentre og koncertsale	169
8.5	Pladeselskaber	175

BILAG

Bilag 1: Overblik over statslige støtteordninger

1. INDLEDNING

Statens Kunstråds Musikudvalg har igangsat en analyse af pengestrømme og ressourcer i dansk musikliv. Formålet med analysen er at etablere et kvalificeret grundlag af kendsgerninger og argumenter, der kan skabe basis for politisk debat og indgå som en del af grundlaget for prioriteringen af den fremtidige støtte til musiklivet.

Analysen er en kvantitativ og faktabaseret beskrivelse af dansk musikliv. Rapporten indeholder således ikke kvalitative vurderinger, eksempelvis af den kunstneriske kvalitet af den udbudte musik eller vurderinger af forholdet mellem støttens omfang og aktørernes produktivitet. Rapporten forholder sig ikke til dansk musikliv i et bredere samfundsøkonomisk perspektiv. Når der anvendes et begreb som værdiskabelse, er det alene et mål for den økonomiske aktivitet inden for dansk musik.

Analysen af pengestrømme og ressourcer i dansk musikliv er med andre ord en deskriptiv kortlægning, der skal danne grundlag for analyser og fortolkning fremadrettet.

Analysen er udarbejdet af Rambøll Management Consulting i perioden april-december 2010. Rapporten er blevet kommenteret af eksperter inden for såvel det rytmiske som det klassiske område. Udvalgte afsnit har været drøftet med centrale aktører. Det skal understreges, at rapportens resultater og formidlingen af disse alene er Rambøll Management Consultings ansvar.

Analysen er struktureret i fem delopgaver:

Delopgave 1: Kortlægning af den samlede økonomi i dansk musikliv

Kortlægningen af den samlede økonomi i dansk musikliv tegner et overordnet billede af de væsentligste aktører og aktiviteter i dansk musikliv i 2009. Kortlægningen består af en økonomisk oversigt for hver aktørgruppe samt en aggregeret oversigt for dansk musikliv samlet set.

Delopgave 2: Kortlægning af offentlig og privat støtte til musiklivet

Kortlægningen af støtten til musiklivet giver en oversigt over, hvilke bevillinger, driftstilskud, støtte og sponsorater der bliver ydet til dansk musikliv i 2009. Kortlægningen omfatter både offentlige og private bidragsydere samt bidragsmodtagere.

Delopgave 3: Analyse af pengestrømmene

Pengestrømsanalysen giver et overblik over de økonomiske relationer mellem de væsentligste aktører i dansk musikliv og opgør samtidig omfanget af dansk musik i udlandet. Omdrejningspunktet for analysen er etablering af en samlet input-output tabel, der viser, hvor store indtægter de enkelte aktørgrupper oppebærer, og hvor store udgifter der er forbundet med deres musikrelaterede aktiviteter.

Delopgave 4: Analyse af støttens effekter

I delopgave 4 analyseres effekterne af den støtte, som dansk musikliv modtager. Formålet er at etablere et billede af sammenhængen mellem støtte, aktører og effekter, der kan bidrage til den fremadrettede prioritering af musikstøtten.

Delopgave 5: Profiler af institutioner og kunstnere

I den femte og sidste delopgave opstilles profiler af typiske institutioner og kunstnere i musiklivet. Hvor analysen af pengestrømmene i dansk musikliv i delopgave 3 giver et indblik i, hvordan de økonomiske midler bevæger sig mellem aktørerne, er formålet i delopgave 5 at give et mere detaljeret indblik i indtægter og udgifter for typiske aktører.

Det følgende kapitel 2 indeholder en sammenfatning af hovedresultaterne i rapporten. I kapitel 3 beskrives den anvendte analysemodel, metode og datagrundlag. De følgende ka-

pitler 4-8 afrapporterer hver af de fem delopgaver. Rapporten er suppleret med bilag 1, der indeholder en samlet oversigt over den kortlagte statslige støtte.

2. SAMMENFATNING

Statens Kunstråds Musikudvalg har igangsat en analyse af pengestrømme og ressourcer i dansk musikliv. Formålet med analysen er at etablere et kvalificeret grundlag af kendsgerninger og argumenter, der kan skabe basis for den politiske debat og indgå som en del af grundlaget for prioriteringen af den fremtidige støtte til musiklivet.

Analysen er struktureret i fem delopgaver:

1. Kortlægning af den samlede økonomi i dansk musikliv
2. Kortlægning af offentlig og privat støtte til musiklivet
3. Analyse af pengestrømmene
4. Analyse af støttens effekter
5. Profiler af institutioner og kunstnere.

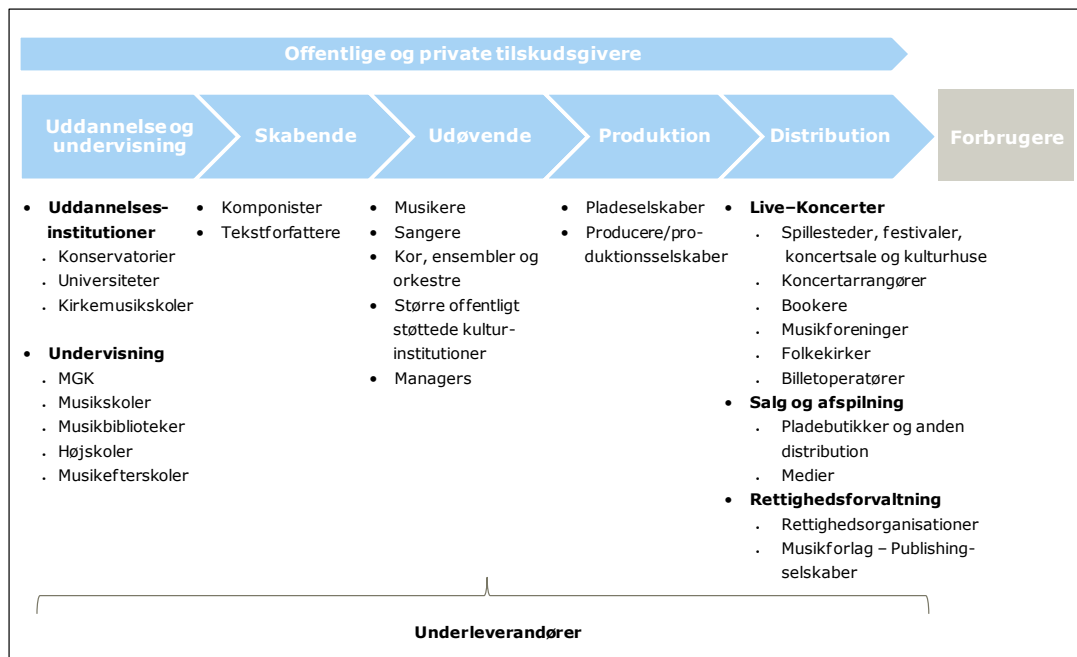
I de følgende afsnit præsenteres nogle af hovedresultaterne for hver af de fem delopgaver. For en nærmere beskrivelse af analysens forudsætninger, definitioner og afgrænsninger henvises til hovedrapporten.

2.1 Samlet økonomi i dansk musikliv

Dansk musikliv omfatter kunstnere, institutioner og virksomheder, der samlet betegnes "aktører" i nærværende analyse. Musiklivet er kendetegnet ved, at der er mange små og store aktører, som arbejder sammen på kryds og tværs og udveksler midler og ressourcer i bestræbelserne på at skabe produkter baseret på musik. Aktørerne er indtægts- og udgiftskilder for hinanden og indgår derigennem i et komplekst netværk af pengestrømme.

Pengestrømmene kortlægges med afsæt i en værdikæde, der i nærværende analyse består af fem led, som hver repræsenterer forskellige typer af aktører, jf. Figur 2.1. Dertil kommer de offentlige og private tilskudsgivere samt forbrugerne, som i sidste ende forbruger musikken.

Figur 2.1. Værdikæde for dansk musikliv

Figuren illustrerer den samlede værdikæde, hvor uddannelsesinstitutionerne uddanner kunstnere, som skaber og udøver musik, der produceres og distribueres til forbrugerne gennem forskellige kanaler. Det skal bemærkes, at det i praksis ikke nødvendigvis er alle led i kæden, der er involveret i værdiskabelsen. Der er for eksempel mange kunstnere, der ikke har en formel uddannelse og dermed ikke udspringer af kædens første led.

De samlede indtægter til dansk musikliv udgør 8.990 mio. kr., jf. Tabel 2.1. Indtægterne stammer fra fem indtægtskilder:

- Undervisning, hvor indtægterne udgør 258 mio. kr. Dette omfatter elevbetalinger på musikskolerne, en række mindre indtægter som f.eks. koncertindtægter og indtægter fra privat undervisning.
- Salg af musik dækker salg af indspillet musik til forbrugere enten via salg på fysiske medier eller gennem digitale downloads. Indtægter fra salg af musik udgør 1.079 mio. kr.
- Live-koncerter, der skaber indtægter for 3.269 mio. kr. gennem salg af billetter samt andre publikumsrelaterede indtægter som bar og merchandise.
- Rettigheder, der udgør 938 mio. kr., som primært dækker mediernes betaling af royalties til rettighedshavere for brug af musik på radio og tv.
- Musikstøtte¹ udgør 3.446 mio. kr., hvoraf hovedparten er offentlig støtte. Samlet set udgør musikstøtte dermed den største enkeltpost i indtægtsgrundlaget for dansk musikliv.

Tabel 2.1: Indtægter i dansk musikliv

Indtægtskilde	Indtægt (mio. kr.)	Rytmask (mio. kr.)	Klassisk (mio. kr.)	Andet (mio. kr.)
Undervisning	258	148	87	23
Salg af musik	1.079	1.010	36	33
Live-koncerter	3.269	2.913	307	47
Rettigheder	938	844	94	0
Musikstøtte	3.446	1.246	1.935	265
<i>Heraf offentlige tilskudsgivere</i>	<i>3.148</i>	<i>1.013</i>	<i>1.875</i>	<i>260</i>
Total	8.990	6.161	2.459	368

Kilde: IFPI, KODA, NCB, Gramex, Copydan, finansloven, aktstykker tiltrådt Folketingets Finansudvalg, survey, interview, desk research og egne beregninger.

Indtægterne er i analysen opdelt på henholdsvis det klassiske og det rytmiske område. Kategorien "Andet" dækker over indtægter, der ikke kan fordeles på de to områder. Hovedparten af indtægterne kan henføres til det rytmiske område, der samlet set har indtægter for 6.161 mio. kr., mens det klassiske område har indtægter for 2.459 mio. kr.

2.2 Kortlægning af musikstøtten

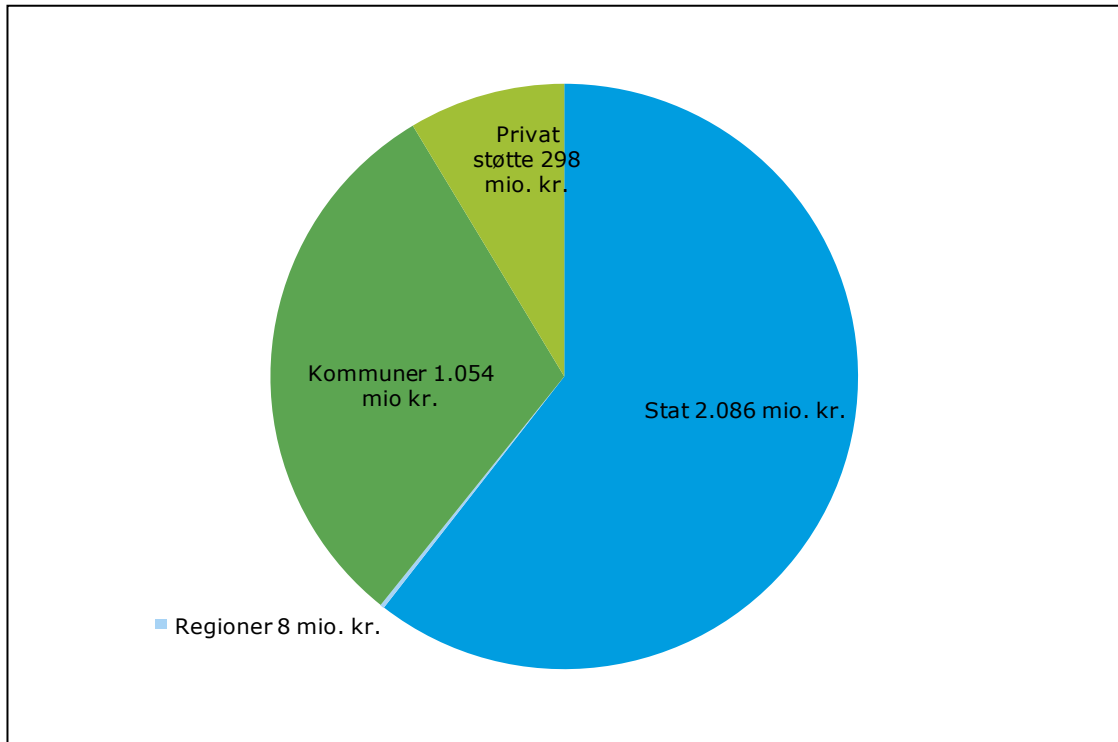
Musiklivet understøttes af musikstøtte fra både private aktører og offentlige tilskudsgivere på statsligt, regionalt og kommunalt niveau. I analysens delopgave 2 er denne støtte kortlagt i forhold til tilskudsgivere og -modtagere og fordelt på det klassiske og det rytmiske område. Denne delopgave nuancerer således den samlede musikstøtte på 3.446 mio. kr., som fremgår af tabellen ovenfor.

¹ "Musikstøtte" anvendes i rapporten som fællesbetegnelse for offentlige tilskud, bevillinger, licensmidler, direkte og indirekte støtte, samt private tilskud, sponsorater etc. Delopgave 2 indeholder en nærmere beskrivelse af støttens sammensætning.

Staten er den største tilskudsgiver med en samlet musikstøtte på ca. 2,1 mia. kr. efterfulgt af kommunerne, der i alt giver ca. 1,1 mia. kr. i musikstøtte. Den private støtte udgør 298 mio. kr. mens regionerne fordeler 8 mio. kr., jf. Figur 2.2.

Figur 2.2. Musikstøtte fordelt på tilskudsgivere

Kilde: Finansloven for 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, faktiske støttetildelinger og data indsamlet gennem survey.

Samlet set gives omkring 60 % af den offentlige støtte til det klassiske område, men med forskelle mellem den statslige og den kommunale støtte, jf. Tabel 2.2. Den statslige musikstøtte gives primært til det klassiske område (70 %), mens den kommunale musikstøtte primært gives til det rytmiske område (46 %). Kategorien "Andet" dækker musikstøtte til aktiviteter, der går på tværs af de to områder.

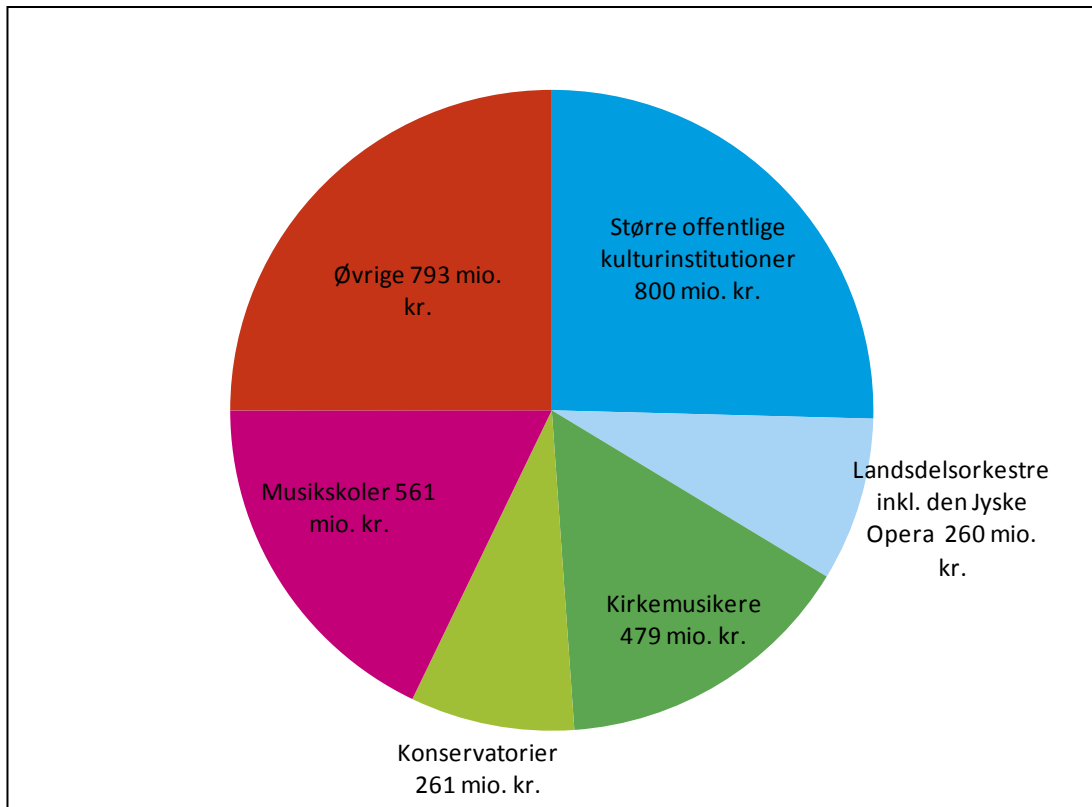
Tabel 2.2: Offentlig musikstøtte fordelt på klassisk og rytmisk musik

Område	Statslig musikstøtte (%)	Kommunal musikstøtte (%)
Rytmask	25	46
Klassisk	70	39
Andet	5	15
Total	100	100

Kilde: Finansloven for 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, faktiske støttetildelinger og data indsamlet gennem survey.

De fem største modtagere af støtte modtager omkring 75 % af den samlede støtte, jf. Figur 2.3. Større offentlige kulturinstitutioner, der dækker DR og Det Kongelige Teater, modtager 800 mio. kr. i musiktilskud til deres musikrelaterede aktiviteter. Kirkemusikere, der dækker organister og korledere i den danske folkekirke, modtager 479 mio. kr.

Figur 2.3. Offentlige tilskud fordelt på de største tilskudsmodtagere

Kilde: Finansloven 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, faktiske støttetildelinger, Kirkeministeriet, Kunststyrelsen, survey samt egne beregninger.

Gruppen af øvrige aktører dækker regionale og honorarstøttede spillesteder, musikalske grundkurser, musikbiblioteker, basisensembler etc., der sammenlagt modtog ca. 793 mio. kr. i støtte.

2.3 Pengestrømme

Formålet med delopgave 3 er at skabe overblik over de enkelte aktørgruppers indtægter og udgifter, samt kortlægge deres økonomiske relationer til andre aktører i værdikæden.

Der er udarbejdet en detaljeret kortlægning af de væsentligste aktørgruppers indtægter og udgifter. Disse er efterfølgende summeret til en samlet input-output-tabel for dansk musikliv, der fremgår af Tabel 2.3. De vandrette rækker i tabellen indeholder de indtægter, som aktørerne i værdikæden modtager (f.eks. uddannelse og undervisning, i alt 1.176 mio. kr.), mens kolonnerne er de udgifter, som de enkelte aktører afholder (f.eks. betaler tilskudsgivere i alt 3.446 mio. kr. i musikstøtte).

Tabel 2.3: Input-output-tabel for det danske musikliv

	Køb af input/betalinger fra									Endelig anvendelse			Samlede indtægter
	Uddannelse og undervisning	Skabende og udøvende kunstnere	Kor, ensemble og orkestre	Større off. støttede kulturinsti.	Produktion	Live-koncerter	Salg og afsplining	Rettighedsforvaltning	Tilskudsgivere	Slutbrugere	Eksport		
Salg/modtagere af betaling	Uddannelse og undervisning		0	0	0	0	0	0	973	203	0	1.176	
	Skabende og udøvende kunstnere	725		295	194	57	772	0	167	586	402	34	3.233
	Kor, ensemble og orkestre	0	0		0	0	73	0	0	376	7	8	464
	Større off. støttede kulturinstitutioner	0	0	0		0	0	0	0	813	161	0	973
	Produktion	0	0	0	0		0	563	81	12	79	0	736
	Live-koncerter	0	25	0	0	0		0	0	557	2.918	0	3.501
	Salg og afsplining	0	0	0	0	0	0		0	0	1.487	0	1.487
	Rettighedsforvaltning	2	0	3	161	0	41	487		0	195	50	938
Endelig anvendelse	Værditilvækst	134	2.248	43	23	114	1.056	437	7		0	0	4.063
	Andre brancher	226	481	76	574	426	1.251	0	365	0		0	3.398
	Import	0	0	47	21	139	261	0	318	0	0		786
	Ufordelt	90*	479**	0	0	0	45***	0	0	128****	0		742
Samlede udgifter	1.176	3.233	464	973	736	3.501	1.487	938	3.446	5.451	93		

Note: Alle beløb i figuren er opgjort i mio. kr. *De ufordelte 90 mio. kr. omfatter indtægter for musikbiblioteker og universiteter (musikvidenskabelige uddannelser) og anden form for undervisning, herunder efteruddannelse. **De 479 mio. kr. omfatter løn til kirkemusikere. ***De 45 mio. kr. dækker indtægter fra managere, producere, musikforeninger og musikdramatik. **** De 128 mio. kr. dækker musikstøtte fra tilskudsgiverne, som ikke kan fordeles. Kilde: Finansloven, Konservatoriernes og kirkemusikskolernes regnskaber, Kunststyrelsen, IFPI, interviews, survey samt egne beregninger.

Nogle centrale resultater, der kan fremhæves fra tabellen, er følgende:

- Uddannelse og undervisning er ud over elevbetalinger og indtægter i forbindelse med koncerter og andre aktiviteter finansieret af offentlig og privat musikstøtte.
- De skabende og udøvende kunstnere modtager betalinger fra stort set alle andre aktørgrupper i dansk musikliv. De største er undervisning og live-koncerter med henholdsvis 725 mio. kr. og 772 mio. kr., men også ansættelser i kor og orkestre, DR og Det Kongelige Teater er vigtige indtægtskilder. Kunstnerne har således mange berøringsflader og er dermed omdrejningspunktet for dansk musikliv.
- Distribution, herunder salg af musik, samt live-koncerter befinder sig i det sidste led mellem kunstnerne og forbrugerne. Stort set alle deres indtægter stammer fra slutbrugerne af musikken, dog med et væsentligt bidrag fra tilskudsgivere for live-aktørerne.
- Eksporten som endelig anvendelse udgør samlet set 93 mio. kr., der er sammensat af indtægter for kunstnernes aktiviteter uden for Danmarks grænser, samt royalties til rettighedshavere i udlandet. Danmarks begrænsede størrelse viser sig i opgørelsen ved, at der samlet er betalinger af royalties til udenlandske rettighedsha-

vere på 318 mio. kr., mens danske rettighedshavere modtager 50 mio. kr. fra brug af deres værker i udlandet.

- Den samlede værditilvækst er 4.063 mio. kr., der anvendes til aflønning af arbejdskraft og evt. overskud til ejere af virksomheder.

Der er i analysen udarbejdet input-output-tabeller for både den klassiske og den rytmiske del af dansk musikliv. Forskellen på de to områder er bl.a. de forskellige typer af indtægtskilder, hvor det rytmiske område er karakteriseret ved større spredning end det klassiske område. Dette er også afspejlet i et mere sammensat aktørfelt.

2.4 Effekter

I delopgave 4 analyseres effekterne af den økonomiske støtte, som det danske musikliv modtager. Formålet er at etablere et billede af sammenhængen mellem støtte, aktører og effekter.

Støttens effekter er opdelt i kulturpolitiske og erhvervsrettede effekter. De kulturpolitiske effekter dækker en række målsætninger, som Statens Kunstråds Musikudvalg har udpeget som særligt relevante i forhold til prioritering af støtten, nemlig udbuddet af musik, udbredelse, mangfoldighed og fremme af dansk musik. De erhvervsrettede effekter dækker de økonomiske og beskæftigelsesmæssige effekter. Konkret opgøres indtægter, eksport og antal beskæftigede i henholdsvis dansk musikliv og blandt underleverandører som erhvervsrettede effekter.

Analysen af effekterne er i analysen struktureret i forhold til de tre dele af værdikæden, der modtager støtte: Uddannelse og undervisning, Produktion og Distribution. Tabel 2.4 opsummerer de samlede indtægter og musikstøtte på disse tre dele. Det skal bemærkes, at summen af indtægterne for hver af de tre dele overstiger de samlede indtægter til dansk musikliv på 8.990 mio. kr. Det skyldes, at nogle indtægter kanaliseres videre fra en aktørgruppe til den næste, f.eks. billetindtægter, der både optræder som indtægt for spillesteder i distributionsleddet og for kunstnere i produktionsleddet.

Tabel 2.4. Samlede indtægter og musikstøtte fordelt på værdikæden

	Uddannelse og undervisning	Produktion	Distribution
Indtægter i alt (mio. kr.)	1.176	4.634	6.698
Musikstøtte (mio. kr.)	973	1.787	557
Musikstøttens andel	83 %	39 %	8 %

Kilde: Finansloven, Konservatoriernes og kirkemusikskolernes regnskaber, Kunststyrelsen, IFPI, interviews, survey samt egne beregninger

Musikstøttens andel af de samlede indtægter er størst inden for uddannelse og undervisning (83 %) og mindst inden for distribution (8 %). I det følgende præsenteres eksempler på kulturpolitiske effekter, der er opgjort som en del af pengestrømsanalysen i hvert af de tre led. Derefter præsenteres de samlede erhvervsrettede effekter af aktiviteterne i dansk musikliv.

Uddannelse og undervisning

Der var i 2009 i alt 5.200 personer i befolkningen med en afsluttet uddannelse fra et af musikkonservatorierne, jf. Tabel 2.5. Hovedparten af disse (3.693) har gennemført en uddannelse på det klassiske område, mens 832 har gennemført en uddannelse på det rytmiske område.

Der er 1.412 personer med en mellemlang uddannelse, der hovedsagelig dækker musikpædagogiske uddannelser inden for klassisk og rytmisk musik. Kategorien "Øvrige" dækker en række mindre områder som music management, tonemester og lydtekniker, som 100 personer har som formel uddannelse.

Tabel 2.5. Antal personer 16-74 år med afsluttet uddannelse fra musikkonservatoriet eller universitetet (musikvidenskab), 2009

	Antal	Klassisk	Rytmask	Øvrige
Konservatorieuddannelser	5.200			
<i>Mellemlange uddannelser</i>	1.412	856	456	100
<i>Lange uddannelser, skabende/udøvende</i>	1.791	1.566	225	
<i>Lange uddannelser, musikpædagog</i>	1.422	1.271	151	
<i>Phd/Forsker</i>	575			
Universitetsuddannelser, Musikvidenskab	2.172			
<i>Kandidater</i>	1.589			1.589
<i>Bachelors</i>	583			583
I alt	7.372	3.693	832	2.272

Kilde: Danmarks Statistik, IDA registret. Opgørelsen er baseret på befolkningens højest fuldførte uddannelse.

Personerne med lange videregående uddannelser fra konservatorierne er nogenlunde ligeligt fordelt mellem uddannelser inden for de skabende/udøvende uddannelsesretninger og uddannelser til musikpædagogisk arbejde, henholdsvis 1.791 og 1.422 personer. Endelig er der uddannet 575 personer med en forskergrad, der dækker over solistklassen.

Der er 2.172 personer med en videregående uddannelse i musikvidenskab fra universiteterne, hvoraf ca. 25 % har en bachelorgrad. Dette omfatter også personer, der fortsat er under uddannelse.

Produktion

Antallet af koncerter for kor, ensembler og orkestre og større offentligt støttede kulturinstitutioner, dvs. DR og Det Kongelige Teater, var 5.317 i 2009. Disse koncerter omfatter både koncerter med og uden entre. Fordelingen af koncerterne mellem de forskellige aktørgrupper fremgår af Tabel 2.6.

Tabel 2.6: Antal koncerter for kor, ensembler og orkestre og større offentligt støttede kulturinstitutioner

Aktørgruppe/aktør	Antal koncerter
Landsdelsorkestre og Den Jyske Opera	1.110*
Basisensembler	425
Andre kor, ensembler og orkestre	3.250
Det Kongelige Teater	387
DR	145
Total	5.317

Note: * Oplysninger fra Landsdelsorkesterforeningens opgørelser.

Kilde: Survey, Det Kongelige Teater, DR og desk research.

Det største antal koncerter bliver afholdt af gruppen "Andre kor, ensembler og orkestre". Denne gruppe har dog også det største antal aktører. Opgjort i forhold til antal koncerter pr. orkester leverer landsdelsorkestrene 185 pr. orkester, basisensemblerne 70 og andre kor, ensembler og orkestre 25. Det Kongelige Teater og DR har flere kor og orkestre og kan derfor ikke direkte sammenlignes med de andre aktørgrupper.

Det samlede antal nyoprettede værker i KODA var 571.215 i 2009, hvoraf ca. 40.000 er danske, jf. Tabel 2.7. Der blev pligtafleveret 1.172 danske udgivelser på cd og lp på Statsbiblioteket.

Tabel 2.7: Udbud af ny musik

Indikator	Antal
Nyoprettede værker i KODA	571.215
Nyoprettede danske værker i KODA	40.000
Danske nyudgivelser på cd	1.151
Danske nyudgivelser på lp	21

Kilde: KODA, Statsbibliotekets pligtaflevering, survey, desk research og egne beregninger.

En sammenligning af antallet af pligtafleveringer og antallet af nyoprettede danske værker indikerer, at en stor del af de nye værker ikke udgives på fysiske medier. Hvis det antages, at hver udgivelse i gennemsnit indeholder 10 værker, svarer det til, at 30 % af de nyoprettede værker bliver udgivet på enten cd eller lp, mens 70 % ikke indspilles på disse medier.

Distribution

Den geografiske udbredelse beskrives for denne del af værdikæden som fordelingen af koncertaktiviteter på regioner. Tabel 2.8 viser antallet af koncerter i de fem regioner, samt antallet af koncerter pr. 1.000 indbyggere.

Tabel 2.8: Fordeling af koncerter på regioner

Region	Antal koncerter	Antal koncerter pr. 1000 indbygger
Region Hovedstaden	16.266	9,7
Region Syddanmark	10.751	9,0
Region Nordjylland	6.831	11,8
Region Midtjylland	15.356	12,3
Region Sjælland	10.597	12,9
Total	59.802	10,8

Kilde: KODA, DST, desk research samt egne beregninger.

Det største antal koncerter bliver afholdt i Region Hovedstaden (16.266) samt i Region Midtjylland (ca. 15.356), der er drevet af koncertaktiviteterne omkring København og Århus. Det laveste antal koncerter bliver afholdt i Region Nordjylland (6.831).

Tages der højde for forskelle i befolkningsgrundlaget viser det sig, at Region Hovedstaden ligger under landsgennemsnittet på koncertaktiviteter sammen med Region Syddanmark. Samlet set bliver der afholdt 10,8 koncerter om året pr. 1.000 indbyggere i Danmark, hvilket dækker over regionale forskelle fra 9,0 i Region Syddanmark, og op til 12,9 i Region Sjælland.

Erhvervsrettede effekter

De erhvervsrettede effekter dækker de økonomiske og beskæftigelsesmæssige effekter af musikstøtten. Konkret opgøres indtægter, eksport og antal beskæftigede i henholdsvis dansk musikliv og blandt underleverandører, til dansk musikliv. Beskæftigelsen omfatter såvel lønnet som ulønnet arbejdskraft, da begge bidrager positivt til værdiskabelsen i musiklivet.

De samlede indtægter til musiklivet udgør 8.990 mio. kr., jf. Tabel 2.9. Der var en beskæftigelse af skabende og udøvende kunstnere, som svarer til 6.300 årsværk. Dertil kommer 1.600 årsværk for kirkemusikere.

Tabel 2.9. De samlede erhvervsrettede effekter af aktiviteterne i dansk musikliv

Erhvervsrettet effekt	Enhed
Samlede indtægter inkl. musikstøtte (mio. kr.)	8.990
Antal årsværk (kunstnere)*	6.300
Antal årsværk (kirkemusikere)	1.600
Antal årsværk (andre)	6.850
Antal frivillige	42.500
Eksport (mio. kr.)	93
Indtægter i andre brancher (mio. kr.)	3.398
Antal årsværk (andre brancher)	1.945

Note: * Antallet af årsværk for kor, orkestre og ensembler er udregnet pba. lønsum.

Kilde: Finansloven, Konservatoriernes og kirkemusikskolernes regnskaber, Kunststyrelsen, IFPI, DST interviews, survey samt egne beregninger.

Ud over de skabende og udøvende kunstnere beskæftiger dansk musikliv omkring ca. 6.800 årsværk i administrative stillinger og andre støttefunktioner. Endelig er der ca. 42.500 frivillige tilknyttet dansk musikliv, hvoraf størsteparten mobiliseres i forbindelse med de danske festivaler (ca. 23.000).

Eksport omfatter de udøvende kunstners indtægter fra udenlandske koncerter, royalties fra afspilning og salg af musik. Eksporten er opgjort til 93 mio. kr. og udgør således en begrænset andel af de samlede indtægter til dansk musikliv i 2009, men varierer en del over tid og har i andre år haft væsentlig større betydning.

Aktørerne i dansk musikliv købte varer og tjenesteydelser i andre brancher for 3.398 mio. kr., der blev produceret af 1.945 årsværk. Indtægterne og beskæftigelsen er fordelt på en lang række brancher såsom salg af musikinstrumenter, ejendomsservice, forretningservice, transport etc.

2.5 Profiler

I den femte og sidste delopgave opstilles profiler af typiske institutioner og kunstnere i musiklivet. Hvor analysen af pengestrømmene giver et indblik i, hvordan de økonomiske midler bevæger sig mellem aktørerne, er formålet med profilerne at give et mere detaljeret indblik i indtægter og udgifter for typiske aktører.

Analysen omfatter i alt 18 profiler, der er udvalgt inden for fire grupper af aktører:

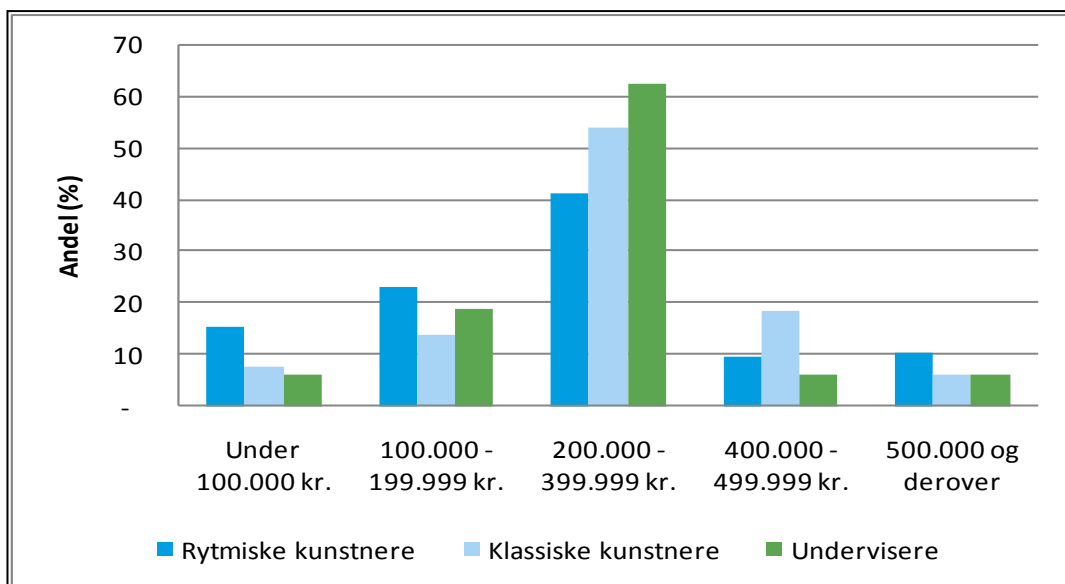
- Skabende og udøvende kunstnere
- Kor, ensembler og orkestre
- Spillesteder, festivaler, kulturhuse samt kongrescentre og koncertsale
- Pladeselskaber

I det følgende gives en kort beskrivelse af hver af disse grupper.

Skabende og udøvende kunstnere

Den gennemsnitlige musikrelaterede indtægt for de skabende og udøvende kunstnere, der har deltaget i surveyen, er 270.000 kr. Den musikrelaterede indtægt for en rytmisk kunstner er 230.000 kr., for en klassisk kunstner 350.000 kr. og 360.000 kr. for en underviser. Indtægtsfordelingerne for de tre grupper fremgår af Figur 2.4.

Figur 2.4: Indtægtsfordeling for de skabende og udøvende kunstnere, fordelt på rytmiske og klassiske kunstnere samt undervisere

Kilde: Survey, FLD-data og egne beregninger.

Indtægtsfordelingen for undervisere og klassiske kunstnere har samme karakteristika med en høj koncentration i de midterste indtægtsintervaller og relativt få med lave (Under 100.000 kr.) og høje indtægter (500.000 kr. og derover). De rytmiske kunstnere adskiller sig ved en fladere fordeling, således at der er relativt flere med henholdsvis lave og høje indtægter.

På baggrund af den gennemførte survey er der udvalgt en række typiske aktører i gruppen af skabende og udøvende kunstnere:

- En etableret kunstner (rytmisk/skabende og udøvende)
- En fastansat kunstner (klassisk/udøvende)
- En fuldtidskunstner (rytmisk/skabende og udøvende)
- En etableret komponist (klassisk/skabende)
- En upcoming kunstner (rytmisk/skabende og udøvende)
- En nyuddannet klassisk kunstner (klassisk/udøvende)
- En etableret underviser

Disse er nærmere beskrevet i rapporten.

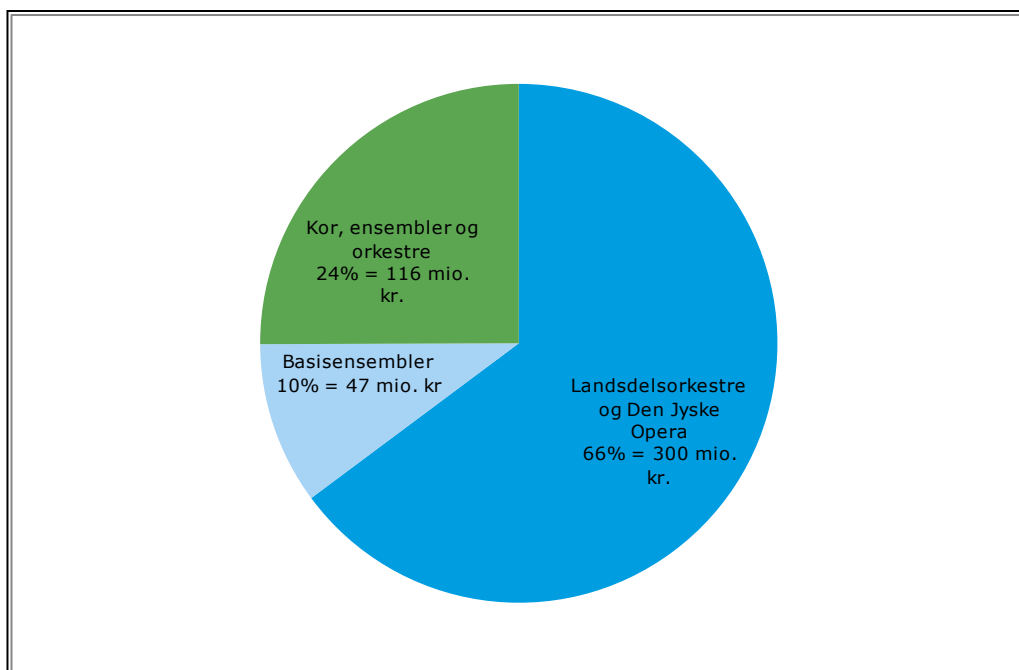
Kor, ensembler, orkestre

Den samlede indtægt for kor, ensembler og orkestre er 464 mio. kr. Gruppen er sammensat af flere typer aktører, der opererer under forskellige vilkår. For landsdelsorkestrene er det årlige gennemsnitlige indtægtsgrundlag 50 mio. kr., mens et basisensemble i gennemsnit har 7,8 mio. kr. i indtægter. Den resterende gruppe af kor, ensembler og orkestre har i gennemsnit indtægter for 0,8 mio. kr.²

² Denne gruppe er defineret som kor, ensembler og orkestre, der modtog aktivitetsstøtte i 2009, samt forsvarrets og Tivolis orkestre.

Figur 2.5: De samlede indtægter for de danske kor, ensembler og orkestre fordelt på aktørgruppe.

Kilde: Kunststyrelsen, finansloven, interviews, survey samt egne beregninger.

Fordelingen af de samlede indtægter på de tre typer af aktører fremgår af Figur 2.5. På baggrund af en analyse af denne fordeling er der udvalgt en række typiske aktører, hvis profiler fremgår af rapporten:

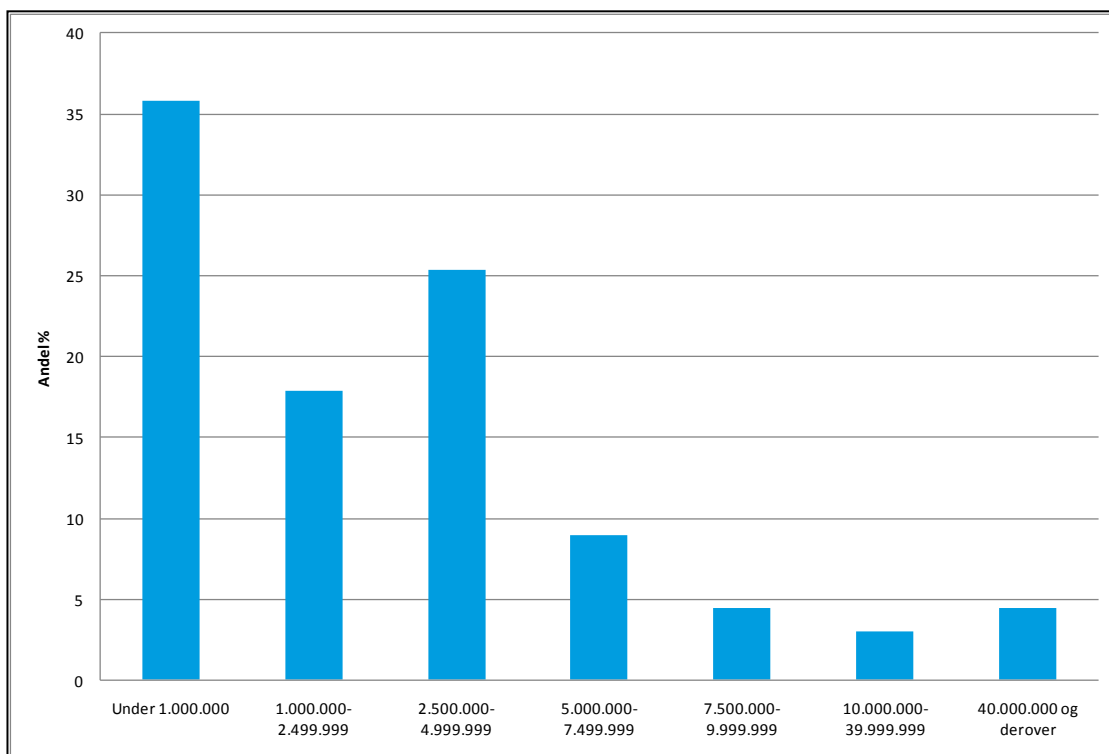
- Et landsdelsorkester
- Et klassisk basisensemble
- Et professionelt ensemble, der modtager aktivitetsstøtte

Spillesteder, festivaler, kulturhuse samt kongrescentre og koncertsale

De samlede indtægter for denne gruppe aktører er 3,2 mia. kr. Den gennemsnitlige musikrelaterede indtægt for spillesteder, festivaler, kulturhuse samt kongres og koncertsale, der har deltaget i surveyen, er 4,6 mio. kr. Der er dog store variationer mellem de forskellige aktørgrupper, ligesom der naturligt findes store variationer inden for de enkelte aktørgrupper.

Generelt er gruppen kendetegnet ved, at der er mange små spillesteder med en relativt lille indtægt fra musikrelaterede aktiviteter og nogle få store aktører med en betragtelig indtægt, jf. Figur 2.6.

Figur 2.6: Indtægtsfordeling for spillesteder, festivaler, kulturhuse samt kongrescentre og koncertsale

Kilde: Survey samt egne beregninger.

Der er i analysen udarbejdet profiler for følgende typiske aktører i denne gruppe:

- Et regionalt spillested
- Et honorarstøttet spillested
- Et ikke-støttet spillested
- En smal festival
- En bred festival

Pladeselskaber

Der findes mange typer pladeselskaber i Danmark. Aktørfeltet spænder fra helt små selskaber med en eller få årlige udgivelser og en begrænset indtægt til major-selskaber³ med mange hundrede udgivelser og en indtægt på omkring 200 mio. kr. Markedet er domineret af fem aktører; de fire majors og MBO Group, der består af 8 helt eller delvist danskejede selskaber.⁴ Majors har i gennemsnit en indtægt på 127 mio. kr., mens de andre selskaber i gennemsnit har 1 mio. kr. i indtægt. Justerer man for selskaber i MBO Group, har 95 % af selskaberne en indtægt på under 0,6 mio. kr.

Rapporten indeholder profiler for:

- Et major pladeselskab
- Et etableret pladeselskab
- En producer/produktionsselskab

³ Majors omfatter Sony Music Entertainment, Universal Music Group, EMI og Warner Music Group.

⁴ MBO Group består ud over de danske selskaber også af det svenske selskab Roxy Recordings og det norske MBN – Music Business Norway.

2.6 Metode og datagrundlag

Etablering af et robust datagrundlag for økonomien i dansk musikliv er en kompliceret øvelse. Dansk musikliv omfatter et bredt udsnit af aktører, der spænder fra kunstnere, som lejlighedsvis optræder live, til multinationale pladeselskaber. Aktørernes indtægter og udgifter er bredt sammensat, såvel i volumen som type. En stor del af aktiviteterne indgår som en del af andre kunstneriske eller kommercielle aktiviteter og kan ikke umiddelbart afgrænses.

De datamæssige udfordringer er i nærværende analyse håndteret ved at etablere et datagrundlag baseret på kvantitative såvel som kvalitative dataindsamlings- og analysemetoder, herunder en spørgeskemaundersøgelse (survey), personlige interviews, gennemgang af offentlige og private regnskaber, samt resultater fra eksisterende undersøgelser.

Kortlægningen af økonomien og pengestrømmene består af tre elementer:

- De samlede indtægter for dansk musikliv er opgjort på baggrund af eksisterende kilder kombineret med enkelte interview med centrale aktører.
- De samlede indtægter er derefter fordelt på aktører. Fordelingen er foretaget på baggrund af en survey blandt aktørerne, case studier, regnskabsanalyser etc. I forbindelse med fordelingen af indtægterne er aktørernes udgifter også fastlagt.
- Endelig er de økonomiske relationer mellem aktørerne, dvs. pengestrømmene, fastlagt på baggrund af data indsamlet gennem surveyen.

Der er således ikke tale om en statistisk løsningstilgang, men en kombination og vurdering af data fra forskellige kilder. Strategien har været at sikre, at økonomien for de væsentligste aktører og pengestrømme er kortlagt ved anvendelse af flere uafhængige kilder, der supplerer og bekræfter hinanden. Tabel 2.10 neden for indeholder en oversigt over de grupper af aktører, der er omfattet af analysen og kilderne, der er anvendt til fastlæggelse af deres økonomiske forhold.

Det er ikke muligt at kvantificere den samlede usikkerhed på analysen. Men generelt gælder, at den samlede økonomi er opgjort med stor sikkerhed, da den hovedsageligt er baseret på eksisterende officielle kilder. Økonomien på aktørniveau er opgjort med større sikkerhed for store aktører end for de mindre. Det samme gælder pengestrømmene. Sammenfattende er usikkerheden derfor større jo mere detaljeret niveau, økonomien opgøres på.

Tabel 2.10: Oversigt over aktører og datakilder

Aktørgruppe	Kilder til fastlæggelse af de økonomiske forhold for aktørgruppen
Billeteperatører	Interviews med landsdækkende billetbureauer
Bookere	Survey, desk research, interviews med centrale aktører
DR	Individuelt interview, gennemgang af regnskaber, public service-redegørelsen
Det Kongelige Teater (DKT)	Individuelt interview, data udleveret til undersøgelsen, gennemgang af regnskaber
Distributører	The International Federation of Phonographic Industry (IFPI), eksperter
Folkekirken	Survey, Kirkeministeriet
Kirkemusikskoler	Individuelle interviews, gennemgang af regnskaber
Kommuner	Survey, kommunale regnskaber
Koncertarrangører	Survey, desk research, Komponistrettigheder i Danmark (KODA), interviews med centrale aktører
Konservatorier	Individuelle interviews, gennemgang af regnskaber
Kor, ensembler og orkestre	Survey, interviews med de store kor, ensembler og orkestre, finansloven, Kunststyrelsen
Managere	Survey, interviews
Medier	Interviews med DR, Danmarks Statistik, Komponistrettigheder i Danmark (KODA), Nordisk Copyright Bureau (NCB), Gramex, specialkørsler hos KODA og Gramex
Musikalske Grundkurser	Survey, Kunststyrelsens indberetninger fra musikskolerne, finansloven
Musikbiblioteker	Survey, kommunale regnskaber
Musikforeninger	Desk research, Sammenslutningen af Danske Musikforeninger
Musikforlag	Komponistrettigheder i Danmark (KODA), Nordisk Copyright Bureau (NCB), gennemgang af regnskaber, interviews med centrale aktører
Musikskoler	Survey, Kunststyrelsens indberetninger fra musikskolerne, finansloven
Pladeselskaber	Survey, IFPI, DUP (De Uafhængige Pladeselskaber), interviews med centrale aktører
Private tilskudsgivere	Survey, interviews, eksisterende analyser af sponsormarkedet
Producere	Survey, interviews med centrale aktører
Regioner	Finansloven, Aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, interviews med store tilskudsgivere
Rettighedsorganisationer	Interviews med Komponistrettigheder i Danmark (KODA), Nordisk Copyright Bureau (NCB), Gramex, COPYDAN samt gennemgang af årsberetninger
Skabende og udøvende kunstnere	Survey, interview med Dansk Komponist Forening (DKF), Det Fælleskommunale Løndatakontor (FLD), Kirkeministeriet, workshops, interviews med foreninger
Spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse	Survey, interviews med store aktører, interviews med landsdækkende billetbureauer
Sponsorer	Survey, interviews, eksisterende analyser af sponsormarkedet
Staten	Finansloven, Aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, interviews med store tilskudsgivere
Underleverandører	Survey, interviews, Danmarks Statistiks omsætningsstatistik
Universiteter (musikvidenskabelige uddannelser)	Individuelle interviews

3. METODE

I dette kapitel beskrives metoden, der er anvendt til kortlægning af økonomien og pengestrømmene i dansk musikliv. Kapitlet dækker primært delopgave 1 til 3, der er tæt knyttet sammen og udgør en væsentlig del af grundlaget for analyserne i delopgave 4 og 5. En mere detaljeret beskrivelse af metoderne, anvendt til delopgave 4 og 5, gives i afrapporteringen af disse (kapitel 7 og 8).

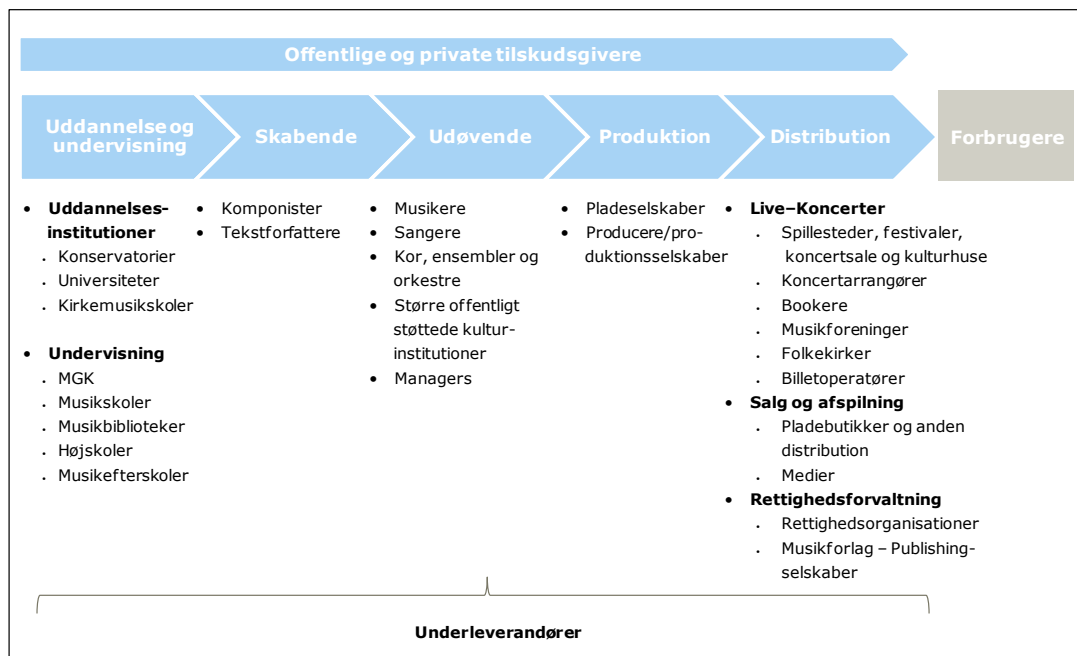
Analysen er udarbejdet med afsæt i en kortlægning af værdikæden i dansk musikliv. Værdikæden og de væsentligste aktører præsenteres i afsnit 3.1. I afsnit 3.2 beskrives datagrundlaget, der er anvendt til opgørelse af den samlede økonomi i dansk musikliv og pengestrømmene mellem aktørerne. Endelig indeholder afsnit 3.3 en opsummering af analysens centrale definitioner og begreber.

3.1 Værdikæden og aktører i dansk musikliv

Dansk musikliv omfatter kunstnere, institutioner og virksomheder, der samlet betegnes *aktører* i nærværende analyse. Musiklivet er kendetegnet ved, at der er mange små og store aktører, som arbejder sammen på kryds og tværs og udveksler midler og ressourcer i bestræbelserne på at skabe produkter baseret på musik. Aktørerne er indtægts- og udgiftskilder for hinanden og indgår derigennem i et komplekst netværk af pengestrømme.

For at kunne analysere økonomien og pengestrømmene i dansk musikliv er der opstillet en model, der identificerer de væsentligste aktører og vigtigste relationer mellem aktører, således at kompleksiteten reduceres. Konkret er der etableret en værdikæde, der efterfølgende er anvendt til at strukturere dataindsamling, beregninger og analyser. Værdikæden er etableret på baggrund af tidligere studier, interview med centrale aktører og workshops i projektets tidlige fase.

Figur 3.1: Værdikæde og aktører i dansk musikliv

Værdikæden for dansk musikliv, der er anvendt i nærværende analyse, består af fem led, som hver repræsenterer forskellige typer af aktører, jf. Figur 3.1. Dertil kommer de offentlige og private tilskudsgivere samt forbrugerne, som i sidste ende modtager og forbruger musikken. Værdikæden illustrerer den samlede værdikæde, hvor uddannelsesinstitutionerne uddanner kunstnere, som skaber og udøver musik, der produceres og distribueres til forbrugerne gennem forskellige kanaler. Således viser værdikæden den produktforædling, der finder sted i de enkelte led, hvor musikken får stadig større værdi undervejs i processen. Det skal bemærkes, at i praksis er det ikke nødvendigvis alle led i kæden, der er involveret i værdiskabelsen. Der er for eksempel mange kunstnere, der ikke har en formel uddannelse og dermed ikke udspringer af kædens første led, men som stadig bidrager til værdiskabelsen i dansk musikliv.

Anvendelsen af ovenstående værdikæde indebærer en række afgrænsninger i forhold til aktører, dansk musikliv og pengestrømmene:

- **Aktører**

Fokus i analysen er på de overordnede økonomiske relationer mellem de væsentligste aktører i dansk musikliv. Aktørgrupper, hvis indtægter og udgifter er relativt beskedne, og som ikke bidrager væsentligt til forståelsen af pengestrømmene i dansk musikliv, er ikke behandlet eksplicit i analysen. Deres indtægter og udgifter vil dog i stort omfang være inkluderet i opgørelsen af den samlede økonomi, da de typisk er relateret til andre aktører i dansk musikliv, der er omfattet af analysen.

- **Dansk musikliv**

Fokus i analysen er på pengestrømmene i dansk musikliv. En del af pengestrømmene udspringer af danske kunstners aktiviteter i udlandet eller danske aktørers engagement med udenlandske kunstnere i Danmark. Den internationale afgrænsning er foretaget ved, at analysen omfatter pengestrømme, der involverer kunstnere, institutioner og virksomheder, der er skattepligtige i Danmark.⁵ For at belyse den internationale dimension er:

- Andelen af indtægter, der kanaliseres videre til udenlandske kunstnere, anført særskilt, bl.a. for spillesteder.
- Den samlede import og eksport af udenlandsk musik opgjort.
- Andelen af aktørernes aktiviteter, der er baseret på danske og udenlandske kunstnere, opgjort særskilt.

Musikstøtte, der udbetales til danske kunstnere bosiddende i udlandet, er ikke specificeret, men indgår i den samlede opgørelse af støtten i delopgave 2.

- **Pengestrømme**

Kortlægningen af pengestrømmene fokuserer på de aktører, der er en del af dansk musikliv. Det vil sige, fokus er på pengestrømmene mellem aktørerne inden for og på tværs af de fem led i værdikæden. Aktørernes køb og salg af varer og tjenesteydelser fra og til underleverandører og andre virksomheder og institutioner uden for musiklivet indgår således kun i analysen ved en samlet opgørelse af økonomien i disse transaktioner.

---

⁵ Konkret er afgrænsningen foretaget ved personer med bopæl i Danmark og selskaber registreret i Danmark ved CVR-nummer.

Som det fremgår af Figur 3.1, indgår der flere niveauer af aktører i analysen. *Aktørgrupper* er grupper af aktører med samme type aktivitet. Konservatorier, komponister og pladeselskaber er eksempler på aktørgrupper. Hovedgrupper af aktører refererer til flere aktørgrupper placeret samme sted i værdikæden, f.eks. under "Uddannelse og Undervisning".

Aktørgrupperne anvendes på samme måde som værdikæden til strukturering af analysen og er dermed et forenklet billede af den store spredning af aktører, der findes i dansk musikliv. Alle aktører vil derfor ikke nødvendigvis kunne genkende deres egen situation i de aggregerede økonomiske oversigter for de forskellige aktørgrupper. Aktørgruppen "Pladeselskaber" omfatter for eksempel både store og små selskaber, hvor de mindste selskabers indtægter og udgifter kun udgør en brøkdel af de største selskabers. I analysen opgøres pladeselskabernes indtægter og udgifter samlet og repræsenterer dermed i mindre grad de økonomiske forhold i de små selskaber.

De følgende afsnit indeholder en kort beskrivelse af hovedgrupperne af aktører. En mere detaljeret beskrivelse af de forskellige aktørgrupper findes i afrapporteringen af delopgave 1 og 2.

3.1.1 Uddannelse og undervisning

Uddannelse og undervisning omfatter de professionelle uddannelsesinstitutioner, der varetager meritgivende uddannelser for de skabende og udøvende kunstnere i dansk musikliv. Det drejer sig om konservatorier, universiteter (musikvidenskabelige uddannelser) og kirkemusikskoler. Ud over de meritgivende uddannelser beskrives også musikskoler og de musikalske grundkurser (MGK'er), som ikke er meritgivende og primært varetager undervisning af børn og unge. MGK'erne er fysisk placeret på musikskolerne. Endelig omfatter dette led også musikbiblioteker, højskoler og musikefterskoler.

3.1.2 Skabende kunstnere

Skabende kunstnere omfatter aktører, der er ophavsmænd til et musikværk og dermed ejer rettighederne til det. Det drejer sig om komponister og tekstforfattere. De skabende kunstnere er sammen med de udøvende kunstnere en af slutmodtagerne af den betaling, der tilgår dansk musikliv gennem salg, live-optræden, afspilning og musikstøtte. I praksis er mange aktører både skabende og udøvende. Dette er navnlig tilfældet inden for det rytmiske område.

3.1.3 Udøvende kunstnere

Udøvende kunstnere omfatter aktører, der primært fremfører de skabende kunstners værker. Enten live eller i indspillet form. Da mange aktører både er skabende og udøvende, vil de i udgangspunktet opføre egne værker. Til udøvende kunstnere hører også aktørgruppen kor, ensembler og orkestre, hvor et fællesskab af kunstnere er samlet om at opføre musik. Disse aktører er udøvende, fordi de som hovedregel er beskæftiget med at fremføre eksisterende værker.

Med henblik på at give et så nuanceret billede som muligt af aktiviteterne for hovedaktørerne i dansk musikliv indeholder dette led også en detaljeret beskrivelse af to store offentligt støttede kulturinstitutioner; DR og Det Kongelige Teater (DKT). Disse institutioner er placeret i det udøvende led på grund af deres omfattende aktiviteter inden for kor, ensembler og orkestre. En del af DR's aktiviteter, bl.a. i forbindelse med deres koncerthus og aktiviteter i radio, tv og internet, kunne ligeledes placeres under distributionsleddet i værdikæden. Ud fra en formidlingsmæssig betragtning er alle DR's aktiviteter dog samlet i afsnittet under udøvende kunstnere.

Musikdramatik for andre teatre og scener er ikke medtaget i analysen, da det vurderes, at den økonomiske volumen på området er begrænset. Undtagelsen er dog Den Jyske Opera, der opfører musikdramatik og er en del af opgørelsen af aktørgruppen kor, ensembler og orkestre. Hele støtten til musikdramatik er dog medtaget i delopgave 2, og de skabendes kunstners indtægter fra aktiviteter knyttet til musikdramatik er inkluderet under posten "Løn" eller "Honorar" i indtægtsfordelingen.

Under udøvende kunstnere findes endvidere managere, som varetager de skabende og udøvende kunstners interesser i forhold til pladeselskaber, rettighedsorganisationer, koncertarrangører, indspilninger osv. Disse opgaver kan varetages i deciderede managementvirksomheder eller som en delaktivitet i pladeselskaber, bookingbureauer etc. Managerfunktionen er placeret i det udøvende led i værdikæden, da den varetager den enkelte kunstners interesser bredt over for aktører, placeret flere forskellige steder i værdikæden.

Amatørmusik udgør en væsentlig del af dansk musikliv i kraft af dets omfang og bredde. Idet der i overvejende grad er tale om frivilligt, ulønnet arbejde, vurderes det, at området genererer et begrænset bidrag til pengestrømmene i dansk musikliv. Det indgår derfor ikke som selvstændig økonomisk aktørgruppe i analysen. Den offentlige støtte til området er dog inkluderet i pengestrømsanalysen.

3.1.4 Produktion

Produktion omfatter de aktører i værdikæden, der er med til at optage, producere og markedsføre musikken over for forbrugerne. Hovedaktørerne i dette led er pladeselskaberne og producerne, som i samarbejde med de skabende og udøvende kunstnere indspiller og forarbejder musikken til formater (cd, lp, mp3 osv.), der efterfølgende distribueres videre til forbrugerne. Produktionsselskaber er typisk drevet og ejet af producere og bliver i denne sammenhæng ikke behandlet særskilt.

3.1.5 Distribution

Distributionsleddet er det mest sammensatte led i værdikæden og dækker over alle de aktører, som er beskæftiget med at afsætte musikken til forbrugere. Her skelnes der mellem live-koncerter, indspillet musik og rettighedsforvaltning.

Live-koncerter

Inden for kategorien "Live-Koncerter" er hovedaktørerne spillesteder, festivaler, koncertsale, kongrescentre og kulturhuse, der stiller lokaler og faciliteter til rådighed for koncerter og andre musikarrangementer, som finansieres helt eller delvist af et betalende publikum eller gennem musikstøtte. Folkekirken udgør i denne sammenhæng også en vigtig aktør, idet den stiller lokaler og faciliteter til rådighed for koncerter, der afholdes uafhængigt af de kirkelige handlinger.⁶ Musikforeningerne behandles ligeledes i denne kategori, da de afholder en lang række lokale musikarrangementer.

En anden aktør i kategorien "Live-Koncerter" er koncertarrangører, som varetager planlægning og praktisk gennemførelse af koncerter, festivaler og lignende. Leddet tæller også bookere, der formidler kontakten mellem kunstnere og koncertarrangører. I praksis er der ofte sammenfald mellem bookere og koncertarrangører, således at et bookingfirma også arrangerer koncerter og omvendt. Det er valgt at behandle dem adskilt, da funktionerne og dermed deres placering i pengestrømmene er forskellige.

En sidste aktør i denne kategori er billetteroperatørerne, der defineres som salgsleddet mellem spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse på den ene side og koncertforbrugeren på den anden side. Billetteroperatører varetager den digitale og fysiske distribution af billetter og modtager en andel af billetindtægterne som betaling.

Salg og afspilning

Distribution af indspillet musik sker gennem salg eller afspilning. Salgsleddet omfatter fysisk og digital distribution, herunder plade- og musikbutikker, supermarkeder, tankstationer, online-musikbutikker og private hjemmesider, der varetager distribution af indspillet musik til forbrugerne. Grossister, som varetager forbindelsen mellem pladeselskaberne og salgsleddet, hører også hjemme i denne del af værdikæden. Medier er også inkluderet som distributører, da de afspiller og formidler indspillet musik til forbrugerne gennem specifikke kanaler, herunder radio, tv og internet.

⁶ Folkekirken er endvidere arbejdsplads for et stort antal kirkemusikere. Disse indgår som en del af de udøvende kunstnere og behandles særskilt i afsnit 6.2 om statslige tilskudsgivere.

Rettighedsforvaltning

Rettighedsorganisationer (KODA, Gramex, NCB og Copydan) forvalter rettighederne for rettighedshaverne i forbindelse med brug af musik (live såvel som i indspillet form) og udgør dermed et vigtigt led for de udøvende og skabende kunstnere i distributionen. Musikforlagene er ligeledes rettighedshavere, men kan også selv være rettighedsforvaltere. Forlagene er endvidere involverede i mangfoldiggørelse af musikken gennem udgivelse af noter, sangbøger etc.

3.1.6 Offentlige og private tilskudsgivere

Offentlige og private tilskudsgivere yder i princippet tilskud, bevillinger og støtte til alle typer af aktører i dansk musikliv og figurerer derfor som tværgående aktør i værdistrømmen. De offentlige og private tilskudsgivere behandles i kapitel 5.

3.1.7 Underleverandører

Underleverandører omfatter virksomheder og organisationer, der leverer produkter og serviceydelser til musiklivet uden at være direkte involveret i musikproduktionen. Underleverandører omfatter blandt andet produktion og salg af instrumenter, lys- og lydudstyr, fabrikation af cd'er og sceneudlejning. Eksempler på servicefunktioner er markedsføring, revisorer og transportleverandører.

3.2 Datagrundlag og metode

Etablering af et robust datagrundlag for økonomien i dansk musikliv er en kompliceret øvelse. Dansk musikliv omfatter et bredt udsnit af aktører, der spænder fra kunstnere, der lejlighedsvis optræder live, til multinationale pladeselskaber. Aktørernes indtægter og udgifter er bredt sammensat, såvel i volumen som type. En stor del af aktiviteterne indgår som en del af andre kunstneriske eller kommercielle aktiviteter og kan ikke umiddelbart afgrænses.

De datamæssige udfordringer er i nærværende analyse håndteret ved at etablere et datagrundlag baseret på kvantitative såvel som kvalitative dataindsamlings- og analysemetoder, herunder en spørgeskemaundersøgelse (survey), personlige interviews, gennemgang af offentlige og private regnskaber samt resultater fra eksisterende undersøgelser. En samlet oversigt over kilderne for de forskellige aktørgrupper er givet i Tabel 3.1. Under hver tabel eller figur i rapportens øvrige kapitler vil det være angivet, hvor oplysningerne stammer fra.

Tabel 3.1: Oversigt over aktører og datakilder

Aktørgruppe	Kilder til fastlæggelse af de økonomiske forhold for aktørgruppen
Billeteperatører	Interviews med landsdækkende billetbureauer
Bookere	Survey, desk research, interviews med centrale aktører
DR	Individuelle interviews, gennemgang af regnskaber, public service-redegørelsen
Det Kongelige Teater (DKT)	Individuelle interviews, data udleveret til undersøgelsen, gennemgang af regnskaber
Distributører	The International Federation of Phonographic Industry (IFPI), eksperter
Folkekirken	Survey, Kirkeministeriet
Kirkemusikskoler	Individuelle interviews, gennemgang af regnskaber
Kommuner	Survey, kommunale regnskaber
Koncertarrangører	Survey, desk research, interviews med centrale aktører
Konservatorier	Individuelle interviews, gennemgang af regnskaber
Kor, ensembler og orkestre	Survey, interviews med større kor, ensembler og orkestre, finansloven, Kunststyrelsen
Managere	Survey, interviews
Medier	Interviews med DR, Danmarks Statistik, komponistrettigheder i Danmark (KODA), Nordisk Copyright Bureau (NCB), Gramex, specialkørsler hos KODA og Gramex
Musikalske Grundkurser	Survey, Kunststyrelsens indberetninger fra musikskolerne, finansloven
Musikbiblioteker	Survey, kommunale regnskaber
Musikforeninger	Desk research, Sammenslutningen af Danske Musikforeninger
Musikforlag	Komponistrettigheder i Danmark (KODA), Nordisk Copyright Bureau (NCB), gennemgang af regnskaber, interviews med centrale aktører
Musikskoler	Survey, Kunststyrelsens indberetninger fra musikskolerne, finansloven
Pladeselskaber	Survey, IFPI, DUP, interviews med centrale aktører
Private tilskudsgivere	Survey, interviews, eksisterende analyser af sponsormarkedet
Producere	Survey, interviews med centrale aktører
Regioner	Finansloven, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, interviews med store tilskudsgivere
Rettighedsorganisationer	Interviews med komponistrettigheder i Danmark (KODA), Nordisk Copyright Bureau (NCB), Gramex, COPYDAN samt gennemgang af årsberetninger
Skabende og udøvende kunstnere	Survey, interview med Dansk Komponist Forening (DKF), Det Fælleskommunale Løndatakontor (FLD), Kirkeministeriet, workshops, interviews med foreninger
Spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse	Survey, interviews med større aktører, interviews med landsdækkende billetbureauer
Sponsorer	Survey, interviews, eksisterende analyser af sponsormarkedet
Staten	Finansloven, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, interviews med store tilskudsgivere
Underleverandører	Survey, interviews, Danmarks Statistiks omsætningsstatistik
Universiteter (musikvidenskabelige uddannelser)	Individuelle interviews

Kortlægningen af økonomien og pengestrømmene består af tre elementer:

- De samlede indtægter for dansk musikliv opgøres på baggrund af eksisterende kilder kombineret med enkelte interview med centrale aktører.
- De samlede indtægter er herefter fordelt på aktører. Fordelingen er foretaget på baggrund af en survey blandt aktørerne, case studier, regnskabsanalyser etc. I forbindelse med fordelingen af indtægterne er aktørernes udgifter også fastlagt.
- Endelig er de økonomiske relationer mellem aktørerne, dvs. pengestrømmene, fastlagt på baggrund af data indsamlet gennem surveyen.

En central kilde i pengestrømsanalysen er således en gennemført survey blandt et udsnit af aktører. Surveyen beskrives nærmere i afsnit 3.2.1 nedenfor.

Der er således ikke tale om en statistisk løsningstilgang, men en kombination og vurdering af data fra forskellige kilder. Strategien har været at sikre, at økonomien for de væsentligste aktører og pengestrømme er kortlagt ved anvendelse af flere uafhængige kilder, der supplerer og bekræfter hinanden.

Det er ikke muligt at kvantificere den samlede usikkerhed på analysen. Men generelt gælder, at den samlede økonomi er opgjort med stor sikkerhed, da den hovedsageligt er baseret på eksisterende officielle kilder. Økonomien på aktørniveau er opgjort med større usikkerhed for de mindre aktører end de store. Det samme gælder pengestrømmene. Sammenfattende er usikkerheden derfor større jo mere detaljeret niveau, økonomien opgøres på.

3.2.1 Survey

Den gennemgående datakilde i analysen er en omfattende survey, hvis primære formål er at indsamle information om aktørernes indtægter og udgifter, samt fordelingen af disse på andre aktører i dansk musikliv. Surveyen danner dermed grundlag for fastlæggelse af pengestrømmene i analysen. Endvidere er der i surveyen indsamlet mål for aktiviteten blandt de forskellige aktører, f.eks. antal indspilninger, udgivelser og koncerter.

Surveyen er udviklet med afsæt i workshops med deltagelse af et bredt udsnit af kunstnere fra henholdsvis det klassiske og det rytmiske område. Der er endvidere gennemført en række eksplorative interviews med repræsentanter fra de øvrige aktørgrupper. Herigenem er det tilstræbt, at de udsendte skemaer dækker de mest relevante økonomiske aktiviteter for de forskellige aktørgrupper, og at der er indbyrdes sammenhæng mellem spørgeskemaerne.

De indbyrdes sammenhænge mellem aktørerne har vejet tungest i designet, da det er en forudsætning for den efterfølgende kortlægning af pengestrømmene mellem aktørerne. Efter indsamling af data er resultaterne drøftet med repræsentanter for de forskellige aktørgrupper.

Konkret består surveyen af 10 forskellige spørgeskemaer, der er målrettet hver deres aktørgruppe. Dermed er det muligt at tilpasse spørgsmålene til de enkelte aktørers situation og således tage højde for væsentlige forskelle mellem aktørerne og deres virke. De 10 aktørgrupper fremgår af nedenstående figur. Hver aktørgruppe er i analysen igen opdelt i en række mindre grupper, hvilket vil fremgå af afrapporteringen af delopgave 1.

Figur 3.2: Surveyens dataindsamlingsstruktur

Surveyen dækker hovedparten af aktørerne i dansk musikliv. Nogle aktører og aktørgrupper er dog så specielle, at det er vanskeligt at anvende et generelt spørgeskema. Det gælder bl.a. DR og Det Kongelige Teater, der har aktiviteter inden for koncertvirksomhed, afspilning og musik i kombination med andre kunstformer. For disse aktører er der gennemført individuelle interviews samt indsamlet data fra årsberetninger.

Mindre aktører med begrænset økonomisk aktivitet, som f.eks. musikforlag, musikforeninger etc., er ikke søgt dækket via surveyen. Økonomien for disse er fastlagt gennem interviews med centrale aktører og gennem deres økonomiske relationer med øvrige aktører.

Den samlede population af aktører er estimeret på baggrund af data fra Kunststyrelsen, finansloven, IFPI, Dansk Musikårbog 2009 (DMÅ), spillesteder.dk, kirkeministeriet, desk research samt interviews. For nogle aktørgrupper har populationen kunne fastlægges præcist ud fra eksisterende kilder, eksempelvis "Folkekirker" og "Musikalske Grundkurser". For andre aktørgrupper, f.eks. koncertarrangører, er populationen estimeret på baggrund af førnævnte kilder. Den samlede population er estimeret til godt 15.000, jf. Tabel 3.2.

Der er udsendt spørgeskemaer til 8.400 aktører i dansk musikliv. Indsamlingen er gennemført som en internetbaseret survey, hvilket forudsætter valide e-mail-adresser. Dette har ikke været muligt for alle aktører. For nogle aktørgrupper er der derfor kun sendt skemaer til et udsnit af aktører. Det gælder for eksempel skabende og udøvende kunstnere.

Aktørerne blandt bookere og koncertarrangører er vanskelige at identificere præcist på baggrund af eksisterende kilder. Det skyldes, at disse aktiviteter ofte er en del af samme virksomhed. Endvidere går mange af virksomhederne på tværs af brancher og har mere karakter af underholdning end musik. For denne gruppe er der derfor udsendt skemaer til en bruttoliste af potentielle bookere beskæftiget med musik og koncertarrangører. Besvarelserne er efterfølgende anvendt til at nedskrive den samlede population og estimere antallet af henholdsvis bookere og koncertarrangører. Der er derfor en større stikprøve end samlet population i denne gruppe.

Tabel 3.2: Besvarelser fra surveyen

	Estimeret population	Stikprøve	Antal besvarelser
Bookere	115	286	12
Koncertarrangører	36		8
Folkekirker*	1.912	1.912	280
Kommuner	98	98	50
Kor, ensembler og orkestre	144	31	27
Landsdelsorkestre og Den Jyske Opera	6	6	6
Musikskoler	100	100	61
Pladeselskaber	229	56	19
Skabende og udøvende kunstnere	11.800	5.213	360
Spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse	696	696	67
Total	15.136	8.398	890

Note: * Det skal understreges, at antallet af folkekirker i Danmark er 2.354, men at det er menighedsrådene, der har deltaget i surveyen. Der ligger flere kirker under sammen menighedsråd, hvorved antallet af menighedsråd er mindre end antallet af folkekirker.

Kilde: Kunststyrelsen, finansloven, IFPI, DMÅ, spillesteder.dk, kirkeministeriet, desk research samt interviews.

Der er indsamlet knap 900 besvarelser, svarende til en svarprocent på godt 10 %. Den laveste svarprocent findes blandt de skabende og udøvende kunstnere med 7 %, mens der er 100 % svar fra landsdelsorkestre og Den Jyske Opera.

For de relevante aktørgrupper er der gennemført en intensiv rykkerprocedure med henblik på at opnå en høj svarprocent fra de økonomisk største aktører. Blandt pladeselskaberne er der f.eks. indsamlet svar fra 4 af de 5 største selskaber.

Som nævnt i den overordnede beskrivelse af metoden er pengestrømsanalysen ikke tilrettelagt som en statistisk undersøgelse. Surveyen indgår således som en af flere kilder i fastlæggelsen af økonomien og pengestrømmene i dansk musikliv. Den statistiske usikkerhed på denne kilde kan med de ovenfor anførte svarprocenter samlet set beregnes til +/- 10 %.

3.3 Definitioner og begreber

Som afrunding på nærværende kapitel indeholder nedenstående tabel en kort forklaring på centrale begreber, der anvendes i analysen af pengestrømme og ressourcer i dansk musikliv.

Musikformer	
Klassisk musik	Kompositionsmusik i flere forskellige former. Betegnelsen for partiturmusik, dvs. den nedskrevne, trykte og i mindre omfang improviserede musik.
Rytmask musik	Så godt som alle andre musikformer end klassisk, herunder rock, pop, electronica, jazz, world, folk, folkemusik og hiphop.
Anden musik	Musik, der ikke umiddelbart kan placeres inden for enten det rytmiske eller klassiske område, eller som er baseret på en kombination af begge. Denne kategori kan f.eks. indeholde crossover eller arrangementer med pædagogisk sigte.
Kunstnere	
Skabende kunstnere	Komponister og tekstforfattere, der modtager royalties som rettighedshavere.
Udøvende kunstnere	Musikere og sangere, som fremfører de skabende kunstners værker – live eller i indspillet form.
Musikstøtte	
Bevillinger	Omfatter en samlet tildeling af offentlige midler inden for hvilken en aktør i musiklivet kan afholde formålsbestemte aktiviteter. Bevillingen kan tildeles af folkettinget, regionsrådet eller kommunalbestyrelsen.
Driftstilskud	Omfatter de områder og aktiviteter, hvor en eller flere myndighed(er) yder tilskud til driften af en aktør i musiklivet.
Licensmidler	Medielicensen er en afgift, der skal betales af alle, der ejer et apparat (f.eks. et fjernsyn eller en mobiltelefon), der kan modtage radio- og tv-programmer. Licensen bruges til at finansiere offentlige tv- og radiokanaler, herunder DR, som har en public service-forpligtelse.
Direkte støtte	Omfatter de områder og aktiviteter, hvortil der overføres midler til et konkret (tids)afgrænset formål. Typisk efter ansøgning fra støttemodtageren og på baggrund af fastsatte kriterier for tildeling. Støtten kan være både offentligt og privat finansieret.
Indirekte støtte	Defineres som den støtte, der ikke omfatter overførsel af midler. Det kan for eksempel være udlån af lokaler eller instrumenter til modtageren. Den indirekte støtte kan være både offentligt og privat finansieret.
Økonomi	
Indtægter	Virksomhedens/organisationens indtægter opgjort uden moms. Indtægterne omfatter salg af musik, koncertbilletter, royalties, musikstøtte etc.
Udgifter	Virksomhedens/organisationens udgifter ekskl. moms. Omfatter aflønning af medarbejdere, køb af varer og tjenesteydelser, husleje etc.
Værditilvækst	Værditilvæksten omfatter virksomhedens/organisationens overskud og aflønning af arbejdskraften. Værditilvæksten beregnes som indtægter minus varekøb.
Medarbejdere	Antallet af fuldtidsstillinger i en virksomhed/organisation på et år. En fuldtidsstilling omfatter 1.600 arbejdstimer på et år. Dermed svarer eksempelvis to deltidsstillinger á 800 timer til en fuldtidsstilling.
Ressourcer	Analysen kortlægger aktørernes økonomi og pengestrømmene i dansk musikliv. Som et led heri opgøres også ressourcerne blandt værdikædens aktører. Opgørelsen omfatter antal aktører, arrangementer, publikummer, elever etc. Derudover indgår frivilligt arbejde i ressourcegrundlaget for dansk musikliv.

4. DELOPGAVE 1: KORTLÆGNING AF DEN SAMLEDE ØKONOMI I DANSK MUSIKLIV

Dette kapitel indeholder resultaterne fra delopgave 1 i analysen af pengestrømme og ressourcer i dansk musikliv. Således kortlægges i det følgende den samlede økonomi i dansk musikliv. For alle oplysninger gælder det, at opgørelsesåret er 2009, medmindre andet angives.

4.1 Samlet økonomi

De samlede indtægter til dansk musikliv opgøres i følgende fem hovedkilder:

- **Undervisning.** Opgørelsen er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt alle danske musikskoler, årsrapporter og finansloven. Indtægterne dækker over elevbetalinger fra musikskolerne, privatundervisning samt øvrige indtægter fra musikskolerne og konservatorierne.
- **Salg af musik.** Opgørelsen er baseret på pladesalget hos IFPI Danmarks medlemmer i 2009.⁷ IFPI oplyser, at pladesalget for organisationens medlemmer udgør 95 % af det samlede musiksalg i Danmark. Det samlede musiksalg, dvs. inkl. salget fra De Uafhængige Pladeselskaber (DUP), er opregnet under denne forudsætning. Desuden indgår detailmarkedets fortjeneste på musikrelaterede produkter i opgørelsen.
- **Koncerter.** Opgørelsen er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt spillesteder, festivaler, koncertsale etc. registreret i Dansk Musikårbog 2009 og på spillesteder.dk. Analysen er ligeledes baseret på interviews med brancheorganisationer, billetsalgsportaler og større aktører.
- **Rettigheder.** Opgørelsen er baseret på regnskabsoplysninger fra KODA, NCB, Gramex og Copydan. Indtægterne dækker således over betalinger for offentlig brug af musik samt indspilninger af musik.
- **Musikstøtte.** Opgørelsen er baseret på oplysninger fra finansloven, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, en spørgeskemaundersøgelse blandt samtlige danske kommuner, interviews med regionerne, relevante ministerier, styrelser og centrale aktører samt eksisterende undersøgelser. "Musikstøtte" anvendes i rapporten som fælles betegnelse for offentlige tilskud, bevillinger, licensmidler, direkte og indirekte støtte, samt private tilskud, sponsorater etc. Delopgave 2 indeholder en nærmere beskrivelse af støttens sammensætning.

Den samlede indtægt fra de fem hovedkilder og dens fordeling på henholdsvis rytmisk og klassisk musik er vist i Tabel 4.1.

---

⁷ IFPI Danmark er den danske afdeling af den internationale organisation The International Federation of the Phonographic Industry.

Tabel 4.1: Indtægter i dansk musikliv

Indtægtskilde	Indtægt (mio. kr.)	Rytmask (mio. kr.)	Klassisk (mio. kr.)	Andet (mio. kr.)
Undervisning*	258	148	87	23
Salg af musik	1.079	1.010	36	33
Live-koncerter**	3.269	2.913	307	47
Rettigheder	938	844	94	0
Musikstøtte	3.446	1.246	1.935	265
<i>Heraf offentlige tilskudsgivere</i>	<i>3.148</i>	<i>1.013</i>	<i>1.875</i>	<i>260</i>
Total	8.990	6.161	2.459	368

Note: *Omfatter elevbetalingen fra musikskolerne samt øvrige indtægter fra musikskolerne og konservatorierne samt privat undervisning. **Omfatter indtægter forbundet med afvikling af koncerter etc. Er inkl. publikumsrelaterede indtægter samt indtægter for bookere, koncertarrangører, folkekirken, musikforeninger, producere og managere samt private live arrangementer

Kilde: IFPI, KODA, NCB, Gramex, Copydan, finansloven, aktstykker tiltrådt Folketingets Finansudvalg, survey, interview, desk research og egne beregninger.

Den største enkeltstående indtægtskilde er musikstøtte, der udgør 3,4 mia. kr. Live-koncerter er den næststørste indtægtspost med 3,3 mia. kr. Tilsammen dækker disse to indtægtskilder 75 % af de samlede indtægter.

Fordelingen på områder viser, at klassisk musik modtager 27 % af indtægterne, den rytmiske 69 %, mens resten ikke kan fordeles på de to områder. Hovedindtægtskilden for den klassiske musik er offentlig støtte, mens den for den rytmiske musik er indtægter i forbindelse med koncerter.

I de følgende afsnit beskrives aktørerne i dansk musikliv i samme rækkefølge, som de blev præsenteret i værdikæden. Opgørelsen af musikstøtten behandles særskilt i kapitel 5.

Gennemgangen af aktørerne følger i reglen en bestemt model. Først præsenteres aktørgruppen og evt. undergrupper med de respektive populationer. Dernæst angives aktørgruppens samlede indtægter. Herefter præsenteres aktørgruppens indtægts- og udgiftsfordeling i procenter. Efterfølgende gives en procentuel fordeling mellem områderne klassisk og rytmisk samt en fordeling på international og dansk aktivitet i procenter, for så vidt som det er relevant for aktørgruppen. I forlængelse af analysens afgrænsning vil enkelte aktører blive præsenteret mindre fyldestgørende.

4.2 Uddannelses- og undervisningsinstitutioner

Uddannelses- og undervisningsinstitutionerne uddanner og underviser udøvende og skabende kunstnere samt musikvidenskabelige bachelorer og kandidater. Der medtages fem typer af uddannelses- og undervisningsinstitutioner i analysen, jf. Tabel 4.2.

Tabel 4.2: Uddannelses- og undervisningsinstitutioner

Aktørgrupper	Antal
Konservatorier	6
Universiteter (musikvidenskabelige uddannelser)	3
Kirkemusikskoler	3
Musikalske grundkurser (MGK)*	17
Musikskoler	100

Note: * De musikalske grundkurser, der er medtaget, er de 17 individuelle MGK'er. Herudover har Københavns Musikskole en særlig afdeling på Sankt Annæ Gymnasium.

Kilde: Konservatoriernes rektorer, Kunststyrelsens indberetninger fra musikskolerne, finansloven, DAMUSA, Kirkeministeriet og desk research.

Konservatorierne

Konservatorierne forestår uddannelse af professionelle skabende og udøvende kunstnere, musikpædagoger og formidlere. Endvidere tilbyder de uddannelser i music management, lydteknik etc. Konservatorierne omfatter følgende institutioner: Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, Det Jyske Musikkonservatorium, Vestjysk Musikkonservatorium, Det Fynske Musikkonservatorium, Nordjysk Musikkonservatorium og Rytmisk Musikkonservatorium.⁸ Konservatorierne er interviewet individuelt i analysen.

Universiteterne (de musikvidenskabelige uddannelser)

Studier i musikvidenskab findes ved tre danske universiteter. Universitetsuddannelserne er blevet interviewet individuelt i analysen.

Kirkemusikskoler

Kirkemusikskolernes formål er at højne det generelle niveau for kirkemusikken i landets kirker. Dette sker dels ved eksamensundervisning og dels ved videreuddannelse af kirkemusikere. Kirkemusikskolerne varetager bl.a. to organistuddannelser; den såkaldte basisuddannelse for organister (BO) og den præliminære organistuddannelse (PO). Organistuddannelserne fungerer endvidere som forberedelse til optagelse på musikkonservatoriernes kirkemusikuddannelser. Der var i 2009 tre kirkemusikskoler i Danmark: Løgumkloster Kirkemusikskole, Sjællands Kirkemusikskole og Vestervig Kirkemusikskole. Kirkemusikskolerne bliver behandlet individuelt i analysen gennem deres årsregnskaber og desk research.

Musikalske grundkurser

Musikalske grundkurser (MGK'er) omfatter aktiviteter, der forbereder studerende på en konservatorieuddannelse. Der var i 2009 17 musikskoler, der udbød musikalske grundkurser. Ud over disse 17 findes der en særlig ordning på Sankt Annæ Gymnasium, som er en særlig afdeling under Københavns Musikskole.

Musikskoler

Musikskolerne varetager musikundervisning af primært børn og unge. Der var i 2009 100 musikskoler fordelt over hele landet. Musikskolerne indgår i surveyen.

Musikbiblioteker

Musikbiblioteker omfatter afdelinger med fokus på musik på de danske folkebiblioteker. Antallet af musikbiblioteker i Danmark er opgjort til 116.

Økonomien forbundet med musikrelaterede aktiviteter i folkeskolen, på lærerseminarer, på efterskoler og i gymnasier opgøres ikke særskilt i analysen. Det samme gælder fritidsundervisning på højskoler, aftenskoler og ungdomsskoler. I det omfang skabende og udøvende kunstnere har indtægter fra undervisning på disse uddannelsesinstitutioner, indgår denne indkomst i indtægtsgrundlaget for denne aktørgruppe.

---

⁸ Pr. 1/1 2010 fusionerede Det Fynske Musikkonservatorium (DFM), Vestjysk Musikkonservatorium (VMK) og Skuespillerskolen ved Odense Teater (SkO) under navnet "Syddansk Musikkonservatorium og Skuespillerskole". Det samme gjorde Det Nordjyske og Det Jyske Musikkonservatorium, således at der pr. 1/1 2010 er fire konservatorier. Da basisåret for analysen er 2009 behandles konservatorierne i denne sammenhæng som seks enheder.

4.2.1 Konservatorier

I 2009 var der seks musikkonservatorier, som via finansloven fik tildelt bevillinger og driftstilskud på i alt 261 mio. kr. Derudover har de enkelte musikkonservatorier andre indtægtskilder på 12 mio. kr., således at de samlet set har indtægter for 273 mio. kr. Indtægtsfordelingen fremgår af Tabel 4.3. Posten "Øvrige indtægter" består blandt andet af udlejning af lokaler, salg af undervisningsmaterialer, billetindtægter etc.

Tabel 4.3: Musikkonservatoriernes indtægter

Indtægter	Andel (%)
Statslige bevillinger og driftstilskud	96
Øvrige indtægter	4
Total	100

Kilde: Konservatoriernes rektorer, årsregnskaber fra de enkelte konservatorier og egne beregninger.

Konservatoriernes udgifter er i 2009 opgjort til 277 mio. kr. Fordelingen af udgifterne fremgår af Tabel 4.4. Konservatoriernes største udgiftspost er "Løn til undervisere" (38 %). Andre udgiftsposter er "Øvrige personaleomkostninger" (16 %), herunder løn til administrativt personale, kurser etc., forbrugsomkostninger (18 %), herunder husleje, vand, varme etc. Posten "Øvrige" (28 %) indeholder blandt andet udgifter til indkøb og vedligeholdelse af instrumenter, rettighedsvederlag, koncertomkostninger etc.

Tabel 4.4: Musikkonservatoriernes udgifter

Udgifter	Andel (%)
Løn til undervisere*	38
Forbrugsomkostninger	18
Øvrige personaleomkostninger	16
Øvrige	28
Total	100

Note: * Skønnet på baggrund af konservatoriernes fordeling af deres udgifter på følgende opgaver; generel ledelse og adm., undervisning og Fokus.

Kilde: Konservatoriernes rektorer, årsregnskaber fra de enkelte konservatorier og egne beregninger.

Konservatoriernes økonomiske aktiviteter ligger primært inden for det klassiske område, jf. Tabel 4.5. Det klassiske område udgør 65 % af konservatoriernes aktiviteter, mens det rytmiske område udgør de resterende 35 %.

Tabel 4.5: Fordeling af musikkonservatoriernes økonomiske aktiviteter på områder

Område	Andel (%)
Rytmask	35
Klassisk	65
Total	100

Note: Skønnet på baggrund af interviews med konservatorierne.

Kilde: Interviews med konservatorierne.

4.2.2 Universiteter (musikvidenskabelige uddannelser)

Musikvidenskab kan studeres på tre danske universiteter: Århus Universitet, Københavns Universitet og Aalborg Universitet. Uddannelsesinstitutionerne uddanner bachelorer og kandidater i musikvidenskab, der bredt formuleret er studier af alle former for musik og musikkultur. Musikudøvelse indgår som en integreret del af studiet.

Ifølge en kandidatundersøgelse på Musikvidenskab ved Københavns Universitet finder musikvidenskabelige kandidater ansættelse inden for formidling og journalistik, undervisning, herunder gymnasieskolen, som kulturadministratorer og som kunstnere.⁹

På Københavns Universitet ligger musikvidenskab på Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, på Århus Universitet ligger det på Institut for Æstetiske Fag, mens det på Aalborg Universitet ligger på Instituttet for Sprog og Kultur.

På baggrund af interviews med de tre uddannelsesinstitutioner anslås det samlede antal musikvidenskabsstuderende at være 490 i 2009. Endvidere anslås det, at der blev uddannet 110 bachelorer og 80 kandidater i musikvidenskab samme år.

Omkostningerne forbundet med musikvidenskabsuddannelsen kan ikke opgøres direkte. Dette skyldes uddannelsernes placering på institutter med flere forskellige uddannelser, der har fælles omkostninger til administration og undervisere. Omkostningerne forbundet med de musikvidenskabelige uddannelser er derfor skønnet på baggrund af interviews med det humanistiske fakultet på Århus Universitet, antallet af studerende på uddannelserne og institutternes samlede omkostninger.

De samlede omkostninger forbundet med de musikvidenskabelige universitetsuddannelser er opgjort til 29 mio. kr. i 2009. Dette beløb dækkes af offentlige bevillinger og tilskud.

Da udgifter og indtægter for de musikvidenskabelige uddannelser ikke kan isoleres fra de andre uddannelser på de enkelte institutter, er de musikvidenskabelige uddannelser ikke medtaget direkte i pengestrømsanalysen. Det offentlige tilskud er dog medtaget i opgørelsen af den offentlige og private støtte til musiklivet i delopgave 2 samt i de samlede indtægter i det danske musikliv. Det antages i den forbindelse, at de offentlige bevillinger og tilskud til de musikvidenskabelige uddannelser på 29 mio. kr. fordeler sig med 50 % på henholdsvis den rytmiske og den klassiske del.

4.2.3 Musikalske grundkurser

Der udbydes musikalske grundkurser (MGK'er) på 17 ud af de i alt 100 musikskoler i Danmark. Herudover findes der en særlig ordning på Sankt Annæ gymnasium. Denne ordning er medtaget i nedenstående opgørelse.

De musikalske grundkurser havde en samlet indtægt på 42 mio. i 2009, hvoraf 97 % er statslige bevillinger og driftstilskud, mens de resterende 3 % dækker over øvrige indtægter, jf. Tabel 4.6.¹⁰

⁹ Se "Kandidatundersøgelsen på Musikvidenskab", Københavns Universitet (2006).

¹⁰ MGK'ernes fysiske placering på musikskolerne er ligeledes et indirekte kommunalt tilskud, som ikke er opgjort i denne analyse.

Tabel 4.6: De musikalske grundkursers indtægter

Indtægter	Andel (%)
Statslige bevillinger og driftstilskud	97
Øvrige indtægter	3
Total	100

Kilde: Kunststyrelsen og egne beregninger.

MGK'erne ligger fysisk på de danske musikskoler, hvilket har den konsekvens, at musikskolernes og MGK'ernes økonomi er tæt knyttet sammen. MGK'erne har ingen udgifter til hverken husleje eller instrumenter, da musikskolerne stiller disse gratis til rådighed for MGK'erne.

MGK'ernes samlede udgifter beløb sig i 2009 til 42 mio. kr. Fordelingen af MGK'ernes udgifter fremgår af Tabel 4.7.

Tabel 4.7: De musikalske grundkursers udgifter

Udgifter	Andel (%)
Løn til undervisere	77
Lederhonorar	3
Administration	8
Øvrige	12
Total	100

Kilde: Kunststyrelsen og egne beregninger.

Den største udgiftspost for MGK'erne er løn til undervisere (77 %). Herudover har MGK'erne udgifter til lederhonorar (3 %), administration (8 %) samt øvrige udgifter (12 %). Posten "Øvrige" indeholder blandt andet undervisningsmidler, elevaktiviteter, udgifter til censor etc.

MGK'ernes aktiviteter er fordelt med 42 % på det klassiske område og 55 % på det rytmiske område, jf. Tabel 4.8.

Tabel 4.8: Fordeling af MGK'ernes aktiviteter på rytmisk og klassisk musik

Område	Andel (%)
Rytmisk	55
Klassisk	42
Andre	3
Total	100

Note: Fordelingen på musikområde er foretaget ud fra instrumentfordelingen.
Kilde: Kunststyrelsen.

4.2.4 Musikskoler

Musikskolerne varetager musikundervisning af primært børn og unge. Der var 100 musikskoler i Danmark med et samlet indtægtsgrundlag på 749 mio. kr. i 2009.

Musikskolernes hovedindtægt er tilskud fra kommunen (62 %) og tilskud fra staten (13 %), jf. Tabel 4.9. Tilskuddet fra staten omfatter såvel driftsbevillinger som talentmidler. Elevbetalingen på musikskolerne udgør 24 % af musikskolernes indtægter.

Tabel 4.9: Fordeling af musikskolernes indtægter

Indtægter	Andel (%)
Tilskud fra stat (driftsbevilling, talentmidler, via regionale kulturaftaler)*	13
Tilskud fra kommunen	62
Elevbetalinger	24
Øvrige indtægter	2
Total	100

Note: *Andelen er inkl. de direkte statslige bevillinger, bevillinger via de regionale kulturaftaler samt talentmidler fra Statens Kunstråds Musikudvalg.

Kilde: Kunststyrelsen, finansloven, survey og egne beregninger.

Den største udgift for musikskolerne er aflønning af fastansatte undervisere (78 %). De resterende udgifter går til øvrige personaleomkostninger (13 %) og aflønning af timelønnede undervisere (3 %), jf. Tabel 4.10.

Tabel 4.10: Fordeling af musikskolernes udgifter

Udgifter	Andel (%)
Aflønning af faste undervisere	78
Aflønning af timelønnede undervisere	3
Øvrige personaleomkostninger	13
Øvrige udgifter	6
Total	100

Kilde: Kunststyrelsen, survey og egne beregninger.

Musikskolernes aktiviteter er fordelt næsten ligeligt mellem det klassiske område (47 %) og det rytmiske område (41 %), jf. Tabel 4.11.

Tabel 4.11: Fordeling mellem musikskolernes aktiviteter på rytmisk og klassisk musik

Område	Andel (%)
Rytmisk	47
Klassisk	41
Andet*	11
Total	100

Note: *Musikskolerne har henført en del aktiviteter til kategorien Andet i spørgeskemaundersøgelsen. Kategorien omfatter undervisning, der dækker begge områder.

Kilde: Survey og egne beregninger.

4.2.5 Kirkemusikskoler

Kirkemusikskolernes formål er at højne det generelle niveau for kirkemusikken i landets kirker. Der var i 2009 tre kirkemusikskoler i Danmark

De samlede indtægter for kirkemusikskolerne var i 2009 22 mio. kr. Kirkemusikskolerne hovedindtægt er bevillinger fra staten (91 %), jf. Tabel 4.12. De øvrige indtægtskilder for kirkemusikskolerne er elevbetalinger (9 %), samt posten "Øvrige" (0 %), som blandt andet indeholder salg af tjenesteydelser, salg af undervisningsmaterialer etc.

Tabel 4.12: Kirkemusikskolernes indtægter

Indtægter	Andel (%)
Tilskud fra staten (driftsbevillinger)	91
Elevbetalinger	9
Øvrige	0
Total	100

Kilde: Kirkemusikskolernes årsrapporter og egne beregninger.

Kirkemusikskolernes udgifter er i 2009 opgjort til 23 mio. kr. Den største udgiftspost for kirkemusikskolerne er lønninger (73 %), mens øvrige personaleomkostninger udgør 2 %, jf. Tabel 4.13. Posten "Øvrige" (25 %) indeholder udgifter til husleje, forbrugsomkostninger, indkøb og vedligeholdelse af udstyr, af- og nedskrivninger etc.

Tabel 4.13: Kirkemusikskolernes udgifter

Udgifter	Andel (%)
Løn (løn plus pension)	73
Andre personale omkostninger	2
Øvrige	25
Total	100

Kilde: Kirkemusikskolernes årsrapporter og egne beregninger.

Kirkemusikskolernes aktiviteter ligger alle inden for det klassiske område.

4.2.6 Musikbiblioteker

Musikbiblioteker defineres i analysen som en afdeling for musik på et almindeligt bibliotek, der er koncentreret om udlån af musik. Der er identificeret i alt 116 musikbiblioteker i Danmark via Dansk Musikårbog 2009 og musikbibliotek.dk. Musikbibliotekerne finansieres af kommunerne, og deres økonomi indgår i opgørelsen af tilskud fra kommuner til musiklivet. Derudover er der i musikbibliotekernes regi etableret en digital tjeneste (musiknet.dk), hvor man som biblioteksbruger kan låne musikfiler. De økonomiske aktiviteter, der er knyttet hertil, indgår i den samlede opgørelse af økonomien i dansk musikliv.

4.3 Skabende og udøvende kunstnere

Gruppen af skabende og udøvende kunstnere afgrænses i analysen til medlemmer af fagforeninger og/eller interesseorganisationer, der varetager skabende og udøvende kunstners interesser, jf. Tabel 4.14.¹¹ Da der betales kontingent til disse foreninger, antages det, at medlemmerne i større eller mindre omfang oppebærer indtægter fra musikalske aktiviteter.

Tabel 4.14: Medlemstal for interesseorganisationer

Interesseorganisation	Medlemstal
Dansk Musiker Forbund	6.800
Dansk Artist Forbund	900
Dansk Komponist Forening	200
Danske Jazz, Beat og Folkemusik Autorer	1.200
Danske Populær Autorer	600
Dansk Solistforening af 1921	650
Dansk Organist og Kantor Samfund	573
Dansk Kapelmesterforening	180
Foreningen af Præliminære Organister	637
Dansk Solist Forbund	250
Dansk Musikpædagogisk Forening	907
Dansk Kirkemusiker Forening	399
Dansk Korforbund	250

Kilde: Danmarks Statistiks opgørelse af lønmodtagerorganisationernes medlemstal 1. januar 2009 suppleret med oplysninger fra foreningernes hjemmesider og interviews.

Det samlede antal danske kunstnere kan ikke beregnes ved at lægge antallet af medlemmer i de enkelte foreninger og forbund sammen, da mange kunstnere er medlem af flere organisationer.¹² På baggrund af medlemstal fra organisationerne og oplysninger fra offentligt tilgængelige statistikker er den samlede population af deltids- og heltidskunstnere samt autorer estimeret til 11.800. Ud af den samlede population er i alt 7.700 medlemmer af Dansk Musiker Forbund og Dansk Artist Forbund inviteret til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen.

Dansk Musikpædagogisk Forening afdækkes i analysen gennem data fra Det Fælleskommunale Løndatakontor (FLD). Kirkemusikernes økonomi opgøres samlet i delopgave 2¹³ og ikke i dette afsnit, mens komponisterne er afdækket gennem eksisterende undersøgelser samt personlige interviews.

¹¹ Dansk Skuespillerforbund har også sangere blandt deres medlemmer. Det har ikke været muligt at udskille antallet af sangere blandt skuespillerne. Antallet af disse vurderes dog at være begrænset.

¹² Se bl.a. Musikeren, maj 2010, s. 6.

¹³ En række foreningers andele i pengestrømmene i dansk musikliv er opgjort via oplysninger fra Danmarks Statistik, Kirkeministeriet, Personalestyrelsen samt Landsforeningen af Menighedsråd. Det drejer sig om Dansk Organist og Kantor Samfund, Foreningen af Præliminære Organister og Dansk Kirkemusiker Forening, som ikke har ønsket at deltage i analysen.

På baggrund af besvarelserne i spørgeskemaundersøgelsen opdeles de skabende og udøvende kunstnere i seks hovedgrupper. Opdelingen har til formål at vise de væsentligste forskelle i kunstnernes indtægter og udgifter. Det skal bemærkes, at mange kunstnere i praksis vil være både skabende og udøvende.

- **Skabende klassiske kunstnere** omfatter kunstnere, hvis primære tilknytning til dansk musikliv er som komponister på det klassiske og/eller elektroakustiske område.
- **Skabende rytmiske kunstnere** omfatter kunstnere, hvis primære tilknytning til dansk musikliv er som sangskrivere og tekstforfattere på det rytmiske område.
- **Udøvende klassiske kunstnere** omfatter kunstnere, hvis primære tilknytning til dansk musikliv er som udøvende kunstnere på det klassiske område.
- **Udøvende rytmiske kunstnere** omfatter kunstnere, hvis primære tilknytning til dansk musikliv er som udøvende musikere på det rytmiske område.
- **Undervisere** er kunstnere, der har undervisning som deres primære tilknytning til dansk musikliv.
- **Kirkemusikere** omfatter organister, korledere og korsangere, der har et ansættelsesforhold i folkekirken.

Tabel 4.15 indeholder en oversigt over det estimerede antal kunstnere i hver af de seks grupper.

Tabel 4.15: Aktørgrupper inden for skabende og udøvende kunstnere

Aktørgruppe	Skønnet antal
Skabende klassiske kunstnere	200
Skabende rytmiske kunstnere	2.314
Udøvende klassiske kunstnere	1.617
Udøvende rytmiske kunstnere	4.627
Undervisere	1.442
Kirkemusikere	1.600
Total	11.800

Kilde: Skønnet på baggrund af survey og interviews med interesseorganisationer.

Ud over disse seks hovedgrupper er der identificeret to grupper af kunstnere, der indgår indirekte i pengestrømsanalysen:

Uorganiserede kunstnere

Uorganiserede kunstnere er kunstnere, der ikke er medlem af et af de ovennævnte forbund, men som er aktive i dansk musikliv. Økonomien for disse opgøres ikke særskilt i undersøgelsen, men deres økonomiske relationer til andre aktører, der er inkluderet i undersøgelsen, er medtaget.

Amatørkunstnere

Skabende og udøvende amatørkunstners økonomiske forhold er inkluderet i analysen på flere niveauer:

- De midler, som de indirekte modtager fra offentlige og private tilskudsgivere som medlemmer af amatørkor og -orkestre, er en del af opgørelserne i delopgave 2.
- De midler, som de selv bruger på musikskoler og undervisning hos privatlærere, figurerer under musikskoler som elevbetaling og under skabende og udøvende kunstnere som honorarer.

Samlet set vurderes amatørkunstneres indtægter fra musiklivet dog at være begrænsede, og deres forhold vil ikke blive opgjort særskilt. Som aktør er amatørkunstnere ikke desto mindre en vigtig del af dansk musikliv, og de udgør en central del af vækstlaget.

4.3.1 Skabende og udøvende kunstneres økonomi

I spørgeskemaundersøgelsen har aktørerne selv defineret deres primære aktiviteter som enten skabende eller udøvende og som enten klassisk eller rytmisk. Besvarelsene er brugt som afsæt for en inddeling af aktørerne i fire grupper. Undervisere og kirkemusikere udgør yderligere to aktørgrupper.

De enkelte grupper indeholder kunstnere, der i praksis befinder sig forskellige steder i deres musikkarriere og derfor har meget forskellige indtægts- og udgiftsprofiler. Den store variation af kunstnere inden for hver gruppe betyder, at de samlede fordelinger af indtægter og udgifter, der præsenteres nedenfor, ikke afspejler den enkelte aktørs individuelle forhold, men er et udtryk for det generelle billede inden for gruppen.

For aktørerne i de seks grupper gælder det, at deres sammensætning af indkomst er bred, og at de praktiserer deres musikerhverv med forskellig intensitet. For alle kunstnere med et medlemskab af en af ovennævnte interesseorganisationer antages det, at de enten er deltids- eller heltidskunstnere. Vækstlaget inden for alle hovedgrupper er typisk deltidskunstnere med anden indkomst end fra et musikerhverv. De er en vigtig del af fødekæden i dansk musikliv og belyses i analysen gennem deres repræsentation i de forskellige hovedgrupper af kunstnere.

De samlede indtægter fra musikrelaterede aktiviteter estimeres på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen til 3,2 mia. kr. Fordelingen på hovedgrupper fremgår af Tabel 4.16.

Tabel 4.16: Skabende og udøvende kunstneres musikrelaterede indtægter

Aktørgruppe	Musikrelaterede indtægter (mio. kr.)
Skabende klassiske kunstnere	54
Skabende rytmiske kunstnere	586
Udøvende klassiske kunstnere	596
Udøvende rytmiske kunstnere	998
Undervisere	520
Kirkemusikere	479*
Total	3.233

Note: *Kirkemusikerne har ikke deltaget i surveyen, men er anført i tabellen for at give et samlet billede af de skabende og udøvende kunstneres musikrelaterede indtægter. Kirkemusikere behandles særskilt i afsnit 5.2 om statslige tilskudsgivere.

Kilde: Survey, Kirkeministeriet og interviews med interesseorganisationer.

Udøvende og skabende kunstnere har i store træk de samme indtægtskilder. Det samme gælder aktører på det klassiske og rytmiske område. Der er dog markante forskelle i ind-

tægtskildernes størrelse i de enkelte grupper, hvilket afspejler deres forskellige funktioner i dansk musikliv.

I Tabel 4.17 er den samlede indtægt for hver af de fem grupper af skabende og udøvende kunstnere fordelt på hovedindtægtskilder. Fordelingen afspejler således ikke den gennemsnitlige kunstners indtægtsfordeling, men den samlede fordeling for hele gruppen. Fordelingen er beregnet på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen blandt de skabende og udøvende kunstnere. I analysens del 5 er der udarbejdet profiler på typiske kunstnere i de forskellige grupper, der eksemplificerer, hvilke individuelle indtægtsprofiler der kan forekomme i grupperne.

Fordelingen af aktørernes indtægtskilder viser en række forskelle mellem grupperne:

- De skabende kunstnere oppebærer en stor del af deres indtægter fra salg af indspillet musik, honorar for kompositioner og royalties fra afspilning af musik via medier eller live. Andelen er henholdsvis 23 % for de rytmiske og 60 % for de klassiske kunstnere. Denne post udgør til sammenligning blot 5 % og 1 % for de udøvende kunstnere. Posten indeholder flere typer indtægtskilder, som vil variere grupperne imellem. For eksempel vil klassiske kunstnere modtage bestillingshonorar, mens dette sjældent vil være tilfældet for de rytmiske kunstnere.
- Honorarindtægterne fra live-optrædener er den dominerende indtægtskilde for de udøvende rytmiske kunstnere, der til gengæld har en mindre del af deres indkomst fra løn ved fastansættelse. For de udøvende klassiske kunstnere er lønnen den centrale indtægtskilde (48 %) sammen med honorar fra live-optrædener (29 %). Posten "Live-indtægter" dækker såvel indtægter fra opførelse af egne som andres kompositioner, mens løn dækker fast aflønning i ensembler, projektansættelser, timeansættelser (f.eks. i ensembler og tilsvarende musikrelaterede indtægter).
- En væsentlig del af såvel de skabende klassiske som skabende rytmiske kunstners indtægter stammer fra offentlig støtte og private tilskudsgivere henholdsvis 10 % og 11 %, mens denne post er begrænset for de udøvende kunstnere.
- Underviserne har, ud over indtægter fra undervisning, honorar fra live-optrædener, der dog udgør en lille del af de samlede indtægter (4 %).
- Posten "Øvrige" indeholder en række mindre poster (bl.a. indtægter fra honorar som producer, studietekniker og/eller studiemusiker, honorar til viderebetaling m.fl.).

Tabel 4.17: Fordeling af musikrelaterede indtægter for hovedgrupper af skabende og udøvende kunstnere (%)

Musikrelaterede indtægter	Udøvende rytmisk	Udøvende klassisk	Skabende rytmisk	Skabende klassisk	Under- visere	Samlet
Salg af musik, bestillingshonorar & royalties	5	1	23	60	1	8
Live-indtægter	51	29	35	0	4	33
Undervisning	21	19	10	20	93	32
Løn	12	48	5	0	1	16
Statslig støtte	1	2	4	5	0	1
Regional støtte	0	-	-	-	-	0
Kommunale støtte	0	-	3	-	-	1
Private tilskudsgivere og sponsorer	2	1	3	6	-	1
Øvrige	8	1	17	9	1	7
Total	100	100	100	100	100	100

Kilde: Survey og interviews med interesseorganisationer.

De samlede udgifter for de skabende og udøvende kunstnere (inklusive undervisere), er 507 mio. kr. Fordelingen på hovedgrupper fremgår af Tabel 4.18.

Tabel 4.18: Skabende og udøvende kunstners musikrelaterede udgifter

Aktørgruppe	Musikrelaterede udgifter (mio. kr.)
Skabende klassiske kunstnere	8
Udøvende klassiske kunstnere	66
Undervisere	44
Skabende rytmiske kunstnere	168
Udøvende rytmiske kunstnere	220
Total	507

Kilde: Survey og interviews med interesseorganisationer.

På udgiftssiden er der mindre forskelle mellem hovedgrupperne end på indtægtssiden. De bruger alle en væsentlig del (mellem 32 % og 51 %) af deres samlede udgifter på køb af udstyr, jf. Tabel 4.19. Køb af udstyr inkluderer alt fra instrumenter til computere og software, som bliver brugt til at lave musik. Udgifterne til transport og overnatning udgør ligeledes en stor post i udgiftsfordelingen for alle grupper (mellem 12 % og 33 %). Øvrige indeholder bl.a. udgifter til faglig udvikling, musikproduktion og aflønning af andre kunstnere.

Tabel 4.19: Fordeling af musikrelaterede udgifter for hovedgrupper af skabende og udøvende kunstnere (%)

Musikrelaterede udgifter	Udøvende rytmisk	Udøvende klassisk	Skabende rytmisk	Skabende klassisk	Undervisere	Samlet
Køb af udstyr	42	35	32	45	51	40
Transport og overnatning	17	20	17	33	12	17
Branche/fagforening	13	16	7	10	21	14
PR og markedsføring	7	11	12	3	3	8
Manager/Booker	4	3	8	3	1	4
Øvrige	17	15	24	6	12	17
Total	100	100	100	100	100	100

Kilde: Survey og interviews med interesseorganisationer.

4.3.2 Skabende og udøvende kunstners internationale aktiviteter

Af de udøvende og skabende kunstners aktiviteter finder hovedparten sted i Danmark. Samlet set er det således kun 6 % af deres indtægter, der stammer fra eksport, dvs. aktiviteter i udlandet, jf. Tabel 4.20.

Tabel 4.20: Skabende og udøvende kunstners internationale aktiviteter (%)

	Udøvende rytmisk	Udøvende klassisk	Skabende rytmisk	Skabende klassisk	Undervisere	Samlet
Danmark	96	92	89	95	99	94
Internationalt	4	8	11	5	1	6
Total	100	100	100	100	100	100

Kilde: Survey og interviews med interesseorganisationer.

De skabende rytmiske kunstnere har den største andel af deres indtægter fra internationale aktiviteter (11 %). De udøvende klassiske er på nogenlunde samme niveau (8 %), mens underviserne har den mindste andel af deres indtægter fra internationale aktiviteter (1 %).

4.4 Kor, ensembler og orkestre

Kor, ensembler og orkestre omfatter en gruppe på 144 aktører. Aktørerne defineres som et fællesskab af kunstnere, der er samlet om at opføre musik. Aktørgruppen inddeles operationelt i tre undergrupper, jf. Tabel 4.21.

Tabel 4.21: Aktørgrupper inden for kor, ensembler og orkestre

Aktørgruppe	Antal
Landsdelsorkestre og Den Jyske Opera	6
Basisensembler	6
Øvrige kor, ensembler og orkestre	132
I alt	144

Kilde: Kunststyrelsen, Forsvaret, interviews og desk research.

- **Landsdelsorkestre og Den Jyske Opera** omfatter de institutioner, der fremgår af finanslovens § 21.22.01. Dvs. Aalborg Symfoniorkester, Aarhus Symfoniorkester, Sønderjyllands Symfoniorkester, Odense Symfoniorkester og Sjællands Symfoniorkester. Derudover inkluderes Den Jyske Opera, der i vid udstrækning har samme indtægts- og udgiftsfordeling som landsdelsorkestrene og delvist er finansieret via en bevilling på finansloven.
- **Basisensembler** omfatter følgende ensembler: Esbjerg Ensemble, Randers Kammerorkester, Det Jyske Ensemble, Ensemble MidtVest, Storstrøms Kammerensemble og Klüvers Big Band.
- **Øvrige kor, ensembler og orkestre** omfatter aktører inden for rytmisk og klassisk musik, som modtager aktivitetsstøtte fra Kunstrådets Musikudvalg. Endvidere er forsvarets orkestre inkluderet: Den Kongelige Livgardes Musikkorps, Den Kongelige Livgardes Messingensemble, Prinsens Musikkorps, Slesvigske Musikkorps og Hjemmeværnets Musikkorps. Dertil kommer tre af Tivolis orkestre: Tivoli-Garden, Tivolis Bigband og Promenadeorkestre, som dog ikke modtager nogen offentlig støtte. Eksempler på aktører, som modtager aktivitetsstøtte fra Kunstrådets Musikudvalg, er Ars Nova Copenhagen, Vokalensemblet Musica Ficta og Concerto Copenhagen. Aktørgruppen er identificeret ved hjælp af Statens Kunstråds Musikudvalgs støtteuddeling til professionelle ensembler og orkestre, Forsvaret og ekspertinterviews.

Afgrænsningen af aktørgruppen betyder, at der vil være en restgruppe af professionelle og semi-professionelle kor, ensembler og orkestre, som ikke er en del af analysen. Denne gruppe indeholder et stort antal aktører, hvor der er et meget begrænset datagrundlag. Disse aktørers indtægter vil dog være inkluderet i analysen via musiker-surveyen, da betalingen til disse kor, ensembler og orkestre i vidt omfang må forventes at blive kanaliseret videre til de enkelte kunstnere. Disse indtægter vil derfor optræde i musikernes indtægtsfordeling under "Løn" eller "Honorar".

Derudover omfatter amatørkor, -ensembler og -orkestre et betragteligt antal aktører, der hovedsageligt indgår i musiklivet på frivillig (dvs. ikke lønnet) basis. Interesseorganisationen Dansk Amatørmusik (DAM) angiver, at de har 30.000 korsangere og 6.000 instrumentalister, mens Organisationen af Rytmiske Amatørmusikere (ORA) angiver, at de har 2.300 rytmiske amatørmusikere, som anvender deres medlemmers faciliteter. Aktiviteten på amatørområdet er vigtig og med til at skabe en mangfoldig og bred musikkultur i Danmark. Amatørområdet økonomi er medtaget i analysen, idet aktiviteterne modtager musikstøtte og dermed medregnes i opgørelserne i delopgave 2. Omfanget af amatørrådets økonomiske aktiviteter vurderes dog at være relativt begrænset, og området indgår derfor ikke som selvstændig økonomisk aktør i analysen.

Landsdelsorkestrene og Den Jyske Opera er på grund af deres størrelse og omfang blevet kortlagt særskilt, mens de resterende aktører har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen. Det Kongelige Teater og DR's kor og orkestre behandles pga. deres omfang og kompleksitet særskilt i næste afsnit under "Større offentligt støttede kulturinstitutioner". DR og Det Kongelige Teater er af samme grund *ikke* inkluderet i de følgende opgørelser.

4.4.1 Kor, ensembler og orkestres økonomi

De samlede indtægter for kor, ensembler og orkestre er 464 mio. kr., der fordeler sig på aktørgrupperne, jf. Tabel 4.22.

Tabel 4.22: Samlede musikrelaterede indtægter for aktører inden for kor, ensembler og orkestre

Aktørgruppe	Musikrelaterede indtægter (mio. kr.)
Landsdelsorkestre og Den Jyske Opera	300
Basisensembler	47
Øvrige kor, ensembler og orkestre*	116
Total	464

Note: *Det Kongelige Teater og DR's kor og orkestre behandles pga. deres omfang og kompleksitet særskilt i næste afsnit.

Kilde: Finansloven, Kunststyrelsen, survey og egne beregninger.

Kor, ensembler og orkestre har forskellige indtægtsfordelinger. Landsdelsorkestre og basisensembler har hovedparten af deres indtægter fra offentlige midler (87 %). Honorarer og billetsalg udgør 8-11 %, mens private fonde og sponsorer bidrager med henholdsvis 2 % og 3 %.

For de øvrige kor, ensembler og orkestre er indtægtsfordelingen mere sammensat. De modtager 40 % i statslig støtte og 11 % i kommunal støtte. Honorarer for koncerter er ligeledes en væsentlig indtægtskilde og udgør 31 %. Private fonde og sponsorer er også en vigtig indtægtskilde for disse aktører med 13 % af det samlede indtægtsgrundlag, jf. Tabel 4.23.

Tabel 4.23: Fordeling af musikrelaterede indtægter for kor, ensembler og orkestre (%)

Musikrelaterede indtægter	Landsdelsorkestre og Den Jyske Opera	Basisensembler	Kor, ensembler og orkestre*
Statslig støtte	60	63	40
Kommunal støtte	27	24	11
Billetsalg ved koncerter i egne lokaler	5	3	1
Honorarer fra koncerter i andre lokaliteter	6	5	31
Private fonde + sponsorer	2	3	13
Øvrige	0	2	4
Total	100	100	100

Note: *Det Kongelige Teater og DR's kor og orkestre behandles pga. deres omfang og kompleksitet særskilt i næste afsnit.

Kilde: Finansloven, Kunststyrelsen, survey og egne beregninger.

På udgiftssiden er der ligeledes forskelle i fordelingerne mellem de samme aktører. Fast løn udgør for landsdelsorkestre 65 % og for basisensembler 59 %, mens lønnen for de øvrige aktører udgør 43 %, jf. Tabel 4.24. Til gengæld har de øvrige aktører flere udgifter til løn til freelancemusikere (28 %), mens landsdelsorkestre og basisensembler afholder henholdsvis 11 % og 9 % til freelancemusikere. Posten "Øvrige" indeholder bl.a. PR og markedsføring, husleje, udgifter til rettighedshavere, afskrivninger m.m.

Tabel 4.24: Fordeling af musikrelaterede udgifter for kor, ensembler og orkestre (%)

Musikrelaterede udgifter	Landsdelsorkestre og Den Jyske Opera	Basis-ensembler	Kor, ensembler og orkestre*
Fast løn til medl. af koret/orkestret	65	59	43
Løn til freelancemusikere (f.eks. solister og dirigenter)	11	9	28
Personaleomkostninger (fastansatte, frivillige etc.)	9	12	8
Koncertomkostninger	5	8	7
Øvrige	10	13	14
Total	100	100	100

Note: *Det Kongelige Teater og DR's kor og orkestre behandles pga. deres omfang og kompleksitet særskilt i næste afsnit. Udgifter i forbindelse med Tivolis orkestre er udregnet som værende lønsummen for de fastansatte.
Kilde: Finansloven, Kunststyrelsen, survey og egne beregninger.

For landsdelsorkestrene og Den Jyske Opera ligger stort set al aktivitet inden for det klassiske område (97 %), mens basisensemblerne har lidt mere aktivitet på det rytmiske område (13 %). For de øvrige aktører ligger 92 % af aktiviteterne inden for det klassiske område, mens 7 % er inden for det rytmiske område, jf. Tabel 4.25.

Tabel 4.25: Fordeling mellem rytmisk og klassisk inden for kor, ensembler og orkestre (%)

Område	Landsdelsorkestre og Den Jyske Opera	Basis-ensembler	Kor, ensembler og orkestre*
Klassisk	97	80	92
Rytmisk	2	13	7
Andet	1	7	1
Total	100	100	100

Note: *Det Kongelige Teater og DR's kor og orkestre behandles pga. deres omfang og kompleksitet særskilt i næste afsnit.

Kilde: Interviews med centrale aktører, survey og egne beregninger.

4.4.2 Kor, ensembler og orkestres internationale aktiviteter

Hovedparten af landsdelsorkestrenes og basisensemblernes aktiviteter finder sted i Danmark (henholdsvis 100 % og 97 %), jf. Tabel 4.26. For de øvrige kor, ensembler og orkestre er en større del af aktiviteterne internationale, da 22 % af disse aktørers aktiviteter finder sted i udlandet.

Tabel 4.26: Internationale aktiviteter for kor, ensembler og orkestre (%)

	Landsdelsorkestre og Den Jyske Opera*	Basis-ensembler	Kor, ensembler og orkestre**
Danmark	100	97	78
Internationalt	0	3	22
Total	100	100	100

Note: * Landsdelsorkestrene og den Jyske Opera afholdte i 2009 2 koncerter i udlandet, mens de resterende 1.108 blev afholdt i Danmark. **Det Kongelige Teater og DR's kor og orkestre behandles pga. deres omfang og kompleksitet særskilt i næste afsnit.

Kilde: Landsdelsorkesterforeningen, interviews med centrale aktører, survey og egne beregninger.

4.5 Større offentligt støttede kulturinstitutioner

Det Kongelige Teater (DKT) og DR er to offentlige kulturinstitutioner, som på grund af deres størrelse og sammensætning af aktiviteter beskrives særskilt som aktørgruppe i pengestrømsanalysen.

- **Det Kongelige Teater** er primært finansieret af en bevilling på finansloven og indtægter fra musikrelaterede aktiviteter. I analysen medregnes alle indtægter og udgifter i forbindelse med operaer, koncerter og andre musikarrangementer, herunder omkostninger til orkestret i forbindelse med ballet og teater.
- **DR** er primært finansieret af licensmidler og har aktiviteter i musiklivet i kraft af institutionens kor og orkestre, DR's koncertsal samt tv- og radio-medier, der afspiller musik og distribuerer musikrelateret medieindhold. Princippet for opgørelsen af omkostningerne forbundet med DR's musikrelaterede aktiviteter er, om aktiviteterne har musikrelaterede formål, som specificeret i DR's public service-kontrakt.

4.5.1 Det Kongelige Teaters aktiviteter og økonomi

Det Kongelige Teaters musikrelaterede arrangementer omfatter Det Kongelige Teaters Opera, Det Kongelige Kapel og Det Kongelige Teaters koncerter. Det Kongelige Teaters Opera opførte i 2009 200 operaforestillinger, som alle var inden for klassisk musik. Det Kongelige Kapel spillede samme år til 250 arrangementer i forbindelse med operaer, balletter og en række symfoniske koncerter.¹⁴ Endelig blev der afholdt et antal koncerter med eksterne kunstnere – fortrinstvist inden for rytmisk musik. I alt afholder Det Kongelige Teater 387 koncerter.

Det Kongelige Teater er finansieret af tilskud fra offentlige tilskudsgivere, sponsorer, billetindtægter samt salg af mad og drikkevarer (øvrige publikumsrelaterede indtægter). Det Kongelige Teater modtog i alt 306 mio. kr. i støtte fra statslige og kommunale tilskudsydere til musikrelaterede aktiviteter i 2009. Heraf blev de 260 mio. kr. allokert til opera og 25 mio. kr. til Det Kongelige Teaters koncerter, jf. Tabel 4.27. Ud over disse tilskud er der bevilliget 21 mio. kr., der skal dække Det Kongelige Kapels deltagelse i balletter.

Tabel 4.27: Musikrelaterede indtægter for Det Kongelige Teater (mio. kr.)

Område	Bevilling	Billetsalg	Private sponsorer	Øvrige indtægter*	Total
Opera	260	62	13	27	362
Kapel i ballet **	21	0	0	0	21
Koncerter ***	25	5	0	0	30
Total	306	67	13	27	413

Note: *Øvrige indtægter indeholder teknisk fordelte indtægter. **Opgjort som den bevilling, der skal til for at dække Det Kongelige Kapels deltagelse i balletter. Indtægter fra billetsalg bogføres altid under ballet. ***Opgjort som den bevilling, der skal til for at dække Det Kongelige Kapels egne koncerter.
Kilde: Finansloven, DKT's regnskaber og interview.

Udgifterne forbundet med Det Kongelige Teaters Opera, orkester og koncerter fordeles som vist i Tabel 4.28. Operaen har samlede udgifter på 294 mio. kr., hvoraf 53 mio. kr. kan henføres til løn til fastansatte sangere, solister og dirigenter. 12 mio. kr. kan henføres til gæstedirigenter, gæstesolister og gæstesangere. Udgifterne til administrative omkostninger skønnes at være 135 mio. kr. Udgifterne til det Kongelige Kapels deltagelse i opera, skuespil, balletter og dets egne koncerter er 85 mio. kr. Endelig kan 11 mio. kr. i administrative omkostninger henføres til Det Kongelige Kapels musikrelaterede aktiviteter.

¹⁴ Det Kongelige kapel deltager i ca. 150 operaforestillinger om året.

Tabel 4.28: Musikrelaterede omkostninger for Det Kongelige Teater

Område	Musikrelaterede omkostninger (mio. kr.)
Opera	294
<i>Heraf løn fastansatte dirigenter, solister og sangere*</i>	53
<i>Heraf løn til gæstedirigenter, gæstesolister og gæstesangere</i>	12
<i>Heraf bygningsmæssig drift og administrative omkostninger, inkl. drift af operahus**</i>	135
<i>Heraf øvrige arrangementsomkostninger***</i>	94
Det Kongelige Kapel****	96
<i>Heraf løn til fastansatte i forbindelse med opera</i>	35
<i>Heraf løn til fastansatte i forbindelse med ballet</i>	13
<i>Heraf løn til fastansatte i forbindelse med koncerter</i>	8
<i>Heraf øvrige arrangementsomkostninger*****</i>	29
<i>Heraf bygningsmæssig drift og administrative omkostninger, inkl. drift af operahus*****</i>	11
Total	390

Note: *Denne gruppe omfatter bl.a. operakoret. **Administrative omkostninger er opgjort som omkostningerne til operaens andel af de samlede driftsudgifter fordelt på de samlede omkostninger til bygningsmæssig drift af alle teaterets ejendomme (300 mio. kr.). ***Øvrige arrangementsomkostninger omfatter aflønning af personale og produktionsomkostninger i forbindelse med opera. ****Andel af omkostninger til Det Kongelige Kapel, som kan henføres til kapellets deltagelse i opera, balletter og egne koncerter. *****Øvrige arrangementsomkostninger omfatter bl.a. honorar til freelance-musikere, løn til administration og andre personaleomkostninger, vedligeholdelse af instrumenter og produktionsomkostninger i forbindelse med Det Kongelige Kapels egne koncerter. *****Administrative omkostninger er opgjort som omkostningerne til Det Kongelige Kapels andel af de samlede driftsudgifter fordelt på de samlede omkostninger til bygningsmæssig drift af alle teaterets ejendomme (300 mio. kr.).

Kilde: Det Kongelige Teaters årsrapport og interview.

Stort set alle Det Kongelige Teaters aktiviteter inden for opera og med kapellet var klassisk musik (98 %) i 2009, jf. Tabel 4.29.

Tabel 4.29: Fordeling af Det Kongelige Teaters musikrelaterede udgifter på klassisk og rytmisk

Område	Andel (%)
Klassisk	98
Rytmisk	2
Total	100

Kilde: Det Kongelige Teaters årsrapport og interview.

4.5.2 DR's aktiviteter og økonomi

DR er en væsentlig aktør i dansk musikliv i kraft af sine kor og orkestre, Koncerthuset samt medier (tv, radio og online). DR's samlede indtægter i 2009 er 3,8 mia. kr. Disse indtægter består af 3,4 mia. kr. fra licens og 0,4 mia. fra øvrige indtægter. I dette kapitel opgøres økonomien for programformålsområderne "Kor- og orkestervirksomhed" og "Musik".

I DR's programformål "Kor- og orkestervirksomhed" omfattes aktiviteter, der er forbundet direkte med kor og orkestre, dvs. primært udsendelsesrettet koncertvirksomhed (samt forudgående prøver) i og uden for Koncerthuset, og i mindre grad indspilning af musik til cd, film, tv etc. De væsentligste enheder i "DR's Kor- og orkestervirksomhed" er opsummeret i nedenstående.

DR's kor omfatter:

- DR VokalEnsemblet
- DR KoncertKoret
- DR PigeKoret
- DR JuniorKoret
- DR BørneKoret
- DR SpireKoret.

Pigekoret, JuniorKoret, BørneKoret og SpireKoret består af amatørmusikere (børn og unge i alderen 6-22 år), mens KoncertKoret har 74 faste medlemmer, hvoraf de 18 er fuldtidsansatte og samtidig udgør VokalEnsemblet.

DR's orkestre omfatter:

- DR Symfoniorkester
- DR Underholdningsorkestret
- DR Big Bandet
- DR Ungdomsensemblet.

Ungdomsensemblet består af frivillige amatørmusikere (unge, primært MGK- og konservatoriumstuderende i alderen 15-25 år). Symfoniorkestret har 99 fastansatte medlemmer, Underholdningsorkestret har 42 fastansatte medlemmer, mens Big Bandet har 19 fastansatte medlemmer.

Samlet udgør faste medlemmer i DR's orkestre og kor i alt 174 årsværk. Hertil kommer et antal freelancedeltagere i kor og orkestre, der samlet set svarer til 13 årsværk.

DR driver desuden Koncerthuset med Koncertsalen, foyerkoncerter og 3 mindre scener/studier, der anvendes til egne koncerter, koncerter baseret på partnerskaber og udlejning til andre koncertarrangører på markedsvilkår.

Indholdsmæssigt afgrænses begrebet "Musik" i DR's programformål fra f.eks. "Underholdning" og "Oplysning" ved, at den musikalske fremførelse står i centrum. Dvs. udsendelser på radio, tv og net, der indeholder musikalsk formidling gennem opførelse af musik.¹⁵ DR's medieplatforme bestod pr. 1.11.2009 af:

- Tv-kanaler: DR1, DR2, DR K, DR HD, DR Ramasjang, DR Update
- Radiokanaler, der distribueres på DTT: P1, P2, P3 og P4
- Radiokanaler, der distribueres på DAB: P1, P2, P3 og P4 samt 10 kanaler, som udelukkende distribueres på DAB
- Et antal radiokanaler, der distribueres online
- Online-mediet dr.dk

Hovedparten af DR's aktiviteter er finansieret af licensmidler, dog har kor- og orkestervirksomheden indtægter fra bl.a. billetsalg m.m. Finansieringen af de to musikrelaterede programformålsområder er opgjort i Tabel 4.30. Desuden indeholder tabellen finansieringen af rundsumsaftaler med rettighedsorganisationerne KODA og Gramex.

---

¹⁵ Når musik behandles som et emne, dvs. at den musikalske fremførelse ikke er i centrum, regnes programmet normalt med til oplysning og kultur. Er idéen med programmet at præsentere showet i bredere forstand, kategoriseres programmet under 'Underholdning'.

Tabel 4.30: DR's musikrelaterede indtægter (mio. kr., 2009)

Område	Andel af licensmidler	Øvrige indtægter	Total
Kor- og orkestervirksomhed	126	66	192
Musik	207	0	207
Rettighedsorganisationer	161	0	161
Total	494	66	560

Kilde: DR's Årsrapport 2009, DR's public service-redegørelse 2009 og interview med DR.

I DR's Public Service-redegørelse 2009 fremgår, at 10 % af omkostninger på DR's medier er knyttet til kor- og orkestervirksomhed, mens de musikrelaterede aktiviteter i DR's medier udgør 7 % af omkostningerne. Det svarer til, at DR's udgifter til kor og orkestre er 192 mio. kr., mens udgifter til musik er 207 mio. kr. Hertil kommer en samlet betaling fra DR til KODA og Gramex på i alt 161 mio. kr. Fordelingen fremgår af Tabel 4.31.

Tabel 4.31: DR's samlede udgifter til musikrelaterede aktiviteter (2009)

Aktiviteter	Musikrelaterede udgifter (mio. kr.)
Kor- og orkestervirksomhed	192
Musik	207
KODA og Gramex	161
Total	560

Kilde: DR's Årsrapport 2009, DR's public service-redegørelse 2009 og interview med DR.

"Musik" omfatter produktionsomkostninger, udgifter til rettighedshavere, samt øvrige omkostninger forbundet med produktion af musik ud over ensemblevirksomheden.

Ud over omkostningerne i Tabel 4.32 kommer DR's fællesudgifter (husleje, afskrivninger samt øvrige lignende omkostninger). Disse omkostninger opgøres i DR som en central omkostning og er ikke relateret til programomkostningerne. Der kan derfor ikke anføres et beløb vedrørende disse poster.

Tabel 4.32: Fordeling af DR's udgifter til kor og orkestre (2009)

	Musikrelaterede udgifter (mio. kr.)
Kor	20
<i>Heraf udgifter til løn</i>	12
<i>Heraf øvrig drift</i>	8
Orkester	137
<i>Heraf udgifter til løn</i>	82
<i>Heraf øvrig drift</i>	55
Øvrig drift relateret til ensemblevirksomheden, herunder Koncerthuset	35
Total	192

Kilde: DR's Årsrapport 2009 og DR's public service-redegørelse 2009 og interview med DR.

Størstedelen af DR's kor og orkestres aktiviteter er inden for klassisk musik, mens det omvendte er tilfældet for musikrelateret programindhold i DR's medier, jf. Tabel 4.33.

Tabel 4.33: Fordeling af DR's musikrelaterede udgifter på musikgenrer (%)

Genre	DR's kor og orkestre	Musikrelateret programindhold
Klassisk	70	30
Rytmask	30	70
Total	100	100

Kilde: Skønnet på baggrund af DR's årsrapport og DR's public service-redegørelse 2009.

4.6 Managere

Managere varetager musikernes interesser i forhold til pladeselskaber, rettighedsorganisationer, koncertarrangører, ved indspilninger etc. Opgaven varetages i deciderede managementbureauer og som en delaktivitet i pladeselskaber, bookingbureauer etc. Hovedparten af managere opererer på det rytmiske område, og der findes kun få klassiske managere i Danmark. Managementbureauer på det klassiske område vurderes at være økonomisk begrænset og behandles ikke som en selvstændig økonomisk aktørgruppe i pengestrømsanalysen.¹⁶ Nedenstående beskrivelse omfatter således det rytmiske område.

På baggrund af den gennemførte spørgeskemaundersøgelse blandt bookere, koncertarrangører etc. skønnes der at være mellem 40 til 50 managere i Danmark, hvor varetagelse af kunstneres interesser, ud over den rene koncertaktivitet, udgør en væsentlig del af indtægtsgrundlaget.¹⁷

Det er i praksis vanskeligt at adskille booking-, management- og koncertarrangørvirksomhed, da disse ofte varetages af de samme aktører, som udfører flere forskellige typer af opgaver. Der er derfor indsamlet data samlet for disse tre grupper. Efterfølgende er der udarbejdet et estimat på indtægten fra management-relaterede aktiviteter.

Managerens indtægts- og udgiftsgrundlag er relativt enkelt. Indtægten udgør en andel af kunstnerens indtægtsgrundlag, typisk 20 %. Udgifterne er først og fremmest aflønning af manageren selv og eventuelle ansatte. Managerleddet i pengestrømmen formidler således ikke penge videre til andre aktører i musiklivet.

For de 40 og 50 aktører i dansk musikliv, hvor management udgør en væsentlig del af indtægtsgrundlaget, udgør den gennemsnitlige indkomst fra management 180.000 kr. Det samlede indtægtsgrundlag for denne aktivitet estimeres på baggrund heraf til 8 mio. kr.

¹⁶ Baseret på spørgeskemaundersøgelserne blandt skabende og udøvende kunstnere udgør udgifterne til agenter på det klassiske område 3 % af de samlede udgifter svarende til knapt 2 mio. kr. for dansk musikliv samlet set. Agenterne har også indtægter fra internationale kunstnere, hvilket formentlig er deres primære indtægt. Samlet set skønnes området dog at være af relativt begrænset økonomisk omfang.

¹⁷ Dette estimat er behæftet med en del usikkerhed, da der er tale om en aktivitet, der kan varetages af flere forskellige aktører og i kombination med andre funktioner. Af deciderede managementvirksomheder, der ikke samtidig fungerer som bookingbureau for musikere, vurderes der at være 10-15 i Danmark. Begge estimater er baseret på spørgeskemaundersøgelsen, desk research og interview med centrale aktører.

4.7 Pladeselskaber

Denne aktørgruppe omfatter 229 pladeselskaber, jf. Tabel 4.34. Hovedaktørerne i denne aktørgruppe er medlemmer af IFPI Danmark og DUP. Flere af DUP's medlemmer er også medlemmer af IFPI. IFPI Danmark og DUP's medlemmer tæller ca. 50 selskaber.

Det danske musiksalg er operationelt afgrænset til omsætningen blandt IFPI's medlemmer, der vurderes at dække 95 % af musiksalg.¹⁸ IFPI er en interesseorganisation for pladeselskaber og har alle de store pladeselskaber som medlem. Den resterende omsætning (5 %) fra pladeselskaber uden for IFPI, heriblandt nogle af DUP's medlemmer og andre mindre pladeselskaber, er ligeledes en del af beregningsgrundlaget.¹⁹

Pladeselskabernes økonomi er kortlagt gennem en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne af IFPI, interviews med større aktører og ved gennemgang af IFPI's årsrapport samt udvalgte årsregnskaber. Resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen er opregnet til den samlede population af selskaber, dvs. inklusiv de medlemmer af DUP, der ikke også er medlem af IFPI og øvrige selskaber.

Tabel 4.34: Aktørgrupper inden for pladeselskaber

Aktørgruppe	Antal
Majors	4
Andre pladeselskaber	225
Total	229

Kilde: DMA, IFPI, DUP og desk research.

- **Majors** omfatter Sony Music Entertainment, Universal Music Group, EMI og Warner Music Group.
- **Andre pladeselskaber** omfatter alle øvrige danske selskaber. Eksempler på pladeselskaber i denne gruppe er MBO Group, Auditorium, Dacapo Records og Blackout Music.

De samlede indtægter for pladeselskaberne er 736 mio. kr. Fordelingen på majors og andre pladeselskaber fremgår af Tabel 4.35.

Tabel 4.35: Musikrelaterede indtægter for pladeselskaber

Aktør	Musikrelaterede indtægter (mio. kr.)
Majors	509
Andre pladeselskaber	227
Total	736

Kilde: IFPI, survey samt egne beregninger

4.7.1 Pladeselskabernes økonomi

Hovedparten af pladeselskabernes musikrelaterede indtægter stammer fra salg af musik (77 %) og indtægter fra rettighedsorganisationer (11 %), jf. Tabel 4.36. Indtægter fra salg af musik dækker over såvel den fysiske omsætning (salg af cd'er, lp'er etc.) samt digitale formater. De digitale formater inkluderer digitale downloads, abonnementer samt ringetoner fra diverse digitale udbydere. Posten "Øvrige" (11 %) indeholder bl.a. licensindtægter, indtægter for brug af musikvideoer, booking af kunstnere m.m.

¹⁸ Se IFPI Danmark: Pladebranchen 09.

¹⁹ DUP (De Uafhængige Pladeselskaber) er en interesseorganisation for små og mellemstore pladeselskaber i Danmark.

Tabel 4.36: Pladeselskabernes musikrelaterede indtægter

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Indtægter fra salg af musik	77
KODA, Gramex, Copydan m.fl.	11
Private sponsorer (markedsføring/reklame som modydelse)	1
Statslige bevillinger og driftstilskud	0
Øvrige	11
Total	100

Kilde: IFPI, survey samt egne beregninger

Pladeselskabernes største udgift er royalties til kunstnere og rettighedsorganisationer (36 %). Markedsføring/PR er en anden stor udgift (25 %). De resterende store udgiftsposter er personaleomkostninger (13 %), omkostninger i forbindelse med indspilninger (9 %), herunder udgifter i forbindelse med mastering, artwork etc. samt øvrige udgifter (17 %), jf. Tabel 4.37. Posten "Øvrige" indeholder blandt andet husleje, forbrugsomkostninger, afskrivninger etc.

Tabel 4.37: Pladeselskabernes musikrelaterede udgifter

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Udgifter til royalties og rettighedsorganisationer	36
Markedsføring/PR	25
Personaleomkostninger	13
Indspilningsomkostninger	9
Øvrige	17
Total	100

Kilde: IFPI, survey samt egne beregninger

Hovedparten af pladeselskabernes aktiviteter vedrører rytmisk musik (94 %), mens en mindre del er inden for klassisk musik (3 %) eller andre områder (3 %), jf. Tabel 4.38.

Tabel 4.38: Fordeling mellem rytmisk og klassisk musik inden for pladeselskabernes aktiviteter

Område	Andel (%)
Rytmisk	94
Klassisk	3
Andet	3
Total	100

Kilde: IFPI, survey samt egne beregninger

4.7.2 Fordeling på dansk og international musik

Af Tabel 4.39 fremgår det, at pladeselskabernes salg består af 54 % internationalt musik og 46 % dansk musik. Med andre ord genereres mere end halvdelen af omsætningen på pladesalg i Danmark gennem importeret musik af udenlandske kunstnere.

Tabel 4.39: Fordeling mellem dansk og international musik i pladeselskabernes repertoire

	Andel (%)
Dansk musik	46
International musik	54
Total	100

Kilde: IFPI

Det er i forlængelse heraf vigtigt at gøre opmærksom på, at der i analysen skal skelnes mellem dansk musik i udlandet (f.eks. kor, ensembler og orkestres optrædener i udlandet) og international musik i Danmark, hvoraf pladeselskabernes engagement med udenlandske kunstnere netop er inkluderet. Som nævnt i kapitel 3 er aktiviteterne forbundet med udenlandske kunstnere opgjort særskilt i pengestrømsanalysen.

4.8 Producere/produktionsselskaber

Producere kan være involveret i såvel den kreative som den tekniske proces i forbindelse med indspilning af musik. Producenterne indgår typisk aftale med et pladeselskab eller direkte med en kunstner om deltagelse i et konkret indspilningsprojekt (f.eks. et album eller et antal enkeltnumre), og honoreres af den pågældende aftalepart med et fast honorar og/eller en royalty eventuelt i kombination med et forskud på royaltyen, som modregnes i fremtidig indtjening på det pågældende projekt. Nogle producere har endvidere indtægter fra andre musikrelaterede aktiviteter, eksempelvis som managere, drift af studier og teknisk udstyr eller fra deres virke som skabende eller udøvende kunstnere, og ofte leverer produceren en "færdig pakke" til et pladeselskab, der så at sige overlader disponeringen af produktionsbudgettet til den pågældende.

Produktionsselskaber varetager typisk de samme opgaver som producerne og leverer i de fleste tilfælde en "færdig pakke" som beskrevet ovenfor. De er organiseret i selskabsform og ofte ejet og drevet af flere producere i fællesskab. De behandles ikke særskilt i denne sammenhæng.

I pengestrømsanalysen er gruppen af producere afgrænset til deres funktion i forbindelse med indspilning (produktion) af musik. Producenteres indtægter fra andre aktiviteter indgår i opgørelserne for andre aktører (dvs. primært kunstnere, underleverandører og royalties fra afspilning).

På baggrund af interviews med aktører skønnes der at være 20-25 producere i Danmark, for hvem musikproduktion udgør hovedindtægtskilden. Dertil kommer en stor underskov af kunstnere og teknikere, hvor en mindre del af deres samlede indtægter stammer fra indspilning og mix af musikproduktioner.

De samlede produktionsomkostninger til danske nyudgivelser udgør i 2009 30 mio. kr., hvilket er opgjort på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen blandt pladeselskaber og kunstnere. Beløbet dækker over et gennemsnit på 12.000 kr. pr. pladeproduktion for de mindre pladeselskaber, der antalsmæssigt står for langt hovedparten af nyudgivelserne, og 650.000 kr. i gennemsnit for de store pladeselskabers produktioner.

De samlede produktionsomkostninger fordeler sig i gennemsnit ligeligt, mellem honorar til produceren samt leje af studie, udstyr, kunstnere, teknikere etc. Producenterne indgår med en samlet indtægt på 15 mio. kr. fra danske produktioner i analysen.

4.9 Spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse

Gruppen af spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse omfatter i alt 696 aktører, jf. Tabel 4.40. Disse aktører varetager driften af lokaler og faciliteter, der primært anvendes til koncerter og andre musikarrangementer.

Tabel 4.40: Aktørgrupper inden for spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse

Aktørgruppe	Antal
Regionale spillesteder	18
Honorarstøttede spillesteder	153
Festivaler	99
Kulturhuse	68
Kongrescentre og koncertsale	9
Andre musikscener	349
Total	696

Kilde: DMA, spillesteder.dk, Kunststyrelsen, desk research og interviews.

- **Regionale spillesteder** omfatter rytmiske spillesteder udpeget af Statens Kunstråds Musikudvalg for perioden 2009-2012. Eksempler på regionale spillesteder er Copenhagen Jazz House, VoxHall og Rytmeposten.
- **Honorarstøttede spillesteder** omfatter spillesteder for rytmisk musik, der i 2009 har fået honorarstøtte af Statens Kunstråds Musikudvalg. Eksempler på honorarstøttede spillesteder er Bartof Cafe, Rust og Vejle Jazzklub.
- **Festivaler** omfatter begivenheder af begrænset tidsmæssig varighed, hvor flere kunstnere optræder. Medtagne festivaler er begrænset til de anførte festivaler i Dansk Musik Årbog 2009 og festivaldanmark.dk. Eksempler på festivaler er Roskilde Festival, Skanderborg Festival og Start! Festival.
- **Kulturhuse** omfatter steder, der danner rammen om lokale og kulturelle arrangementer, herunder musikarrangementer. Analysen omfatter kulturhuse, som er identificeret via Dansk Musik Årbog 2009 samt desk research. Eksempler på kulturhuse er Det Grønlandske Hus i København og Tønder Kulturhus.
- **Kongrescentre og koncertsale** omfatter steder, hvor der fortrinsvis opføres klassisk musik. Følgende aktør er medtaget i denne kategori: Aalborg Kongres- og Kulturcenter, Musikhuset i Århus, Alsion i Sønderborg, Odense Koncerthus, Musikhuset i Esbjerg, Heart i Herning, Værket i Randers samt Tivolis Koncertsal.²⁰
- **Andre musikscener** omfatter andre musikscener, der er anført i Dansk Musik Årbog 2009 og spillesteder.dk, og som ikke modtager honorarstøtte fra Statens Kunstråds Musikudvalg. Eksempler på aktører i denne gruppe er cafeer, diskoteker, haller og stationer.

Aktørerne er kortlagt gennem en spørgeskemaundersøgelse, mens et udsnit af de store aktører som Roskilde Festival og Tivoli er blevet interviewet særskilt.

Der gennemføres hvert år et stort antal musikarrangementer, der arrangeres af privatpersoner. Det drejer sig eksempelvis om musikarrangementer på skoler og i forsamlingshuse, på plejehjem, til bryllupper etc. De direkte driftsomkostninger forbundet med disse arrangementer indgår ikke i analysen, idet de skønnes at udgøre en begrænset del af pengestrømmen i dansk musikliv. De indtægter og udgifter, som måtte være tilknyttet musikernes andel i de private arrangementer, indgår som led i musikernes og bookingbureauernes økonomi.

²⁰ DR's koncertsal og Det Kongelige Teaters Operahus indgår ikke, idet disse er behandlet under afsnit om hhv. DR og Det Kongelige Teater.

4.9.1 Økonomien for spillesteder, festivaler og kulturhuse

De samlede musikrelaterede indtægter for spillesteder, festivaler, kulturhuse samt kongrescentre og koncertsale var i 2009 3,1 mia. kr. Fordelingen på aktørgrupper kan ses i Tabel 4.41.

Tabel 4.41: Musikrelaterede indtægter for spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse

Aktørgruppe	Indtægter (mio. kr.)
Regionale spillesteder	116
Honorarstøttede spillesteder	401
Festivaler	1.495
Kulturhuse	258
Kongrescentre og koncertsale*	210
Andre musikscener	646
Total	3.126

Note: *Indtægterne knyttet til musikrelaterede aktiviteter er skønnet på baggrund af spørgeskemaundersøgelserne og interview. Det forudsættes på baggrund heraf, at 65 % af indtægten er knyttet til musikrelaterede aktiviteter. Kilde: Finansloven, Kunststyrelsen, interview, survey samt egne beregninger

De enkelte aktørgruppers indtægtsfordeling adskiller sig fra hinanden. Særligt i forhold til størrelsen på de tilskud, som de modtager fra offentlige tilskudsydere og sponsorer, jf. Tabel 4.42. Regionale spillesteder, kulturhuse samt kongrescentre og koncertsale modtager 35 % - 50 % af deres musikrelaterede indtægter fra offentlige og private tilskudsydere samt sponsorer, mens andelen for festivaler og honorarstøttede spillesteder er begrænset (5 % - 12 %). Billetindtægter udgør omvendt en stor del af festivalers og honorarstøttede spillesteders musikrelaterede indtægter (45 %). For andre musikscener er billetindtægten 19 %, mens indtægter fra salg af mad og drikkevarer etc. (andre publikumsrelaterede indtægter) er 51 %.

Tabel 4.42: Indtægtsfordeling for spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse (%)

Musikrelaterede indtægter	Regionale spillesteder	Honorarstøttede spillesteder	Festivaler*	Kulturhuse	Kongrescentre og koncertsale	Andre musikscener
Billetsalg	21	45	45	34	35**	19
Andre publikumsrelaterede indtægter	28	44	43	15	26	51
Statslig støtte	23	4	0	2	-	1
Regional støtte	-	-	-	1	-	0
Kommunal støtte	20	4	1	40	23	11
Private tilskudsgivere og sponsorer	7	4	4	5	12	12
Øvrige	1	0	8	2	4	7
Total	100	100	100	100	100	100

Note: *Roskilde Festival er holdt ude af denne fordeling, da deres publikumsrelaterede indtægter ligger uden for deres regnskab. Roskilde Festivalens økonomiske volumen er en del af opgørelsen.

**Indeholder både billet- og lejeindtægter fra udlejning af sale.

Kilde: Finansloven, Kunststyrelsen, interview, survey samt egne beregninger.

Aktørgruppens udgiftsfordelinger ligner i højere grad hinanden, hvilket fremgår af Tabel 4.43. For alle aktørgrupperne udgør honorarer til kunstnere omtrent en tredjedel af deres samlede udgifter. Øvrige omkostninger indeholder en række mindre poster, herunder husleje, udgifter til rettighedsforvaltere, afskrivninger m.fl.

Tabel 4.43: Udgiftsfordeling for spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse (%)

Musikrelaterede udgifter	Regionale spillesteder	Honorarstøttede spillesteder	Festivaler	Kulturhuse	Kongrescentre og koncertsale	Andre musikscener
Honorar	33	41	34	30	29	31
Koncertomkostninger	18	12	17	6	17	12
Personaleomkostninger	25	20	22	40	40	39
Øvrige omkostninger	24	27	27	24	14	18
Total	100	100	100	100	100	100

Kilde: Finansloven, Kunststyrelsen, interview, survey samt egne beregninger.

For en uddybning af typiske profiler for disse aktørgrupper henvises til delopgave 5, hvor deres indtægter og udgifter er behandlet yderligere.

De honorarstøttede spillesteder og festivalerne præsenterer stort set kun rytmisk musik (henholdsvis 100 % og 97 %), mens den klassiske musik udgør over halvdelen af aktiviteten i kongrescentre og koncertsale (60 %), jf. Tabel 4.44.

Tabel 4.44: Fordeling for spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse på klassisk og rytmisk musik (%)

Område	Regionale spillesteder	Honorarstøttede spillesteder	Festivaler	Kulturhuse	Kongrescentre og koncertsale	Andre musikscener
Klassisk	1	0	2	9	60	9
Rytmisk	99	100	97	87	37	87
Andet	0	0	1	4	3	4
Total	100	100	100	100	100	100

Kilde: Survey, interview, desk research samt egne beregninger.

4.9.2 Fordeling mellem dansk og international musik

Som det fremgår af Tabel 4.45, er en mindre del af musikarrangementerne på kulturhuse (11 %) og andre musikscener (11 %) med internationale kunstnere. For regionale spillesteder er denne andel 31 %, for kongrescentre og koncertsale 40 % og for festivaler 23 %. Dette viser, at en betragtelig del af indtægterne blandt disse aktører genereres via internationale kunstners optræden i Danmark.

Tabel 4.45: Fordeling mellem danske og internationale kunstnere for spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse (%)

	Regionale spillesteder	Honorarstøttede spillesteder	Festivaler	Kulturhuse	Kongrescentre og koncertsale	Andre musikscener
Danske kunstnere	69	72	77	89	60	89
Internationale kunstnere	31	28	23	11	40	11
Total	100	100	100	100	100	100

Kilde: Survey, interview, desk research samt egne beregninger.

4.10 Koncertarrangører

Koncertarrangører tæller i alt 36 aktører og defineres ved at varetage planlægningen af kunstners deltagelse i koncerter, festivaler og lignende. Koncertarrangører omfatter aktører, der arrangerer koncerter på spillesteder. De koncertarrangører, som er inkluderet i undersøgelsen, er identificeret gennem Dansk Musikårbog 2009. For at kvalitetssikre oplysningerne fra Dansk Musikårbog 2009 er alle respondenterne undersøgt ved hjælp af

desk research med henblik på at sikre, at aktørernes primære aktivitet er at arrangere koncerter.

4.10.1 Koncertarrangørers økonomi

De samlede indtægter for koncertarrangører udgør 248 mio. kr. Gruppen af koncertarrangører dækker over aktører, der arrangerer små koncerter og til de store koncertarrangører som Livenation, Beatbox concerts, Horsens & Friends etc. Gruppen er således bredt sammensat.

Koncertarrangørerne har størstedelen af deres indtægter fra billetindtægter ved koncertarrangementer (84 %) og salg af mad- og drikkevarer (10 %), jf. Tabel 4.46. Kommunal støtte udgør 1 %, mens private tilskudsgivere og sponsorer udgør 4 %. Herudover havde koncertarrangørerne øvrige indtægter for 2 %. Øvrige indeholder bl.a. indtægter fra salg af merchandise og udlejning af studepladser.

Tabel 4.46: Indtægter i forbindelse med musikrelaterede arrangementer

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Entreindtægter ved koncertarrangementer	84
Øvrige publikumsrelaterede indtægter ved koncertarrangementer	10
Kommunal støtte	1
Private tilskudsgivere og sponsorer	4
Øvrige	2
I alt	100

Kilde: Survey, interviews, desk research samt egne beregninger.

Den største udgiftspost for koncertarrangørerne er koncertomkostninger (38 %), jf. Tabel 4.47. Af andre væsentlige udgiftsposter kan honorar til kunstnere (16 %) og udgifter til markedsføring (15 %) nævnes. Personaleomkostningerne udgør 10 %, mens øvrige omkostninger er 21 % af udgifterne. Øvrige omkostninger er sammensat af en række poster, herunder udgifter til rettighedsforvaltere og afskrivninger.

Tabel 4.47: Udgifter i forbindelse med musikrelaterede arrangementer

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Honorarer til kunstnere	16
Koncertomkostninger, herunder leje af faciliteter, udgifter til scene og andre faciliteter	38
Markedsføring	15
Personaleomkostninger	10
Øvrige omkostninger	21
Total	100

Kilde: Survey, interviews, desk research og egne beregninger.

4.10.2 Fordeling mellem dansk og international musik

De musikrelaterede aktiviteter for koncertarrangører er i høj grad (65 %) inden for rytmisk musik med internationale kunstnere. Af Tabel 4.48 fremgår andelen af koncerter med danske henholdsvis internationale kunstnere, der arrangeres af danske koncertarrangører.

Tabel 4.48: Fordeling af koncertarrangementer på danske og internationale kunstnere

	Andel (%)
Danske kunstnere	35
Internationale kunstnere	65
Total	100

Kilde: Survey, interviews, desk research og egne beregninger.

4.11 Bookingbureauer

Bookingbureauer omfatter i alt 115 aktører. Disse aktører defineres ved, at de modtager bookinger af kunstnere og arrangerer kunstneres deltagelse i koncerter og private arrangementer, såsom optræden til private fester, koncerter på skoler etc. De bookingbureauer, som er inkluderet i undersøgelsen, er identificeret gennem Dansk Musikårbog 2009. For at kvalitetssikre oplysningerne fra Dansk Musikårbog 2009 er alle respondenterne undersøgt med udgangspunkt i desk research med henblik på at sikre, at aktørernes primære aktivitet er booking af musik.

4.11.1 Bookingbureauernes økonomi

De samlede indtægter for danske bookingbureauer er 65 mio. kr. Gruppen af bookere er som koncertarrangører præget af en række små bookere samt et stort bureau; Beatbox Booking.

Bookernes indtægter stammer i høj grad fra provision af musikhyre ved bookinger (90 %). De andre indtægtskilder udgøres af økonomiske bidrag til koncertarrangementer fra kommuner (1 %) samt fra private tilskudsgivere og sponsorer (0 %). Herudover havde bookerne øvrige indtægter (8 %), jf. Tabel 4.49. Posten "Øvrige" indeholder bl.a. salg af indspillet musik og honorar fra arrangementer.

Tabel 4.49: Indtægter i forbindelse med musikrelaterede arrangementer

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Provision af musikerhyre ved bookinger	90
Øvrige publikumsrelaterede indtægter ved koncertarrangementer	1
Kommunale tilskud	1
Private tilskudsgivere og sponsorer	0
Øvrige	8
I alt	100

Kilde: Survey, interviews, desk research og egne beregninger.

Bookernes største udgifter er personaleudgifter (41 %), jf. Tabel 4.50. Andre væsentlige udgiftskilder for bookerne er honorar til kunstnere (23 %) samt markedsføring (11 %). Bookerne har endvidere øvrige omkostninger (16 %), herunder husleje, afskrivninger, ret-tighedsorganisationer etc.

Tabel 4.50: Udgifter i forbindelse med musikrelaterede arrangementer²¹

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Honorarer til kunstnere	23
Koncertomkostninger	8
Markedsføring	11
Personaleomkostninger	41
Øvrige omkostninger	16
Total	100

Kilde: Survey, interviews, desk research og egne beregninger.

Hovedparten af bookernes aktiviteter vedrører rytmisk musik (89 %), mens en mindre del er inden for klassisk musik (11 %), jf. Tabel 4.51.

Tabel 4.51: Fordeling for Bookerne på klassisk og rytmisk musik (%)

Område	Andel (%)
Rytmisk	89
Klassisk	11
Andet	0
Total	100

Kilde: Survey, interviews og egne beregninger.

4.11.2 Fordeling mellem dansk og international musik

De musikrelaterede aktiviteter for bookere er i alt overvejende grad inden for dansk musik. I Tabel 4.52 fremgår andelen af danske henholdsvis internationale kunstnere, som bookes af bookingbureauerne.

Tabel 4.52: Fordeling af bookninger på danske og internationale kunstnere

	Andel (%)
Danske kunstnere	97
Internationale kunstnere	3
Total	100

Kilde: Survey, interviews, desk research og egne beregninger.

4.12 Musikforeninger

Musikforeninger omfatter aktører, der arrangerer koncerter inden for især det klassiske område. Sammenslutningen af Danske Musikforeninger er musikforeningernes fællesorganisation, som har 35-40 medlemmer. Som eksempler på disse foreninger kan Viborg Musikforening og Esbjerg Musikforening nævnes. På baggrund af faktisk uddelt støtte fra Statens Kunstråds Musikudvalg skønnes det, at der er i alt 128 musikforeninger i Danmark.

Musikforeningerne er en vigtig aktør i dansk musikliv, da de er drivkraften bag mange lokale musikarrangementer og dermed er med til at opretholde en mangfoldig musikaktivitet mange steder i Danmark. Det skønnes, at de danske musikforeninger i 2009 afholdt 700-900 koncerter fordelt rundt om i landet.

I 2009 blev der tildelt 2 mio. kr. fra staten til de danske musikforeninger. Ud over den statslige støtte stammer musikforeningernes indtægter fra støtte fra kommunerne, fonde, sponserer samt billetindtægter i forbindelse med de musikrelaterede arrangementer. På baggrund af oplysninger fra sammenslutningen af danske musikforeninger skønnes det, at

²¹ Fordeling af bookernes udgifter kan indeholde udgifter knyttet til aktiviteter som koncertarrangør. Enkeltaktører kan typisk varetage flere roller inden for musiklivet.

de totale musikrelaterede indtægter i de danske musikforeninger er 6 mio. kr. Musikforeningernes aktiviteter kan fordeles med 98 % til den klassiske del, mens de resterende 2 % kan henføres til den rytmiske del.

Foreningernes økonomi indgår i analysen som del af opgørelsen af henholdsvis den kommunale og statslige støtte samt som en del af indtægterne fra fremføring af live-musik i Danmark, mens musikforeningerne ikke indgår i pengestrømsanalysen i del 3.

4.13 Folkekirken

Denne aktørgruppe omfatter i alt 2.354 folkekirker i Danmark. Folkekirkene er et ofte anvendt forum for lokale musikalske arrangementer inden for hovedsageligt klassisk musik. Folkekirkene stiller lokaler og faciliteter til rådighed for koncerter og andre musikarrangementer, der ofte er gratis.

Baseret på de data, der er indsamlet i forbindelse med analysen, er det vurderingen, at folkekirken under ét udgør den største arrangør af musikarrangementer målt i antal i Danmark. Disse arrangementer afholdes i vidt omfang af de fastansatte organister og kirkekor i folkekirkene. Folkekirken er endvidere en væsentlig aftager af kandidater fra de meritgivende musikuddannelser og dermed også en væsentlig arbejdsplads for mange udøvende klassiske kunstnere.

Folkekirken er dels afdækket via surveyen, idet de i alt 1.912 menighedsråd indgår heri. En række menighedsråd bestyrer flere folkekirker, hvorfor der er flere folkekirker end menighedsråd. Folkekirken indgår i analysen via kortlægning af de bevillinger, der er knyttet til aflønning af organister og kor samt investeringsomkostninger knyttet til opførelse af nye og renovering af eksisterende orgler. Bevillingerne til løn og drift behandles i delopgave 2. Nedenstående opgørelse omfatter alene indtægter og udgifter knyttet til musikarrangementer.

4.13.1 Folkekirkernes økonomi i forbindelse med musikarrangementer

De samlede indtægter ved musikrelaterede arrangementer i folkekirken er 17 mio. kr. Heraf er 66 % af arrangementerne finansieret af folkekirkernes egne driftsbudgetter, jf. Tabel 4.53. Entre i forbindelse med musikarrangementer udgør 22 % af den samlede årlige indtægt i 2009. Den private støtte er 7 %, kommunal støtte udgjorde 2 %, mens øvrige indtægter er 3 %. Øvrige indtægter består blandt andet af øvrige publikumsrelaterede indtægter.

Tabel 4.53: Indtægter i forbindelse med musikrelaterede arrangementer

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Folkekirkens driftsbudget	66
Entre i forbindelse med arrangementer i folkekirken	22
Kommunal støtte	2
Private tilskudsgivere og sponsorer	7
Øvrige	3
Total	100

Kilde: Survey, interviews og egne beregninger.

67 % af de musikrelaterede udgifter for folkekirkene er honorarer til kunstnere, jf. Tabel 4.54. Den anden store udgiftspost er personaleomkostninger, der udgør 17 % af de samlede musikrelaterede udgifter. Koncertomkostningerne udgør 7 %, mens øvrige er på 8 %. Posten "Øvrige" består bl.a. af udgifter til rettighedsforvaltere.

Tabel 4.54: Udgifter i forbindelse med musikrelaterede arrangementer

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Honorarer	67
Personaleomkostninger	17
Koncertomkostninger	7
Øvrige	8
Total	100

Kilde: Survey, interviews og egne beregninger.

Af de musikrelaterede arrangementer kan 57 % placeres inden for det klassiske område, mens 26 % er på det rytmiske område. 17 % fordeler sig på andre musikalske aktiviteter, jf. Tabel 4.55.

Tabel 4.55: Fordeling mellem rytmisk og klassisk i folkekirkernes musikarrangementer

Område	Andel (%)
Rytmisk	26
Klassisk	57
Andet	17
Total	100

Kilde: Survey, interviews og egne beregninger.

4.14 Danske og internationale kunstnere ved folkekirkens musikalske arrangementer

Langt størstedelen af de musikalske arrangementer i folkekirken involverer danske kunstnere. Således viser Tabel 4.56, at 93 % af arrangementerne er med danske kunstnere, mens 7 % er med internationale kunstnere.

Tabel 4.56: Fordeling af folkekirkers koncerter på danske og internationale kunstnere

	Andel (%)
Danske kunstnere	93
Internationale kunstnere	7
Total	100

Kilde: Survey, interviews og egne beregninger.

4.15 Distributører

Distributører defineres i analysen som salgsledet mellem pladeselskab og forbruger og omfatter bl.a. plade- og musikbutikker, supermarkeder, tankstationer, online-musikbutikker, distributionsplatforme, private hjemmesider og andre salgskanaler. Distributører varetager den fysiske og digitale distribution af indspillet musik til forbrugere af musik. Grossister, som varetager forbindelsen mellem pladeselskaberne og salgsledet, er også del af denne aktørgruppe.

Musiksalget er en vigtig del af indtægtsgrundlaget i dansk musikliv. På baggrund af tal fra IFPI og interviews skønnes detailmarkedets fortjeneste på musikrelaterede produkter at være på 437 mio. kr.²² Distributørernes individuelle økonomi er dog ikke omfattet af undersøgelsen, da de musikrelaterede aktiviteter for aktørgruppen begrænser sig til salg og håndtering af færdigproducerede produkter.

Dermed er distributørerne sekundære aktører i forhold til selve musikaktiviteten.

²² Se Johan Schlüter, Jesper Bay og Jakob Plesner Mathiasen: "Musikaftaler", s. 33 og Mikael Højris: "Den nye musikbranche", s. 86-87.

4.16 Billetooperatører

Billetooperatører defineres som salgsledet mellem spillesteder, festivaler, koncertsale og kulturhuse på den ene side og koncertforbrugeren på den anden side. Billetooperatører varetager den digitale og fysiske distribution af billetter og modtager en andel af billetindtægterne som betaling.

Markedet for billetooperatører, der sælger koncertbilletter og lignende, domineres af få aktører, heriblandt BILLETnet, Billetlugen, Danbillet og billetten.dk. For billetooperatørerne afdekkes den indtægt, som kanaliseres ind i musiklivet via koncertarrangørerne. Billetooperatørernes samlede økonomi, herunder den profit, som de genererer på billetsalget, beskrives ikke nærmere.

Der er en del billetter til musikarrangementer, som ikke sælges gennem billetooperatørerne (f.eks. ved direkte salg på spillestedet). De indtægter, som genereres til spillesteder og koncertarrangører uden om billetooperatørerne, er omfattet af analysen gennem disse aktørers indtægter og beskrives, hvor det er relevant.

4.17 Medier

Medier defineres som kanaler til udbredelse af information, herunder blandt andet musik og andet musikrelateret medieindhold. Mediernes indtægter består primært af brugerbetaling (eksempelvis licens eller kabelvederlag) og reklamesalg. Medierne indgår i musiklivets pengestrømme gennem de omkostninger, som er forbundet med afspilning af musik, produktion og distribution af musikrelateret medieindhold. I undersøgelsen inkluderes medier på følgende platforme:

- **Tv-medier** omfatter alle danske og udenlandske tv-kanaler, der er engageret i afspilning af musik. Eksempler på centrale tv-kanaler er DR, TV2, MTV, The Voice og VH1.
- **Radio-medier** omfatter alle danske og udenlandske radiokanaler, som involverer afspilning af musik, og som er tilgængelige for danskere. Eksempler på centrale radiokanaler er P2, P3, Nova FM og Radio 100FM.
- **Online-medier** omfatter internet-medier og mobile medier, der er engageret i afspilning af musik, og som er tilgængelige for danskere. Eksempler på centrale online-medier er MySpace, YouTube, heavymetal.dk og mange flere.
- **Trykte medier** omfatter en række musiktidsskrifter og magasiner, der skriver om dansk musikliv, og som formidler information om koncerter, festivaler og andre musik-events inden for alle genrer og musikområder. Trykte medier udgør en undtagelse inden for medier, da de ikke betaler vederlag til rettighedsorganisationer i forbindelse med deres aktiviteter. De trykte medier spiller ikke desto mindre en central rolle i formidlingen og promoveringen af musik, men er dog ikke medtaget i analysen, da deres samlede økonomi skønnes begrænset i opgørelsen af de samlede pengestrømme i dansk musikliv. Det samme gælder de danske aviser og dagblades musikjournalistik. De fleste større dagblade har musikredaktører og musikjournalister ansat på kulturektionerne. Der er tale om journalister, der dækker og skriver om musikområdet, og som dermed har en vigtig funktion i formidlingen af stof om dansk musikliv. De er dog heller ikke medtaget i analysen, da den samlede økonomi på avisernes musikområde skønnes begrænset i opgørelsen af de samlede pengestrømme i dansk musikliv.

DR har foruden de ovenstående medier også andre statsstøttede musikalske aktiviteter, der medfører, at DR indgår på flere måder i pengestrømsanalysen.

Operationelt afgrænses analysen af mediernes rolle i musiklivets pengestrømme til de omkostninger, der er forbundet med afspilning og anden brug af musik, som kanaliseres ind i musiklivet via rettighedsorganisationerne KODA, Gramex, NCB og Copydan. Dette indebærer, at de nævnte mediers økonomi ikke kortlægges. Dog er de honorarer, som kunstnere

modtager i forbindelse med musikproduktion og musikformidling, medtaget i de skabende og udøvenes kunstneres indtægter under posten "Honorar".

4.18 Rettighedsorganisationer

Rettighedsorganisationer defineres som de fire institutioner, der er godkendt af Kulturministeriet til at varetage rettighederne for rettighedshavere inden for musiklivet. I analysen arbejdes der med fire rettighedsorganisationer, der hver varetager forskellige områder:

- **KODA** forvalter ophavsrettigheder for komponister, sangskrivere og musikforlag. KODA forvalter rettighederne til offentlig fremførelse af musikværker, eksempelvis ved koncerter, musikarrangementer, i radioen og i butikker.
- **Gramex** forvalter ophavsrettigheder for sangere, kunstnere og pladeselskaber. Gramex forvalter rettighederne til offentlig fremførelse af indspilninger, eksempelvis ved koncerter, større arrangementer, i radioen og i butikker.
- **NCB** er et datterselskab til KODA og forvalter ophavsrettigheder for komponister, sangskrivere og musikforlag, dvs. de rettighedshavere, der også er medlem af KODA. NCB er en nordisk-baltisk forening, der formidler tilladelse for rettighedshavere til, at deres musik kan anvendes f.eks. på cd, i film og videoproduktioner. Derudover håndterer de betaling fra producenterne for indspilning og kopiering af musik på cd, dvd, film, video, internet etc.
- **Copydan** forvalter ophavsrettigheder for komponister og tekstforfattere i forbindelse med kopiering af tekst og noder samt retransmission. De indsamlede midler kanaliseres videre til KODA, Performex og IFPI, der så videreformidler til rette modtagere.²³

De fire rettighedsorganisationer er blevet interviewet individuelt og har deltaget i analysen med oplysninger fra årsrapporter samt yderligere uddybende data om forskellige centrale områder i kortlægningen af pengestrømmene.

4.18.1 Rettighedsorganisationernes økonomi

I alt havde KODA, Gramex, NCB og Copydan rettighedsindtægter for 938 mio. kr., jf. Tabel 4.57.

Tabel 4.57: Rettighedsorganisationernes indtægter

Rettighedsorganisationer	Indtægter/musikvederlag (mio. kr.)
KODA	620
Gramex	194
NCB	94
Copydan	30
Total	938

Kilde: Rettighedsorganisationernes årsrapporter og interviews.

I 2009 blev 828 mio. kr. udbetalt til rettighedshavere. KODA stod for hovedparten af det samlede beløb med 579 mio. kr., mens Gramex udbetalte 168 mio. kr., jf. Tabel 4.58. Rettighedsorganisationernes udbetalinger indeholder fordeling af musikvederlag fra danske og internationale brugere. Der fordeles penge til såvel nulevende rettighedshavere som arvinger eller andre, der har rettighederne til afdøde kunstneres værker.

²³Performex viderefordeler rettighedsmidler fra Copydan og vil ikke blive behandlet særskilt.

Tabel 4.58: Rettighedsorganisationernes fordeling af musikvederlag

Rettighedsorganisationer	Udgifter (mio. kr.)
KODA	579
Gramex	168
NCB	51
Copydan	30
Total	828

Kilde: Rettighedsorganisationernes årsrapporter og interviews.

Af Tabel 4.59 fremgår, at hovedparten af rettighedsorganisationernes indtægter kommer fra danske musikvederlag, mens 5 % kommer fra internationale rettighedsorganisationer og udbetales direkte til de danske rettighedshavere via de danske rettighedsorganisationer.

Tabel 4.59: Rettighedsorganisationernes indtægter fordelt på vederlag fra danske og internationale brugere (mio. kr.)

Rettighedsorganisationer	Danske brugere (mio. kr.)	Internationale brugere (mio. kr.)	Samlet musikvederlag (mio. kr.)
KODA	578	42	620
Gramex	190	4	194
NCB	94	0	94
Copydan	26	4	30
Total	888	50	938

Kilde: Rettighedsorganisationernes årsrapporter og interviews.

Udbetalingen af midler til rettighedshavere fordeler sig mere spredt mellem danske og udenlandske modtagere. 38 % af de samlede midler går til udenlandske rettighedshavere, mens resten udbetales til danske rettighedshavere, jf. Tabel 4.60. Dansk musik i udlandet er forholdsmæssigt meget mindre end international musik i Danmark. Importen af international musik udgør således en stor del af det samlede forbrug af musik i Danmark, mens eksporten af dansk musik er begrænset.

Tabel 4.60: Rettighedsorganisationernes udgifter fordelt på danske og internationale kunstnere

Rettighedsorganisationer	Udgifter til danske kunstnere (mio. kr.)	Udgifter til internationale kunstnere (mio. kr.)	Samlede udgifter (mio. kr.)
KODA	296	283	579
Gramex	137	31	168
NCB	51	0	51
Copydan	26	4	30
Total	510	318	828

Kilde: Rettighedsorganisationernes årsrapporter og interviews.

Af de midler, som KODA og Gramex uddelte, gik 78 mio. til nationale og kollektive formål, jf. Tabel 4.61. En del af KODA's midler kanaliseres fra rettighedsorganisationerne til foreningerne (DKF, DJBFA, DPA og DMFF), som uddeler pengene. De resterende midler forvaltes af rettighedsorganisationerne.²⁴

²⁴ En mindre del af Gramex' midler, de såkaldt "uangribelige" midler, administreres af Gramex' medlemsorganisationer (DMF, DAF, DSF og IFPI).

Tabel 4.61: Rettighedsorganisationernes årlige støtte til nationale og kollektive formål

Rettighedsorganisationer	Mio. kr.
KODA	51
Gramex (Gramex-midlerne)	27
Total	78

Kilde: Rettighedsorganisationernes årsrapporter og interviews.

Omfanget af udbetalingerne varierer meget. Af KODA's danske medlemmer fik 13.813 udbetalt vederlag i 2009. Heraf modtog 209 autorer og 29 forlag mere end 150.000 kr. I gennemsnit blev der fordelt 418.803 kr. i denne gruppe. Dette svarer til et samlet beløb på 100 mio. kr. En gruppe på 2.222 autorer og 100 forlag i indkomstgruppen mellem 10.000 og 150.000 kr. modtog i gennemsnit 35.889 kr., hvilket svarer til et samlet beløb på 83 mio. kr. Til sammenligning modtog 10.987 autorer og 233 forlag mellem 1 – 5.000 kr., hvilket svarer til et samlet beløb på 18 mio. kr. Tabel 4.62 opsummerer dette.

Tabel 4.62: KODA's udbetalinger til danske autorer og musikforlag

Beløbsintervaller	Antal autorer	Udbetaling (mio. kr.)	Antal Forlag	Udbetaling (mio. kr.)	Aktører i alt	Samlet udbetaling (mio. kr.)
1 - 1.000	6.544	2	170	0,0	6.714	2
1.001 - 5.000	3.259	8	63	0,2	3.322	8
5.001 - 10.000	1.184	8	33	0,2	1.217	9
10.001 - 30.000	1.351	2	54	0,9	1.405	24
30.001 - 50.000	380	15	18	0,7	398	15
50.001 - 75.000	231	14	13	0,8	244	15
75.001 - 150.000	260	27	15	1,6	275	29
150.001 -	209	79	29	20,8	238	100
I alt	13.418	176	395	25,3	13.813	202

Kilde: KODA's årsrapport og interviews.

Af NCB's danske medlemmer fik 6.123 udbetalt vederlag i 2009. Heraf modtog 44 autorer og 11 forlag mere end 150.000 kr. I gennemsnit blev der fordelt 336.796 kr. i denne gruppe, hvilket svarer til et samlet beløb på 19 mio. kr., jf. Tabel 4.63. En gruppe på 613 autorer og 54 forlag i indkomstgruppen mellem 10.000 og 150.000 kr. modtog i gennemsnit 35.516 kr. Dette svarer til et samlet beløb på 24 mio. kr. Til sammenligning modtog 5.197 autorer og 204 forlag mellem 1 - 10.000 kr., hvilket svarer til et samlet beløb på 8 mio. kr.

Tabel 4.63: NCB's udbetalinger til danske autorer og musikforlag

Beløbsintervaller	Antal autorer	Udbetaling (mio. kr.)	Antal Forlag	Udbetaling (mio. kr.)	Aktører i alt	Samlet udbetaling (mio. kr.)
1 - 1.000	3.203	1	100	0,0	3.303	1
1.001 - 5.000	1.584	4	76	0,2	1.660	4
5.001 - 10.000	410	3	28	0,2	438	3
10.001 - 30.000	373	6	26	0,5	399	7
30.001 - 50.000	104	4	12	0,5	116	5
50.001 - 75.000	70	4	12	0,7	82	5
75.001 - 150.000	66	7	4	0,4	70	7
150.001 -	44	13	11	5,2	55	19
I alt	5.854	43	269	7,6	6.123	51

Kilde: NCB's årsrapport og interviews.

Af Gramex' medlemmer modtog 5.876 royalties i 2009. 20 medlemmer modtog mere end 100.000 kr. 561 medlemmer modtog mellem 10.000 og 100.000 kr., mens hovedparten, 5.295 medlemmer, modtog mindre end 10.000 kr.

Datagrundlaget til fordeling af vederlagene på musikområder er begrænset, da rettighedsorganisationerne ikke opgør deres medlemmer eller indbetalinger i de respektive kategorier. På baggrund af interviews med rettighedsorganisationerne skønnes det, at 90 % af indtægterne kommer fra det rytmiske område, mens 10 % kommer fra det klassiske område, jf. Tabel 4.64.

Tabel 4.64: Fordeling mellem vederlag fra brug af rytmisk og klassisk musik

Område	Mio. kr.
Rytmisk	844
Klassisk	94
Total	938

Kilde: Rettighedsorganisationernes årsrapporter og interviews.

På samme måde er det svært at fordele rettighedsorganisationernes udbetalinger på områder. På baggrund af interviews med rettighedsorganisationerne anvendes samme fordelingsnøgle som for indtægterne. Det skønnes således, at 90 % af udgifterne tilfalder rettighedshavere inden for det rytmiske område, mens 10 % tilfalder rettighedshavere inden for det klassiske område, jf. Tabel 4.65.

Tabel 4.65: Fordeling mellem udbetalinger til rettighedshavere inden for rytmisk og klassisk musik

Område	Mio. kr.
Rytmisk	745
Klassisk	83
Total	828

Kilde: Rettighedsorganisationernes årsrapporter og interviews.

4.19 Musikforlag

Musikforlagenes primære rolle er at repræsentere komponister og tekstforfatters interesser over for aktører, der anvender musikken kommercielt. Det er blandt andet pladeselskaber, film- og tv-selskaber, reklamefilm- og spilproducenter etc. Arbejdet består i at forsøge at sikre størst mulig udbredelse og anvendelse af værkerne i ind- og ikke mindst udland og derved medvirke til, at værkerne ophavsmænd opnår den størst mulige indtjening.

ning. Det kan bl.a. ske ved, at musikforlagene præsenterer værkerne for potentielle brugere og bidrager til at sikre værkernes eksponering i mediemæssige og andre sammenhænge, som kan bidrage til at få gjort værkerne og de pågældende skabende kunstnere kendte.

Musikforlag indgår aftaler med de skabende kunstnere om (nogle eller alle) disses værker og opnår derved ret til at råde over de pågældende værker i kommercielle sammenhænge. Økonomisk kompenseres musikforlagene for deres arbejde ved at oppebære en nærmere aftalt andel af de skabende kunstners rettighedsindtægter, der i Danmark administreres af forvaltningsorganisationerne KODA og NCB.

Musikforlagene dækker ligesom pladeselskaberne over en bredt sammensat gruppe af virksomheder, hvor de mindre varetager enkelte komponister og tekstforfatters rettighedsmæssige interesser, mens de større varetager rettighederne til hele kataloger af værker. De største musikforlag udgør selvstændige virksomheder inden for de internationale musikkoncerner. I Danmark var dog kun to af disse aktører repræsenteret i 2009. En række små forlag er oprettet af komponister og tekstforfattere selv for at administrere og varetage disses rettigheder – og isolere indtjeningen herfra i selskabsform.

Hovedparten af de væsentligste musikforlag er organiseret i Dansk Musikforlægger For- ening (DMFF), hvor der p.t. er 37 medlemmer. Forlagene dækker et bredt spektrum af virksomheder fra helt små selskaber med lav aktivitet til store internationale virksomheder. EMI Music Publishing Denmark A/S og Warner/Chapell Music Denmark A/S var i 2009 blandt de største.

Musikforlagenes indtægter stammer primært fra rettighedsbetalinger fra KODA og NCB samt betaling for mangfoldiggørelse gennem Copydan. KODA udbetalte 25 mio. kr. til musikforlag, NCB udbetalte 8 mio. kr., mens Copydan udbetalte 14 mio. kr. i 2009. Dermed fordeler KODA, NCB og Copydan i alt 47 mio. kr. til danske musikforlag.

Musikforlagene kan også forvalte komponisternes såkaldt "store rettigheder", der knytter sig til opførelse af musikdramatiske værker. De samlede indtægter for de "store rettigheder" vurderes på baggrund af interviews til at være 1 mio. kr. om året. Musikforlagene kan ligeledes forvalte synkroniseringsrettigheder, hvor en aktør ønsker at anvende et værk i f.eks. en reklame eller andre sammenhænge. Både de store rettigheder og synkroniseringsrettigheder kan efter ønske dog også forvaltes af kunstnerne selv. Dette beløb opgøres i disse tilfælde ikke særskilt, men er en del af komponister og tekstforfatters honorarindtægter. For synkroniseringsrettigheder skal opkrævning og afregning dog gå via NCB. Synkroniseringsrettighederne er således en del af analysen af NCB's forhold i afsnittet om rettighedsorganisationerne. Desuden har NCB faste minimumstakster for brugen af værker.²⁵

Herudover har musikforlag indtægter fra leje af noder og trykrettigheder. Aktiviteten på dette område varierer dog stærkt fra forlag til forlag og skønnes på baggrund af interviews samlet set at være et mindre beløb, som ikke opgøres særskilt. Forlagene sørger endvidere ofte for at gøre værkerne tilgængelige på noder, i sangbøger etc.

Musikforlagenes udgifter er primært betaling af de tilknyttede komponister, tekstforfattere samt musikforlag i udlandet, som musikforlagene samarbejder med for at udbrede værkerne i de pågældende territorier. På baggrund af interviews med udvalgte aktører skønnes denne betaling at udgøre 2/3 af indtægterne for rettigheder. Den sidste tredjedel anvendes af forlagene til afholdelse af udgifter til markedsføring og distribution samt administrati- onskostninger, jf. Tabel 4.66.²⁶

²⁵ Se Mikael Højris: "Den nye musikbranche", s. 126.

²⁶ Datagrundlaget for musikforlag er begrænset, og det har ikke været muligt at lave en fordeling mellem det rytmiske og det klassiske område.

Tabel 4.66: Musikrelaterede udgifter for musikforlag

Musikrelaterede udgifter	Mio. kr.
Betaling af komponister og sangskrivere	32
Markedsføring, distributions- og administrationsomkostninger	16
Total	48

Kilde: DMFF, KODA, NCB, Copydan, desk research og interviews.

4.20 Offentlige tilskudsgivere

Der ydes støtte til musiklivet gennem bevillinger, driftstilskud og støtte på statsligt, regionalt såvel som kommunalt niveau. I undersøgelsen inkluderes alle offentlige tilskudsgivere, hvor tilskud helt eller delvist har til formål at fremme musiklivet. Dermed ekskluderes bevillinger, driftstilskud og støtte, som gives til andre formål (f.eks. mediestøtte), selvom den kan have afledte konsekvenser for musiklivet.

De offentlige tilskudsgivere inddrages i tre kategorier:

- **Statslige tilskudsgivere** omfatter ministerier, styrelser og øvrige institutioner. Bevillinger, driftstilskud og støtte fra statslige tilskudsgivere afdækkes gennem finanslovsbevillinger, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, faktiske støtteuddelinger samt uddybende interviews på udvalgte områder.
- **Regionale tilskudsgivere** omfatter alle regioner. Driftstilskud og støtte til musiklivet fra regionerne er afdækket gennem telefoninterviews med samtlige regioner.
- **Kommunale tilskudsgivere** omfatter alle kommuner. Driftstilskud og støtte fra kommunerne er afdækket gennem en survey til samtlige kommuner samt uddybende interviews på udvalgte områder.

For hver tilskudsgiver afdækkes de eventuelle bevillinger, driftstilskud og støtte, der ydes til aktører i musiklivet. I det omfang, det har været muligt, er den indirekte støtte medtaget og kortlagt. En del af den indirekte støtte har dog ikke været mulig at opgøre i kraft af dens uformelle karakter.

Tilskudsgiveres egen økonomi medtages ikke i analysen, da den ikke er en del af pengestrømmene i dansk musikliv. Dermed er de offentlige aktørers indtægter fra musikalske arrangementer ikke en del af analysen.

Omfang og fordeling af de offentlige tilskud er opgjort særskilt i delopgave 2.

4.21 Private tilskudsgivere

Et væsentligt antal private aktører yder tilskud og støtte til dansk musikliv. Private tilskudsgivere defineres som privat finansierede aktører, der yder direkte eller indirekte tilskud til aktører i musiklivet.

Private tilskudsgivere opdeles i to hovedkategorier:

- **Fonde** omfatter aktører, der har til formål at yde støtte til musiklivet eller andre kulturelle formål. Dermed er fonde, der har andre formål, ekskluderet fra undersøgelsen. Operationelt afgrænses undersøgelsen til at omfatte de største eller mest aktive fonde.²⁷ Støtte ydet til musiklivet fra disse fonde etableres med afsæt i interviews med 16 fonde. Støtteniveauet for de øvrige fonde er skønsmæssigt opgjort på baggrund af en samlet vurdering af fondenes støtteaktiviteter.
- **Foreninger** omfatter fagforeninger, interesseorganisationer og støtteadministratorer inden for musiklivet i Danmark. Tabel 4.67 viser foreningerne inden for hver kategori. I alt medtages 10 fagforeninger, 3 interesseorganisationer og 5 genreorganisationer. Støtteadministratorer skal i denne sammenhæng forstås som organisationer, der på eget mandat videreformidler støtte fra offentlige tilskudsgivere til aktører i musiklivet. Støtte til musiklivet fra disse foreninger afdækkes på baggrund af telefoninterviews. I tabellen gives eksempler på forskellige foreninger, der yder støtte til musiklivet.

Tabel 4.67: Aktørgrupper inden for foreninger

Organisationstype	Foreninger
Fagforening	Dansk Musiker Forbund, Dansk Artist Forbund, Dansk Solistforening af 1921, Dansk Organist og Kantor Samfund, Dansk Kapelmesterforening, Foreningen af Præliminære Organister, Dansk Solist Forbund, Dansk Musikpædagogisk Forening, Dansk Kirkemusiker Forening, Dansk Korforbund
Interesseorganisationer	DJBFA, Danske Populær Autorer, Dansk Komponist Forening
Genreorganisationer*	ROSA, Jazz Danmark, World Music Denmark, Folkemusikkens Fællessekretariat, SNYK

Note: *Genreorganisationer er ikke private tilskudsgivere, men administrerer musikstøtte på vegne af Statens Kunstråds Musikudvalg. De er medtaget under private tilskudsgivere, da organisationerne er private.
Kilde: Desk research og interviews.

Omfang og fordeling af den private musikstøtte er opgjort særskilt i kapitel 5.

4.22 Sponsorer

Sponsorer omfatter private virksomheder, der er engageret i overførsel af midler eller ressourcer mod modbydelser. Der er på baggrund af surveyen opregnet et beløb, der sammenholdt med telefoninterviews med eksperter på sponsormarkedet er vurderet til retvisende. Der inkluderes både direkte økonomiske sponsorater og indirekte sponsorater i form af naturalier.

Omfang og fordeling af sponsoraterne er opgjort særskilt i kapitel 5.

4.23 Underleverandører

Underleverandører omfatter virksomheder, der leverer produkter og serviceydelser til musiklivet uden at være direkte involveret i musikproduktionen. Underleverandørerne omfatter bl.a. produktion og salg af instrumenter, lys- og lydudstyr, fabrikation af cd'er og scenudlejning. Eksempler på servicefunktioner er markedsføring, revisorer og transportleverandører.

Underleverandørernes betydning for og afhængighed af dansk musikliv opgøres samlet som en afledt erhvervsmæssig effekt i forbindelse med del 4.

Produktion og salg af musikinstrumenter indgår som en særskilt gruppe af underleverandører i kortlægningen af økonomien i dansk musikliv, da denne gruppe virksomheder udgør en relativt stor branche, der er tæt relateret til musiklivet.

²⁷ Fondene er udvalgt i samarbejde med fundraisere i musiklivet.

I 2009 er den samlede omsætning relateret til produktionen af musikinstrumenter på 125 mio. kr., hvoraf 43 mio. kr. er eksport, jf. Tabel 4.68.

Tabel 4.68: Antal virksomheder og omsætning (mio. kr.) inden for produktion og handel med musikinstrumenter 2009

	Antal virksomheder	Samlet omsætning (mio. kr.)	Heraf eksport (mio. kr.)
Fremstilling af musikinstrumenter	106	125	43
Forhandlere af musikinstrumenter	179	468	19

Kilde: Danmarks Statistik, Virksomhedernes Køb og Salg 2009.

Der er 179 forhandlere af musikinstrumenter, der samlet set omsatte for 468 mio. kr. i 2009. Heraf er 19 mio. kr. eksport.

5. DELOPGAVE 2: KORTLÆGNING AF OFFENTLIG OG PRIVAT STØTTE TIL MUSIKLIVET

I dette kapitel kortlægges omfanget af bevillinger, driftstilskud og støtte til dansk musikliv fra offentlige og private tilskudsgivere. I analysens øvrige delopgaver refereres der samlet til disse indtægter som "Musikstøtte".

Kortlægningen fokuserer på:

- Omfanget af bevillinger, driftstilskud og støtte
- Hvem der modtager støtte
- Fordelingen af bevillinger, driftstilskud og støtte på områder (klassisk og rytmisk)
- Hvorvidt støtten ydes til musik i Danmark eller dansk musik i udlandet.

Der skelnes mellem fire former for støtte til musiklivet:

- Bevillinger
- Driftstilskud
- Direkte støtte
- Indirekte støtte.

Opgørelsen af bevillinger, driftstilskud og støtte er baseret på følgende datakilder:

- Data fra offentlige kilder i form af finanslovsbevillinger, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, kommunale kontoplaner samt oplysninger fra Danmarks Statistik og øvrige relevante ministerier og styrelser.
- Data fra private fonde og virksomheder i form af årsregnskaber og statistik fra brancheorganisationer.
- Survey til aktører med aktiviteter inden for dansk musikliv, inklusive kommuner, musikskoler, pladeselskaber, koncertarrangører, bookere, folkekirken, spillesteder, festivaler, kor og orkestre samt kunstnere inden for klassiske og rytmiske områder.
- Interviews med de danske regioner.
- Interviews med 25 fonde og foreninger.
- Interviews med 40 centrale aktører i dansk musikliv.

I visse tilfælde er bevillinger, driftstilskud og støtte estimeret, hvilket i så fald vil blive angivet.

I det følgende gives først et overblik over den samlede støtte til dansk musikliv (afsnit 5.1). Derefter præsenteres bevillinger, driftstilskud og støtte allokert til musiklivet af henholdsvis statslige aktører (afsnit 5.2), regionerne (afsnit 5.3), kommunerne (afsnit 5.4) og endelig private aktører (afsnit 5.5 - afsnit 5.8).

5.1 Overblik over bevillinger, driftstilskud og støtte til dansk musikliv

Bevillinger, driftstilskud og støtte til musiklivet gives fra både private aktører og offentlige tilskudsgivere på statsligt, regionalt og kommunalt plan. I dette afsnit gives et samlet overblik over tilskud til musiklivet, mens de følgende afsnit uddyber bevillinger, driftstilskud og støtte for de enkelte tilskudsgivere.

Fordelingen mellem offentlige og private tilskudsgivere af bevillinger, driftstilskud og støtte fremgår af Tabel 5.1. Som det fremgår, er staten den største tilskudsgiver med en samlet musikstøtte på 2,1 mia. kr. efterfulgt af kommunerne, der i alt giver 1,1 mia. kr. i musikstøtte.

Tabel 5.1: Bevillinger, driftstilskud og støtte fordelt på givere (mio. kr.).

Tilskudsgiver	Bevillinger	Driftstilskud	Direkte støtte	Indirekte støtte	Total
Stat	1.806	111	169	0	2.086
Regioner	0	0	8	0	8
Kommuner	0	197	778	79	1.054
Privat støtte*	0	0	281	17	298
Total	1.806	308	1.236	96	3.446

Note: *Ud over den private støtte på 298 mio. kr. fordeler foreningerne 3 mio. kr. til dansk musikliv. Disse 3 mio. kr. kommer fra Statens Kunstråds Musikudvalgs hoveduddeling og er derfor i ovenstående tabel trukket fra den private støtte. Foreningernes samlede støttefordeling kan ses af afsnit 5.7.

Kilde: Finansloven for 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, faktiske støttetildelinger og data indsamlet gennem survey.

Fordelingen af de samlede bevillinger, driftsskud og støtte fra staten, kommunerne samt private tilskudsgiver fordelt på aktørgrupper fremgår af Tabel 5.2. Skabende og udøvende kunstnere (inklusive kor, ensembler og orkestre) er den aktørgruppe, der modtager den største samlede musikstøtte (962 mio. kr.), mens også større statsstøttede kulturelle institutioner (813 mio. kr.) og musikskoler (561 mio. kr.) er blandt de aktørgrupper, der modtager en væsentlig musikstøtte. Kategorien øvrigt dækker blandt andet over støtte til Music Export Denmark (MXD), International Musikformidling 2009 etc.

Tabel 5.2: Bevillinger, driftstilskud og støtte fordelt på modtagere

Aktørgruppe	Beløb (mio. Kr.)	Andel (%)
Større statsstøttede kulturelle institutioner*	813	24
<i>Heraf DR</i>	494	
<i>Heraf Det Kongelige teater</i>	319	
Spillesteder, festivaler, koncertsale, kulturhuse etc.	557	16
<i>Heraf regionale spillesteder</i>	58	
Skabende og udøvende kunstnere (inkl. kor, ensembler og orkestre)	962	28
<i>Heraf Landsdelsorkestre**</i>	266	
<i>Heraf basisensembler</i>	43	
<i>Heraf prof. kor og orkestre</i>	68	
<i>Heraf organister, kor og korledere***</i>	479	
Uddannelse	365	11
<i>Heraf konservatorier</i>	261	
<i>Heraf MGK</i>	41	
<i>Heraf universiteter (musikvidenskabelige uddannelser)</i>	29	
<i>Heraf Kirkemusikskoler</i>	20	
Musikskoler	561	16
Musikbiblioteker	47	1
Øvrigt	140	4
Total	3.446	100

Note: *Det Kongelige Teater og DR er to offentlige kulturinstitutioner, som på grund af deres størrelse og sammensætning af aktiviteter beskrives særskilt som aktørgruppe og er derfor ikke inkluderet i gruppen af kor, ensembler og orkestre. **Indeholder de fem landsdelsorkestre samt Den Jyske Opera. *** Der er her tale om organister, kor og korledere i de danske folkekirker.

Kilde: Finansloven for 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, faktiske støttetildelinger samt survey.

I Tabel 5.3 nedenfor vises fordelingen af bevillinger, driftstilskud og støtte til henholdsvis rytmisk og klassisk musik.

Tabel 5.3: Bevillinger, driftstilskud og støtte fordelt på klassisk og rytmisk musik

Område	Beløb (mio. Kr.)	Andel (%)
Rytmisk	1.246	36
Klassisk	1.935	56
Andet	265	8
Total	3.446	100

Note: Skønnet på baggrund af aktørernes aktiviteter samt de faktiske uddelinger.

Kilde: Finansloven for 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, faktiske støttetildelinger samt survey.

Hovedparten af de midler, som allokeres til musiklivet fra offentlige og private tilskudsgivere, gives til musiklivet i Danmark, jf. Tabel 5.4. Hvor stor en del af disse midler, der anvendes på at afholde og muliggøre aktiviteter i udlandet, kan imidlertid ikke aflæses af tabellen.

Tabel 5.4: Bevillinger, driftstilskud og støtte fordelt på Danmark og udlandet

	Beløb (mio. Kr.)	Andel (%)
Danske modtagere	3.435	100
Initiativer til fremme af dansk musik i udlandet	11	0
Total	3.446	100

Kilde: Finansloven for 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, faktiske støttetildelinger samt survey.

Af de samlede midler går 11 mio. direkte til at fremme dansk musik i udlandet. Beløbet omfatter blandt andet initiativer som MXD (Music Export Denmark), International Musikformidling 2009 og CKU (Center for Kultur og Udvikling), international transportstøtte til kor, ensembler og orkestre etc., som det fremgår af Tabel 5.5.

Tabel 5.5: Bevillinger, driftstilskud og støtte til fremme af dansk musik i udlandet fordelt på støtteordning

Støtteordning	Mio. kr.
International musikformidling 2009	2
CKU	2
MXD	4
Øvrige (inkl. international transportstøtte, internationale operatøropgaver)	3
Total	11

Kilde: Finansloven for 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, kunststyrelsen og faktiske støttetildelinger.

Ud over støtteordningerne, som går direkte til støtte af dansk musik i udlandet, går en del af midlerne til de danske modtagere ligeledes til disses aktiviteter i udlandet. Tabel 5.6 viser, hvorledes de 3.435 mio. kr., der går til danske modtagere, fordeler sig på aktiviteter i Danmark og i udlandet.

Tabel 5.6: Bevillinger, driftstilskud og støtte til danske modtagere fordelt på aktiviteter i Danmark og i udlandet.

	Beløb (mio. Kr.)	Andel (%)
Aktiviteter i Danmark	3.408	99
Aktiviteter i udlandet*	27	1
Total	3.435	100

Note: *Dækker over kor, ensembler og orkestres samt kunstneres aktiviteter i udlandet.

Kilde: Finansloven for 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, faktiske støttetildelinger survey samt egne beregninger.

27 mio. kr. svarende til 1 % af den offentlige og private støtte gik til danske aktørers aktiviteter i udlandet. De resterende 3.408 mio. kr. gik til aktørernes aktiviteter i Danmark. De 27 mio. kr. dækker blandt andet over aktivitetsstøtte og transportstøtte til kor, ensembler og orkestre, den andel af landsdelsorkestrenes musikstøtte, der går til aktiviteter i udlandet, den del af musikstøtten som kunstner bruger på deres aktiviteter i udlandet etc.

I de følgende afsnit uddybes støtten fra forskellige tilskudsgivere.

5.2 Statslige tilskudsgivere

Statslige tilskudsgivere omfatter ministerier, styrelser og øvrige statslige institutioner. De statslige aktører yder støtte til musiklivet gennem bevillinger, driftstilskud og støtte.

Hovedparten af de bevillinger, driftstilskud og støttetildelinger, der er kortlagt, er knyttet til Kulturministeriet. Fordelingen af den statslige musikstøtte fremgår af Tabel 5.7.

Tabel 5.7: Statslige bevillinger, driftstilskud og støtte fordelt på støttegivere (mio. kr.)

Tilskudsgiver	Bevilling	Driftstilskud	Støtte	Total
Kulturministeriet*	1.249	111	165	1.525
<i>Heraf Statens Kunstfond</i>	14	0	13	27
<i>Heraf Statens Kunstråd**</i>	41	14	148	203
<i>Heraf til DR</i>	494	0	0	494
<i>Heraf til konservatorier</i>	261	0	0	261
<i>Heraf til Den Jyske Opera</i>	39	0	0	39
<i>Heraf til musikskoler</i>	0	97	0	97
<i>Heraf til Det Kongelige Teater</i>	261	0	0	261
<i>Heraf til landsdelsorkestre</i>	140	0	0	140
Kirkeministeriet***	499	0	0	499
Øvrige ministerområder****	58	0	4	62
Total	1.806	111	169	2.086

Note: *Inkluderer den musikrelaterede andel af puljen til støtte af kultur i hele landet, som skønnes at være 3 mio. kr. i 2009.** Indeholder også Musikdramatik som i 2009 modtog 16 mio. kr. ***Kirkeministeriet, udtræk af FLØS, 2009 samt kirkemusikskolernes regnskaber. ****Øvrige ministerier udgøres af Forsvarsministeriet (Den Kongelige Livgardes Musikkorps, Prinsens Musikkorps og Slesvigske Musikkorps.), Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet samt Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Kilde: Finansloven 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, faktiske støttetildelinger, Kirkeministeriet, kunststyrelsen og survey.

Tabel 5.8 angiver fordelingen af de statslige bevillinger, driftstilskud og støttetildelinger til aktører i musiklivet.

Tabel 5.8: Statslige bevillinger, driftstilskud og støtte fordelt på modtagere

Aktørgruppe	Beløb (mio. kr.)	Andel (%)
Større statsstøttede kulturelle institutioner	755	36
<i>Heraf DR</i>	494	
<i>Heraf Det Kongelige teater</i>	261	
Spillesteder, festivaler, koncertsale, kulturhuse etc.	68	3
<i>Heraf regionale spillesteder</i>	25	
Skabende og udøvende kunstnere (inkl. kor, ensembler og orkestre)	772	37
<i>Heraf landsdelsorkestre*</i>	179	
<i>Heraf basisensembler</i>	30	
<i>Heraf prof. kor og orkestre</i>	42	
<i>Heraf organister, kor og korledere**</i>	479	
Uddannelse	365	17
<i>Heraf konservatorier</i>	261	
<i>Heraf MGK</i>	41	
<i>Heraf universiteter (musikvidenskabelige uddannelser)</i>	29	
<i>Heraf Kirkemusikskoler</i>	20	
Musikskoler	97	5
Andet***	30	1
Total	2.086	100

Note: *Indeholder de fem landsdelsorkestre samt Den Jyske Opera.** Der er her tale om organister, kor og korledere i de danske folkekirker. ***Arrangører, pladeselskaber og foreninger modtager en mindre del af støtten fra kategorien Andet, der dog ikke kan udskilles.

Kilde: Finansloven for 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, faktiske støttetildelinger og data indsamlet via survey.

Bevillinger, driftstilskud og støtte fra staten fordeles på musikområder, som vist i Tabel 5.9. Hovedparten af statens støtte tilfalder den klassiske musik.

Tabel 5.9: Statslige bevillinger, driftstilskud og støtte fordelt på klassisk og rytmisk musik

Område	Beløb (mio. Kr.)	Andel (%)
Rytmisk	525	25
Klassisk	1.461	70
Andet	101	5
Total	2.086	100

Kilde: Skønnet på baggrund af finansloven for 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, faktiske støttetildelinger og data indsamlet via survey.

Hovedparten af de midler, som allokeres til musiklivet, gives til musiklivet i Danmark, jf. Tabel 5.10. Hvor stor en del af disse midler, der anvendes på at afholde og muliggøre aktiviteter i udlandet, kan ikke aflæses af tabellen.

Tabel 5.10: Statslige bevillinger, driftsskud og støtte fordelt på Danmark og udlandet (mio. kr.).

	Beløb (mio. kr.)	Andel (%)
Danske modtagere	2.075	99
Initiativer til fremme af dansk musik i udlandet	11	1
Total	2.086	100

Kilder: Finansloven for 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg, faktiske støttetildelinger samt survey.

Af de statslige midler går 11 mio. direkte til at fremme af dansk musik i udlandet. Beløbet omfatter initiativer som MXD (Music Export Denmark), International Musikformidling 2009 og CKU (Center for Kultur og Udvikling), international transportstøtte til kor, ensembler og orkestre etc. jf. Tabel 5.11.

Tabel 5.11: Bevillinger, driftstilskud og støtte til fremme af dansk musik i udlandet fordelt på støtteordning

Støtteordning	Mio. kr.
International musikformidling 2009	2
CKU	2
MXD	4
Øvrige	3
Total	11

Kilde: Finansloven for 2009, aktstykker tiltrådt af Folketingets Finansudvalg og faktiske støttetildelinger.

Støtten er organiseret i en lang række støtteordninger, der fremgår af bilag 1.

5.3 Regioner

Denne aktørgruppe omfatter regionerne. Regionerne yder støtte til musiklivet fra de regionale kulturpuljer. Fra puljerne ydes udelukkende støtte, dvs. ikke bevillinger og driftstilskud. Den tildelte støtte fra hver region fremgår af Tabel 5.12.

Tabel 5.12: Støtte til musiklivet fra danske regioner

Region	Støttebeløb (mio. kr.)
Region Hovedstaden	2
Region Sjælland	4
Region Syddanmark	0
Region Midtjylland	1
Region Nordjylland	1
Total	8

Kilde: Telefoninterviews med regionerne.

Regionernes støtte til musiklivet fordeler sig på modtagergrupper, som vist i Tabel 5.13.

Tabel 5.13: Støtte fra regioner fordelt på modtagere

Aktørgruppe	Støttebeløb (mio. kr.)	Andel (%)
Spillesteder, festivaler, koncertsale, kulturhuse etc.	5	63
Skabende og udøvende kunstnere*	2	24
Andet	1	13
Total	8	100

Note: *Indeholder støtte til kunstnere til bestemte arrangementer eller projekter, der er med til at fremme den regionale udvikling.

Kilde: Skønnet på baggrund af kulturpenge 2009 samt telefoninterview.

Støtten fra regionerne fordeler sig på områder, som vist i Tabel 5.14.

Tabel 5.14: Støtte fra regioner fordelt på klassisk og rytmisk musik

Område	Støttebeløb (mio. kr.)	Andel (%)
Rytmisk	3	37
Klassisk	3	38
Andet	2	24
Total	8	100

Note: Skønnet på baggrund af aktørernes aktiviteter samt de faktiske uddelinger.

Kilde: Skønnet på baggrund af telefoninterviews og gennemgang af støttede projekter.

Regionernes musikstøtte ydes udelukkende til musik i Danmark.

5.4 Kommuner

Kommunerne yder støtte til musiklivet gennem støtte og driftstilskud samt driftsbevillinger. Desuden yder kommunerne indirekte støtte ved at stille ressourcer gratis til rådighed, f.eks. udlån af lokaler, udendørsarealer og instrumenter etc.

De kortlagte driftstilskud og den kortlagte støtte svarer til de beløb, der konteres i den kommunale kontoplan på konto 3.36.63 (musikarrangementer) og konto 3.35.64 (andre kulturelle opgaver) samt de øvrige konti, som kommunerne har oplyst, hvorpå der afholdes musikrelaterede udgifter. De konterede beløb fremgår af Tabel 5.15, der også viser værdien af den indirekte støtte fra kommunerne til musiklivet.

Tabel 5.15: Driftstilskud og støtte til musiklivet i danske kommuner

Musikrelateret støtte og driftstilskud (mio. kr.)	
Musikarrangementer (3.36.63)	645
Andre kulturelle opgaver (3.35.64)*	139
Øvrige konti	143
Musikbiblioteker**	47
Indirekte støtte	79
Total	1.054

Note: *Der medtages kun musikrelaterede andele af beløb på de forskellige konti. **Baseret på data fra Biblioteksstyrelsen samt løndata fra FLD.

Kilde: Data indsamlet via survey og Kunststyrelsen.

Modtagerne af driftstilskud og støtte fra kommunerne fremgår af Tabel 5.16. Som det fremgår af tabellen, er de største kommunale tilskudsmodtagere musikskolerne med 462 mio. kr. Andre store tilskudsmodtagere er spillesteder, festivaler, koncertsale, kulturhuse etc. (271 mio. kr.) samt skabende og udøvende kunstnere (126 mio. kr.).

Tabel 5.16: Driftstilskud og støtte fra kommuner fordelt på modtagere

Aktørgruppe	Støtte og driftstilskud (mio. kr.)	Andel (%)
Kulturelle institutioner	45	4
Spillesteder, festivaler, koncertsale, kulturhuse etc.	271	26
<i>Heraf Regionale spillesteder</i>	23	
Skabende og udøvende kunstnere (inkl. kor, ensembler og orkestre)	126	12
<i>Heraf landsdelsorkestre*</i>	80	
<i>Heraf Basisensembler</i>	11	
Musikskoler	462	44
Musikbiblioteker	47	4
Andet	102	10
Total	1.054	100

Note: *Indeholder de fem landsdelsorkestre samt Den Jyske Opera.

Kilde: Data indsamlet via survey og Kunststyrelsen.

I Tabel 5.17 er kommunernes driftstilskud og støtte fordelt på musikområder. 46 % går til den rytmiske del af musiklivet, mens 39 % tilfalder den klassiske del.

Tabel 5.17: Bevillinger, driftstilskud og støtte fra kommuner fordelt på klassisk og rytmisk musik

Område	Beløb (mio. kr.)	Andel (%)
Rytmisk	486	46
Klassisk	411	39
Andet	157	15
Total	1.054	100

Note: Skønnet på baggrund af aktørernes aktiviteter samt de faktiske uddelinger.

Kilde: Data indsamlet via survey.

Kommunernes driftstilskud og støtte blev udelukkende givet til musik i Danmark.

5.5 Private tilskudsgivere

Der findes et stort antal private tilskudsgivere, der yder støtte til dansk musikliv. Private tilskudsgivere defineres som privatfinansierede aktører, der yder direkte eller indirekte støtte til aktører i musiklivet. De private tilskudsgiveres bidrag til dansk musikliv skønnes at udgøre 301 mio. kr. Fordelingen blandt forskellige aktørgrupper fremgår af Tabel 5.18.

Tabel 5.18: Støtte og tilskud til dansk musikliv fra private aktører

Aktør	Støtte (mio. kr.)	Andel (%)
Fonde	101	34
Foreninger	30	10
Sponsorer	170	56
Total*	301	100

Note: *Det totale støttebeløb fra private tilskudsgivere er 3 mio. højere end angivet i Tabel 5.1, da 3 mio. kr. af den støtte, som foreningerne fordeler, stammer fra Statens Kunstråds Musikudvalgs hoveduddelingen og er derfor trukket fra i tabel 5.1.

Kilde: Survey, telefoninterviews samt egne beregninger.

Private aktørers økonomiske bidrag til de enkelte aktørgrupper i dansk musikliv fremgår af Tabel 5.19. De største tilskudsmodtagere er spillesteder, festivaler, koncertsale, kulturhuse etc. (213 mio. kr.) samt skabende og udøvende kunstnere (inkl. kor, ensembler og orkestre) (62 mio. kr.).

Tabel 5.19: Støtte fra private aktører fordelt på modtagere

Modtager	Støtte (mio. kr.)	Andel (%)
Kulturelle institutioner	13	4
Spillesteder, festivaler, koncertsale, kulturhuse etc.	213	71
Skabende og udøvende kunstnere (inkl. kor, ensembler og orkestre)	62	21
Musikskoler	2	1
Pladeselskaber	11	4
Total	301	100

Kilde: Survey, telefoninterviews samt egne beregninger.

Som vist i Tabel 5.20, er den rytmiske del af musiklivet den største modtager af privat støtte med 235 mio. kr., mens den klassiske del af musiklivet modtager 61 mio. kr.

Tabel 5.20: Støtte fra private aktører fordelt på klassisk og rytmisk musik

Område	Støtte (mio. kr.)	Andel
Rytmisk	235	78
Klassisk	61	20
Andet	5	2
Total	301	100

Kilde: Skønnet på baggrund af telefoninterviews samt aktørernes aktiviteter.

Støtten fra private aktører ydes i altovervejende grad til musik i Danmark.

5.6 Fonde

Aktørgruppen omfatter fonde, der har til formål at yde støtte til musiklivet eller andre kulturelle formål. Operationelt er fonde i undersøgelsen afgrænset til at omfatte de største og/eller mest aktive fonde. Støtte ydet til musiklivet fra disse fonde er estimeret med afsæt i interviews med 16 fonde. Støtteniveauet for de øvrige fonde er skønsmæssigt opgjort på baggrund af en samlet vurdering af fondenes støtteaktiviteter.

Fonde yder primært direkte støtte til musiklivet. Derudover er der fonde, der opkøber instrumenter for derefter at stille dem gratis til rådighed til for eksempelvis udøvende kunstnere eller spillesteder. Omkostninger forbundet med disse aktiviteter indgår i det samlede støttebeløb.

Fordelingen af støtten til henholdsvis rytmisk og klassisk fremgår af Tabel 5.21. Den rytmiske musik modtager hovedparten af støtten fra fondene (64 %).

Tabel 5.21: Støtte fra fonde fordelt på klassisk og rytmisk musik

Område	Støtte (mio. kr.)	Andel (%)
Rytmisk	65	64
Klassisk	35	35
Andet	0	0
Total	101	100

Kilde: Skønnet på baggrund af telefoninterview og gennemgang af støttede projekter samt aktørernes aktiviteter.

5.7 Foreninger

Foreninger omfatter fagforeninger, interesseorganisationer og støtteadministratorer inden for musiklivet. I Tabel 5.22 fremgår de foreninger, der indgår i analysen som ydere af støtte til musiklivet.

Tabel 5.22: Foreninger, der yder støtte til musiklivet

Foreninger	
Fagforening	Dansk Musiker Forbund, Dansk Artist Forbund, Dansk Solistforening af 1921, Dansk Organist og Kantor Samfund, Dansk Kapelmesterforening, Foreningen af Præliminære Organister, Dansk Solist Forbund, Dansk Musikpædagogisk Forening, Dansk Kirkemusiker Forening, Dansk Korforbund
Interesseorganisationer	DJBFA, Danske Populær Autorer, Dansk Komponist Forening
Genreorganisationer*	ROSA, Jazz Danmark, World Music Denmark, Folkemusikkens Fællessekretariat, SNYK

Note: *Genreorganisationer er ikke private tilskudsgivere, men administrerer musikstøtte på vegne af Statens Kunstråds Musikudvalg. De er medtaget under private tilskudsgivere, da organisationerne er private.

Kilde: Desk research og interviews.

Det er vurderingen, at foreninger alene yder støtte. Denne udgør i 2009 30 mio. kr. Støtten fra foreningerne kan ikke fordeles på modtagerkategorier, da foreningerne ikke registrerer tildelingen i forhold til modtagerkategorier. Støtten fra foreningerne fordelt på musikområder fremgår derimod af Tabel 5.23. Rytmisk musik modtager med 75 % hovedparten af foreningernes støtte.

Tabel 5.23: Støtte fra foreninger fordelt på klassisk og rytmisk musik (mio. kr.)

Område	Støttebeløb (mio. kr.)	Andel (%)
Rytmisk	23	75
Klassisk	6	20
Andet	1	5
Total	30	100

Kilde: Skønnet på baggrund af telefoninterviews samt aktørernes aktiviteter.

Støtte fra foreningerne bliver alene givet til musik i Danmark.

5.8 Sponsorer

Sponsorer omfatter private virksomheder, der er engageret i overførsel af midler eller ressourcer mod modydelse.

Sponsorerne i musiklivet er typisk inden for følgende erhverv:

- Bryggerier
- Pengeinstitutter
- Teleselskaber
- Virksomheder i detailhandlen (f.eks. virksomheder, der i deres varesortiment har produkter i relation til musik).

Sponsoraterne bliver hovedsageligt givet som enten et fast sponsorat, et eventsponsorat eller et leverancesponsorat. Samtidig er der også eksempler på, at private virksomheder indgår aftaler med kunstnere om, at de er tilknyttet virksomhedens produkt i et kommercielt øjemed.

Via surveyen samt telefoninterviews er det afdækket, at sponsormarkedet i 2009 udgør 170 mio. kr.²⁸ Beløbet inkluderer den indirekte støtte, og fordelingen vises i nedenstående tabel.

Som vist i Tabel 5.24 er spillesteder, festivaler, koncertsale, kulturhuse etc. den aktørgruppe, der samlet set modtager de største støttebeløb fra sponsorer (147 mio. kr.).

Tabel 5.24: Sponsorstøtte fordelt på modtagere

Modtager	Støttebeløb (mio. kr.)*	Andel (%)
Kulturelle institutioner	3	1
Spillesteder, festivaler, koncertsale, kulturhuse etc.	147	87
Skabende og udøvende kunstnere (inkl. kor og orkestre)	11	6
Fritidsmusik	1	0
Pladeselskaber	9	5
Total	170	100

Note: *Der indgår både direkte økonomiske sponsorater og indirekte sponsorater i opgørelsen.

Kilde: Survey samt skønnet på baggrund af telefoninterviews.

Som det fremgår af Tabel 5.25, fordeles sponsorstøtten med 147 mio. kr. til den rytmiske del af musiklivet, 19 mio. kr. fordeles til den klassiske del af musiklivet, mens de resterende 3 mio. fordeles til kategorien "Andet".

Tabel 5.25: Sponsorstøtten fordelt på klassisk og rytmisk musik (mio. kr.)

Område	Støttebeløb (mio. kr.)	Andel (%)
Rytmisk	147	87
Klassisk	19	11
Andet	3	2
Total	170	100

Kilde: Skønnet på baggrund af telefoninterviews.

²⁸ Niveauet er blevet sammenholdt med øvrige data om sponsormarkedet indhentet i forbindelse med interview med eksperter på området. På denne baggrund er det vurderingen, at niveauet er retvisende for musiklivets andel af sponsormarkedet. Beløbet er dog udtryk for et samlet skøn, hvorfor det er forbundet med en vis usikkerhed.

De indirekte sponsorater, der omfatter sponsorering af naturalier, er en praksis, der i høj grad finder sted i musiklivet. De naturalier, der ofte bliver anvendt i denne sammenhæng, er:

- Annoncering
- Reklamebureau-ydelser
- Trykning af markedsføringsmateriale
- Opsætning og drift af elektronisk markedsføring, herunder sms-afstemninger
- Distribution af materialer og budskaber via firmainterne kanaler hos sponsoren
- Leverandøraftaler mht. de fleste materialebehov
- Personaleressourcer i forbindelse med ansøgninger/planlægning/afvikling.

I Tabel 5.26 fremgår fordelingen af den direkte og indirekte støtte.

Tabel 5.26: Sponsorstøtten fordelt på direkte og indirekte støtte

Støtteform	Støttebeløb (mio. kr.)	Andel (%)
Indirekte støtte	17	10
Direkte støtte	153	90
Total	170	100

Kilde: Skønnet på baggrund af telefoninterview og undersøgelse af sponsormarkedet.

Sponsorerne indgår aftaler med eksempelvis spillesteder, bands og lignende. Følgende årsager er typisk blandt motiverne for at indgå som sponsor. De kan samtidig ses som eksempler på den modydelse, musiklivets aktører kan tilbyde:

- Brandudvikling med musik som omdrejningspunkt
- Eksponering af sponsorens brand
- Mulighed for at give sponsorens øvrige kunder og medarbejdere tilbud (f.eks. personalegoder i form af billetter til en musikforestilling)
- Salg af varer ved musikevents.

6. DELOPGAVE 3: ANALYSE AF PENGESTRØMMENE

Delopgave 3 indeholder en kortlægning af pengestrømmene og ressourcerne i musiklivet i Danmark samt dansk musik i udlandet. Formålet med kortlægningen er at skabe et overblik over de væsentligste aktørgruppers indtægter, udgifter og værditilvækst samt deres økonomiske relationer til andre aktører i værdikæden i dansk musikliv.

Analyserne i denne del tager udgangspunkt i den samlede opgørelse af aktørernes indtægter og udgifter samt den offentlige og private musikstøtte, der er udarbejdet i delopgave 1 og 2. På baggrund heraf kortlægges de væsentligste pengestrømme mellem aktørerne i dansk musikliv. Pengestrømsanalysen viser således, hvor stor en andel af de enkelte aktørers indtægter og udgifter, der henholdsvis betales til og modtages fra andre aktører. Desuden identificeres beløb, der ikke kanaliseres videre ud i det danske musikliv, men som kanaliseres til underleverandører i andre sektorer.

Pengestrømsanalysen er bygget op om ni kategorier, der samlet set indeholder de væsentligste aktørgrupper i værdikæden i dansk musikliv:

1. Uddannelse og undervisning
  - Konservatorier
  - De musikalske grundkurser (MGK'er)
  - Musikskoler
  - Kirkemusikskoler
2. Skabende og udøvende kunstnere²⁹
  - Klassiske kunstnere
  - Rytmske kunstnere
3. Kor, ensembler og orkestre
  - Landsdelsorkestre og Den Jyske Opera
  - Basisensembler
  - Øvrige kor, ensembler og orkestre
4. Større offentligt støttede kulturinstitutioner
  - Det Kongelige Teater
  - DR
5. Produktion
  - Pladeselskaber
6. Live-koncerter
  - Regionale spillesteder
  - Honorarstøttede spillesteder
  - Festivaler
  - Kulturhuse
  - Kongrescentre og koncertsale
  - Andre musikscener
  - Bookere og koncertarrangører
  - Folkekirken
7. Salg og afspilning
  - Detailhandel og medier
8. Rettighedsforvaltning
  - Rettighedsorganisationer
9. Tilskudsgivere
  - Statslige tilskudsgivere
  - Regionale tilskudsgivere
  - Kommunale tilskudsgivere
  - Private tilskudsgivere.

²⁹ Selvom skabende og udøvende kunstnere er to forskellige led i værdikæden behandles de samlet, således at det er muligt at lave en pengestrøm for henholdsvis de klassiske og de rytmske kunstnere.

Analysen gennemføres i tre trin:

- Først kortlægges de pengestrømme, som de enkelte aktørgrupper indgår i. For hver af de ovenstående aktørgrupper udarbejdes en separat pengestrømsanalyse.
- Derefter aggregeres resultaterne til en samlet input-output-tabel over pengestrømme i dansk musikliv. Input-output-tabellen viser aktørgruppernes betalinger til og fra hinanden, ligesom de økonomiske relationer til aktørgrupper uden for dansk musikliv også fremgår.
- Sidst deles input-output-tabellen op på det klassisk og det rytmiske område, således at det er muligt at identificere eventuelle forskelle mellem de to områder.

Det skal understreges, at input-output-tabellerne dækker hele det danske musikliv. Det betyder, at selvom der ikke udarbejdes en særskilt pengestrømsanalyse for mindre aktørgrupper, som f.eks. universiteter (musikvidenskabelige uddannelser) eller musikforeningerne, så indgår deres indtægter og udgifter i input-output-tabellerne, således at de giver et samlet billede af de væsentlige relationer i dansk musikliv.

Til forskel for delopgave 1 og 2 arbejdes der i delopgave 3 ikke med tre forskellige musikområder (klassisk, rytmisk, andet), men derimod kun to (rytmisk og klassisk). Dette skyldes, at kategorien "Andet" ikke er en veldefineret kategori og indeholder en række områder af dansk musikliv, der ikke entydigt kan placeres i rytmisk eller klassisk. For at sikre, at pengestrømsanalysen omfatter hele økonomien i dansk musikliv, er området "Andet" fordelt på det rytmiske og klassiske område ud fra den samlede fordeling mellem de to områder. Dette kan eksemplificeres for aktørgruppen musikskoler. I delopgave 1 og 2 er fordelingen mellem "Rytmisk" 47 %, "Klassisk" 41 % og "Andet" 11 %. I pengestrømsanalysen bliver de 11 % ("Andet") fordelt mellem det rytmiske og klassiske område i forhold til den relative fordeling mellem rytmisk og klassisk. Denne metode medfører, at 53 % af musikskolernes aktiviteter kan henføres til det rytmiske område, mens de resterende 47 % kan henføres til det klassiske område.

6.1 Uddannelse og undervisning

Kategorien "Uddannelse og undervisning" kortlægger pengestrømmene for konservatorierne, de musikalske grundkurser, musikskolerne og kirkemusikskolerne. I input-output-tabellen medtager kategorien "Uddannelse og undervisning" desuden økonomien for universiteter (musikvidenskabelige uddannelser), anden form for uddannelse og musikbiblioteker.³⁰

6.1.1 Konservatorierne

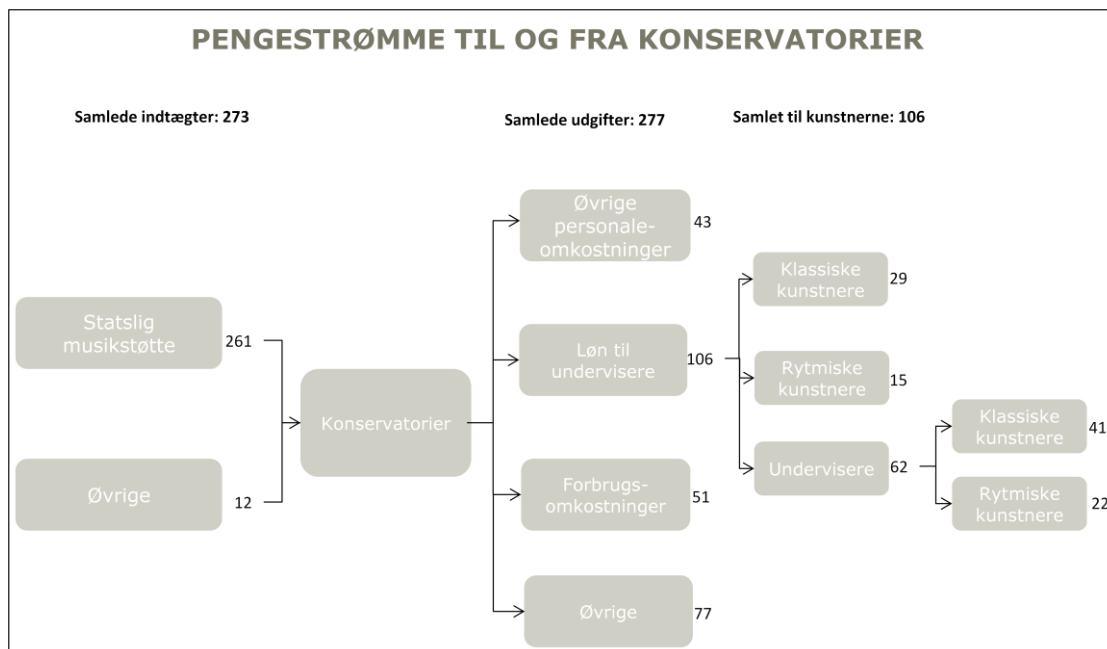
Pengestrømsanalysen for konservatorierne omfatter Det Kongelige Danske Musikkonservatorium, Det Jyske Musikkonservatorium, Vestjysk Musikkonservatorium, Det Fynske Musikkonservatorium, Nordjysk Musikkonservatorium og Rytmisk Musikkonservatorium.³¹

³⁰ Anden form for uddannelse dækker over de statslige tilskud til f.eks. efteruddannelse samt tilskud til musikundervisning via Statens Kunstråds Musikudvalgs hoveduddeling.

³¹ Pr. 1/1 2010 fusionerede Det Fynske Musikkonservatorium (DFM), Vestjysk Musikkonservatorium (VMK) og Skuespillerskolen ved Odense Teater (SkO) under navnet *Syddansk Musikkonservatorium og Skuespillerskole*. Det samme gjorde Det Nordjyske og Det Jyske Musikkonservatorium, således at der pr. 1/1 2010 er fire konservatorier. Da basisåret for analysen er 2009 behandles konservatorierne i denne sammenhæng som seks enheder.

Figur 6.1, der læses fra venstre mod højre, viser de pengestrømme, som konservatorierne indgår i. Venstre del af figuren viser musikkonservatoriernes musikrelaterede indtægter, som i 2009 var 273 mio. kr., mens den højre side af figuren viser musikkonservatoriernes musikrelaterede udgifter, som var 277 mio. kr.

Figur 6.1: Pengestrømme til og fra konservatorierne

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: Finansloven, konservatoriernes rektorer, konservatoriernes regnskaber, interviews og egne beregninger.

Den største indtægtskilde for konservatorierne var statslig musikstøtte, der udgjorde 261 mio. kr. af de samlede indtægter. De resterende 12 mio. kr. stammer fra aktiviteter, såsom udlejning af lokaler, salg af undervisningsmaterialer etc. (kategorien "Øvrige" i Figur 6.1).

Musikkonservatoriernes udgifter beløb sig til 277 mio. kr. i 2009, hvilket betyder, at musikkonservatorierne i 2009 havde et underskud på 4 mio. kr.

Den største udgiftspost for konservatorierne var løn til undervisere, der udgjorde 106 mio. kr. Lønudgifterne til undviserne kan endvidere fordeles mellem gruppen af kunstnere, som har undervisning som deres hovedbeskæftigelse ("Undervisere"), der modtog 62 mio. kr., rytmiske kunstnere, som har undervisning som biindtægt (15 mio. kr.), samt klassiske kunstnere, som har undervisning som biindtægt (19 mio. kr.).³²

Kategorien "Undervisere" kan endvidere deles op i rytmiske undervisere og klassiske undervisere. Denne opdeling betyder, at det klassiske område i alt modtager 69 mio. kr. i løn fra musikkonservatorierne, mens det rytmiske område modtager 37 mio. kr. Således kanaliseres en betragtelig del af konservatoriernes indtægter videre til de rytmiske og klassiske kunstnere i dansk musikliv.

³² Kategorien "Undervisere" er defineret som kunstnere, hvor mere end 85 % af deres musikrelaterede indtægter stammer fra undervisning. Kunstnere, hvor undervisning udgør mindre end 85 % af deres musikrelaterede indtægter, er ikke medtaget i kategorien "Undervisere", men som rytmiske eller klassiske kunstnere. De 85 % er fastsat på baggrund af en analyse af data fra spørgeskemaundersøgelsen og interview med aktører i dansk musikliv.

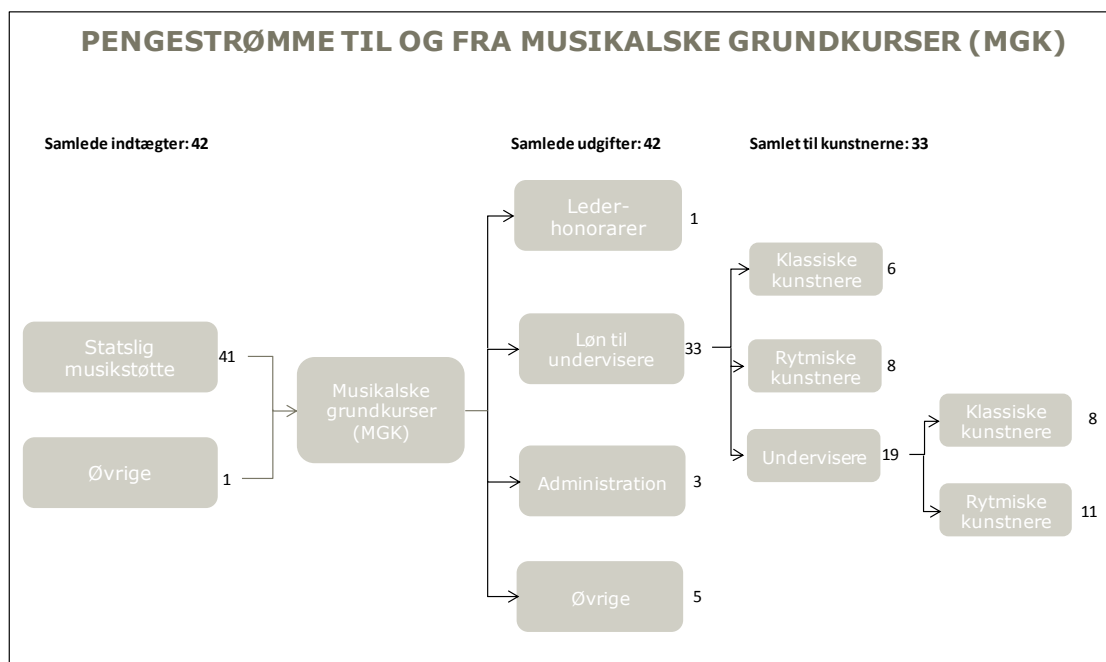
Andre udgiftsposter for konservatorierne er "Forbrugsomkostninger", herunder husleje, vand, varme, strøm etc. (51 mio. kr.), "Øvrige personaleomkostninger", herunder løn og pension til administrativt personale, løn og pension til andre personalegrupper, videreuddannelser etc. (43 mio. kr.). Posten "Øvrige" (77 mio. kr.) indeholder blandt andet udgifter til vedligeholdelse af instrumenter og udstyr, rettighedsudgifter, koncertomkostninger, af- og nedskrivninger samt administration. Af de samlede udgifter fordeles 47 % af konservatoriernes udgifter til leverandører i andre brancher.

6.1.2 De musikalske grundkurser

Pengestrømsanalysen for de musikalske grundkurser (MGK'ere) inkluderer de 17 uddannelsessteder, der i 2009 udbød musikalske grundkurser.³³ Fordelingen mellem det rytmiske og klassiske område er baseret på en opgørelse af MGK'ernes aktiviteter inden for disse områder.

Figur 6.2 viser de pengestrømme, som MGK'erne indgår i. MGK'erne havde i 2009 indtægter for 42 mio. kr., hvorfra 41 mio. kr. stammer fra statslig musikstøtte. Den resterende 1 mio. kr. stammer fra andre uspecificerede aktiviteter.

Figur 6.2: Pengestrømme til og fra musikalske grundkurser

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: Finansloven, konservatoriernes regnskaber, Kunststyrelsen, survey samt egne beregninger.

MGK'ernes musikrelaterede udgifter beløb sig til 42 mio. kr. i 2009. Den største udgiftspost var "Løn til undervisere", der udgjorde 33 mio. kr. Lønudgifterne fordeles mellem gruppen af kunstnere med undervisning som deres hovedtilknytning til dansk musikliv ("Undervisere") (19 mio. kr.), rytmiske kunstnere, som har undervisning som biindtægt (8 mio. kr.), og klassiske kunstnere, der har undervisning som biindtægt (6 mio. kr.). Endvidere kan aktørgruppen "Undervisere" opdeles på rytmiske og klassiske kunstnere, hvorved det bliver tydeligt, at de rytmiske kunstnere modtog 19 mio. kr., mens de klassiske kunstnere modtog 14 mio. kr.

³³ Ordningen på Sankt Annæ Gymnasium er medtaget i denne beregning.

Andre udgiftsposter var "Lederhonorarer" (1 mio. kr.)³⁴, "Administration" (3 mio. kr.) samt "Øvrige" (5 mio. kr.). Posten "Øvrige" indeholder en lang række mindre udgiftsposter, herunder udgifter til faglig koordination, udgifter til censorer, rejseudgifter, undervisningsmidler og elevaktiviteter. Omkring 19 % af MGK'ernes udgifter fordeles til leverandører i andre brancher.

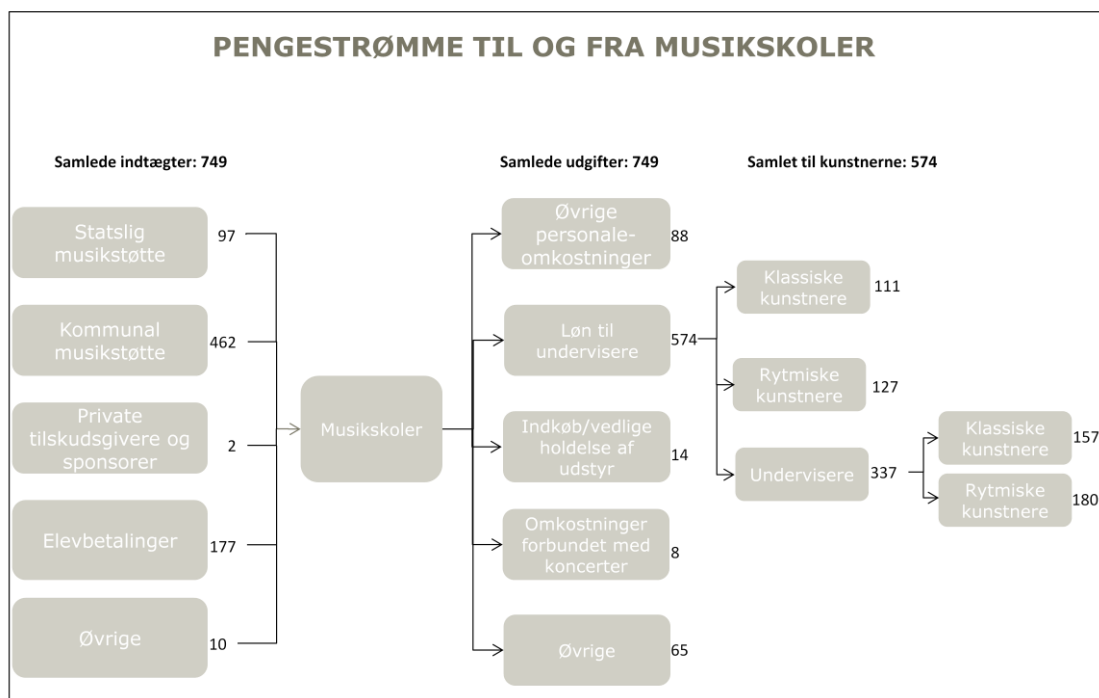
6.1.3 Musikskolerne

I pengestrømsanalysen indgår de 100 musikskoler, der i 2009 var berettiget til at modtage refusion fra staten i overensstemmelse med musiklovens bestemmelser.

Figur 6.3 illustrerer de pengestrømme, som musikskolerne indgår i. Heraf fremgår, at de danske musikskoler havde musikrelaterede indtægter for 749 mio. kr. i 2009. Den største indtægtskilde for musikskolerne var kommunal musikstøtte, der udgjorde 462 mio. kr. Statslig musikstøtte udgjorde endvidere 97 mio. kr., således at den samlede offentlige musikstøtte i 2009 var 559 mio. kr. Ud over den offentlige musikstøtte modtog musikskolerne i 2009 privat musikstøtte samt sponsorer for 2 mio. kr.

Aktiviteterne på musikskolerne er delvist brugerfinansieret. Elevbetalingerne var i 2009 177 mio. kr. og var dermed efter den kommunale musikstøtte den største indtægtskilde for musikskolerne. De resterende 10 mio. kr. stammer fra en række små poster, herunder salg af undervisningsmaterialer, salg af serviceydelser, leje af instrumenter, indtægter i forbindelse med koncerter etc. (kategorien "Øvrige" i Figur 6.3).

Figur 6.3: Pengestrømme til og fra musikskoler

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: Finansloven, konservatoriernes regnskaber, Kunststyrelsen, survey og egne beregninger.

³⁴ Honorar til ledere er forholdsvist lavt, da lederne af MGK'ere typisk også er ledere af de musikskoler, hvor MGK'erne fysisk er placeret. Hovedparten af lederens indtægter kommer således fra musikskolerne.

Musikskolernes musikrelaterede udgifter beløb sig til 749 mio. kr. i 2009. Musikskolernes indtægter og udgifter udlignede dermed hinanden. Den største udgiftspost for musikskolerne var løn til undervisere, der udgjorde 574 mio. kr. Lønudgifterne fordeles mellem gruppen af kunstnere med undervisning som hovedbeskæftigelse (undervisere) (337 mio. kr.), rytmiske kunstnere, som har undervisning som biindtægt (127 mio. kr.), samt klassiske kunstnere, der ligeledes har undervisning som biindtægt (111 mio. kr.). Ved at opdele kategorien "Undervisere" i rytmiske og klassiske kunstnere kan det opgøres, at rytmiske kunstnere i alt modtog 307 mio. kr. i løn, mens klassiske kunstnere modtog 268 mio. kr.

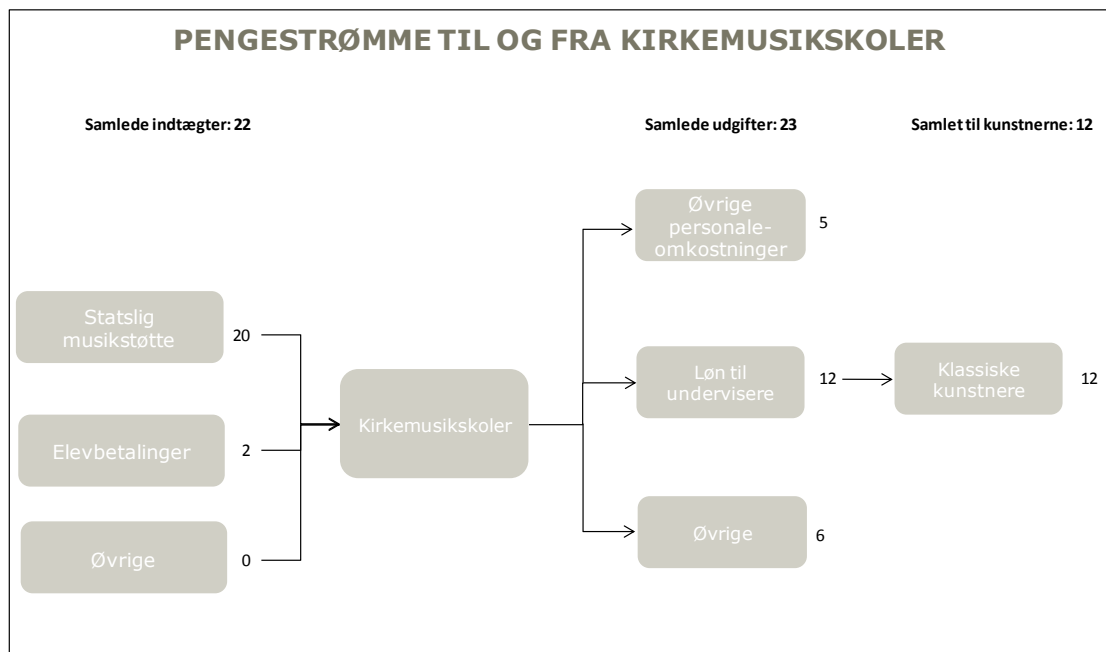
En anden væsentlig udgiftspost for musikskolerne var "Øvrige personaleomkostninger" (88 mio. kr.), herunder løn samt pensionsomkostninger til andre personalegrupper, efteruddannelse etc. Musikskolerne havde i 2009 endvidere udgifter til indkøb/vedligeholdelse af udstyr (14 mio. kr.) og omkostninger forbundet med afholdelsen af koncerter, herunder scene, lys, lyd, leje af lokaler etc. Posten "Øvrige" (65 mio. kr.) indeholder en lang række mindre udgiftsposter, heriblandt udgifter til administration, lokaleleje, undervisningsmaterialer, rettighedsudgifter, kørsel etc. For musikskolernes vedkommende fordeles 12 % af skolernes udgifter til leverandører i andre brancher.

6.1.4 Kirkemusikskolerne

I pengestrømsanalysen for kirkemusikskolerne indgår tre danske kirkemusikskoler: Løgumkloster Kirkemusikskole, Sjællands Kirkemusikskole og Vestervig Kirkemusikskole.

Figur 6.4 illustrerer de pengestrømme, som kirkemusikskolerne indgår i. Heraf fremgår, at de danske kirkemusikskoler havde musikrelaterede indtægter for 22 mio. kr. i 2009. Den største indtægtskilde for kirkemusikskolerne var statslig musikstøtte, der udgjorde 20 mio. kr. Ud over den offentlige musikstøtte havde kirkemusikskolerne elevbetalinger for 2 mio. kr. samt øvrige indtægter for 51.000 kr. Posten "Øvrige" dækker blandt andet over salg af tjenesteydelser, lokaleudleje etc.

Figur 6.4: Pengestrømme til og fra kirkemusikskolerne

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: Kirkemusikskolernes regnskaber samt egne beregninger

Kirkemusikskolerne havde musikrelaterede udgifter for 23 mio. kr., hvilket betyder, at kirkemusikskolerne i 2009 havde et underskud på 1 mio. kr.

Den største udgiftspost for kirkemusikskolerne var løn til undervisere, der udgjorde 12 mio. kr. Da alle kirkemusikskolernes aktiviteter er klassiske, tilfalder alle 12 mio. klassiske kunstnere. Over halvdelen af kirkemusikskolernes indtægter kanaliseres således videre til de klassiske kunstnere i dansk musikliv.

Andre udgiftsposter for kirkemusikskolerne er "Øvrige personaleomkostninger" (5 mio. kr.), som blandt andet indeholder løn til andre personalegrupper, engangsvederlag, fratrædelsesordninger etc. Dertil kommer posten "Øvrige" (6 mio. kr.).

For kirkemusikskolernes vedkommende fordeles 26 % af skolernes udgifter til leverandører i andre brancher.

6.2 Skabende og udøvende kunstnere

De skabende og udøvende kunstnere behandles samlet i dette afsnit. Således præsenteres pengestrømmene for henholdsvis de klassiske og de rytmiske kunstnere. I den forbindelse er "Underviserne" delt op i rytmiske og klassiske kunstnere og indgår dermed i de to pengestrømme. Kirkemusikerne udøver klassisk musik og indgår derfor også i pengestrømme for de klassiske kunstnere.

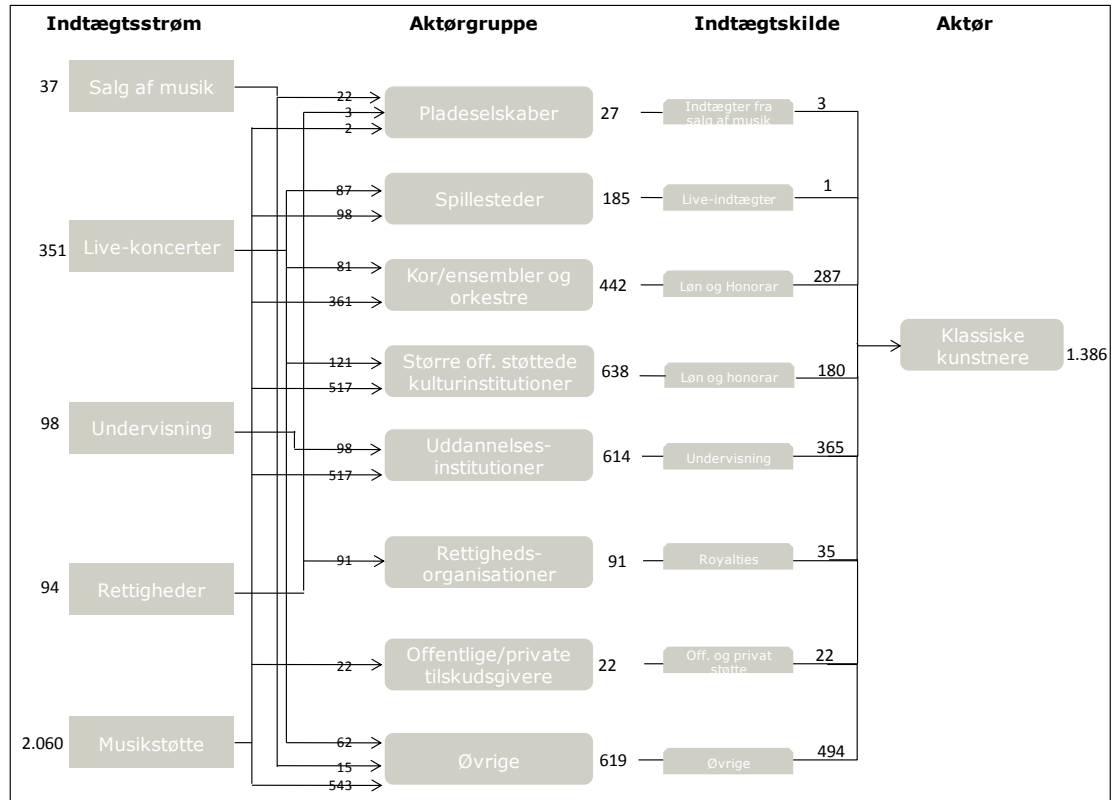
Til forskel fra de andre aktørgrupper viser pengestrømsanalyserne i dette afsnit udelukkende kunstnernes indtægter. Dette skyldes, at kunstnerne i vidt omfang er de endelige modtagere af de andre aktørers penge. Kunstnernes udgifter tilfalder således aktører uden for dansk musikliv. Kunstnernes udgifter kan dog aflæses af input-output-tabellerne (Tabel 6.1-Tabel 6.3).

6.2.1 Klassiske kunstnere

De klassiske kunstners indtægter er 1.386 mio. kr., jf. Figur 6.5. Disse indtægter skal ses i forhold til den samlede indtægtsstrøm på 2.639 mio. Overordnet får de klassiske kunstner således 53 % af de samlede indtægter på det klassiske område.

Figur 6.5 viser endvidere, at kunstnernes indtægtskilder kommer fra otte forskellige aktørgrupper. Samtidig er det angivet, hvilke indtægtsstrømme aktørgrupperne får deres indtægter fra.

Figur 6.5: De klassiske kunstneres indtægtsflow

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: Kunststyrelsen, finansloven, IFPI, DMA, survey, desk research, interviews og egne beregninger.

Den største indtægtskilde for de klassiske kunstnere er posten "Øvrige", der samlet er på 494 mio. kr., hvoraf 479 mio. kr. er løn til de danske kirkemusikere. De resterende 15 mio. kr. dækker indtægter i udlandet, private live-arrangementer etc.

En anden stor indtægtskilde for de klassiske kunstnere er løn i forbindelse med undervisning fra uddannelses- og undervisningsinstitutioner, som i 2009 var på 365 mio. kr.³⁵ De klassiske kunstnere havde endvidere indtægter for 287 mio. kr. i form af løn og honorarer fra aktørgruppen "Kor, ensemble og orkestre" samt 180 mio. kr. fra aktørgruppen "Større off. støttede kulturinstitutioner".

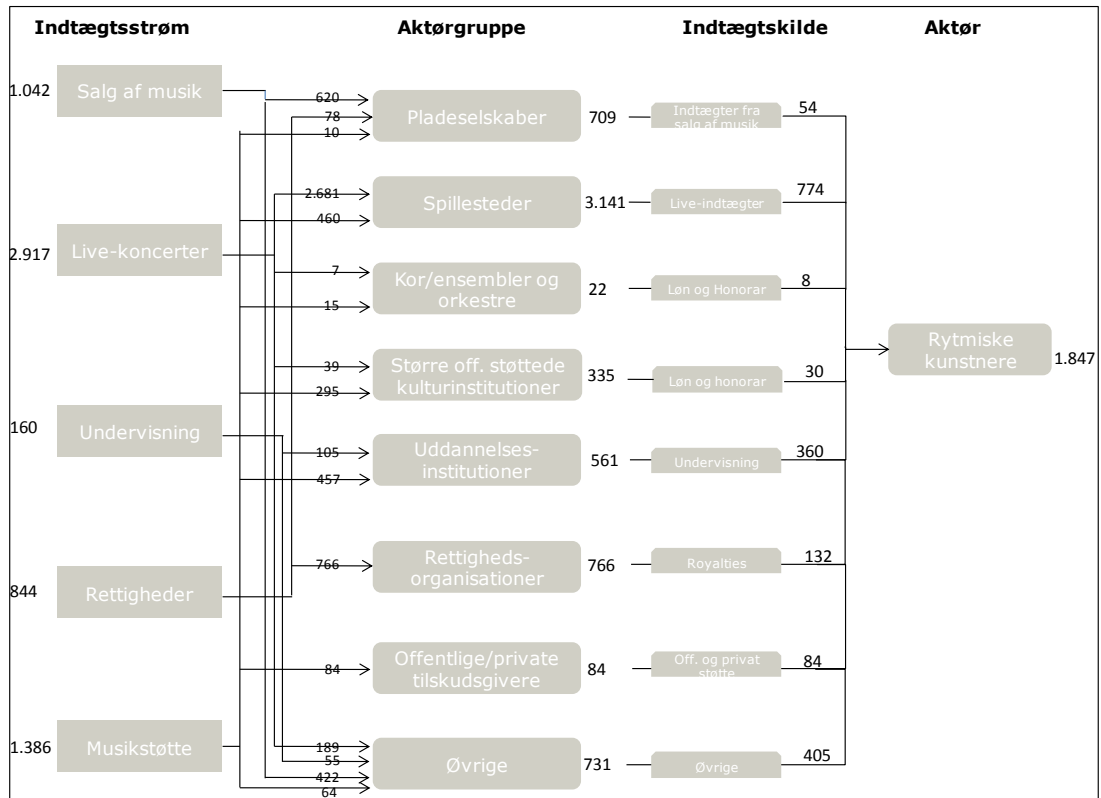
De klassiske kunstnere havde en række mindre indtægter fra aktørgrupperne "Pladeselskaber" på 3 mio. kr., "Rettighedsorganisationer" på 35 mio. kr., fra "Spillesteder" på 1 mio. kr., samt 22 mio. kr. fra offentlig og privat musikstøtte.

³⁵ Uddannelses- og undervisningsinstitutionerne omfatter konservatorier, de musikalske grundkurser, kirkemusikskolerne samt musikskolerne.

6.2.2 Rytmiske kunstnere

Overordnet er figuren for de rytmiske kunstnere bygget op på samme måde som figuren for de klassiske kunstnere. De rytmiske kunstners indtægter er jf. Figur 6.6 på 1.847 mio. kr. og skal ses i forhold til den samlede indtægtsstrøm for det rytmiske område på 6.349 mio. kr. Overordnet får de rytmiske kunstnere således 29 % af de samlede indtægter på det rytmiske område.

Figur 6.6: De rytmiske kunstners indtægtsflow

Note: Alle beløbene i figuren er i mio. kr.

Kilde: Kunststyrelsen, finansloven, IFPI, DMA, survey, desk research, interviews samt egne beregninger.

Den største indtægtskilde for de rytmiske kunstnere er live-indtægter i forbindelse med live-optræden på danske spillesteder på 774 mio. kr. De rytmiske kunstnere modtog 360 mio. kr. i løn i forbindelse med undervisning på uddannelses- og undervisningsinstitutionerne, 132 mio. kr. i udbetalinger fra rettighedsorganisationer samt 405 mio. kr. fra øvrige indtægter. Denne post dækker over live-indtægter i forbindelse med private arrangementer, privatundervisning, aktiviteter i udlandet etc. Herudover havde de rytmiske kunstnere indtægter i forbindelse med salg af musik på 54 mio. kr., løn og honorar fra aktørgrupperne "Kor, ensembler og orkestre" på 8 mio. kr., fra "Større off. støtte kulturinstitutioner" på 30 mio. kr. samt fra tilskudsgivere på 84 mio. kr.

6.3 Kor, ensembler og orkestre

I dette afsnit fokuseres der på de økonomiske ressourcer for aktørgruppen "Kor, ensembler og orkestre". Pengestrømmene kortlægges separat for landsdelsorkestrene (inkl. Den Jyske Opera), basisensembler samt gruppen "Øvrige kor, ensembler og orkestre".

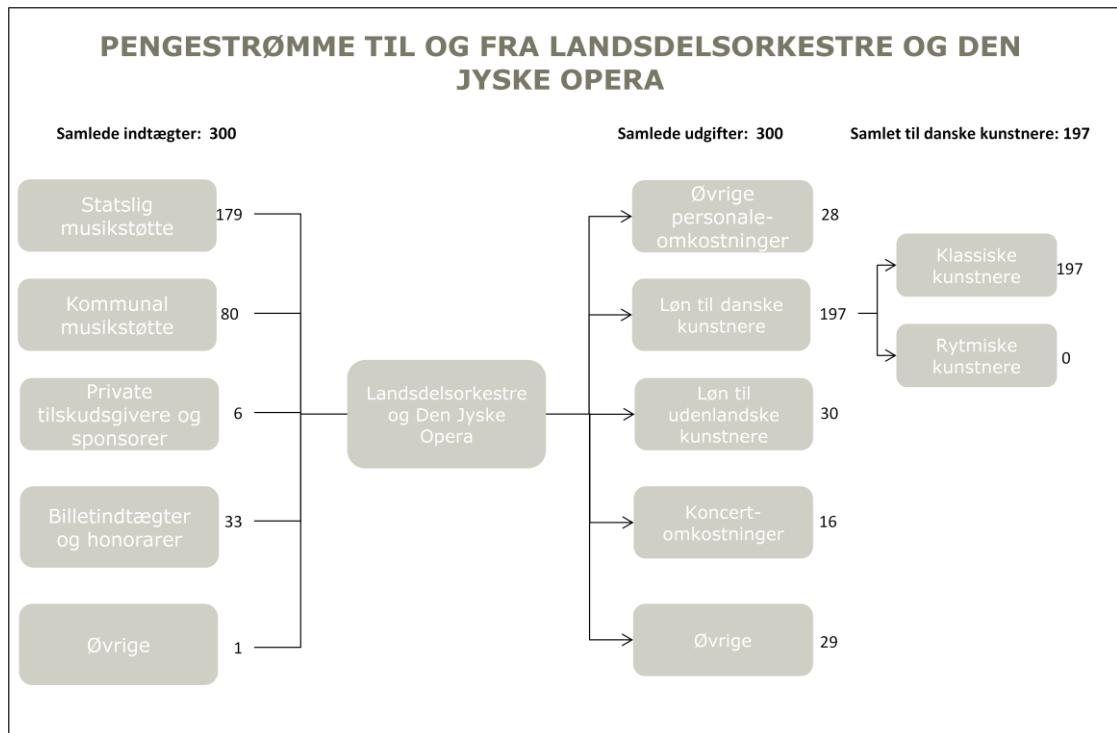
Udenlandske kunstnere i de respektive aktørgrupper dækker i de nedenstående afsnit gæstesolister, der optræder sammen med et kor, ensemble eller orkester i en kortere periode. Udenlandske kunstnere, som er fastansat hos en dansk arbejdsgiver, er medtaget under posten "Danske kunstnere". Alle fastansatte kunstnere i de danske kor, ensembler og orkestre er en del af posten "Danske kunstnere".

6.3.1 Landsdelsorkestrene og Den Jyske Opera

Pengestrømsanalysen for landsdelsorkestrene og Den Jyske Opera (herefter landsdelsorkestrene) omfatter følgende aktører: Odense Symfoniorkester, Sjællands Symfoniorkester, Sønderjyllands Symfoniorkester, Ålborg Symfoniorkester, Århus Symfoniorkester og Den Jyske Opera. Den Jyske Opera er inkluderet i denne gruppe, da den som beskrevet i delopgave 1 i vid udstrækning har samme indtægts- og udgiftsfordeling som landsdelsorkestrene og delvist er finansieret via en bevilling på finansloven.

Figur 6.7 viser de pengestrømme, som landsdelsorkestrene indgår i. Venstre side af figuren viser, at landsdelsorkestrene i 2009 havde musikrelaterede indtægter for 300 mio. kr., mens deres musikrelaterede udgifter ligeledes var 300 mio. kr.

Figur 6.7: Pengestrømme til og fra landsdelsorkestrene og Den Jyske Opera

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: Finansloven, Kunststyrelsen, interviews, desk research, survey samt egne beregninger.

Landsdelsorkestrene er finansieret med 87 % statslig og kommunal musikstøtte. Den offentlige musikstøtte er delt mellem statslig musikstøtte med 179 mio. kr. og kommunal musikstøtte med 80 mio. kr. Herudover har landsdelsorkestrene indtægter fra private tilskudsgivere og sponsorer på 6 mio. kr. samt billetindtægter og honorarer på 33 mio. kr. Billetindtægter og honorarer indeholder billetindtægter for koncerter i egne lokaler samt honorarer for koncerter andre steder. Den sidste indtægtskilde for landsdelsorkestrene er posten "Øvrige" med 1 mio. kr., som blandt andet indeholder salg af programmer, merchandise etc.

Landsdelsorkestrenes musikrelaterede udgifter var i 2009 300 mio. kr. Disse udgifter er estimeret under antagelse af, at landsdelsorkestrenes samlede musikrelaterede indtægter og udgifter i 2009 var lige store.

Den største udgiftspost i 2009 var udbetalinger til kunstnere, som beløb sig til 227 mio. kr. Heraf gik 197 mio. kr. til danske kunstnere, mens de resterende 30 mio. kr. gik til udenlandske kunstnere. Fordelingen mellem danske og udenlandske kunstnere bygger på en antagelse om, at 90 % af gæstekunstnerne i landsdelsorkestrene er udenlandske kunstnere, mens de resterende 10 % er danske kunstnere.³⁶ Selvom landsdelsorkestrene har angivet, at 2 % af deres aktiviteter er inden for det rytmiske område, er de ansatte kunstnere klassiske kunstnere, og derfor går alle udbetalingerne til løn til klassiske kunstnere.

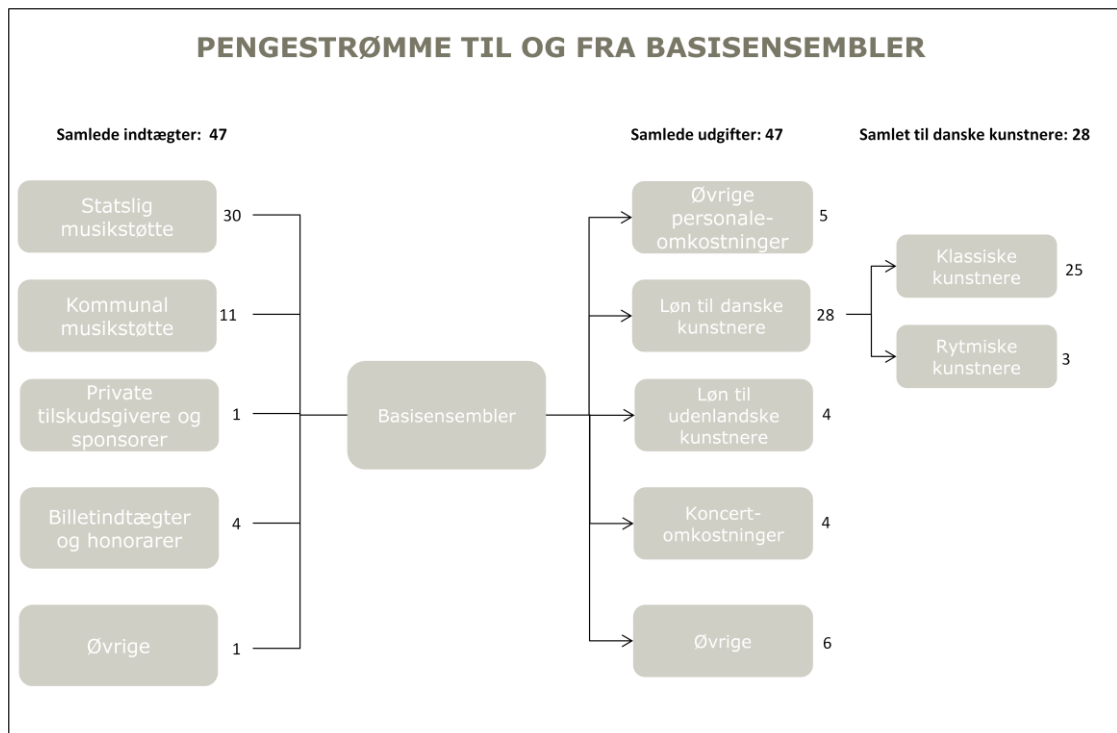
Landsdelsorkestrene havde herudover "Øvrige personaleomkostninger" (28 mio. kr.), herunder løn til administrativt personale, frivillige etc., "Koncertomkostninger" (16 mio. kr.), herunder udgifter til scene og andre materialer samt udgifter til eksterne leverandører etc. Posten "Øvrige" (29 mio. kr.) indeholder blandt andet udgifter til rettighedsorganisationer, PR og markedsføring, husleje, afskrivninger etc.

6.3.2 Basisensemblerne

Pengestrømsanalysen for basisensemblerne omfatter følgende seks aktører: Esbjerg Ensemble, Randers Kammerorkester, Det Jyske Ensemble, Ensemble MidtVest, Storstrøms Kammerensemble og Klüvers Big Band.

Figur 6.8 viser, at basisensemblerne i 2009 havde musikrelaterede indtægter for 47 mio. kr., mens deres musikrelaterede udgifter beløb sig til 47 mio. kr.

Figur 6.8: Pengestrømme til og fra basisensemblerne

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: Finansloven, Kunststyrelsen, interviews, desk research, survey samt egne beregninger.

Af basisensemblernes samlede indtægter udgjorde den offentlige musikstøtte 87 %. Den største bidragsyder var staten med 30 mio. kr., mens den kommunale musikstøtte i 2009 beløb sig til 11 mio. kr. Herudover havde basisensemblerne i 2009 indtægter fra private tilskudsgivere og sponsorer på 1 mio. kr., billetindtægter for koncerter i egne lokaler samt honorarer for koncerter andre steder for 4 mio. kr. og øvrige indtægter for 1 mio. kr. Posten "Øvrige" indeholder blandt andet undervisning, salg af programmer etc.

³⁶ Skønnet på baggrund af telefoninterviews med landsdelsorkestrene samt desk research.

Det er antaget, at basisensemblernes musikrelaterede indtægter og udgifter i 2009 var lig med hinanden, hvilket betyder, at de samlede musikrelaterede udgifter beløb sig til 47 mio. kr.

Den største udgiftspost for basisensemblerne var løn til kunstnere, som var 32 mio. kr., hvoraf 28 mio. kr. gik til danske kunstnere. De resterende 4 mio. kr. gik til udenlandske kunstnere. Denne fordeling er foretaget med afsæt i, at 85 % af kunstnerne i basisensemblerne er danske kunstnere, mens de resterende 15 % er udenlandske kunstnere.³⁷ Af udbetalingerne til de danske kunstnere gik 3 mio. kr. til rytmiske kunstnere, mens de resterende 25 mio. kr. gik til klassiske kunstnere. Udbetalingerne til de rytmiske kunstnere sker alene via Klüvers Big Band, mens de andre basisensembler udelukkende beskæftiger klassiske kunstnere.

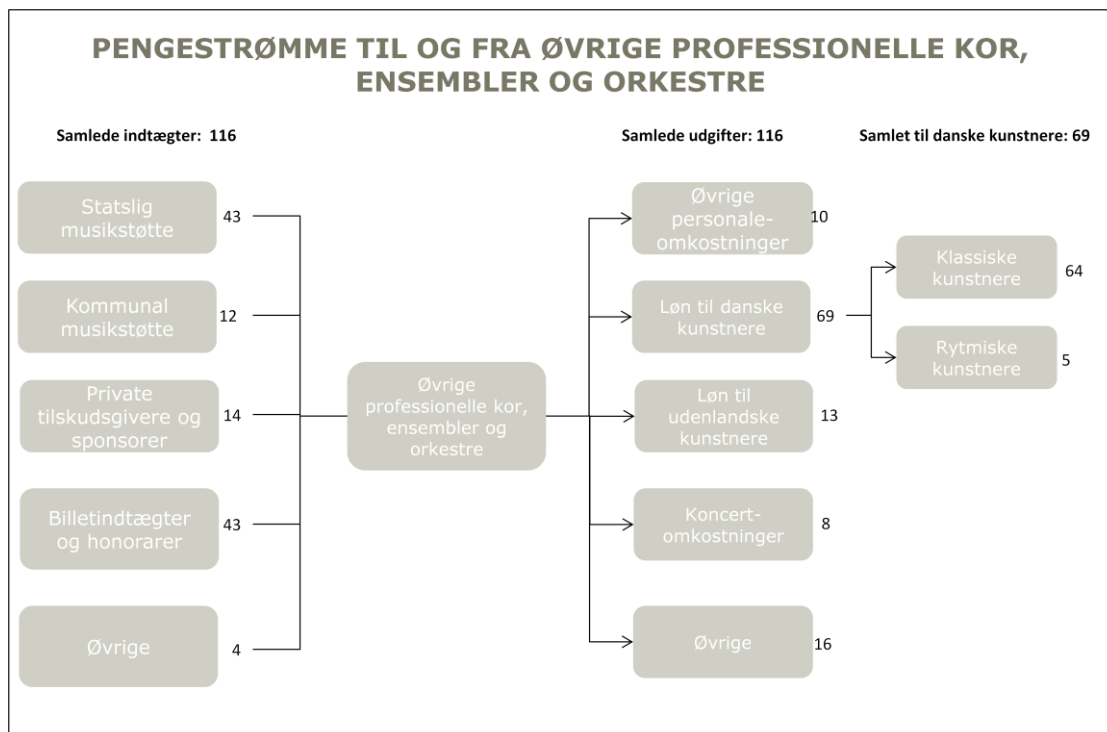
Basisensemblerne havde endvidere "Øvrige personaleomkostninger" på 5 mio. kr., herunder løn til administrativt personale, frivillige etc., "Koncertomkostninger" på 4 mio. kr., herunder udgifter til scene og andre materialer samt udgifter til eksterne leverandører etc. Posten "Øvrige" (6 mio. kr.) indeholder blandt andet udgifter til rettighedsorganisationer, PR og markedsføring, husleje, afskrivninger etc.

6.3.3 Øvrige professionelle kor, ensembler og orkestre

Denne aktørgruppe dækker over 132 professionelle kor, ensembler og orkestre inden for såvel klassisk som rytmisk musik.

Figur 6.9 viser de pengestrømme, som aktørgruppen indgår i. Aktørgruppen havde i 2009 musikrelaterede indtægter for 116 mio. kr., mens deres musikrelaterede udgifter ligeledes var 116 mio. kr.

Figur 6.9: Pengestrømme til og fra øvrige professionelle kor, ensembler og orkestre

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: Kunststyrelsen, forsvaret, interviews, desk research, survey samt egne beregninger.

³⁷ Skønnet på baggrund af telefoninterviews med basisensemblerne samt desk research.

Aktørgruppen modtog 43 mio. kr. i statslig musikstøtte. Denne post består af aktivitetsstøtte på 13 mio. kr. fra Statens Kunstråds Musikudvalg til 124 kor, ensembler og orkestre, samt musikstøtte fra Forsvarsministeriet til forswarets orkestre på 29 mio. kr. Herudover modtog aktørgruppen 12 mio. kr. i kommunal musikstøtte og 14 mio. kr. fra private tilskudsgivere og sponsorer. Aktørgruppen havde endvidere billetindtægter fra koncerter i egne lokaler og honorarer for koncerter andre steder for 43 mio. kr. samt øvrige indtægter for 4 mio. kr. Posten "Øvrige" indeholder blandt andet salg af musik, undervisning, formidling etc.

Det er i denne rapport antaget, at de professionelle kor, ensembler og orkestres drift gik i nul. Dette betyder, at denne aktørgruppes musikrelaterede udgifter estimeres til 116 mio. kr.

Den største udgiftspost for aktørgruppen er løn til kunstnere, som beløb sig til 82 mio. kr. Heraf gik 69 mio. kr. til danske kunstnere, mens de resterende 13 mio. kr. gik til udenlandske kunstnere. Denne fordeling er sket på baggrund af en antagelse om, at 60 % af gæstekunstnerne er danske kunstnere, mens de resterende 40 % er udenlandske kunstnere.³⁸ De 69 mio. kr. til danske kunstnere fordeles med 64 mio. kr. til klassiske kunstnere samt 5 mio. kr. til rytmiske kunstnere.

Aktørgruppen havde endvidere øvrige personaleomkostninger (10 mio. kr.), herunder løn til administrativt personale, frivillige etc., koncertomkostninger (8 mio. kr.), herunder udgifter til scene og andre materialer samt udgifter til eksterne leverandører etc. Posten "Øvrige" (16 mio. kr.) indeholder blandt andet udgifter til rettighedsorganisationer, PR og markedsføring, husleje, afskrivninger etc.

6.4 Større offentligt støttede kulturinstitutioner

Denne aktørgruppe indeholder Det Kongelige Teater og DR. Pengestrømsanalysen nedenfor omfatter udelukkende pengestrømmene i forbindelse med disse aktørers musikalske aktiviteter. Pengestrømme for de to institutioner opstilles separat nedenfor.

Som for aktørgruppen kor, ensembler og orkestre skal udenlandske kunstnere i nedenstående afsnit forstås som udenlandske gæstesolister, der optræder sammen med et kor, ensemble eller orkester i en kortere periode. Derimod er udenlandske kunstnere, som er i et fast ansættelsesforhold med en dansk arbejdsgiver, medtaget under kategorien "Danske kunstnere".

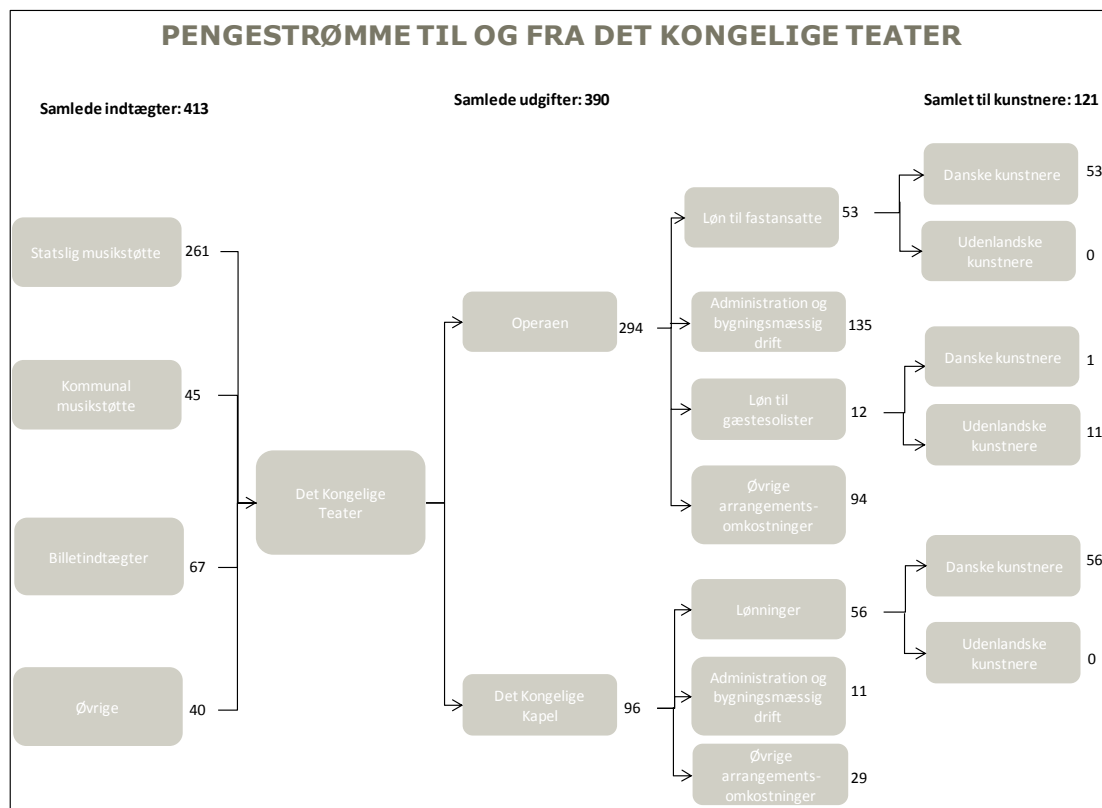
6.4.1 Det Kongelige Teater

Pengestrømmene for Det Kongelige Teater omfatter Det Kongelige Teaters Opera, Det Kongelige Teaters Kapel og Det Kongelige Teaters koncerter.

Figur 6.10 viser de pengestrømme, som Det Kongelige Teater indgår i. Venstre side af figuren viser Det Kongelige Teaters musikrelaterede indtægter, som i 2009 var 413 mio. kr., mens højre side af figuren viser Det Kongelige Teaters musikrelaterede udgifter, som var 390 mio. kr.

³⁸ Fordeling er skønnet på baggrund af gennemgang af en række kor, ensembler og orkestres hjemmesider.

Figur 6.10: Pengestrømme til og fra Det Kongelige Teater

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: Interview med Det Kongelige Teater og egne beregninger.

Det Kongelige Teater modtog i 2009 261 mio. kr. i statslig musikstøtte, hvilket er den største indtægtskilde for Det Kongelige Teater. Herudover havde Det Kongelige Teater indtægter for 45 mio. kr. i kommunal musikstøtte fra Københavns Kommune, 67 mio. kr. i billetindtægter samt 40 mio. kr. i øvrige indtægter. Posten "Øvrige" indeholder blandt andet sponsorater, teknisk fordelte indtægter etc.

Det Kongelige Teaters musikrelaterede udgifter er fordelt på henholdsvis operaen, som havde udgifter for 294 mio. kr., og Det Kongelige Kapel, der havde udgifter for 96 mio. kr.

Operaens udgifter fordeles på løn til fastansatte, som udgjorde 53 mio. kr., og løn til gæstesolister, som udgjorde 12 mio. kr. Af de samlede 65 mio. kr. gik de 54 mio. kr. til danske kunstnere, mens de resterende 11 mio. kr. gik til udenlandske kunstnere. De ansatte kunstnere ved Det Kongelige Teaters Opera er alle klassiske kunstnere, der således får alle udbetalingerne på området.

Operaen havde endvidere to udgiftsposter: "Administration og bygningsmæssig drift" (135 mio. kr.), herunder omkostninger forbundet med Operahusets drift samt "Øvrige arrangementsomkostninger" (94 mio. kr.), herunder øvrige personaleomkostninger og produktionsomkostninger.

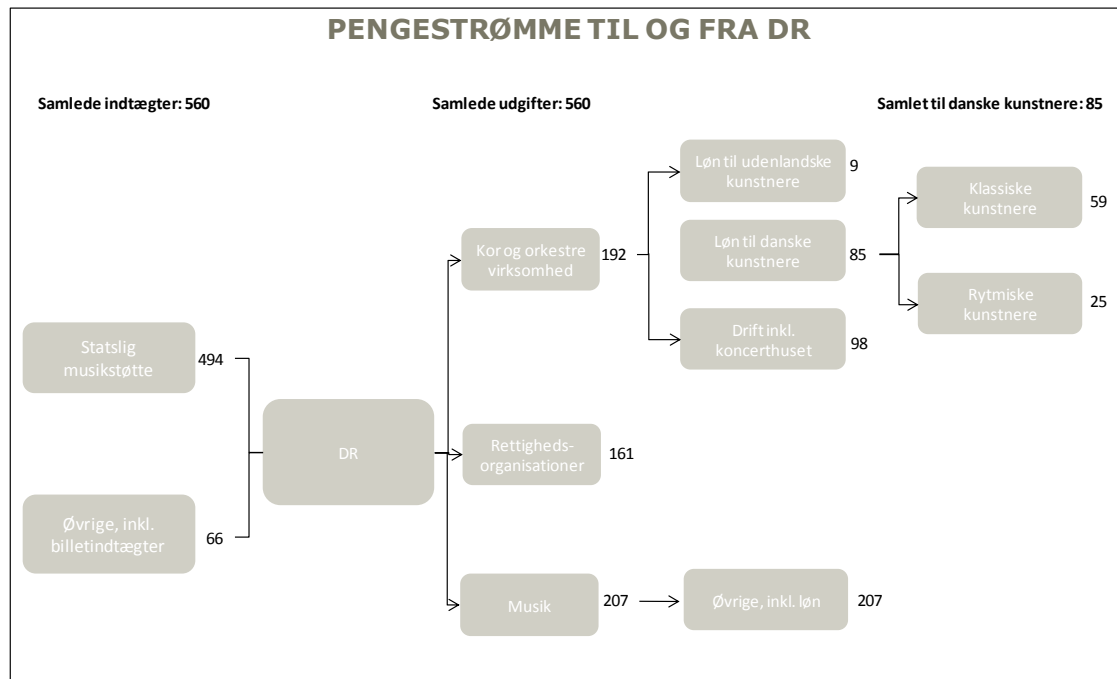
Den største musikrelaterede udgiftspost for Det Kongelige Kapel er lønninger til kunstnere, som i 2009 var 56 mio. kr. De ansatte i Det Kongelige Kapel er alle fastansatte, og dermed går alle lønudbetalingerne fra Det Kongelige Kapel til danske kunstnere. Som for Det Kongelige Teaters Opera er alle kunstnerne i Det Kongelige Kapel klassiske kunstnere. Det Kongelige Kapel havde endvidere udgifter til "Administration og bygningsmæssig drift" (11 mio. kr.) og "Øvrige arrangementsomkostninger" (29 mio. kr.).

6.4.2 DR

Pengestrømmene for DR omfatter DR's kor- og orkestervirksomhed samt institutionens andre musikrelaterede aktiviteter.

Figur 6.11 viser de pengestrømme, DR indgår i. Venstre side af figuren viser DR's samlede musikrelaterede indtægter, som i 2009 var 560 mio. kr., mens højre side af figuren viser de musikrelaterede udgifter, som ligeledes var 560 mio. kr.

Figur 6.11: Pengestrømme til og fra DR

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: DR's Årsrapport 2009, DR's public service-redegørelse 2009, interview med DR samt egne beregninger.

DR's indtægter er fordelt på to hovedkategorier: Den Statslige musikstøtte (licensfinansieringen) var i 2009 på 494 mio. kr. Desuden havde DR øvrige indtægter for 66 mio. kr., herunder blandt andet billetindtægter i forbindelse med musikalske arrangementer.

DR's samlede udgifter på 560 mio. kr. deles op i tre hovedkategorier: "Kor- og orkestervirksomhed" (192 mio. kr.), "Rettighedsorganisationer" (161 mio. kr.) og "Musik" (207 mio. kr.).

"Kor- og orkestervirksomhed" dækker over driften af DR's kor og orkestre samt drift af koncerthuset. I 2009 udbetalte DR 94 mio. kr. i løn til kunstnere, som fordeler sig med 85 mio. kr. til danske kunstnere, mens de resterende 9 mio. kr. gik til udenlandske kunstnere. De 85 mio. kr. til danske kunstnere fordeler sig med 59 mio. kr. til klassiske kunstnere, mens de rytmiske kunstnere i 2009 modtog 25 mio. kr.³⁹

DR havde herudover udgifter til rettighedsorganisationerne på 161 mio. kr. samt til posten "Musik" på 207 mio. kr., som blandt andet indeholder løn til ansatte i forbindelse med de musikrelaterede aktiviteter, såsom journalister, teknikere etc. samt udgifter til leverandører i andre brancher.

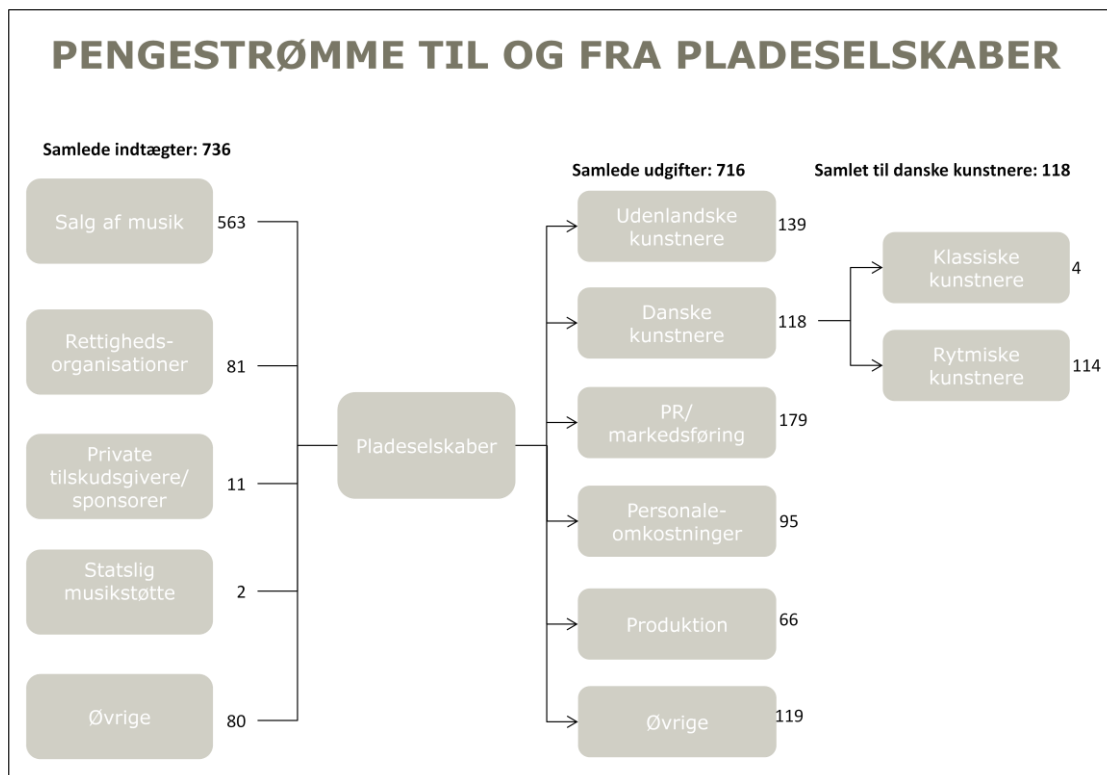
³⁹ Skønnet pba. af at løn til kunstnerne fordeler sig med 10 % til internationale kunstner og 90 % til danske kunstnere.

6.5 Produktion

I pengestrømsanalysen for produktion indgår 229 pladeselskaber, som er en blanding af nogle få store aktører, f.eks. Sony Music Entertainment, EMI og Warner Music Group samt en lang række mindre aktører, som f.eks. Tigerspring, Blackout Music etc. Pengestrømsanalysen indeholder derimod ikke producere eller produktionsselskaber.

Pladebranchen havde i 2009 musikrelaterede indtægter for 736 mio. kr., som var fordelt på fem hovedposter, jf. Figur 6.12.

Figur 6.12: Pengestrømme til og fra pladeselskaber

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: IFPI, survey samt egne beregninger.

Den største indtægtskilde på 563 mio. kr. stammer fra salg af musik. En anden væsentlig indtægtskilde for pladeselskaberne er udbetalinger fra rettighedsorganisationer, som udbetalte 81 mio. kr. Herudover havde pladeselskaberne en række mindre indtægter, herunder private tilskudsgivere og sponsorer på 11 mio. kr. samt statslig musikstøtte på 2 mio. kr. Endelig havde pladeselskaberne øvrige indtægter for 80 mio. kr. Disse indtægter stammer blandt andet fra indtægter for brug af musikvideoer, salg af rettigheder, booking af kunstnere etc.

Pladeselskabernes musikrelaterede udgifter er estimeret til 716 mio. kr. Det er på baggrund af en række pladeselskabers årsregnskaber skønnet, at overskudsgraden i pladebranchen i 2009 var knap 3 %. Dette betyder med andre ord, at overskuddet i pladebranchen er skønnet til at beløbe sig til 20 mio. kr.

Den største udgiftspost på 257 mio. kr. var udgifter til kunstnere i forbindelse med salg af deres musik. De 139 mio. kr. gik til udenlandske kunstnere, mens de resterende 118 mio. kr. gik til danske kunstnere.⁴⁰ De 118 mio. kr. til danske kunstnere fordeler sig med 114 mio. kr. til de rytmiske kunstnere og 4 mio. kr. til de klassiske kunstnere.

⁴⁰ Det skal understreges, at de danske pladeselskaber afregner med de internationale pladeselskaber og ikke direkte med internationale kunstnere. De 139 mio. kr. til internationale kunstnere skal derfor ses som de danske pladeselskabers betalinger til internationale pladeselskaber. Hvor stor en del af disse penge, der går videre til kunstnerne, vides derfor ikke.

Det er vigtigt at understrege, at kunstnere i denne sammenhæng både skal forstås som aktive kunstnere samt rettighedshavere til et værk. Denne gruppe kan med andre ord godt indeholde rettighedshavere, som ikke selv er kunstnere, men udelukkende ejer rettighederne til et værk.

Andre udgiftsposter for pladeselskaberne er: Udgifter til "PR/markedsføring" (179 mio. kr.), "Personaleomkostninger" (95 mio. kr.) samt udgifter til produktion, herunder artwork og mastering" (66 mio. kr.). Posten "Øvrige" (119 mio. kr.) indeholder blandt andet husleje, forbrugsomkostninger, afskrivninger etc.

6.6 Live-koncerter

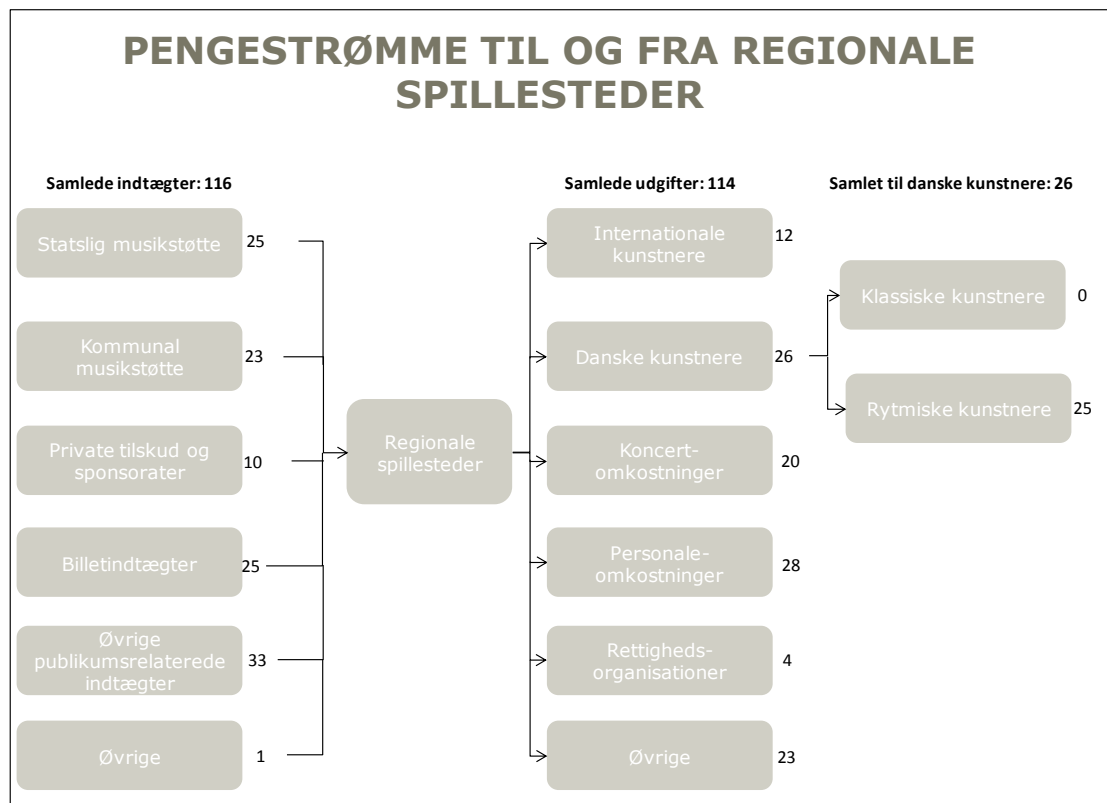
Kategorien "Live-koncerter" dækker over en række forskellige aktører, herunder regionale spillesteder, festivaler, bookere, koncertarrangører, folkekirker etc. I dette afsnit opstilles separate pengestrømme for de regionale spillesteder, honorarstøttede spillesteder, festivaler, kulturhuse, kongrescentre og koncertsale samt andre musikscener. Endvidere opstilles en samlet pengestrømsanalyse for koncertarrangører og bookere samt en for folkekirken. Musikforeninger, managere og producere indgår ikke i pengestrømsanalysen, da disse aktørers udgifter kun i begrænset omfang er blevet kortlagt. Deres offentlige musikstøtte indgår imidlertid i analysen for tilskudsgiverne og indgår samtidig i input-output-tabellerne i afsnit 6.10.

6.6.1 Regionale spillesteder

De regionale spillesteder er udpeget af Statens Kunstråds Musikudvalg for perioden 2009-2012 og omfatter 18 rytmiske spillesteder fordelt over hele Danmark.

Figur 6.13 viser de pengestrømme, som de regionale spillesteder indgår i. De regionale spillesteder havde i 2009 samlede musikrelaterede indtægter for 116 mio. kr., mens deres musikrelaterede udgifter beløb sig til 114 mio. kr.

Figur 6.13: Pengestrømme til og fra de regionale spillesteder

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: DMA, finansloven, Kunststyrelsen, survey samt egne beregninger.

De regionale spillesteder fik i 2009 58 mio. kr. i offentlig og privat musikstøtte. Den statslige musikstøtte udgjorde 25 mio. kr., den kommunale musikstøtte udgjorde 23 mio. kr., mens den private musikstøtte og sponsorater udgjorde 10 mio. kr. De regionale spillesteder havde herudover billetindtægter for 25 mio. kr., øvrige publikumsrelaterede indtægter for 33 mio. kr., herunder blandt andet salg af mad og drikke, salg af merchandise etc., samt øvrige indtægter for 1 mio. kr. Posten "Øvrige" indeholder blandt andet garderobe etc.

De musikrelaterede udgifter er estimeret til 114 mio. kr. Dette er estimeret på baggrund af en skønnet overskudsgrad blandt de regionale spillesteder i 2009 på 2 %.⁴¹

Den største udgiftspost i 2009 for de regionale spillesteder var honorar til kunstnere, som beløb sig til 38 mio. kr. Disse honorarer er fordelt med 26 mio. kr. til danske kunstnere, mens de resterende 12 mio. kr. gik til internationale kunstnere. De regionale spillesteder har angivet, at 99 % af deres aktiviteter er inden for det rytmiske område, hvilket betyder, at 25 mio. kr. tilfalder de rytmiske kunstnere.

De regionale spillesteder havde endvidere udgifter til koncertomkostninger (20 mio. kr.), herunder udgifter til scene og andre materialer samt udgifter til eksterne leverandører, personaleomkostninger (28 mio. kr.), bl.a. løn til fastansatte samt omkostninger forbundet med frivillige, rettighedsorganisationer (4 mio. kr.) samt øvrige udgifter (23 mio. kr.). Posten "Øvrige" indeholder blandt andet husleje, afskrivninger, støtte til andre musikarrangementer etc.

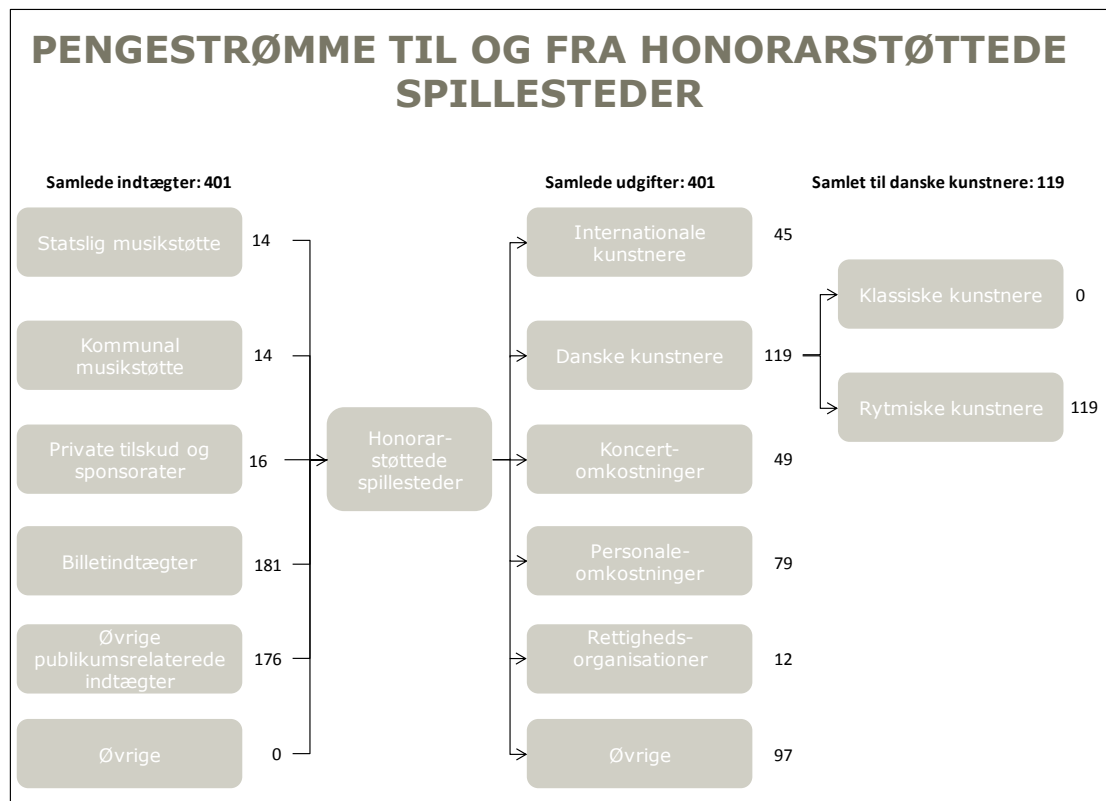
6.6.2 Honorarstøttede spillesteder

Aktørgruppen omfatter rytmiske spillesteder, der i 2009 har fået honorarstøtte af Statens Kunstråds Musikudvalg. I 2009 drejede det sig i alt om 153 spillesteder.

⁴¹ Skønnet på baggrund af en række regionale spillesteders årsregnskaber.

Figur 6.14 viser de pengestrømme, som de honorarstøttede spillesteder indgår i. De honorarstøttede spillesteder havde i 2009 musikrelaterede indtægter for 401 mio. kr., mens deres musikrelaterede udgifter beløb sig til 401 mio. kr.

Figur 6.14: Pengestrømme til og fra honorarstøttede spillesteder

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: DMÅ, finansloven, Kunststyrelsen, survey samt egne beregninger.

De honorarstøttede spillesteder er kendetegnet ved, at de modtager mindre offentlig og privat musikstøtte pr. spillested end de regionale spillesteder. I 2009 modtog de honorarstøttede spillesteder 44 mio. kr. i musikstøtte, som fordeler sig med 14 mio. kr. i statslig musikstøtte, 14 mio. kr. i kommunal musikstøtte samt 16 mio. kr. i privat støtte og sponsorater. De honorarstøttede spillesteders største indtægtskilder var billetindtægter, som var 181 mio. kr. samt øvrige publikumsrelaterede indtægter 176 mio. kr., herunder blandt andet salg af mad og drikke, salg af merchandise etc.

Det antages i denne rapport, at de honorarstøttede spillesteder i 2009 samlet set ikke havde noget overskud.⁴² Der kan dog inden for gruppen af honorarstøttede spillesteder være aktører, der i 2009 havde overskud, mens andre havde underskud. De samlede musikrelaterede udgifter for denne aktørgruppe beløb sig således til 401 mio. kr.

Den største udgiftspost for de honorarstøttede spillesteder var honorarer til kunstnere på 164 mio. kr. Af honorarerne til kunstnerne gik 119 mio. kr. til danske kunstnere, mens de resterende 45 mio. kr. gik til internationale kunstnere. Surveyen viste, at de honorarstøttede spillesteders aktiviteter alle er inden for det rytmiske område, hvilket betyder, at alle honorarer til de danske kunstnere går til rytmiske kunstnere.

De honorarstøttede spillesteder havde endvidere udgifter til koncertomkostninger, herunder udgifter til scene og andre materialer samt udgifter til eksterne leverandører (49 mio. kr.) og personaleomkostninger, herunder løn til fastansatte og omkostninger forbundet

⁴² Skønnet på baggrund af en række af de honorarstøttede spillesteders årsregnskaber.

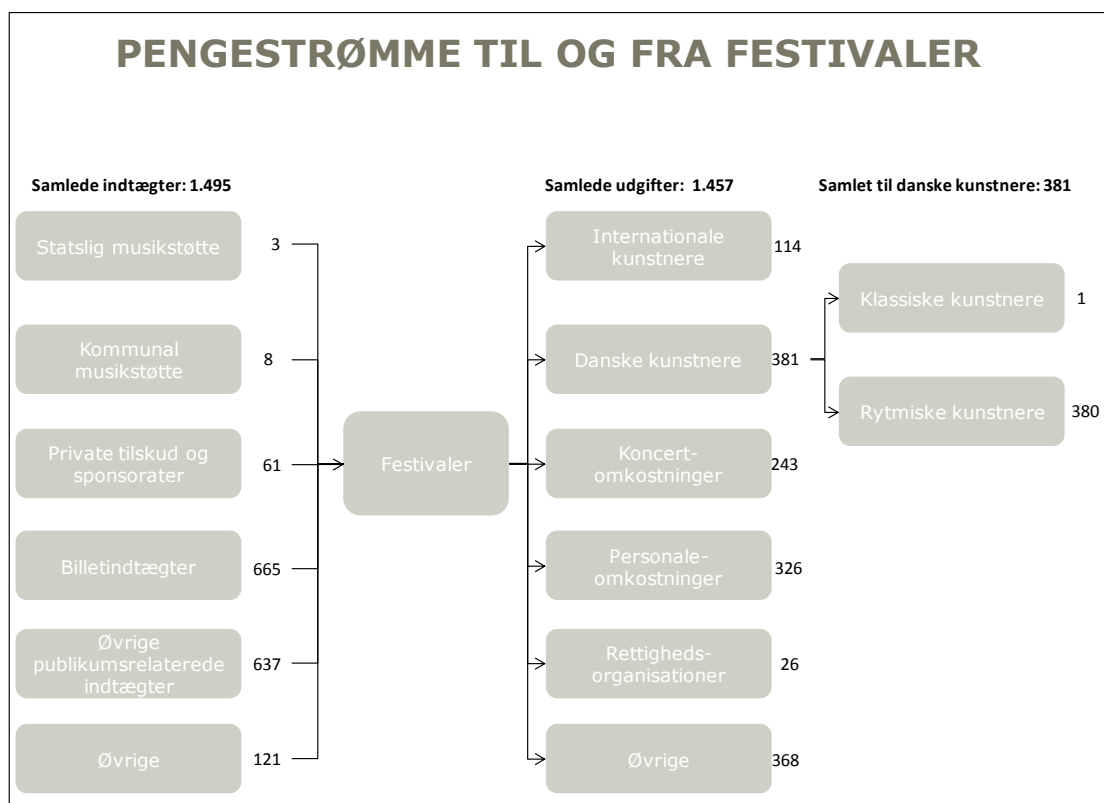
med frivillige (79 mio. kr.). De sidste to udgiftsposter for de honorarstøttede spillesteder er udgifter til rettighedsorganisationer (12 mio. kr.) samt øvrige udgifter (97 mio. kr.). Posten "Øvrige" indeholder blandt andet husleje, afskrivninger, støtte til musikforeninger etc.

6.6.3 Festivaler

Aktørgruppen "Festivaler" omfatter begivenheder af begrænset tidsmæssigt varighed, hvor flere kunstnere optræder. Aktørgruppen omfatter såvel store festivaler som Roskilde Festival og Skanderborg Festival samt små festivaler som Start! Festival, Copenhagen Gospel Festival etc. Aktørgruppen omfatter i alt 99 aktører.

De danske festivaler havde i 2009 musikrelaterede indtægter for 1.495 mio. kr., mens der musikrelaterede udgifter var 1.457 mio. kr., jf. Figur 6.15.

Figur 6.15: Pengestrømme til og fra festivaler

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: DMA, Kunststyrelsen, desk research, survey samt egne beregninger.

De danske festivaler modtog i 2009 3 mio. kr. i statslig musikstøtte, 8 mio. kr. i kommunal musikstøtte samt 61 mio. kr. i privat musikstøtte og sponsorater. Festivalernes billetindtægter beløb sig til 665 mio. kr. og deres øvrige publikumsrelaterede indtægter på 637 mio. kr. udgjorde mere end 90 % af festivalernes samlede indtægter. Posten "Øvrige publikumsrelaterede indtægter" indeholder blandt andet salg af mad og drikke samt merchandise etc. Herudover havde festivalerne øvrige indtægter for 121 mio. kr.

Ved gennemgang af en række festivalers årsregnskaber skønnes det, at de danske festivaler i 2009 samlet set havde en overskudsgrad på knap 3 %. På den baggrund kan festivalerne samlede musikrelaterede udgifter estimeres til 1.457 mio. kr.

Den største udgiftspost for festivalerne var honorarer til kunstnere, som i 2009 var 495 mio. kr. Af honorarerne til kunstnerne gik 381 mio. kr. til danske kunstnere, mens de resterende 114 mio. kr. blev udbetalt til internationale kunstnere. Honorarerne til de danske

kunstnere fordeles med 380 mio. kr. til de rytmiske kunstnere, mens de resterende 1 mio. kr. gik til de klassiske kunstnere.

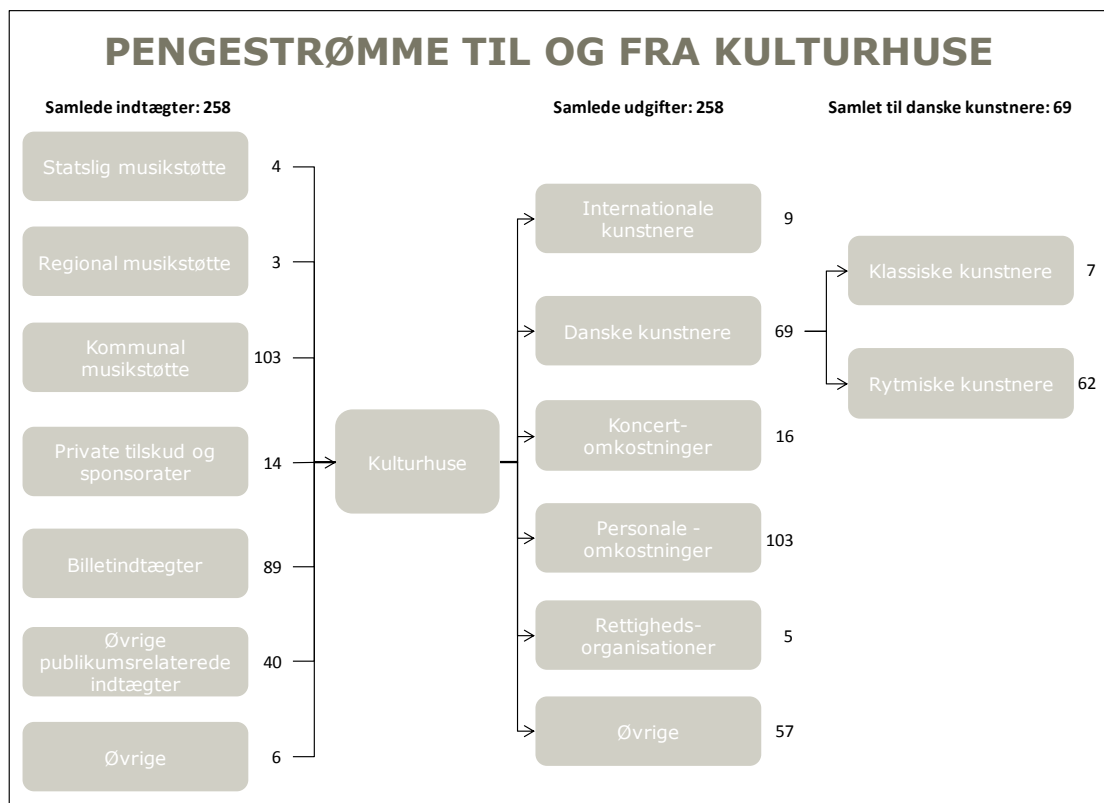
Festivalerne havde endvidere udgifter til koncertomkostninger, herunder udgifter til scene og andre materialer samt udgifter til eksterne leverandører, på 243 mio. kr. og personaleomkostninger, bl.a. løn til fastansatte og omkostninger forbundet med frivillige på 326 mio. kr. De sidste to udgiftsposter er udgifter til rettighedsorganisationer (26 mio. kr.) og øvrige udgifter (368 mio. kr.). Posten "Øvrige" indeholder blandt andet husleje, afskrivninger, støtte til andre musikarrangementer etc.

6.6.4 Kulturhuse

Denne aktørgruppe omfatter steder, der danner rammen om lokale og kulturelle arrangementer, herunder musikarrangementer. Aktørgruppen dækker over 68 aktører fordelt over hele Danmark.

Figur 6.16 viser de pengestrømme, som kulturhusene indgår i. De danske kulturhuse havde i 2009 musikrelaterede indtægter for 258 mio. kr. og musikrelaterede udgifter for 258 mio. kr.

Figur 6.16: Pengestrømme til og fra kulturhuse

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: DMÅ, Kunststyrelsen, desk research, survey samt egne beregninger.

De danske kulturhuse modtog 4 mio. kr. i statslig musikstøtte, 3 mio. kr. i regional musikstøtte samt 103 mio. kr. i kommunal musikstøtte. Ud over den offentlige musikstøtte modtog kulturhusene endvidere 14 mio. kr. i privat musikstøtte og sponsorater. Kulturhusene havde desuden billetindtægter for 89 mio. kr., øvrige publikumsrelaterede indtægter for 40 mio. kr. samt øvrige indtægter for 6 mio. kr. Posten "Øvrige" indeholder blandt andet lejeindtægter, medlemskab etc.

Det er i indeværende undersøgelse antaget, at de danske kulturhuse i 2009 ikke havde noget overskud, hvilket betyder, at kulturhusenes musikrelaterede udgifter estimeres til 258 mio. kr.

Honorarer til kunstnere beløb sig i 2009 til 77 mio. kr., som fordelte sig med 69 mio. kr. til danske kunstnere og 9 mio. kr. til udenlandske kunstnere. Af de 69 mio. kr. til danske kunstnere gik 62 mio. kr. til rytmiske kunstnere, mens de resterende 7 mio. kr. gik til klassiske kunstnere.

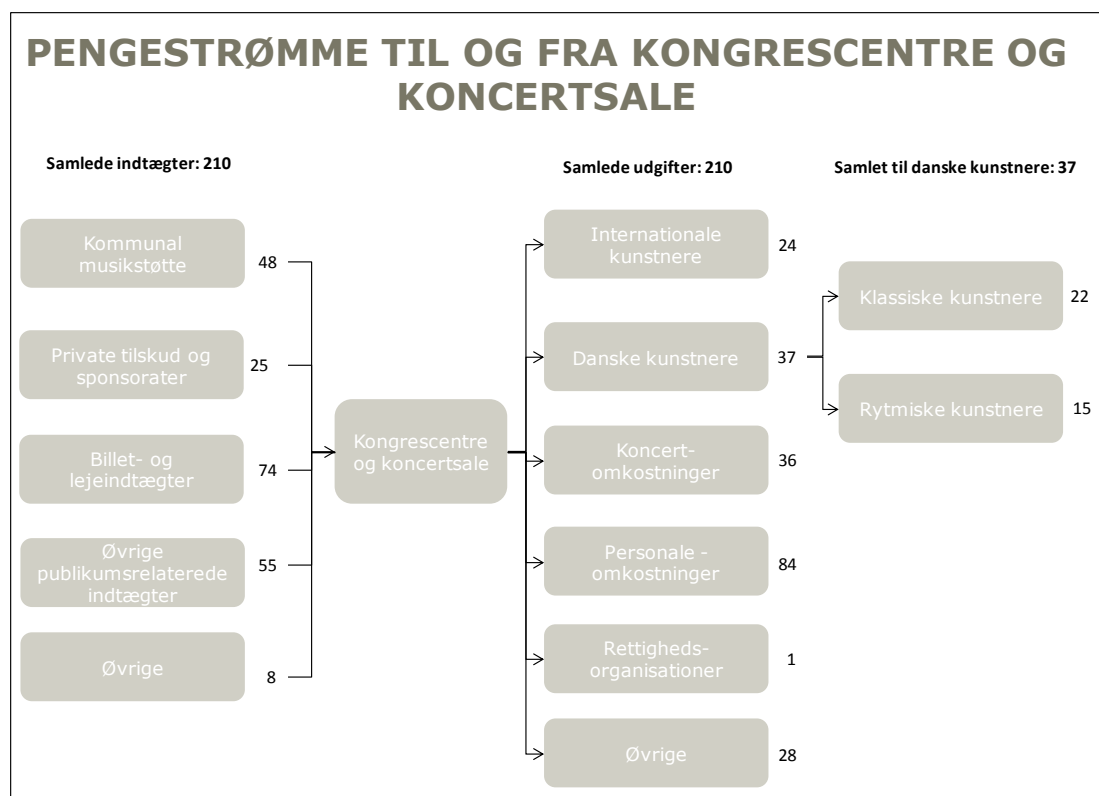
Kulturhusene havde endvidere udgifter til koncertomkostninger på 16 mio. kr., herunder udgifter til scene og andre materialer samt udgifter til eksterne leverandører, personaleomkostninger på 103 mio. kr., dvs. løn til fastansatte og omkostninger forbundet med frivillige. De sidste to udgiftsposter er udgifter til rettighedsorganisationer (5 mio. kr.) samt øvrige udgifter (57 mio. kr.). Posten "Øvrige" indeholder blandt andet husleje, afskrivninger, støtte til andre musikarrangementer etc.

6.6.5 Kongrescentre og koncertsale

Denne aktørgruppe består af ni kongrescentre og koncertsale fordelt over hele Danmark. Eksempler på aktører i denne gruppe er Alsion i Sønderborg, Tivolis koncertsal, Værket i Randers, Musikhuset i Århus etc.

Figur 6.17 viser de pengestrømme, som kongrescentre og koncertsale indgår i. Venstre side af figuren viser aktørgruppens musikrelaterede indtægter, som i 2009 var 210 mio. kr., mens højre side viser de musikrelaterede udgifter, der beløb sig til 210 mio. kr.

Figur 6.17: Pengestrømme til og fra kongrescentre og koncertsale

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: Interviews, desk research, survey samt egne beregninger.

Kongrescentre og koncertsale modtog 48 mio. kr. i kommunal musikstøtte og 25 mio. kr. i privat musikstøtte og sponsorater. Herudover havde aktørgruppen billet- og lejeindtægter for 74 mio. kr., øvrige publikumsrelaterede indtægter for 55 mio. kr., herunder salg af mad, drikke etc., samt øvrige indtægter for 8 mio. kr.

Det er i denne rapport antaget, at de musikrelaterede indtægter og udgifter i 2009 for de større kongrescentre og koncertsale var lige store. De samlede musikrelaterede udgifter er således estimeret til 210 mio. kr. i 2009, jf. Figur 6.17.

Aktørgruppen havde udgifter til kunstnerne på 61 mio. kr., som blev fordelt med 37 mio. kr. til danske kunstnere, mens de resterende 24 mio. kr. gik til internationale kunstnere. Af de 37 mio. kr. til danske kunstnere gik 22 mio. kr. til klassiske kunstnere, mens 15 mio. kr. gik til rytmiske kunstnere.

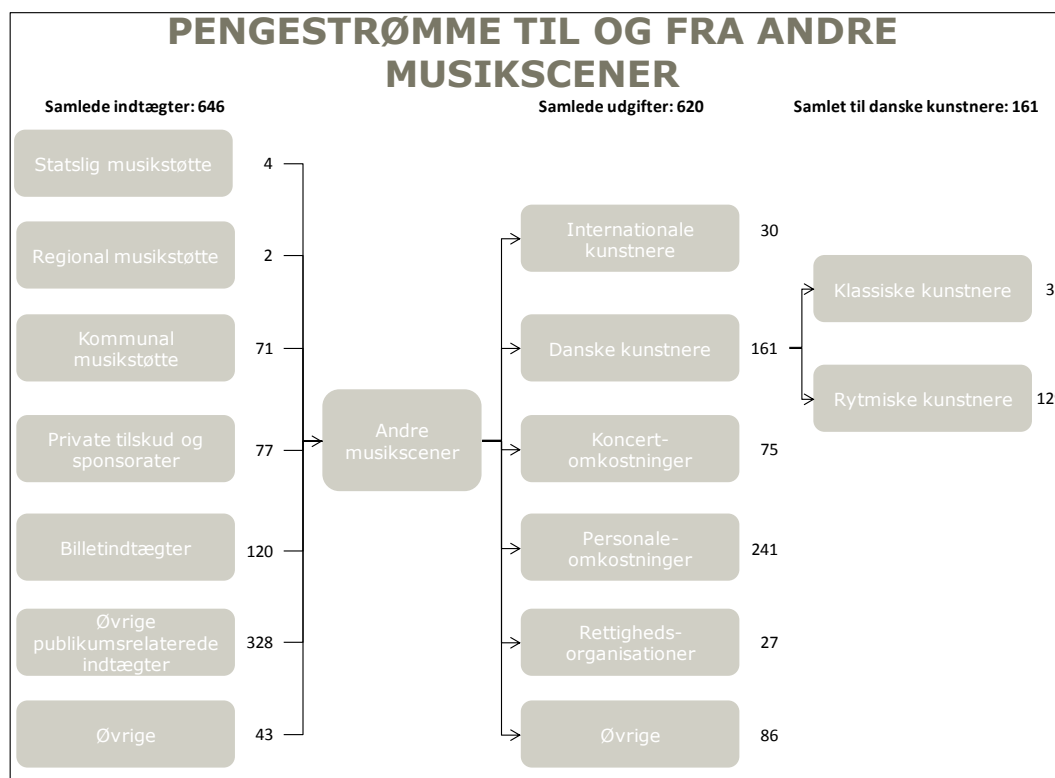
Aktørgruppen havde endvidere udgifter til koncertomkostninger (36 mio. kr.), herunder udgifter til scene og andre materialer samt udgifter til eksterne leverandører, personaleomkostninger (84 mio. kr.), bl.a. løn til fastansatte og omkostninger forbundet med frivillige. De sidste to udgiftsposter er udgifter til rettighedsorganisationer (1 mio. kr.) samt øvrige udgifter (28 mio. kr.). Posten "Øvrige" indeholder blandt andet husleje, afskrivninger, støtte til andre musikarrangementer etc.

6.6.6 Andre musikscener

Denne aktørgruppe dækker over 349 aktører, som er musikscener, der ikke er regionale spillesteder eller modtager honorarstøtte fra Statens Kunstråds Musikudvalg.

Figur 6.18 viser de pengestrømme, som aktørgruppen "Andre musikscener" indgår i. Aktørgruppen havde i 2009 musikrelaterede indtægter for 646 mio. kr., mens deres musikrelaterede udgifter var på 620 mio. kr.

Figur 6.18: Pengestrømme til og fra andre musikscener

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: DMA, Kunststyrelsen, desk research, survey samt egne beregninger.

Aktørgruppen modtog statslig musikstøtte for 4 mio. kr., regional musikstøtte for 2 mio. kr. samt kommunal musikstøtte for 71 mio. kr. Ud over den offentlige musikstøtte modtog aktørgruppen også 77 mio. kr. i privat musikstøtte og sponsorater. Aktørgruppen havde endvidere 120 mio. kr. i billetindtægter, 328 mio. kr. i øvrige publikumsrelaterede indtægter, herunder salg af mad og drikke, salg af merchandise etc. samt 43 mio. kr. i øvrige indtægter. Posten "Øvrige" dækker blandt andet over kontingenter, indtægter fra musikarrangører etc.

Det er antaget, at overskudsgraden for denne aktørgruppe er 4 %, hvilket medfører, at aktørgruppens musikrelaterede udgifter i 2009 var 620 mio. kr., jf. Figur 6.18.⁴³

Aktørgruppen "Andre musikscener" havde i 2009 udgifter til honorarer til kunstnere for 191 mio. kr., som fordelte sig med 161 mio. kr. til danske kunstnere, mens internationale kunstnere modtog 30 mio. kr. Af honorarerne til danske kunstnere gik 129 mio. kr. til rytmiske kunstnere, mens de resterende 32 mio. kr. gik til klassiske kunstnere.

Andre udgiftsposter for aktørgruppen er koncertomkostninger (75 mio. kr.), herunder udgifter til scene og andre materialer samt udgifter til eksterne leverandører, personaleomkostninger (241 mio. kr.), bl.a. løn til fastansatte og omkostninger forbundet med frivillige, udgifter til rettighedsorganisationer (27 mio. kr.) samt øvrige udgifter (86 mio. kr.). Posten "Øvrige" indeholder blandt andet husleje, afskrivninger, støtte til andre musikarrangementer etc.

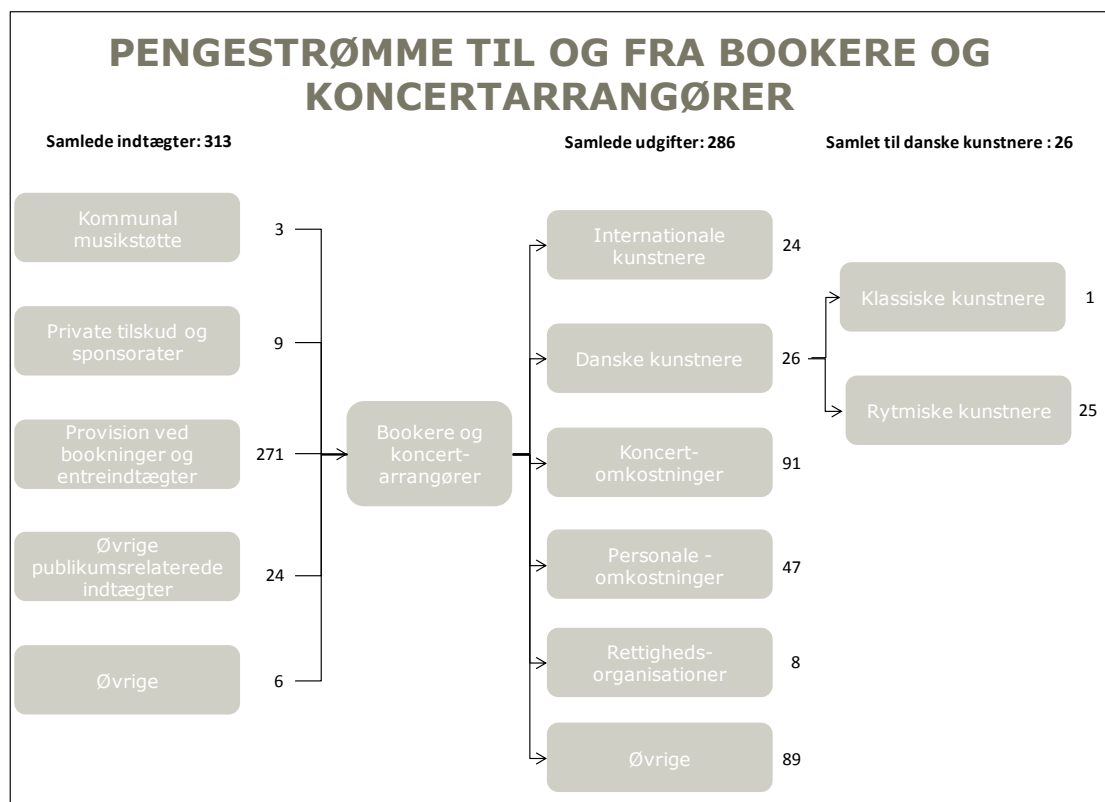
6.6.7 Bookere og koncertarrangører

Gruppen af koncertarrangører består af 151 aktører, som bl.a. varetager planlægningen af kunstnernes deltagelse i koncerter, festivaler etc., modtager bookinger af kunstnere og arrangerer kunstneres deltagelse i koncerter og private arrangementer.

Figur 6.19 viser de pengestrømme, som bookerne og koncertarrangørerne indgår i. De samlede musikrelaterede indtægter i 2009 for bookere og koncertarrangører var 313 mio. kr., mens deres musikrelaterede udgifter var 286 mio. kr.

⁴³ Overskudsgraden er estimeret på baggrund af oplysninger fra Danmarks Statistik vedrørende omsætningen samt overskudsgrad for branche nr. 55.000 Hoteller etc. samt branche nr. 56.000 Restaurationer for 2008.

Figur 6.19: Pengestrømme til og fra bookere og koncertarrangører

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: DMA, desk research, survey og egne beregninger.

Bookernes og koncertarrangørernes indtægter stammer fra fem indtægtskilder. Ud over kommunal musikstøtte på 3 mio. kr. og privat musikstøtte og sponsorater på 9 mio. kr. havde bookerne og koncertarrangørerne indtægter fra provision ved bookinger og entreindtægter på 271 mio. kr., øvrige publikumsrelaterede indtægter på 24 mio. kr., herunder salg af mad og drikkevarer etc., samt øvrige indtægter på 6 mio. kr. Posten "Øvrige" indeholder blandt andet konsulent honorarer, management honorarer etc.

Bookernes og koncertarrangørernes musikrelaterede udgifter er estimeret til 296 mio. kr. Udgifterne er estimeret på baggrund af en antagelse om, at bookerne og koncertarrangørerne samlet set har en overskudsgrad på 9 %.⁴⁴

Bookerne og koncertarrangørerne havde i 2009 udgifter på 50 mio. kr. til honorarer til kunstnere. Heraf gik 26 mio. kr. til danske kunstnere, mens de resterende 24 mio. kr. gik til internationale kunstnere. Af de 26 mio. kr. til danske kunstnere gik 25 mio. kr. til rytmiske kunstnere mens de resterende 1 mio. kr. gik til klassiske kunstnere.

Bookere og koncertarrangører havde endvidere udgifter til koncertomkostninger (91 mio. kr.), herunder udgifter til scene og andre materialer samt udgifter til eksterne leverandører, personaleomkostninger (47 mio. kr.), dvs. løn til fastansatte samt omkostninger forbundet med frivillige. De sidste to udgiftsposter er udgifter til rettighedsorganisationer (8 mio. kr.) samt øvrige udgifter (89 mio. kr.). Posten "Øvrige" indeholder blandt andet husleje, PR og markedsføring, afskrivninger etc.

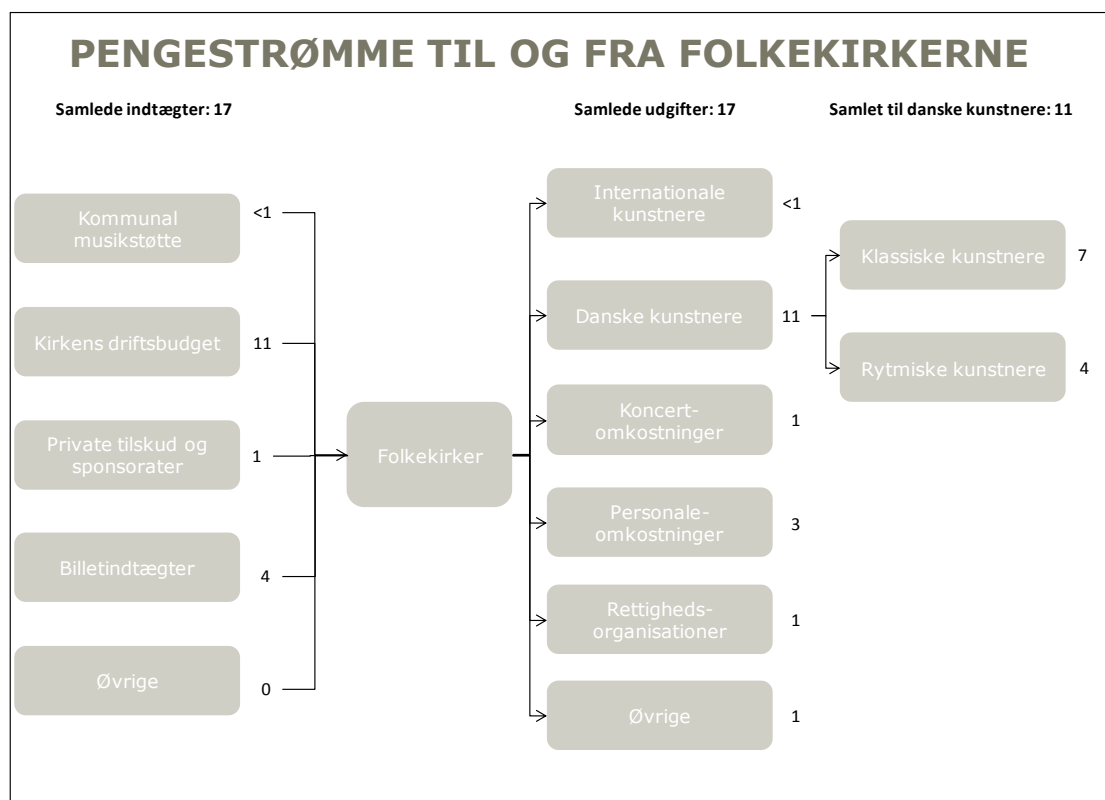
⁴⁴ Overskudsgrad er skønnet på baggrund af årsregnskaber for en række bookere og koncertarrangører.

6.6.8 Folkekirken

Denne aktørgruppe omfatter 2.354 folkekirker i Danmark. Folkekirkerne er et ofte anvendt forum for musikalske arrangementer. Nedenstående pengestrømme omfatter udelukkende indtægter og udgifter knyttet til folkekirkernes egen økonomi i forbindelse med musikrelaterede arrangementer, der er uafhængige af kirkelige handlinger.

Figur 6.20 viser de pengestrømme, som folkekirkerne indgår i. Venstre side af figuren viser, at folkekirkerne i 2009 havde musikrelaterede indtægter for 17 mio. kr., mens højre side viser, at de musikrelaterede udgifter var 17 mio. kr.

Figur 6.20: Pengestrømme til og fra folkekirkerne

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: Kirkeministeriet, desk research, survey samt egne beregninger.

De musikrelaterede aktiviteter er finansieret med 11 mio. kr. af kirkernes egne driftsbudgetter. Herudover finansieres de af kommunal musikstøtte med under 1 mio. kr., privat musikstøtte og sponsorater med 1 mio. kr., billetindtægter med 4 mio. kr. samt øvrige indtægter for under 1 mio. kr.

Det er i denne undersøgelse antaget, at de musikalske arrangementer i folkekirkerne ikke giver noget overskud, hvilket medfører, at de musikrelaterede udgifter estimeres til 17 mio. kr.

Den største udgiftspost for folkekirkerne er honorarer til kunstnere på 11 mio. kr. Heraf gik 11 mio. kr. til danske kunstnere, mens der gik under 1 mio. kr. til internationale kunstnere. De 11 mio. kr. til danske kunstnere fordeler sig med 7 mio. kr. til klassiske kunstnere, mens de resterende 4 mio. kr. gik til rytmiske kunstnere.

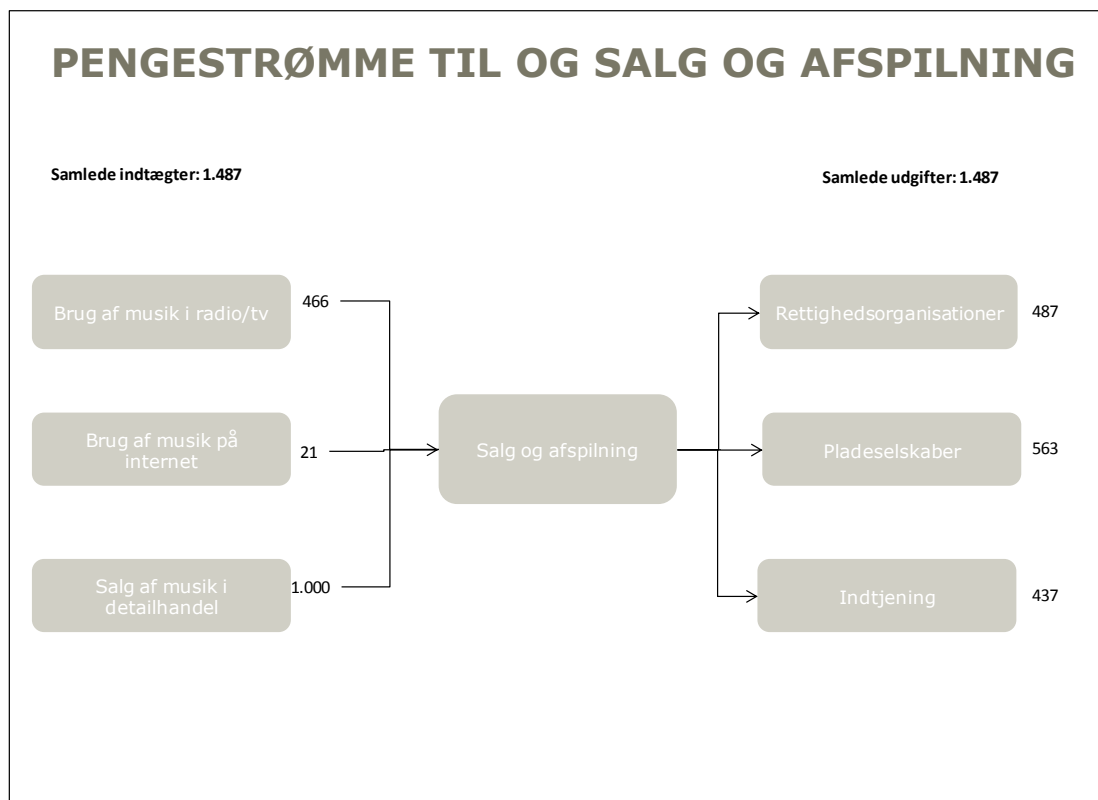
Andre udgiftsposter for folkekirkerne var koncertomkostninger (1 mio. kr.), herunder udgifter til scene og andre materialer samt udgifter til eksterne leverandører, personaleomkostninger (3 mio. kr.), bl.a. løn til fastansatte og omkostninger forbundet med frivillige. De sidste to udgiftsposter er udgifter til rettighedsorganisationer (1 mio. kr.) samt øvrige (1 mio. kr.). Posten "Øvrige" indeholder blandt andet annoncering, udgifter til trykning af programmer og plakater etc.

6.7 Salg og afspilning

Denne kategori omfatter såvel fysisk som digitalt salg af musik samt rettighedsindtægter i forbindelse med afspilning af musik i radio/tv og på internettet.

Figur 6.21 viser de pengestrømme, som aktørerne under "Indspilning" indgår i. Venstre side af figuren viser, hvorledes indtægterne (1.487 mio. kr.) fordeler sig på henholdsvis radio/tv, internet og pladesalg. Højre side af figuren viser, hvorledes disse indtægter fordeles på tre hovedkategorier.

Figur 6.21: Pengestrømme til og fra salg og afspilning

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: IFPI, rettighedsorganisationernes årsregnskaber, ekspertinterviews, survey samt egne beregninger.

Rettighedsindtægter i forbindelse med afspilning af musik i radio/tv genererede 466 mio. kr., mens afspilning af musik via internettet genererede 21 mio. kr. Det fysiske salg af musik i detailhandelen er opgjort til 1.000 mio. kr., hvilket dækker over salg via pladebutikker, supermarkeder, tankstationer, online etc.

De samlede udgifter på 1.487 mio. kr. fordeles mellem tre hovedkategorier: 487 mio. kr. blev fordelt til rettighedsorganisationerne og 563 mio. kr. til pladeselskaberne, mens de resterende 437 mio. kr. dækker over distributionsleddets indtjening ved salg af musik, jf. Figur 6.21.

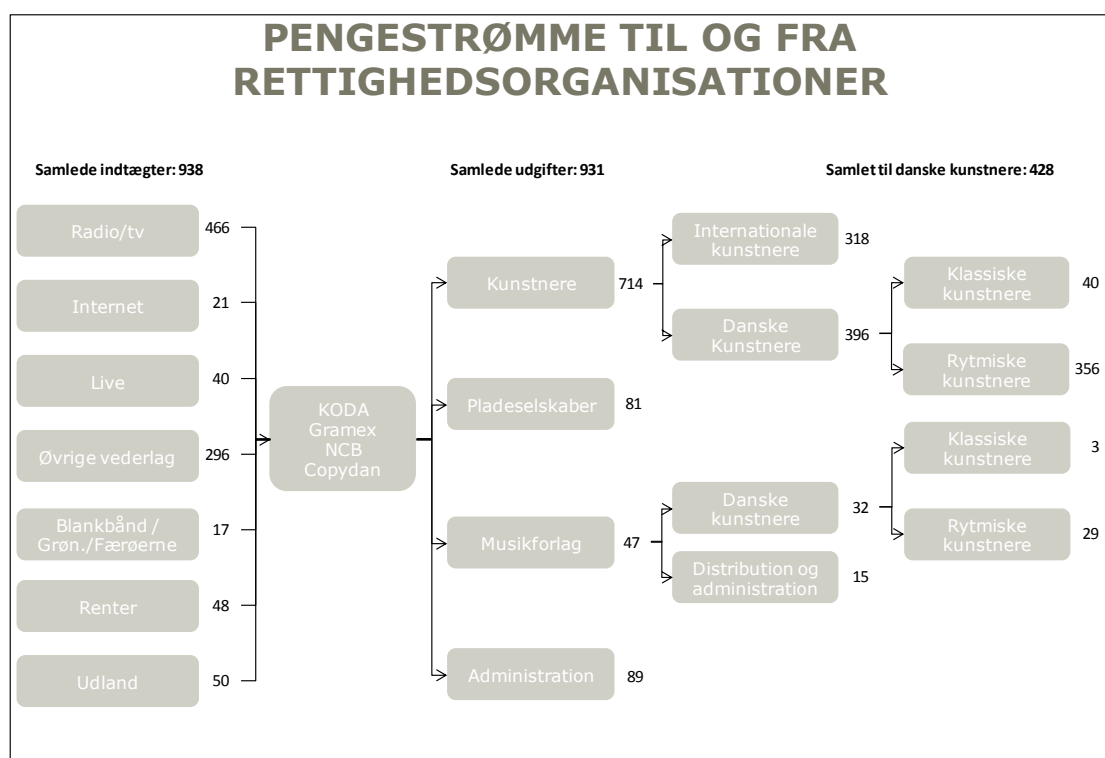
Rettighedsorganisationerne fordeler herefter en del af pengene til den enkelte kunstner, pladeselskab og musikforlag, jf. Figur 6.22. På samme måde vil en del af pengene til pladeselskaberne fordeles videre til den enkelte kunstner og andre udgiftsposter, jf. Figur 6.12.

6.8 Rettighedsforvaltning

Denne kategori indeholder de fire rettighedsorganisationerne, der er godkendt af Kulturministeriet til at varetage rettighederne for rettighedshavere inden for musiklivet. De fire institutioner er: KODA, Gramex, NCB og Copydan.

Rettighedsorganisationerne indgår i en lang række forskellige pengestrømme med de andre aktører i dansk musikliv, jf. Figur 6.22.

Figur 6.22: Pengestrømme til og fra rettighedsorganisationer

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: KODA, Gramex, NCB, Copydan samt egne beregninger.

I 2009 var rettighedsorganisationernes samlede indtægter 938 mio. kr., der stammer fra syv forskellige kilder. Den største indtægtskilde er vederlag fra afspilning af musik i radio/tv på 466 mio. kr. Andre indtægtskilder er vederlag i forbindelse med afspilning på internettet på 21 mio. kr., vederlag fra live-optræden på 40 mio. kr. samt øvrige vederlag på 296 mio. kr. Posten "Øvrige vederlag" dækker blandt andet over vederlag i forbindelse med salg af musik, anden offentlig fremførelse af musik etc. Rettighedsorganisationerne havde endvidere indtægter for 17 mio. kr. fra musikvederlag i forbindelse med musikafspilning på Grønland og Færøerne samt blankbåndsmidler, som er vederlag i forbindelse med kopi af kunstners værker. Ud over de forskellige musikvederlag i forbindelse med brug af musik i Danmark har rettighedsorganisationerne to andre indtægtskilder. Disse kilder er renter, som i 2009 var 48 mio. kr. samt udenlandske indtægter på 50 mio. kr. De udenlandske indtægter stammer fra musikvederlag i forbindelse med brugen af dansk musik i udlandet, som de udenlandske rettighedsorganisationer indsamler og kanaliserer videre til de danske rettighedsorganisationer.

Rettighedsorganisationernes udgifter var på 931 mio. kr. i 2009, jf. Figur 6.22. 89 mio. kr. blev brugt til administration i rettighedsorganisationerne, herunder lønninger, husleje, forbrugsomkostninger etc. De resterende 842 mio. kr. blev udbetalt som vederlag enten direkte til kunstnere, som modtog 714 mio. kr., eller til musikforlag, som modtog 47 mio. kr., samt til pladeselskaberne, der modtog 81 mio. kr. Af de 714 mio. kr., der kanaliseres direkte til kunstnerne, gik 396 mio. kr. til danske kunstnere, mens de resterende 318 mio. kr. gik til internationale kunstnere. Samlet set blev der i 2009 tildelt 428 mio. kr. til de danske kunstnere. Af de 428 mio. kr. gik 385 mio. kr. til de rytmiske kunstnere, mens de resterende 43 mio. kr. gik til klassiske kunstnere.

Det er vigtigt at understrege, at kunstnere i denne sammenhæng skal forstås som skabere af et værk (komponister, tekstforfattere og/eller musikforlag). Denne gruppe kan med andre ord godt indeholde rettighedshavere, som ikke selv er udøvende kunstnere, men udelukkende ejer rettighederne til et værk.

6.9 Tilskudsgivere

Der er en lang række forskellige tilskudsgivere, der giver musikstøtte til det danske musikliv. De offentlige tilskudsgivere tæller stat, regioner og kommuner, mens de private tilskudsgivere tæller fonde, foreninger og sponsorer.

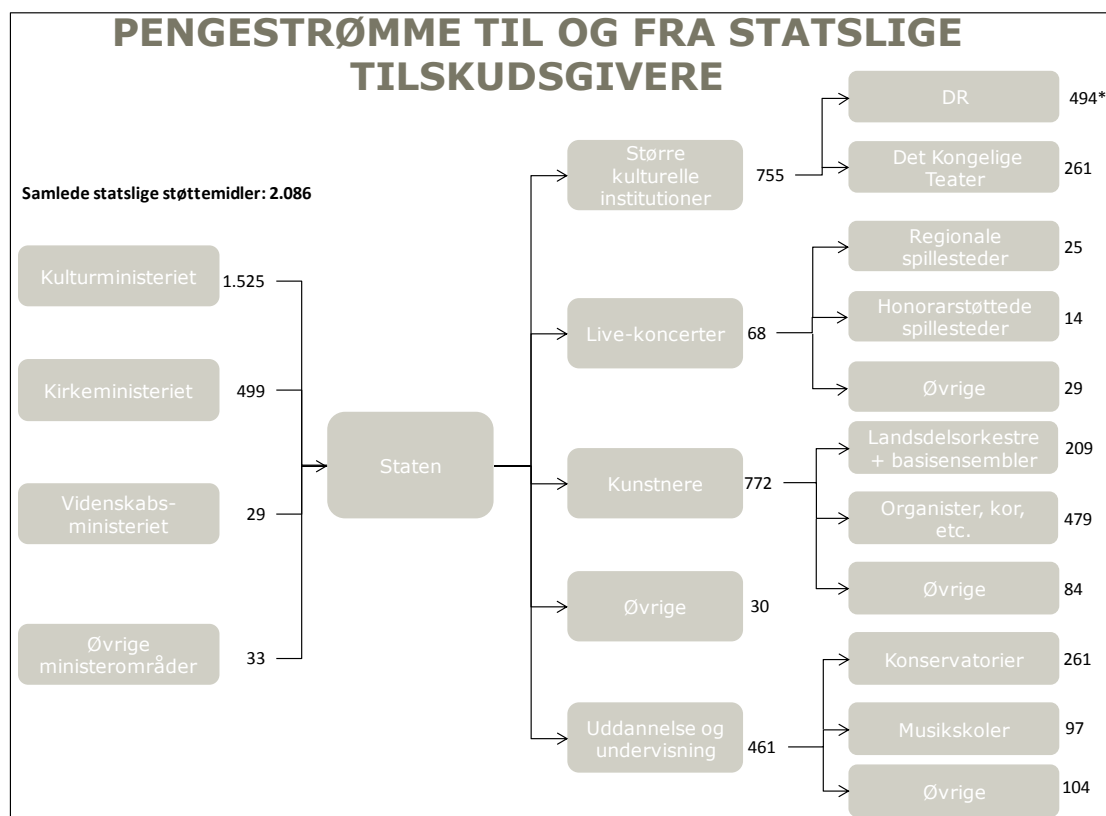
I de efterfølgende afsnit opstilles pengestrømmene for de forskellige tilskudsgivere. I afsnit 6.9.1 fokuseres der på de statslige tilskudsgivere, afsnit 6.9.2 fokuserer på de regionale tilskudsgivere, mens der i afsnit 6.9.3 fokuseres på de kommunale tilskudsgivere. De private tilskudsgivere og sponsorer er behandlet samlet i afsnit 6.9.4.

6.9.1 Statslige tilskudsgivere

Statslige tilskudsgivere omfatter ministerier, styrelser og øvrige statslige institutioner

Figur 6.23 viser de pengestrømme, som de statslige tilskudsgivere indgår i. Venstre side af figuren viser de samlede statslige støttemidler fordelt på ministerielt niveau, mens højre side af figuren viser de forskellige modtagere af de offentlige støttemidler.

Figur 6.23: Pengestrømme til og fra statslige tilskudsgivere

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr. *DR er licensfinansieret og modtager dermed ikke musikstøtte i traditionel forstand.

Kilde: Kunststyrelsen, finansloven, interviews, desk research samt egne beregninger.

De samlede statslige musikstøtte beløb sig i 2009 til 2.086 mio. kr. Den største bidragsyder var Kulturministeriet med 1.525 mio. kr., som støttede en lang række forskellige musikalske formål. Kirkeministeriet støttede det danske musikliv med 499 mio. kr., som dækker over musikstøtte til kirkemusikskoler og løn til organister, kor og korledere i de danske folkekirker. Videnskabsministeriet støttede musiklivet med 29 mio. kr. til driften af de musikvidenskabelige universitetsuddannelser. Endelig støttede øvrige ministerområder (Forvarsministeriet, Udenrigsministeriet etc.) det danske musikliv med 33 mio. kr.

Højre side af figuren viser, hvorledes de statslige støttemidler fordeler sig på fem hovedkategorier ("Større kulturelle institutioner", "Live-koncerter", "Kunstnere", "Øvrige" og "Uddannelse og undervisning"). Disse fem hovedkategorier opdeles endvidere i en række underkategorier længst til højre i figuren.

De offentlige tilskudsgivere støttede i 2009 de større kulturelle institutioner med 755 mio. kr. Af dette beløb fik DR 494 mio. kr. via licensfinansiering, mens Det Kongelige Teater modtog 261 mio. kr.

Hovedposten "Live-koncerter" modtog 68 mio. kr., jf. Figur 6.23. Beløbet er fordelt med 25 mio. kr. til de regionale spillesteder, 14 mio. kr. til de honorarstøttede spillesteder og 29 mio. kr. til "Øvrige", der bl.a. består af musikdramatik, festivaler, kulturhuse, andre spillesteder, musikforeninger etc.

Kategorien "Kunstnere" var den største modtager af statslig musikstøtte med 772 mio. kr. Denne kategori indeholder landsdelsorkestre og basisensembler, som modtog 209 mio. kr., organister, kor og korledere modtog 479 mio. kr. samt posten "Øvrige", som var på 84 mio. kr. Posten "Øvrige" indeholder blandt andet professionelle kor, ensembler og orkestre, arbejdsstipendiater, rejselegater, kompositionsaftaler, livsvarige ydelser etc.

Uddannelse og undervisning modtog 461 mio. kr. fra de statslige tilskudsgivere. Den største modtager i denne gruppe er de danske konservatorier med 261 mio. kr. Endvidere modtog de danske musikskoler 97 mio. kr., mens posten "Øvrige" modtog 104 mio. kr. Posten "Øvrige" dækker blandt andet over kirkemusikskolerne, som modtog 20 mio. kr., de musikvidenskabelige universitetsuddannelser, der modtog 29 mio. kr., samt de Musikalske grundkurser, der modtog 41 mio. kr. etc.

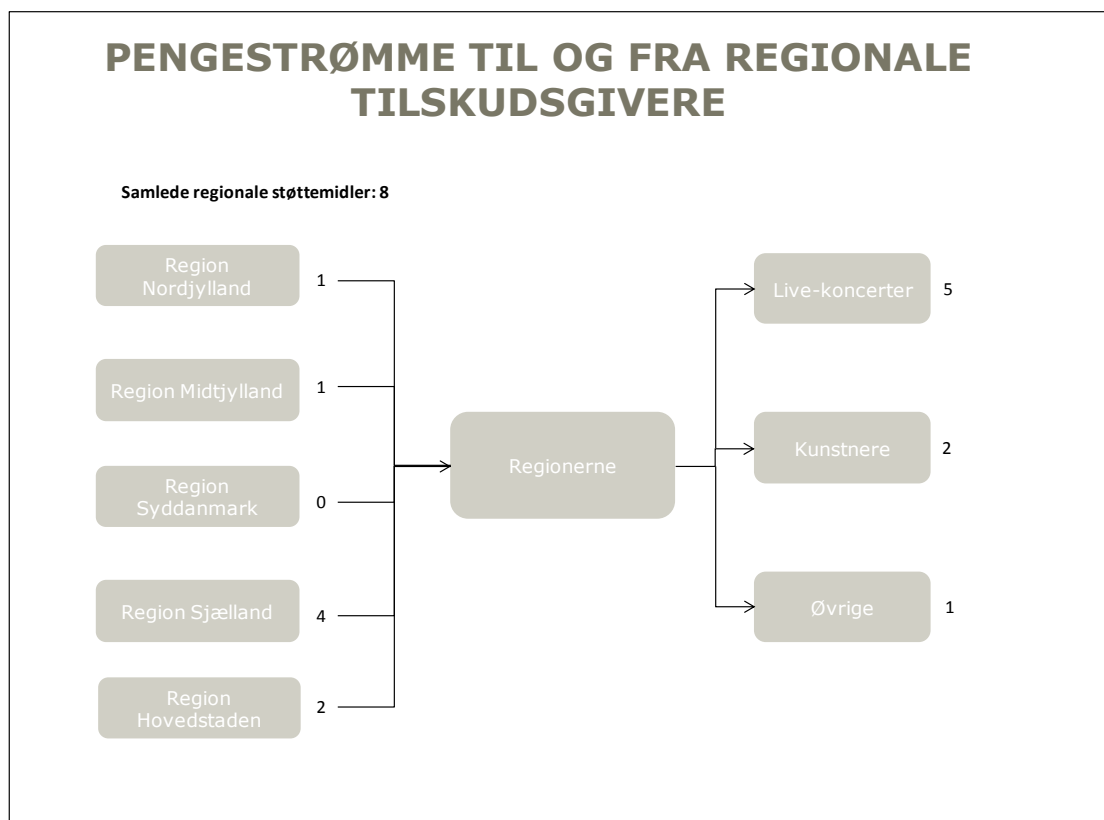
Den sidste af de fem hovedposter er "Øvrige", som var på 30 mio. kr. og indeholder statslig musikstøtte, der ikke umiddelbart passer i de andre hovedkategorier. Posten indeholder blandt andet musikstøtte via Statens Kunstråds Musikudvalgs hoveduddeling til institutioner på 18 mio. kr., puljen til kultur i hele landet på 3 mio. kr., MXD på 4 mio. kr. etc.

6.9.2 Regionale tilskudsgivere

De fem regioner i Danmark yder musikstøtte fra de regionale kulturpuljer. Der bliver tildelt musikstøtte på baggrund af ansøgning fra de enkelte kunstnere eller arrangementer.

Figur 6.24 viser de pengestrømme, som regionerne indgår i. Venstre side af figuren viser de forskellige regioners støttemidler, mens højre side af figuren viser, hvorledes støttemidler bliver fordelt.

Figur 6.24: Pengestrømme til og fra regionerne

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: Regionale kulturpuljer, interviews samt egne beregninger.

De samlede regionale bevillinger til musiklivet udgjorde 8 mio. kr. i 2009. Region Sjælland var den største tilskudsgiver med 4 mio., mens Region Hovedstaden gav 2 mio. kr. Region Midtjylland og Region Nordjylland bidrog med 1 mio. kr. tilsammen. Region Syddanmark uddelte i 2009 ingen musikstøtte.

Regionernes musikstøtte til det danske musikliv kan fordeles på tre poster: Live-koncerter med 5 mio. kr., kunstnerne med 2 mio. kr. samt øvrige med 1. mio. kr. Posten "Øvrige" dækker blandt andet over støtte til musikkonferencer og lignende.

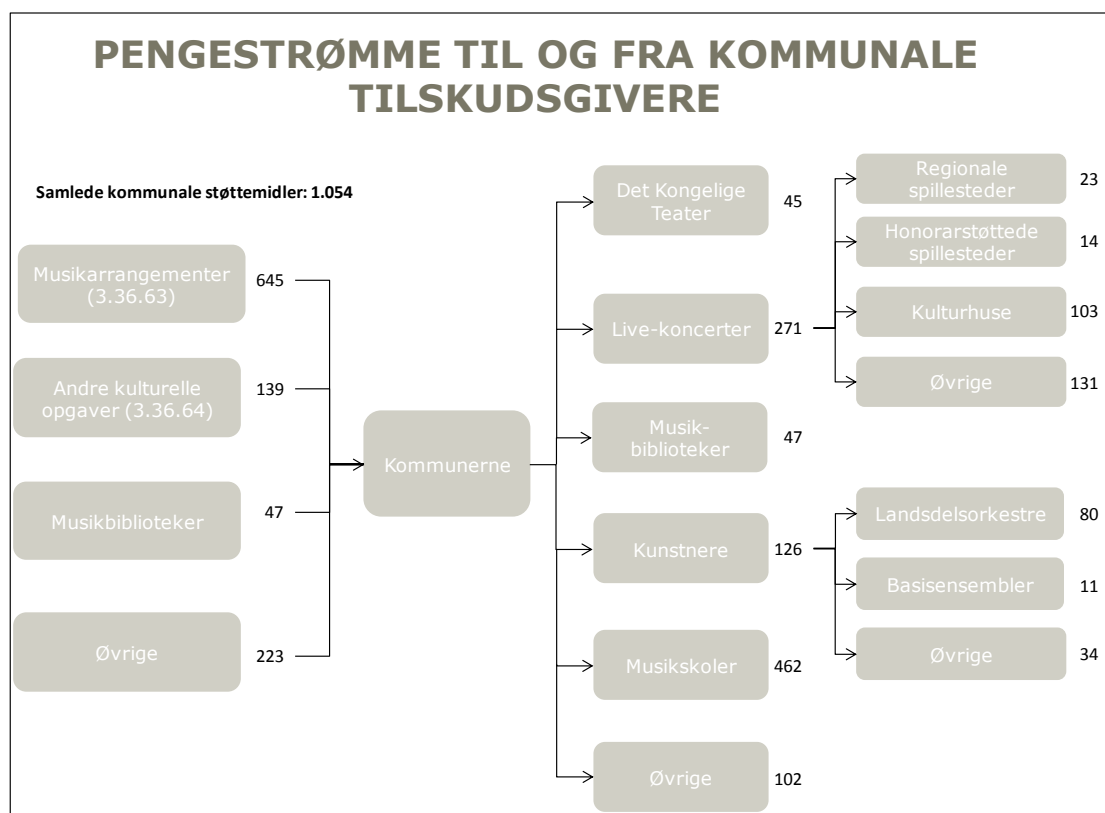
Kategorien "Kunstnere" skal her forstås som, at regionerne tildeler enkelte kunstnere musikstøtte til et bestemt projekt eller arrangement, der er med til at fremme den regionale udvikling. Eksempler på live-koncerter, som modtog regional musikstøtte i 2009, er blandt andet Atrap Festival, Spor Festival etc. Af musikstøtte til kunstnerne kan blandt andet nævnes musikstøtte til opførelsen af "Rockopera - L.A. Jim".

6.9.3 Kommunale tilskudsgivere

Den kommunale musikstøtte, der indgår i pengestrømsanalysen, svarer til de beløb, som konteres i den kommunale kontoplan på konto 3.35.63 (Musikarrangementer), konto 3.35.64 (Andre kulturelle formål) samt de øvrige konti, kommunerne har oplyst, hvor der afholdes musikrelaterede udgifter.

Figur 6.25 viser de pengestrømme, som kommunerne indgår i. Den samlede kommunale musikstøtte til dansk musikliv beløb sig i 2009 til 1.054 mio. kr.

Figur 6.25: Pengestrømme til og fra kommunerne

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr.

Kilde: Survey, Kunststyrelsen, interviews, desk research samt egne beregninger.

Højre side af figuren viser, hvorledes den kommunale musikstøtte kan opdeles i seks forskellige hovedkategorier: Det Kongelige Teater, Live-koncerter, Musikbiblioteker, Kunstnere, Musikskoler samt Øvrige.

Det Kongelige Teater modtog 45 mio. kr. fra Københavns Kommune. Det er vigtigt at pointere, at dette beløb kun er den del af støtten til Det Kongelige Teater, som kan henføres til Det Kongelige Teaters musikrelaterede aktiviteter.

Kategorien "Live-koncerter", som modtog 271 mio. kr., dækker over regionale spillesteder, som modtog 23 mio. kr., honorarstøttede spillesteder, som modtog 14 mio. kr., kulturhu-

se, der modtog 103 mio. kr., samt øvrige, som modtog 131 mio. kr. Posten "Øvrige" dækker blandt andet over andre spillesteder, festivaler, større kulturhuse og koncertsale etc.

Musikbibliotekerne modtog 47 mio. kr. fra kommunerne. Dette tal dækker over musikbibliotekernes udgifter til blandt andet personaleomkostninger, forbrugsomkostninger, administration, indkøb af musik etc.

Kategorien "Kunstnere" modtog 126 mio. kr. fra de danske kommuner. Denne kategori indeholder landsdelsorkestre (80 mio. kr.), basisensembler (11 mio. kr.) og øvrige (34 mio. kr.). Posten "Øvrige" dækker blandt andet over professionelle kor, ensembler og orkestre, direkte musikstøtte til den enkelte kunstner (f.eks. musikstøtte til et bestemt arrangement) etc.

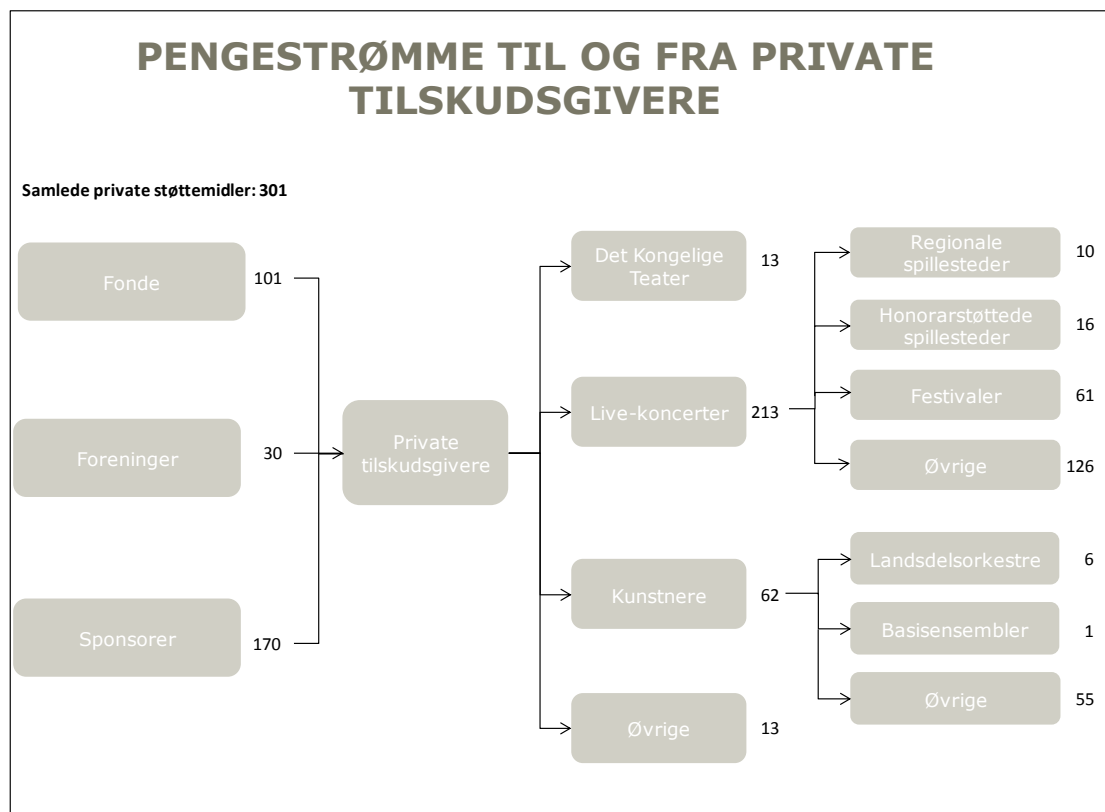
De sidste to kategorier er musikskolerne, som kommunerne i 2009 tildelte 462 mio. kr., og øvrige, som fik 102 mio. kr. Posten "Øvrige" indeholder kommunal musikstøtte, som ikke umiddelbart kan placeres i en af de fem andre kategorier. Dette kan blandt andet være støtte til musikalske konferencer og lignende.

6.9.4 Private tilskudsgivere

Denne aktørgruppe består af et stort antal private tilskudsgivere, der yder musikstøtte til dansk musikliv. I denne rapport er tre forskellige typer af private tilskudsgivere identificeret: fonde, foreninger og sponsorer.

Figur 6.26 viser pengestrømmene til og fra de private tilskudsgivere. Venstre side af figuren viser de forskellige private tilskudsgivere (fonde, foreninger, sponsorer), mens højre side af figuren viser fordelingen af støttemidler mellem aktørerne.

Figur 6.26: Pengestrømme til og fra private tilskudsgivere

Note: Alle beløb i figuren er i mio. kr. Det skal bemærkes, at den privat musikstøtte og sponsorater til Det Kongelige Teater udelukkende dækker over tilskud til Operaen.

Kilde: Survey, interviews, desk research samt egne beregninger.

De samlede private musikstøtte til dansk musikliv beløb sig til 301 mio. kr. i 2009. Fonde stod for 101 mio. kr., foreningerne for 30 mio. kr. og sponsorerne for 170 mio. kr. af de private støttemidler.

De private tilskudsgiveres musikstøtte kan fordeles i fire hovedkategorier: Det Kongelige Teater, som i 2009 modtog 13 mio. kr., live-koncerter, som modtog 213 mio. kr., kunstnerne, som modtog 62 mio. kr., samt posten "Øvrige" på 13 mio. kr.

Kategorien "Live-koncerter" indeholder de regionale spillesteder, som modtog 10 mio. kr., de honorarstøttede spillesteder, som modtog 16 mio. kr., festivaler, som modtog 61 mio. kr., samt øvrige på 126 mio. kr. Posten "Øvrige" indeholder blandt andet andre spillesteder, kulturhuse og koncertsale etc.

Af de 62 mio. kr. i kategorien "Kunstnere" fordeles 6 mio. kr. til landsdelsorkestrene, 1 mio. kr. til basisensemlerne samt 55 mio. kr. til øvrige. Posten "Øvrige" indeholder blandt andet professionelle kor, ensembler og orkestre, enkelte kunstnere etc.

Den sidste kategori "Øvrige" modtog 13 mio. kr. Aktører i denne kategori er blandt andet musikskolerne, pladeselskaberne etc.

6.10 Samlet pengestrøm

I det følgende præsenteres tre input-output-tabeller, der viser de samlede pengestrømme i dansk musikliv. Pengestrømmene er beskrevet for henholdsvis det klassiske og det rytmiske område. Opdelingen gør det muligt at identificere eventuelle forskelle mellem den klassiske og den rytmiske del af musiklivet i Danmark.

Det skal igen understreges, at input-output-tabellerne dækker hele det danske musikliv. Aktørgrupper, som ikke har fået udarbejdet en særskilt pengestrøm, er blevet integreret under relevante kategorier i tabellen. Indtægter og udgifter for disse aktørgrupper optræder i input-output-tabellerne under posten "ufordelt", således at tabellerne giver et samlet billede af de væsentlige relationer i dansk musikliv. I tre tilfælde er der tilføjet aktørgrupper til kategorierne:

- Under "Undervisning og uddannelse" behandles musikbiblioteker og universiteter (musikvidenskabelige uddannelser) og statslig musikstøtte fra anden form for undervisning, herunder efteruddannelse.
- Under "Kunstnere" behandles kirkemusikere.
- Under "Live-koncerter" behandles managere, producere, musikforeninger og musikdramatik.

I hvert tilfælde er de tilføjede aktørgrupper fremhævet i noterne.

6.10.1 Input-output-tabel for dansk musikliv

I Tabel 6.1 ses input-output-tabellen for det danske musikliv. Tabellen viser de samlede økonomiske relationer mellem de væsentligste aktører i værdikæden og "Endelig anvendelse". Tabellen giver således et overblik over de samlede pengestrømme i dansk musikliv. Tabellen viser ligeledes pengestrømmene mellem aktører og tilskudsgivere samt de endelige forbrugere (f.eks. tilskudsgivernes musikstøtte til aktørgruppen "Uddannelse og undervisning").

Tabellen skal forstås således, at de vandrette rækker indeholder indtægter for de enkelte led i værdikæden eller aktørgrupper (f.eks. "Uddannelse og undervisning"), mens de lodrette kolonner er de udgifter, som de enkelte aktører afholder (f.eks. "Tilskudsgivere").

Rækkerne og kolonnerne under "Endelig anvendelse" har to forskellige funktioner:

- I kolonnen består "Endelig anvendelse" af kategorierne "Tilskudsgivere", "Slutbrugere" og "Eksport". Tilskudsgivere består af både offentlige (stat, region, kommune) og private tilskudsgivere (fonde, foreninger, sponsorer), som bidrager til dansk musikliv med flere former for musikstøtte. Slutbrugerne er forbrugere, som køber en form for musikalsk aktivitet (f.eks. musikskoleelever, koncertpublikummer, købere af cd'er etc.). Kategorien "Eksport" dækker over danske musikaktiviteter i udlandet (salg af dansk musik i udlandet, koncert afholdt i udlandet etc.).
- I rækken består "Endelig anvendelse" af kategorierne "Værditilvækst", "Andre brancher", "Import" samt "Ufordelt". Kategorien "Værditilvækst" dækker over den værditilvækst, der foregår hos den enkelte aktør. Denne kategori indeholder dermed de enkelte aktørers overskud, deres udbetalinger til fonde og foreninger samt personaleomkostninger. Kategorien "Andre brancher" er en betegnelse for leverandører uden for det danske musikliv, som modtager betaling for en række ydelser, de leverer til aktører i dansk musikliv. Udgiftsposter i denne kategori kan blandt andet være husleje, forbrugsomkostninger, øvrige personaleomkostninger etc. Kategorien "Import" dækker over internationale kunstners aktivitet i Danmark, herunder salg af international musik i Danmark, koncerter med internationale kunstnere etc. Endelig dækker kategorien "Ufordelt" over udgifter, som ikke fordeles. Dette gælder f.eks. for aktørgruppen "Live-koncerter", hvor udgifterne til musikforeninger, producere og managere ikke fordeles.

Indtægterne i dansk musikliv stammer fra tre kilder (tilskudsgivere, slutbrugere, eksport), som tilsammen genererer indtægter på 8.990 mio. kr. jf. Tabel 6.1. Den største indtægtskilde er slutbrugere med 5.451 mio. kr., mens tilskudsgiverne i 2009 støttede det danske musikliv med 3.446 mio. kr. Det danske musikliv genererede endvidere eksport for 93 mio. kr.

Table 6.1: Input-output-table for Danish music industry

		Køb af input/betalinger fra								Endelig anvendelse			Samlede indtægter
		Uddannelse og undervisning	Skabende og udøvende kunstnere	Kor, ensemble og orkestre	Større off. støttede kulturinst.	Produktion	Live-koncerter	Salg og afspilning	Retlighedsforvaltning	Tilskudsgivere	Slutbrugere	Eksport	
Salg/modtagere af betaling	Uddannelse og undervisning		0	0	0	0	0	0	0	973	203	0	1.176
	Skabende og udøvende kunstnere	725		295	194	57	772	0	167	586	402	34	3.233
	Kor, ensemble og orkestre	0	0		0	0	73	0	0	376	7	8	464
	Større off. støttede kulturinstitutioner	0	0	0		0	0	0	0	813	161	0	973
	Produktion	0	0	0	0		0	563	81	12	79	0	736
	Live-koncerter	0	25	0	0	0		0	0	557	2.918	0	3.501
	Salg og afspilning	0	0	0	0	0	0		0	0	1.487	0	1.487
	Retlighedsforvaltning	2	0	3	161	0	41	487		0	195	50	938
Endelig anvendelse	Værditilvækst	134	2.248	43	23	114	1.056	437	7		0	0	4.063
	Andre brancher	226	481	76	574	426	1.251	0	365	0		0	3.398
	Import	0	0	47	21	139	261	0	318	0	0		786
	Ufordelt	90*	479**	0	0	0	45***	0	0	128****	0		742
Samlede udgifter		1.176	3.233	464	973	736	3.501	1.487	938	3.446	5.451	93	

Note: Alle beløb i figuren er opgjort i mio. kr. *De ufordelte 90 mio. kr. omfatter indtægter for musikbiblioteker og universiteter (musikvidenskabelige uddannelser) og anden form for undervisning, herunder efteruddannelse. **De 479 mio. kr. omfatter løn til kirkemusikere. ***De 45 mio. kr. dækker indtægter fra managere, producere, musikforeninger og musikdramatik. **** De 128 mio. kr. dækker musikstøtte fra tilskudsgiverne, som ikke kan fordeles. Kilde: Finansloven, konservatoriernes og kirkemusikskolernes regnskaber, Kunststyrelsen, IFPI, interviews, survey og egne beregninger.

Table 6.1 shows furthermore, that Danish music industry in 2009 created a value added of 4.063 mio. kr. The largest value added took place among artists (2.248 mio. kr.), while the actor group "Live-concerts" generated the next largest value added (1.056 mio. kr.). Furthermore, value added was created in "Education and teaching" (134 mio. kr.), "Choir, ensemble and orchestras" (43 mio. kr.), "Larger off. supported cultural institutions" (23 mio. kr.), "Sales and performance" (437 mio. kr.) and in "Rights management" (7 mio. kr.). The Danish music industry generated income in other sectors for 3.398 mio. kr., while imported international music for 786 mio. kr. A part of the actors' expenses (742 mio. kr.) can furthermore not be distributed. This turns, for example, around church musicians, producers, managers, music associations, universities' music science degrees etc.

In the following, we will go through the individual income and expenses of the actor groups to get an overview of the payments to and from other actors and the category "Final use".

Den øverste række i Tabel 6.1 viser, at de samlede indtægter for aktørgruppen "Uddannelse og undervisning" i 2009 var 1.176 mio. kr. Hovedparten af disse indtægter (83 %) stammer fra offentlige og private tilskudsgivere. Den offentlige og private musikstøtte indeholder musikstøtte til alle former for musikalsk uddannelse og undervisning, herunder konservatorier, MGK'er, musikskoler, kirkemusikskoler, musikvidenskabelige universitetsuddannelser, musikbiblioteker samt anden form for undervisning. De resterende 203 mio. kr. stammer fra slutbrugerne (elevbetalinger, udlejning af lokaler, undervisningsmaterialer etc.).

Det kan endvidere ses af Tabel 6.1, at de samlede udgifter for aktørgruppen "Uddannelse og undervisning" i 2009 var 1.176 mio. kr. Den største udgiftspost for aktørgruppen var lønninger til kunstnere med 725 mio. kr. Herudover havde aktørgruppen udgifter på 2 mio. kr. til rettighedsforvaltning, mens de resterende 449 mio. kr. gik til kategorien "Endelig anvendelse". Heraf gik 134 mio. kr. til kategorien "Værditilvækst", som indeholder personaleomkostninger til løn og til frivillige samt institutionernes periodiseringer.⁴⁵ Kategorien "Andre brancher" modtog 226 mio. kr. som betaling for en række forskellige ydelser, herunder husleje, forbrugsomkostninger etc. De resterende 90 mio. kr. kan ikke fordeles på de andre poster, da disse vedrører de musikvidenskabelige universitetsuddannelser, musikbiblioteker samt anden form for undervisning, hvor udgifterne ikke kendes.

Overordnet kan det konkluderes, at "Uddannelse og undervisning" på indtægtssiden er uafhængig af de andre aktører i dansk musikliv, da aktørgruppen modtager alle sine indtægter fra kategorien "Endelig anvendelse". Aktørgruppens udgifter fordeler sig på aktører inden for dansk musikliv (kunstnere, rettighedsorganisationer) samt på kategorien "Endelig anvendelse".

De skabende og udøvende kunstnerne havde i 2009 samlede indtægter for 3.233 mio. kr. Deres indtægter stammer fra ni forskellige indtægtskilder. De største indtægtskilder for kunstnerne var indtægter fra "Live-koncerter" (772 mio. kr.), undervisning (725 mio. kr.) samt tilskudsgivere (586 mio. kr.). Disse tre indtægtskilder udgjorde 64 % af kunstnernes samlede indtægter. En stor indtægtskilde for kunstnerne er endvidere løn og honorar fra kor, ensembler og orkestre (295 mio. kr.) samt fra aktørgruppen "Større off. støttede kulturinstitutioner" (194 mio. kr.). Den sidste store indtægtskilde for kunstnerne inden for dansk musikliv er vederlag fra rettighedsorganisationer (167 mio. kr.). Ud over betalinger fra aktørgruppen "Tilskudsgivere" modtog kunstnerne 437 mio. kr. fra kategorien "Endelig anvendelse". Disse indtægter fordeler sig med 402 mio. kr. fra slutbrugere samt 34 mio. kr. fra eksport. Den største del af kunstnernes indtægter stammer dermed fra andre aktører i dansk musikliv (68 %), mens kategorien "Endelig anvendelse" står for en mindre del (32 %).

De skabende og udøvende kunstnerne havde i 2009 udgifter for 3.233 mio. kr. Deres udgifter fordeler sig på aktørgruppen "Live-koncerter" (25 mio. kr.)⁴⁶, mens de resterende 3.208 mio. kr. gik til kategorien "Endelig anvendelse". Kunstnerne havde i 2009 en værditilvækst på 2.248 mio. kr. og generede 481 mio. kr. til andre brancher. De resterende 479 mio. kr. dækker lønnen til de danske kirkemusikere, som ikke kan fordeles på udgiftsposter, da disse ikke kendes.

Aktørgruppen "Kor, ensembler og orkestre" dækker over landsdelsorkestre, basisensembler samt andre kor, ensembler og orkestre, der modtog aktivitetsstøtte fra Statens Kunstråds Musikudvalg i 2009 samt en række militærorkestre og Tivolis orkestre. Aktørgruppen havde i 2009 musikrelaterede indtægter for 464 mio. kr., som fordeler sig mellem fire hovedkategorier: "Live-koncerter" (73 mio. kr.), "Tilskudsgivere" (376 mio. kr.), "Slutbrugere" (7 mio. kr.) samt eksportindtægter i forbindelse med koncertarrangementer i udlandet (8 mio. kr.).

⁴⁵ Konservatorierne og kirkemusikskolerne havde i 2009 et lille underskud.

⁴⁶ Dette tilfalder bookere, managere etc.

Aktørgruppen kor, ensembler og orkestre havde i samme år musikrelaterede udgifter for 464 mio. kr., som fordeler sig på to poster inden for dansk musikliv; "Skabende og udøvende kunstnere" (295 mio. kr.) og "Rettighedsforvaltning" (3 mio. kr.) samt tre poster uden for dansk musikliv; "Værditilvækst" (43 mio. kr.), "Andre brancher" (76 mio. kr.) samt "Import" (47 mio. kr.). Aktørgruppens import stammer fra, at de enkelte kor, ensembler og orkestre i en tidsbegrænset periode ansætter internationale kunstnere, hvorved der genereres import til Danmark. Denne aktørgruppe er afhængig af de andre aktører i dansk musikliv såvel på indtægtssiden (live-koncerter) som på udgiftssiden (Skabende og udøvende kunstnere og rettighedsforvaltning).

Kategorien "Større off. støttede kulturinstitutioner" dækker over aktørerne Det Kongelige Teater samt DR. I 2009 var de samlede musikrelaterede indtægter for denne aktørgruppe på 973 mio. kr. Indtægterne stammer fra tilskudsgivere, herunder licensfinansiering, (i alt 813 mio. kr.) og indtægter fra slutbrugere (161 mio. kr.). Aktørgruppens musikrelaterede udgifter beløb sig til 973 mio. kr. Disse udgifter fordeles med 194 mio. kr. til de skabende og udøvende kunstnere og 161 mio. kr. til kategorien "Rettighedsforvaltning". De resterende 618 mio. kr. går til kategorien "Endelig anvendelse". Denne aktørgruppe genererede 574 mio. kr. til andre brancher og importerede international musik for 21 mio. kr. Endelig genererer aktørgruppen 23 mio. kr. i værditilvækst.

I 2009 havde kategorien "Produktion" musikrelaterede indtægter for 736 mio. kr., jf. Tabel 6.1. Indtægter kan opdeles på fire hovedposter. Den største indtægtskilde for stammer fra salg og afspilning, som via såvel fysisk salg af musik i de danske forretninger og digitalt salg af musik via diverse internetudbydere genererede 563 mio. kr. En anden stor indtægtskilde er udbetalinger fra kategorien "Rettighedsforvaltning", som beløb sig til 81 mio. kr. Herudover havde "Produktion" indtægter for 12 mio. kr. fra tilskudsgivere i form af statslig musikstøtte, musikstøtte fra private fonde samt sponsorer samt 79 mio. kr. i indtægter fra slutbrugerne, blandt andet fra brug af musikvideoer, salg af rettigheder etc. Kategorien "Produktion" havde udgifter for 736 mio. kr. Disse udgifter blev fordelt med 57 mio. kr. til skabende og udøvende kunstnere og rettighedshavere, mens de resterende 679 mio. kr. gik til kategorien "Endelig anvendelse". Værditilvæksten var på 114 mio. kr. i form af overskud samt lønninger til personale. "Produktion" havde endvidere udgifter til andre brancher (426 mio. kr.), herunder husleje, forbrugsomkostninger etc., samt import for 139 mio. kr. i forbindelse med salg af international musik i Danmark (honorar til internationale kunstnere).

Live-koncerter består af en lang række aktører, herunder flere former for spillesteder, bookere, koncertarrangører, folkekirker, musikforeninger, managere og producere. Denne aktørgruppe havde i 2009 indtægter for 3.501 mio. kr. 99 % af aktørgruppens indtægter stammer fra kategorien "Endelig anvendelse", hvor 2.918 mio. kr. stammer fra slutbrugere i form af billetindtægter samt øvrige publikumsrelaterede indtægter, mens de resterende 557 mio. kr. stammer fra tilskudsgivere. Herudover havde aktørgruppen indtægter fra kunstnerne på 25 mio. kr. i form af betalinger til managere, bookere etc. Aktørgruppens udgifter beløb sig i 2009 til 3.501 mio. kr., som er fordelt på tre aktører inden for dansk musikliv samt fire poster i kategorien "Endelig anvendelse". Cirka 772 mio. kr. blev fordelt til skabende og udøvende kunstnere, 73 mio. kr. til kor, ensembler og orkestre samt 41 mio. kr. til rettighedsforvaltning. De resterende 2.614 mio. kr. fordeler sig med 1.056 mio. kr. i værditilvækst (overskud, personaleomkostninger, støtte til fonde og foreninger), 1.251 mio. kr. til andre brancher (blandt andet husleje, forbrugsomkostninger, koncertomkostninger etc.), 261 mio. kr. til import (betaling til internationale kunstnere) samt 45 mio. kr. ufordelte. Denne post indeholder blandt andet udgifterne for producere, managere, musikforeninger etc., som ikke kan fordeles.

Aktørgruppen "Salg og afspilning" havde i 2009 indtægter for 1.487 mio. kr. Disse indtægter stammer alle fra slutbrugere i forbindelse med køb af musik - enten fysisk eller digitalt - samt fra betalinger for afspilning af musik i radio/tv samt på internettet. Aktørgruppen havde ligeledes udgifter for 1.487 mio. kr. Disse udgifter fordeler sig på tre poster: Den største post er betalinger til produktion i forbindelse med salg af musik (563 mio. kr.). Herudover havde aktørgruppen udgifter for 487 mio. kr. til rettighedsforvaltning samt 437 mio. kr. til kategorien "Værditilvækst". Aktørgruppen "Salg og afspilning" er som aktørgruppen "Live-koncerter" på indtægtssiden uafhængig af de andre aktører i dansk musikliv, mens de på udgiftssiden er en væsentlig indtægtskilde for andre aktører i dansk musikliv (pladeselskaber og rettighedsorganisationer).

Aktørgruppen "Rettighedsforvaltning" havde i 2009 samlede indtægter for 938 mio. kr. Disse indtægter stammer fra seks forskellige poster. Den største indtægtskilde kommer fra aktørgruppen "Salg og afspilning" som vederlag for afspilning af musik i radio/tv samt på internettet (487 mio. kr.). Andre indtægtskilder er live-koncerter (41 mio. kr.), kor, ensemble og orkestre (3 mio. kr.), uddannelse og undervisning (2 mio. kr.) samt Større off. støttede kulturinstitutioner (161 mio. kr.). Aktørgruppen har endvidere indtægter fra slutbrugere (195 mio. kr.), herunder øvrige vederlag, blankbånd etc., samt eksport (50 mio. kr.). Aktørgruppens udgifter er 938 mio. kr. Rettighedsforvaltning fordelte 167 mio. kr. til de skabende og udøvende kunstnere og 81 mio. kr. til aktørgruppen "Produktion", som begge er aktører inden for dansk musikliv. De resterende 690 mio. kr. fordeler sig med 7 mio. kr. i værditilvækst, 365 mio. kr. til andre brancher samt 318 mio. kr. til betaling af internationale rettighedshavere (import).

6.10.2 Input-output-tabel for den klassiske del af dansk musikliv

I dette afsnit præsenteres en input-output-tabel for det klassiske område i dansk musikliv. Tabel 6.2 er dermed en delmængde af den samlede input-output-tabel, Tabel 6.1.

I det følgende gennemgås de væsentligste aktørgruppers indtægter og udgifter. Således vil der ikke blive givet en systematisk gennemgang af hele tabellen som ovenfor.

Tabel 6.2: Input-output-tabel for den klassiske del af dansk musikliv

		Køb af input/betalinger fra								Endelig anvendelse			Samlede indtægter
		Uddannelse og undervisning	Skabende og udøvende kunstnere	Kor, ensemble og orkestre	Større off. støttede kulturinsti.	Produktion	Live-koncerter	Salg og afsplining	Rettighedsforvaltning	Tilskudsgivere	Slutbrugere	Eksport	
Salg/ modtagere af betaling	Uddannelse og undervisning		0	0	0	0	0	0	0	517	98	0	614
	Skabende og udøvende kunstnere	365		287	169	3	2	0	35	501	18	7	1.386
	Kor, ensemble og orkestre	0	0		0	0	69	0	0	361	4	8	442
	Større off. støttede kulturinstitutioner	0	0	0		0	0	0	0	517	121	0	638
	Produktion	0	0	0	0		0	19	3	2	3	0	27
	Live-koncerter	0	3	0	0	0		0	0	98	246	0	347
	Salg og afsplining	0	0	0	0	0	0		0	0	69	0	69
	Rettighedsforvaltning	1	0	3	30	0	4	49		0	2	5	94
Endelig anvendelse	Værditilvækst	72	812	41	23	4	117	0	1		0	0	1.070
	Andre brancher	132	91	65	398	14	118	1	23	0		0	843
	Import	0	0	46	18	5	22	0	32	0	0		123
	Ufordelt	45*	479**	0	0	0	14***	0	0	64****	0		602
	Samlede udgifter	614	1.386	442	638	27	347	69	94	2.060	560	19	

Note: Alle beløbene i figuren er opgjort i mio. kr. *De ufordelte 45 mio. kr. dækker indtægter for musikbiblioteker og universiteter (musikvidenskabelige uddannelser) og anden form for undervisning, herunder efteruddannelse. **De 479 mio. kr. er løn til kirkemusikere. ***De 14 mio. kr. dækker over indtægter fra managere, producere, musikforeninger og musikdramatik.**** De 54 mio. kr. dækker over musikstøtte fra tilskudsgivere, der ikke kan fordeles. Kilde: Finansloven, konservatoriernes og kirkemusikskolernes regnskaber, Kunststyrelsen, IFPI, interviews, survey samt egne beregninger.

De samlede indtægter i den klassiske del af dansk musikliv beløb sig i 2009 til 2.639 mio. kr., som fordeler sig med 2.060 mio. kr. fra tilskudsgivere, 560 mio. kr. fra slutbrugere samt 19 mio. kr. i eksport. De offentlige og private tilskudsgivere er dermed den vigtigste indtægtskilde for den klassiske del af dansk musikliv og udgør over 75 % af de samlede indtægter.

Den samlede værditilvækst i den klassiske del af dansk musikliv beløb sig i 2009 til 1.070 mio. kr., jf. Tabel 6.2. Den største værditilvækst blev genereret hos aktørgruppen "Skabende og udøvende kunstnere" (812 mio. kr.). Der blev herudover genereret værditilvækst hos aktørgrupperne "Live-koncerter" (117 mio. kr.), "Uddannelse og undervisning" (72 mio. kr.), "Kor, ensemble og orkestre" (41 mio. kr.), "Produktion" (4 mio. kr.), "Større off. støttede kulturinstitutioner" (23 mio. kr.) og "Rettighedsforvaltning" (1 mio. kr.).

Den klassiske del af dansk musikliv genererede endvidere 843 mio. kr. til andre brancher, mens 602 mio. kr. af musiklivets udgifter ikke kunne fordeles. Tabel 6.2 viser ligeledes, at den klassiske del af dansk musikliv havde import for 123 mio. kr., herunder gæstekunstnere i kor, ensembler og orkestre, større offentligt støttede kulturinstitutioner etc. Aktørerne i den klassiske del af dansk musikliv havde til gengæld eksport for 19 mio. kr., herunder kor, ensembler og orkestre samt kunstnernes aktiviteter i udlandet.

6.10.3 Input-output-tabel for den rytmiske del af dansk musikliv

Nedenfor præsenteres en input-output-tabel for den rytmiske del af dansk musik. Som ved input-output-tabellen for den klassiske del af dansk musikliv gennemgås aktørgruppernes væsentligste relationer, indtægter og udgifter.

Tabel 6.3: Input-output-tabel for den rytmiske del af dansk musikliv

	Køb af input/betalinger fra									Endelig anvendelse			Samlede indtægter
	Uddannelse og undervisning	Skabende og udøvende kunstnere	Kor, ensemble og orkestre	Større off. støttede kulturinsti.	Produktion	Live-koncerter	Salg og afspilning	Rettighedsforvaltning	Tilskudsgivere	Slutbrugere	Eksport		
Salg/mottagere af betaling	Uddannelse og undervisning		0	0	0	0	0	0	0	457	105	0	561
	Skabende og udøvende kunstnere	360		8	25	54	770	0	132	85	385	28	1.847
	Kor, ensemble og orkestre	0	0		0	0	4	0	0	15	3	1	22
	Større off. støttede kulturinstitutioner	0	0	0		0	0	0	0	295	39	0	335
	Produktion	0	0	0	0		0	544	78	10	76	0	709
	Live-koncerter	0	22	0	0	0		0	0	460	2.672	0	3.154
	Salg og afspilning	0	0	0	0	0	0		0	0	1.418	0	1.418
	Rettighedsforvaltning	1	0	0	131	0	37	438		0	192	45	844
Endelig anvendelse	Værditilvækst	61	1.436	2	0	110	939	436	6		0	0	2.991
	Andre brancher	94	389	11	176	411	1.133	0	341	0		0	2.554
	Import	0	0	1	3	134	239	0	286	0	0		663
	Ufordelt	45*	0	0	0	0	31**	0	0	64***	0		140
Samlede udgifter	561	1.847	22	335	709	3.154	1.418	844	1.386	4.890	73		

Note: Alle beløbene i figuren er opgjort i mio. kr. *De ufordelte 45 mio. kr. dækker indtægter for musikbiblioteker og universiteter (musikvidenskabelige uddannelser) og anden form for undervisning, herunder efteruddannelse. **De 31 mio. kr. dækker over indtægter fra managere, producere, musikforeninger og musikdramatik.*** De 64 mio. kr. dækker over musikstøtte fra tilskudsgivere, som ikke kan fordeles.

Kilde: Finansloven, konservatoriernes og kirkemusikskolernes regnskaber, Kunststyrelsen, IFPI, interviews, survey samt egne beregninger.

De samlede indtægter i den rytmiske del af dansk musikliv var i 2009 6.349 mio. kr., jf. Tabel 6.3. Disse indtægter fordeler sig på tre poster: Tilskudsgivere (1.386 mio. kr.), slutbrugere (4.890 mio. kr.) samt eksport (73 mio. kr.). Slutbrugerne er dermed den største indtægtskilde for denne del af musiklivet (77 %), mens de offentlige og private tilskudsgivere står for 22 % af de samlede indtægter i den rytmiske del af dansk musikliv.

Værditilvæksten beløb sig i 2009 til 2.991 mio. kr. (overskud, løn samt støtte til fonde, foreninger etc.), jf. Tabel 6.3. Den største værditilvækst fandt sted i aktørgruppen "Skabende og udøvende kunstnere" (1.436 mio. kr.) samt i "Live-koncerter" (939 mio. kr.). Der var ligeledes værditilvækst i "Salg og afspilning" (436 mio. kr.), "Uddannelse og undervisning" (61 mio. kr.), "Kor, ensemble og orkestre" (2 mio. kr.), "Rettighedsforvaltning" (6 mio. kr.) samt "Produktion" (110 mio. kr.).

Mens eksporten for den rytmiske del af dansk musikliv beløb sig til 73 mio. kr., blev der i 2009 importeret International musik for 663 mio. kr. Den største import af musik gik via rettighedsorganisationernes ("Rettighedsforvaltning") vederlagsbetalinger til udenlandske rettighedshavere (286 mio. kr.), udenlandske kunstneres optræden i Danmark (239 mio.) samt betaling fra pladeselskaberne ("Produktion" til udenlandske rettighedshavere (134 mio. kr.).

Endelig genererede den rytmiske del af dansk musikliv indtægter i andre brancher for 2.454 mio. kr. De aktørgrupper, der genererede flest indtægter i andre brancher, er "Live-koncerter" (1.133 mio. kr.), "Produktion" (411 mio. kr.) samt "Skabende og udøvende kunstnere" (389 mio. kr.).

7. DELOPGAVE 4: ANALYSE AF STØTTENS EFFEKTER

I delopgave 4 analyseres effekterne af den støtte, som det danske musikliv modtager. Formålet er at etablere et billede af sammenhængen mellem støtte, aktører og effekter, der kan bidrage til den fremadrettede prioritering af musikstøtten.

Støttens effekter opdeles i kulturpolitiske og erhvervsrettede effekter. Effekterne belyses gennem objektive, kvantificerbare indikatorer. Analysen indeholder således ikke kvalitative vurderinger, eksempelvis af kvaliteten af den udbudte musik eller vurderinger af sammenhængen mellem støttens omfang og aktørernes produktivitet.

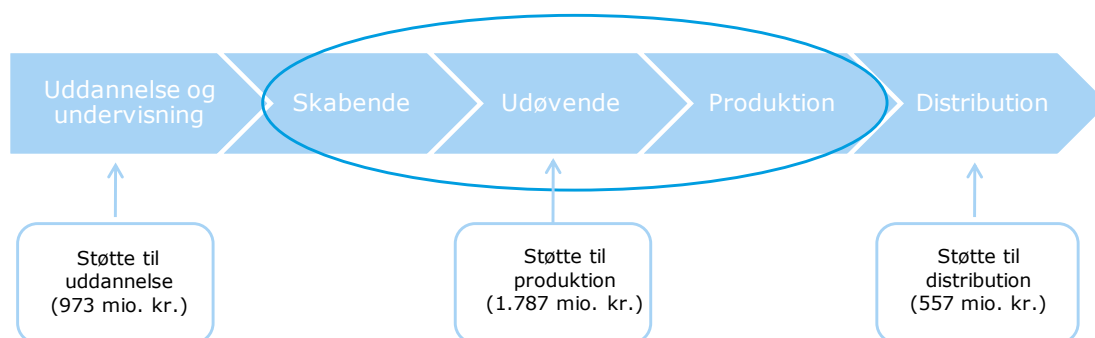
De kulturpolitiske effekter dækker en række målsætninger, som Statens Kunstråds Musikudvalg har udpeget som særligt relevante i forhold til prioritering af støtten, nemlig udbudet af musik, udbredelse, mangfoldighed og fremme af dansk musik. Disse målsætninger er i nærværende analyse operationaliseret ved:

- **Udbud** belyses ved forskellige mål for musikuddannelsens kvantitative omfang, f.eks. antal personer med musikalsk uddannelse, antal koncerter, antal solgte musiknumre etc.
- **Udbredelse** belyses ved musikuddannelsens geografiske spredning, f.eks. antal kor, ensembler og orkestre fordelt på regioner etc.
- **Mangfoldighed** belyses i forhold til kunstnernes uddannelsessammensætning, ved genrefordelingen af nye værker og ved typer af musikudbud, f.eks. store og små koncerter.
- **Fremme af dansk musik** belyses ved mål for internationaliseringen af dansk musikliv, f.eks. kor, ensembler og orkestres aktiviteter i udlandet.

De erhvervsrettede effekter dækker de økonomiske og beskæftigelsesmæssige effekter af musikstøtten. Konkret opgøres omsætning, eksport og antal beskæftigede i henholdsvis dansk musikliv og blandt underleverandører. Beskæftigelsen omfatter såvel lønnet som ulønnet arbejdskraft, da begge bidrager positivt til værdiskabelsen i musiklivet.

De kulturpolitiske og erhvervsrettede effekter kobles til musikstøtten gennem pengestrømmene og værdikæden, der er kortlagt i analysens delopgave 1 til 3.

Figur 7.1 Musikstøttens fordeling på værdikæden

Samlet set er der givet 3.446 mio. kr. i støtte til musiklivet, hvoraf 973 mio. kr. er givet til uddannelse og undervisning, 1.787 mio. kr. til produktion og 557 mio. kr. til distribution, jf. Figur 7.1. Der er endvidere givet 128 mio. kr. i støtte til musiklivet, som ikke kan placeres i ovenstående værdikæde.

For hver af de tre dele af værdikæden er der udarbejdet en todelt analyse:

- Musikstøtten udgør en væsentlig del af det samlede indtægtsgrundlag for alle tre dele af værdikæden og dermed også en væsentlig del af det økonomiske grundlag for effekterne. I den første analyse opgøres de kulturpolitiske og erhvervsmæssige effekter samlet set, og de kulturpolitiske effekter brydes ned på fire målsætninger om udbud, udbredelse, mangfoldighed og fremme af dansk musikliv. Der etableres ikke en direkte kobling mellem støtte og effekter på dette niveau, da støtten påvirker effekterne i et komplekst samspil mellem aktører, der ikke kan isoleres med rimelig sikkerhed.
- Effekterne kobles til støtten for de største støttemodtagere i hver af de tre dele af værdikæden. Dette sker gennem en opgørelse af forholdet mellem støtte og produktivitet på aktørgruppeniveau og viser således, hvad støtten genererer af direkte output. Sammenholdt med opgørelsen af de samlede effekter viser denne analyse, hvor stor en del af effekterne de største støttemodtagere bidrager med. Analysen giver også mulighed for at sammenligne de enkelte aktørgrupper på tværs af musiklivet.

De to analyser giver grundlag for en vurdering af, hvilke effekter en ændring af støtten vil have for dansk musikliv. Opgørelserne kan anvendes til en vurdering af den umiddelbare påvirkning af aktiviteterne, f.eks. stigning i antallet af koncerter ved en forøgelse af støtten til et givent formål. Ændringen vil dog typisk være forbundet med dynamiske effekter, der kan betyde, at effekten forstærkes eller reduceres over tid. Effekten af en ændring i støtten kan derfor ikke direkte aflæses af de følgende opgørelser, der beskriver de eksisterende sammenhænge mellem støtte og effekter.

Vurderingen vil endvidere afhænge af de konkrete ændringer og indebære en afvejning mellem politiske ønsker og økonomisk prioritering. En vurdering af effekten af ændringer i støtten ligger uden for nærværende analyses rammer.

Analysen af effekterne er i de følgende afsnit struktureret i forhold til tre dele af værdikæden, der modtager støtte: Uddannelse og undervisning, Produktion og Distribution. Det skal bemærkes, at summen af indtægterne for hver af de tre dele overstiger de samlede indtægter til dansk musikliv på 8.973 mio. kr. Det skyldes, at nogle indtægter kanaliseres videre fra en aktørgruppe til den næste, f.eks. billetindtægter, der både optræder som indtægt for spillesteder og kunstnere.

7.1 Uddannelse og undervisning

Uddannelse og undervisning bidrager til at opkvalificere befolkningen inden for musik og understøtter udviklingen af professionelle kunstnere. Uddannelse og undervisning af kunstnere varetages primært af konservatorier, MGK'er, musikskoler og kirkemusikskoler. Denne del af værdikæden indeholder endvidere de danske musikbiblioteker, der som en del af folkeoplysningen også bidrager med en række effekter.

Der udbydes endvidere musikrelateret uddannelse og undervisning som privatundervisning samt ved uddannelse af musikvidenskabelige bachelorer og kandidater fra Ålborg, Århus og Københavns Universitet.

7.1.1 Effekter for uddannelse og undervisning

Uddannelse og undervisningsdelen af værdikæden har i 2009 samlede indtægter for 1.176 mio. kr., hvoraf 83 % stammer fra offentlig støtte og privat støtte.

Kulturpolitiske effekter

For Uddannelse og undervisning belyses effekterne i forhold til udbud, udbredelse og mangfoldighed.

Udbud

Udbuddet af uddannelse og undervisning beskrives ved antallet af studerende/elever/kursister på uddannelses- og undervisningsinstitutionerne samt antallet af koncerter, som disse institutioner afholder. Der præsenteres derefter opgørelser af antallet af personer

med en formel musikalsk uddannelsesmæssig baggrund. Endelig opgøres anvendelsen af musikbibliotekernes digitale udbud.

Det samlede antal personer, der modtager musikundervisning, udgør knap 97.000 i 2009, jf. Tabel 7.1. Langt hovedparten af disse går på musikskolerne, nemlig ca. 94.500. Dette svarer til, at ca. 12 % af alle elever i grundskolen, de forberedende uddannelser, almen-gymnasiale uddannelser samt erhvervsfaglige uddannelser i 2009 følger undervisning på musikskolerne.

Tabel 7.1: Udbuddet af musik for uddannelse og undervisning

	Konservatorier	MGK	Musikskoler	Kirkemusikskoler	Samlet
Antal studerende/elever	1.205	535	94.500**	400	96.640
Antal koncerter	830	- *	5.300	60	6.190

Note: *Disse oplysninger er ikke tilgængelige. **Antallet af elever, dvs. personer, der modtager undervisning på en musikskole. Skønnet på baggrund af tal fra Kunststyrelsen.

Kilde: Kunststyrelsen, konservatoriernes årsregnskaber, kirkemusikskolernes årsregnskaber, desk research og egne beregninger.

Der er i 2009 afholdt knap 6.200 koncerter af aktørerne inden for Uddannelse og undervisning. Disse koncerter er i langt overvejende grad gratis, men der er også koncerter på konservatorierne, hvor der betales entre. 86 % af koncerterne er afholdt på musikskolerne, 13 % på konservatorierne og 1 % på kirkemusikskolerne.

Der er i 2009 i alt knap 7.400 personer i Danmark med en uddannelse fra enten et konservatorium eller en musikvidenskabelig universitetsuddannelse.⁴⁷ De er nogenlunde jævnt fordelt på køn med 46 % kvinder og 54 % mænd. Aldersfordelingen viser, at den største gruppe er mellem 30 og 39 år, jf. Tabel 7.2. Gruppen af personer mellem 40-49 år er markant mindre med 23 %, hvilket indikerer en stigning i antallet af personer med en musikalsk uddannelsesbaggrund inden for de sidste 10 år.

Tabel 7.2: Aldersfordeling for personer med en uddannelse fra enten et konservatorium eller en musikvidenskabelig uddannelse

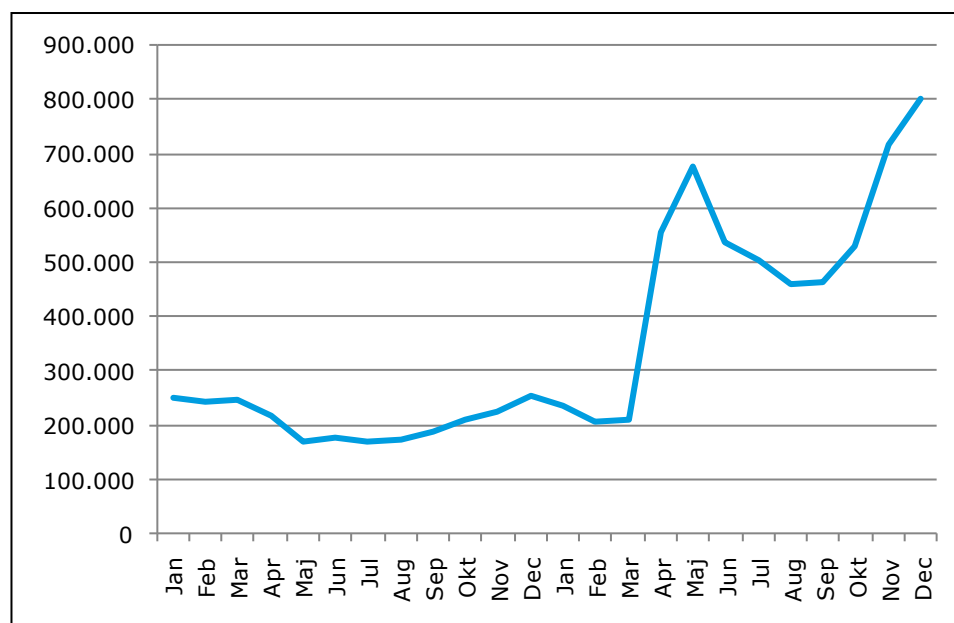
Aldersgruppe	Fordeling (%)
Under 30 år	17
30-39 år	31
40-49 år	23
50 år eller mere	30
Total	100

Kilde: Den Integrerede Database for Arbejdsmarkedsforskning (IDA) og egne beregninger.

De danske musikbiblioteker tilbyder digitalt udlån af musik gennem Bibliotekernes Netmusik. Tilbuddet har i 2009 knapt ½ million unikke brugere, der i perioden downloader 5,9 mio. musiknumre. Tjenesten er blevet stadig mere populær, og antallet af downloads er fordoblet mellem 2008 og 2009, jf. Figur 7.2. Som en del af de digitale tjenester tilbyder bibliotekerne også digitalt download af noder, hvilket blev benyttet ca. 17.500 gange i 2009.

⁴⁷ Opgjort på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik. Opgørelsen omfatter ikke autodidakte kunstnere eller andre med tilknytning til musiklivet uden uddannelse.

Figur 7.2: Antal downloads fra musikbibliotekerne 2008-2009

Kilde: Bibzoom.dk og Folke- og Forskningsbiblioteksstatistik 2009.

Udbredelse

Den geografiske udbredelse af uddannelse og undervisning beskrives ved den regionale fordeling af studerende/elever/kursister samt den geografiske fordeling af personer med en musikalsk uddannelsesbaggrund.

Det største antal studerende/elever findes i Region Hovedstaden (ca. 27.000) og det mindste i Region Nordjylland (ca. 13.500), jf. Tabel 7.3. Tages der højde for forskelle i befolkningens størrelse i de forskellige regioner, skifter billedet, hvilket fremgår af tabellens sidste kolonne, der viser andelen af befolkningen under 30 år⁴⁸, som i 2009 deltager i musikundervisning eller -uddannelse. Fordelingen på regioner viser, at mens 6 % af befolkningen under 30 i Region Nordjylland deltager i musikuddannelse eller -undervisning, er andelen 4 % i Region Hovedstaden. Opgjort i forhold til befolkningsgrundlaget er billedet samlet set, at de folkerigeste regioner er de regioner, hvor relativt færrest deltager i musikuddannelse og -undervisning.

Tabel 7.3: Regional fordeling af studerende og elever

Region	Antal studerende/elever	Andel (%) af befolkningen under 30, der modtager musikuddannelse eller -undervisning
Region Hovedstaden	26.997	4
Region Syddanmark	22.904	5
Region Nordjylland	13.528	6
Region Midtjylland	18.941	4
Region Sjælland	14.269	5
Total/gennemsnit	96.640	5

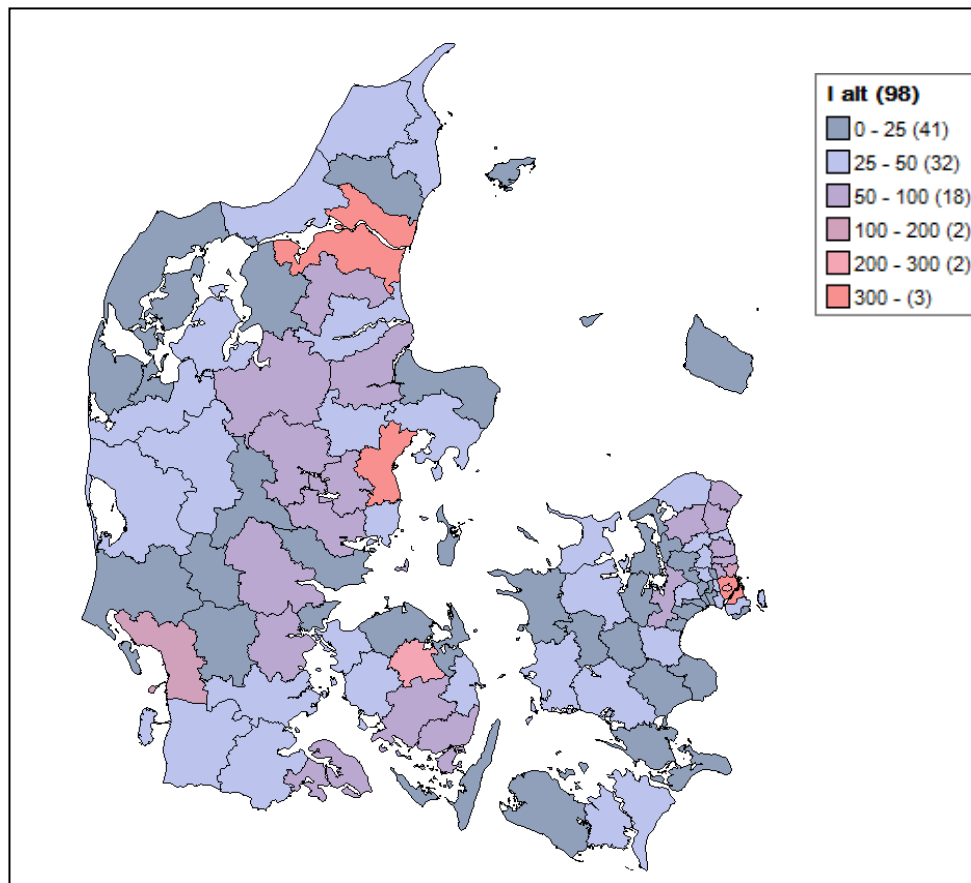
Kilde: Kunststyrelsen, konservatoriernes årsregnskaber, kirkemusikskolernes årsregnskaber, desk research, DST samt egne beregninger.

Personer med en uddannelse fra enten et konservatorium eller en musikvidenskabelig uddannelse er fordelt på bopælskommuner i Figur 7.3. Gruppen er den samme som beskrevet ovenfor under udbud. Boksen i figurens højre hjørne angiver farvekoderne for antal ind-

⁴⁸ Befolkningen under 30 år er valgt, da det er antaget, at uddannelses- og undervisningsinstitutionerne fortrinsvis er for befolkningen under 30 år.

byggere med en formel musikalsk uddannelse. Tallet i parentes angiver antallet af kommuner i det pågældende interval.

Figur 7.3: Geografisk fordeling af personer med en uddannelse fra enten et konservatorium eller en musikvidenskabelig uddannelse

Kilde: Den Integreerede Database for Arbejdsmarkedsforskning (IDA) og egne beregninger.

Kommunerne med de store byer har den største koncentration af musikuddannede personer opgjort i absolutte såvel som relative tal. København og Århus har således det største antal borgere med en formel musikalsk uddannelsesbaggrund. Når der ses bort fra de store byer, har hovedparten af alle kommuner under 50 indbyggere med en formel musikalsk uddannelsesbaggrund.

Opgørelsen indikerer, at personer med en musikuddannelse i vidt omfang bor i de samme kommuner og områder, hvor de har uddannet sig, idet de store musikinstitutioner i form af konservatorier og universiteter ligger i de nævnte byer. Samtidig er de vigtigste arbejdspladser i form af landsdelsorkestre, basisensembler og større offentligt støttede kulturinstitutioner også placeret i de store byer.

Mangfoldighed

Mangfoldigheden forbundet med Uddannelse og undervisning beskrives gennem uddannelsesinstitutionernes musikalske områder, fordeling af instrumenter på musikskolerne og fordelingen af personer med uddannelse fra et konservatorium på detaljeret uddannelsesretning.

Der er en rimelig klar opdeling mellem det rytmiske og der klassiske område på de forskellige typer af uddannelses- og undervisningsinstitutioner: Kirkemusikskolerne underviser udelukkende i klassisk musik, konservatorierne underviser fortrinsvis i klassisk musik, mens der på musikskolerne og MGK'erne overvejende undervises i rytmisk musik. Af det samlede antal studerende/elever modtager ca. 52 %, svarende til ca. 26.000, uddannelse

og undervisning inden for det rytmiske område, mens de resterende ca. 48 %, svarende til ca. 24.000 studerende/elever, modtager uddannelse og undervisning inden for det klassiske område.

Blandt eleverne på musikskolerne er klaver det mest populære instrument med 25 % af samtlige elever, der modtager undervisning i instrumentalfag, jf. Tabel 7.4. Guitar og slag-tøj har hver over 10 % af eleverne, hvorefter de resterende elever er spredt ud over en lang række instrumenter.

Tabel 7.4. Fordeling af elever på instrumentalfag på musikskolerne

Instrument	Antal	Fordeling (%)
Klaver	11.817	25
Guitar	7.361	15
Slagtøj	5.598	12
Solosang	3.733	8
Violin	3.260	7
Elguitar	2.785	6
Blokfløjte	1.844	4
Elbas	1.522	3
Tværfløjte	1.443	3
Saxofon	1.277	3
Synthesizer/keyboard	1.270	3
Trompet/kornet	1.119	2
Øvrige instrumenter*	4.666	10
Total	47.695	100

Note: *Kategorien dækker over instrumenter med under 1.000 elever.
Kilde: Kunststyrelsen og egne beregninger.

Der er i 2009 i alt 7.372 personer i befolkningen med en afsluttet uddannelse fra et af musikkonservatorierne, jf. Tabel 7.5. Hovedparten af disse (3.693) har gennemført en uddannelse på det klassiske område, mens 832 har gennemført en uddannelse på det rytmiske område.

Der er 1.412 personer med en mellemlang uddannelse, der hovedsagelig dækker musikpædagogiske uddannelser inden for klassisk og rytmisk musik. Øvrige dækker en række mindre områder som music management, tonemester og lydtekniker, som 100 personer har som formel uddannelse.

Tabel 7.5. Antal personer 16-74 år med afsluttet uddannelse fra musikkonservatoriet og universitetsuddannelserne (musikvidenskab), 2009

	Antal	Klassisk	Rytmisk	Øvrige
Konservatorieuddannelser	5.200			
<i>Mellemlange uddannelser</i>	1.412	856	456	100
<i>Lange uddannelser, skabende/udøvende</i>	1.791	1.566	225	
<i>Lange uddannelser, musikpædagog</i>	1.422	1.271	151	
<i>Phd/Forsker</i>	575			
Universitetsuddannelse, musikvidenskab	2.172			
<i>Kandidater</i>	1.589			1.589
<i>Bachelor</i>	583			583
I alt	7.372	3.693	832	2.272

Kilde: Danmarks Statistik, IDA registret. Opgørelsen er baseret på befolkningens højst fuldførte uddannelse.

Personerne med lange videregående uddannelser fra konservatorierne er nogenlunde lige-
ligt fordelt mellem uddannelser inden for de skabende/udøvende uddannelsesretninger og
uddannelser til musikpædagogisk arbejde, henholdsvis 1.791 og 1.422 personer. Endelig er
der uddannet 575 personer med en forskergrad, der dækker over solistklassen.

Der er 2.172 personer med en videregående uddannelse i musikvidenskab fra universite-
terne, hvoraf 25 % har en bachelorgrad. Dette omfatter også personer, der fortsat er un-
der uddannelse.

Erhvervsrettede effekter

De erhvervsrettede effekter deles op i direkte og indirekte effekter. For uddannelse og un-
dervisning opgøres de direkte effekter ved antallet af kunstnere samt andet personale an-
sat på undervisningsinstitutionerne, mens de indirekte effekter er køb af vare og tjeneste-
ydelser i andre brancher og den heraf øgede omsætning og beskæftigelse uden for dansk
musikliv.

Tabel 7.6: Erhvervsrettede effekter for uddannelse og undervisning

Erhvervsrettede effekter	Enhed
Antal årsværk (kunstnere)	2.077
Antal årsværk (andre)	450
Omsætning andre brancher (mio. kr.)	226
Antal årsværk (andre brancher)*	150

Note: *Antal årsværk er udregnet på baggrund af den gennemsnitlige omsætning pr. medarbejder i alle brancher i Danmark (Danmarks Statistik).

Kilde: Kunststyrelsen, konservatoriernes årsregnskaber, kirkemusikskolernes årsregnskaber, survey, Danmarks Sta-
tistik (DST) og egne beregninger.

Tabel 7.6 viser, at Uddannelse og undervisning beskæftiger kunstnere, svarende til 2.077
årsværk. Denne del af værdikæden er dermed en vigtig arbejdsplads for kunstnerne. Ud
over kunstnerne er der beskæftiget 450 årsværk, der blandt andet består af administrativt
personale, rengøringspersonale, bibliotekarer, sekretærer etc.

Aktørerne inden for Uddannelse og undervisning køber varer og tjenesteydelser i andre
brancher for 226 mio. kr. i 2009, der blev produceret af 150 årsværk. Omsætningen og
beskæftigelsen er fordelt på en lang række brancher, såsom salg musikinstrumenter, ejen-
domsservice, forretningsservice, transport etc.

7.1.2 Effekter blandt støttemodtagere

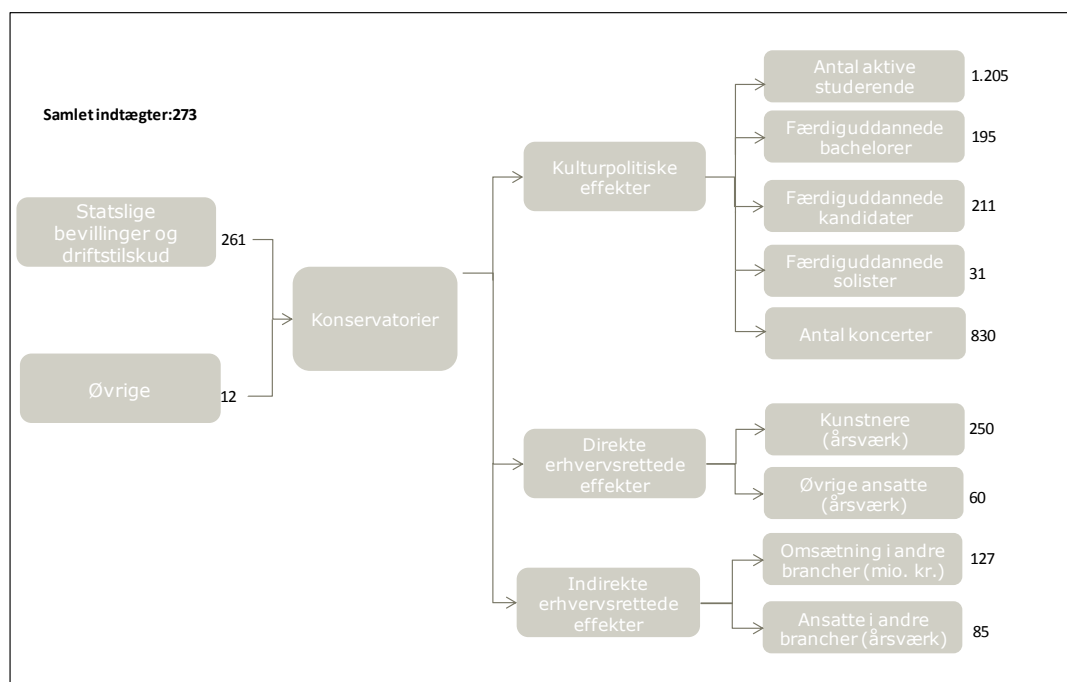
I dette afsnit præsenteres sammenhængen mellem musikstøtte og de kulturpolitiske og
erhvervsrettede effekter for henholdsvis konservatorier, MGK'er, musikskoler og kirkemu-

sikskoler, der er de væsentligste støttemodtagere inden for uddannelse og undervisning. Effekterne kvantificeres ved en opgørelse af de relevante output for hver aktørgruppe.

Konservatorier

Konservatoriernes indtægter beløber sig i 2009 til ca. 273 mio. kr., hvorfra 96 %, svarende til 261 mio. kr., stammer fra offentlige bevillinger og driftstilskud, jf. Figur 7.4.

Figur 7.4: Kulturpolitiske og erhvervsrettede indikatorer på effekten af konservatorierne

Kilde: Finansloven, konservatoriernes årsregnskaber, DST, telefoninterviews samt egne beregninger.

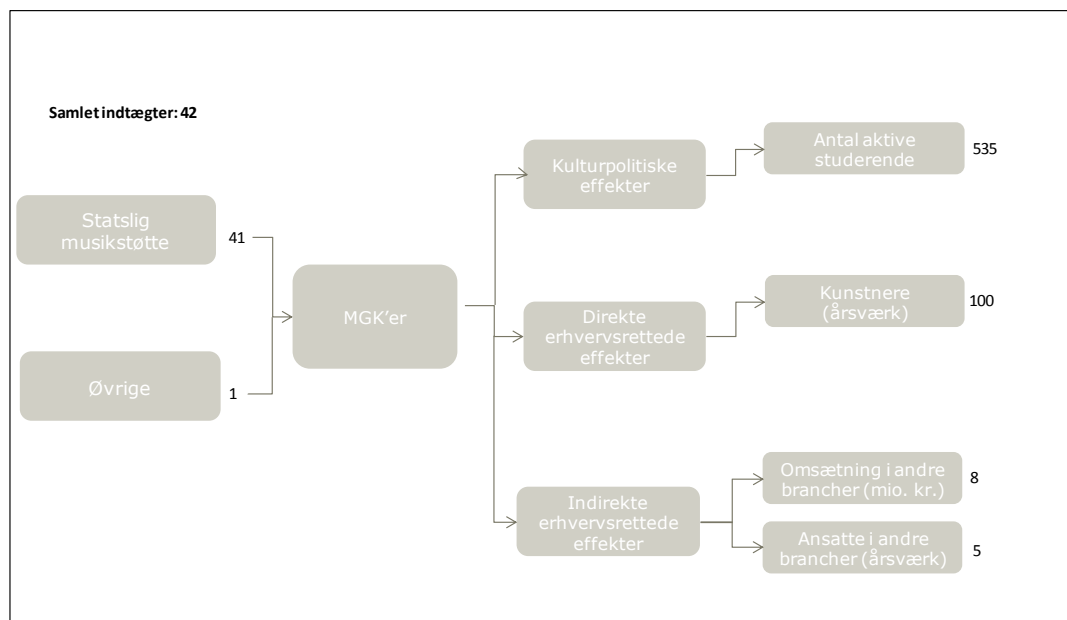
I 2009 er der i alt 1.205 aktive studerende fordelt på de seks danske musikkonservatorier. Konservatorierne uddanner 195 bachelorer, 211 kandidater samt 31 solister. Endelig afholder konservatorierne 830 koncerter, som både indeholder koncerter med og uden entre samt eksamenskoncerter.

Musikkonservatorierne beskæftiger kunstnere, svarende til 250 årsværk samt 60 årsværk i administrative og andre støttefunktioner. De køber varer og tjenesteydelser fra andre brancher for 127 mio. kr., svarende til 85 årsværk.

De musikalske grundkurser (MGK'er)

Det samlede indtægtsgrundlag for de musikalske grundkurser er i 2009 42 mio. kr., hvoraf ca. 98 %, svarende til ca. 41 mio. kr., stammer fra statslig musikstøtte, jf. Figur 7.5.

Figur 7.5: Kulturpolitiske og erhvervsrettede indikatorer på effekten af MGK'erne

Kilde: Kunststyrelsen, survey, DST, telefoninterviews samt egne beregninger.

MGK'erne har i 2009 i alt 535 elever, der bliver undervist af kunstnere, svarende til 100 årsværk⁴⁹. De køber varer og tjenesteydelser for 8 mio. kr. i andre brancher, hvilket bliver leveret af 5 årsværk.

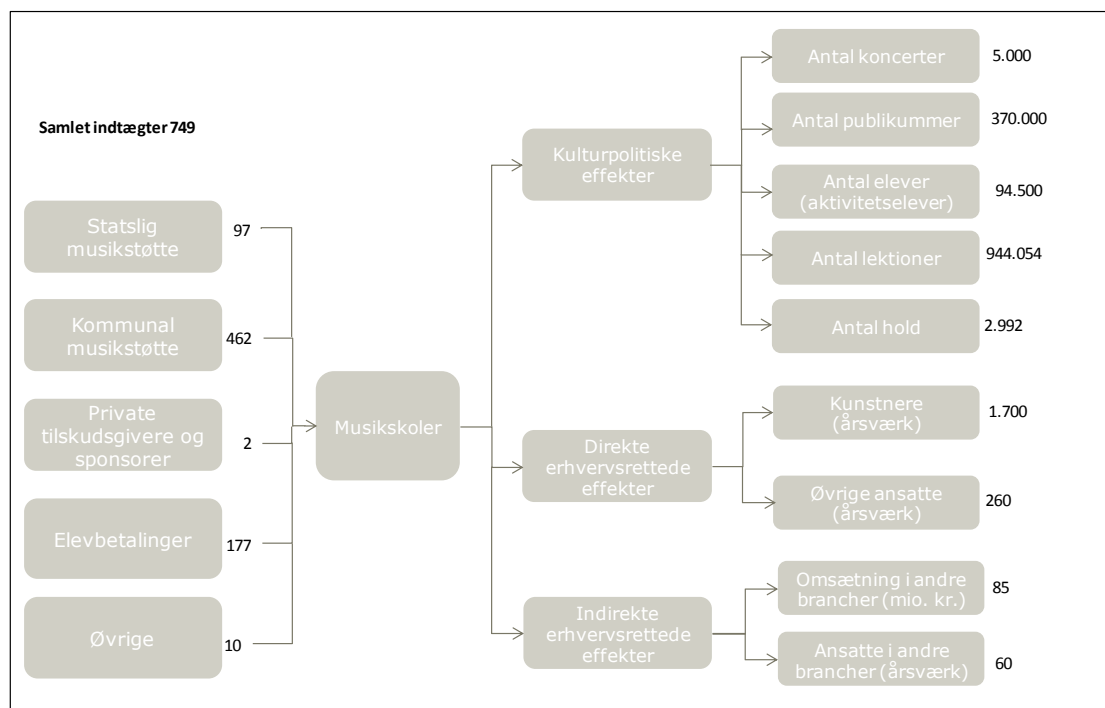
⁴⁹ Indikatorer på de kulturpolitiske effekter er for MGK'erne udelukkende opgjort ved antal aktive studerende. Da MGK'erne fysisk er placeret på musikskolerne, har det ikke været muligt at isolere andre kulturpolitiske effekter yderligere. Det samme gælder de erhvervsrettede effekter, da medarbejdere i administrative og andre støttefunktioner i de fleste tilfælde deles med musikskolerne.

Musikskoler

Musikskolerne har i 2009 samlede indtægter for 749 mio. kr., hvorfra 75 %, svarende til 559 mio. kr., stammer fra offentlig musikstøtte, jf. Figur 7.6.

Figur 7.6: Kulturpolitiske og erhvervsrettede indikatorer på effekten af musikskolerne

Kilde: Kunststyrelsen, DST, survey, desk research og egne beregninger.

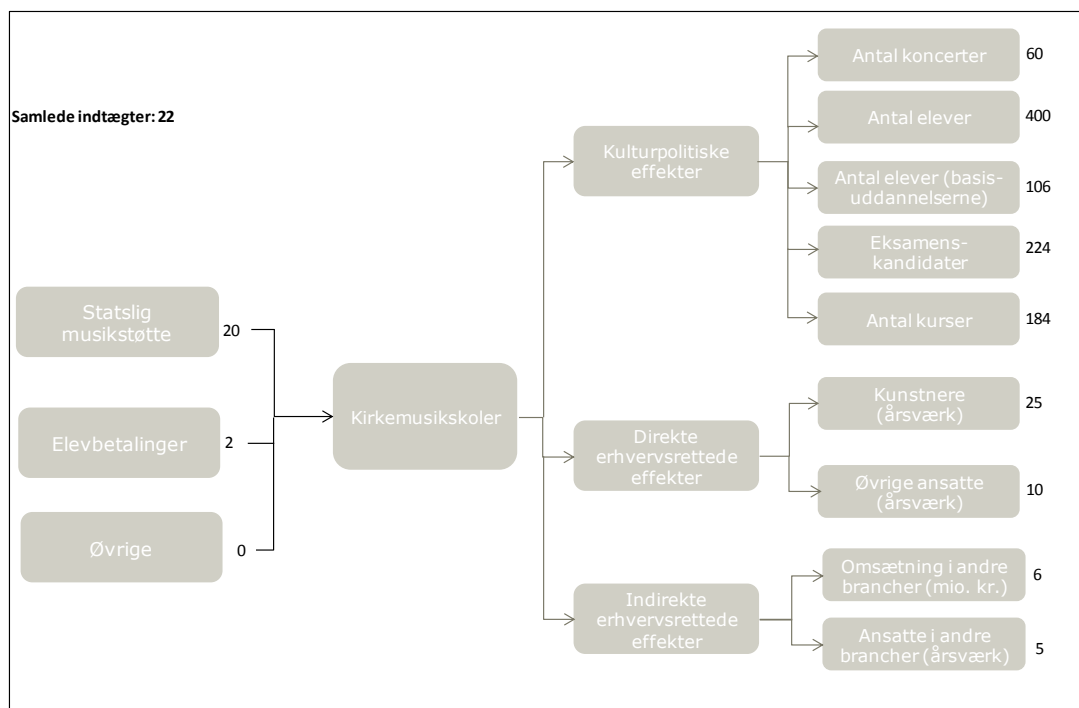
Musikskolerne afholder ca. 5.000 koncerter med 370.000 publikummer fordelt over hele landet. Der går 94.500 elever på musikskolerne, som samlet modtager 944.054 musiklektioner. Eleverne er fordelt på 2.992 forskellige hold.

Musikskolernes undervisning leveres af 1.700 årsværk, der består af kunstnere, samt 260 årsværk fordelt på andre personalegrupper. De køber varer og tjenesteydelser for 85 mio. kr. i andre brancher, der bliver leveret af 60 årsværk.

Kirkemusikskolerne

Kirkemusikskolerne har i 2009 samlede indtægter for 22 mio. kr., hvorfra 90 %, svarende til 20 mio. kr., stammer fra statslig musikstøtte, jf. Figur 7.7.

Figur 7.7: Kulturpolitiske og erhvervsrettede indikatorer på effekten af kirkemusikskolerne

Kilde: Kunststyrelsen, DST, survey, desk research og egne beregninger.

Kirkemusikskolerne afholder 60 koncerter i 2009. Antallet af elever er 400, hvoraf 106 gik på basisuddannelserne. Kirkemusikskolerne uddanner endvidere 224 eksamenskandidater. Endelig afholder kirkemusikskolerne 184 kurser for blandt andre præster, organister og kirkesangere.

Kirkemusikskolerne beskæftiger 25 årsværk blandt kunstnere og har derudover ansat ca. 10 årsværk i administrative og andre støttefunktioner. De køber varer og tjenesteydelser for 6 mio. kr. i andre brancher, svarende til 5 årsværk.

7.2 Produktion

Produktionsleddet omfatter aktiviteterne vedrørende skabelse og indspilning af musik. De væsentligste aktørgrupper er kunstnerne, såvel de skabende som de udøvende. Deres indtægter indgår i nedenstående opgørelse med undtagelse af live-indtægter, der er henført til distribution (772 mio. kr.). Kor, orkestre og ensembler samt større offentligt støttede kulturinstitutioner er i denne analyse ligeledes placeret i dette led, da de er store arbejdspladser for kunstnerne, særligt inden for det klassiske område. Endelig omfatter produktionsleddet pladeselskaber, producere, produktionsselskaber og managere, der producerer og markedsfører den indspillede musik.

7.2.1 Effekter inden for produktion

Den del af værdikæden, der er beskæftiget med produktionen af musik, har i 2009 samlede indtægter for 4.634 mio. kr., hvoraf ca. 39 % stammer fra offentlig og privat støtte, hvilket svarer til 1.787 mio. kr.

Kirkemusikere indgår i gruppen af udøvende kunstnere og dermed også i produktionsledet. Der er ca. 1.600 kirkemusikere i Danmark, og den offentlige finansiering er i 2009 ca. 479 mio. kr.⁵⁰ De erhvervsrettede og kulturpolitiske effekter af kirkemusikernes virke er ikke analyseret nærmere i nærværende pengestrømsanalyse.

Kulturpolitiske effekter

Effekterne af produktion af musik belyses i forhold til udbud, udbredelse, mangfoldighed og fremme af dansk musik i udlandet.

Udbud af musik

Effekterne på udbuddet af musik fra *Produktion* beskrives ved indspilning af ny musik samt kor, ensembles og orkestres koncert virksomhed.

Det samlede antal nyoprettede værker i KODA er 571.215 i 2009, hvoraf ca. 40.000 er danske, jf. Tabel 7.7. Der bliver pligtafleveret 1.172 danske udgivelser på cd og lp på Statsbiblioteket.

En sammenligning af antallet af pligtafleveringer og antallet af nyoprettede danske værker indikerer, at en stor del af de nye værker ikke udgives på fysiske medier. Hvis det f.eks. antages, at hver udgivelse i gennemsnit indeholder 10 værker, svarer det til, at 30 % af de nyoprettede værker bliver udgivet på enten cd eller lp, mens 70 % ikke indspilles på disse medier.

Tabel 7.7: Udbud af ny musik

Indikator	Antal
Nyoprettede værker i KODA	571.215
Nyoprettede danske værker i KODA	40.000
Danske nyudgivelser på cd	1.151
Danske nyudgivelser på lp	21

Kilde: KODA, Statsbibliotekets pligtaflevering, survey, desk research og egne beregninger.

Antallet af koncerter for kor, ensembler og orkestre og større offentligt støttede kulturinstitutioner, dvs. DR og Det Kongelige Teater, er 5.317 i 2009. Disse koncerter omfatter både koncerter med og uden entre. Fordelingen af koncerterne mellem de forskellige aktørgrupper fremgår af Tabel 7.8.

Tabel 7.8: Antal koncerter for kor, ensembler og orkestre og større offentligt støttede kulturinstitutioner

Aktørgruppe/aktør	Antal koncerter
Landsdelsorkestre og Den Jyske Opera	1.110*
Basisensembler	425
Andre kor, ensembler og orkestre	3.250
Det Kongelige Teater	387
DR	145
Total	5.317

Note: * Oplysninger fra Landsdelsorkesterforeningens opgørelser.
Kilde: Survey, Det Kongelige Teater, DR og desk research.

Det største antal koncerter bliver afholdt af gruppen "Andre kor, ensembler og orkestre". Denne gruppe har dog også det største antal aktører. Opgjort i forhold til antal koncerter pr. orkester leverer landsdelsorkestrene 185 pr. orkestre, basisensemblerne 70 og andre

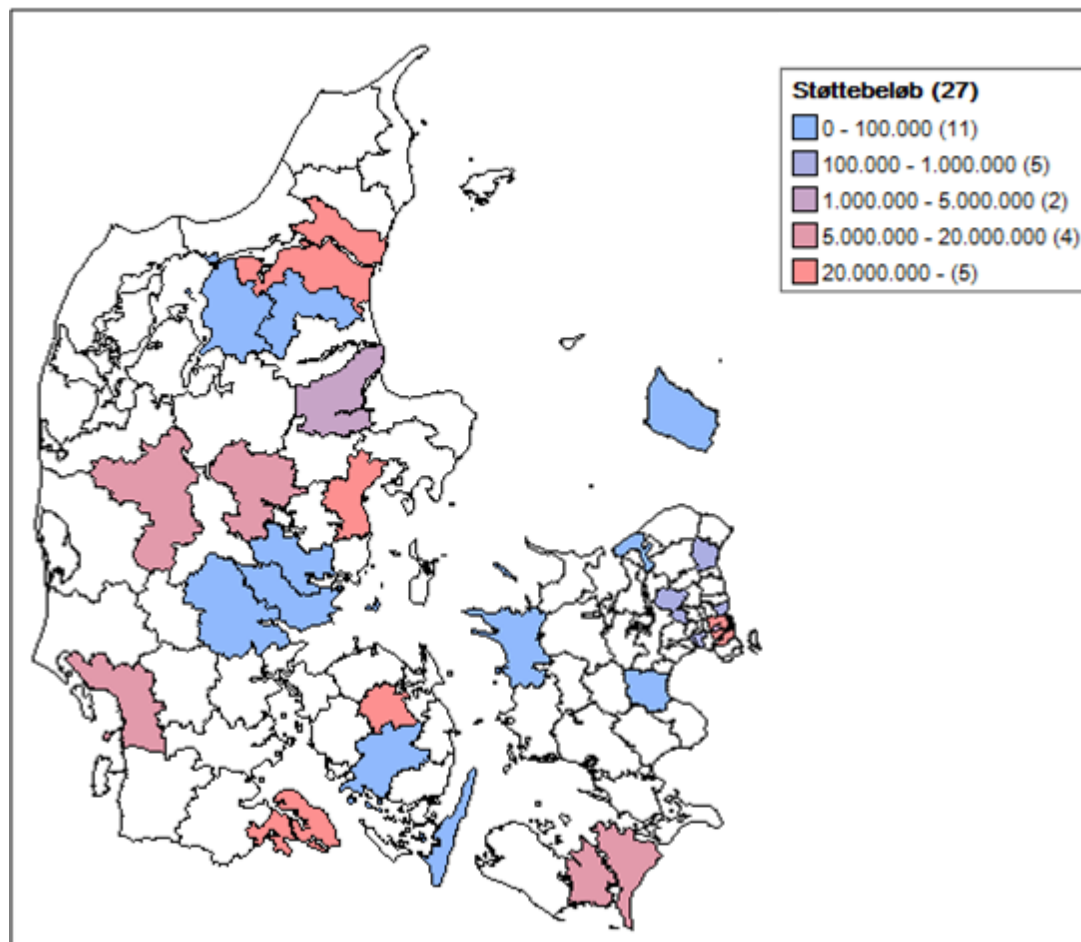
⁵⁰ Dette beløb indgår i den samlede pengestrømsanalysen, men ikke i indtægterne for produktion opgjort i dette afsnit.

kor, ensembler og orkestre 25. Det Kongelige Teater og DR har flere kor og orkestre og kan derfor ikke direkte sammenlignes med de andre aktørgrupper.

Udbredelse

Udbredelse belyses for denne del af værdikæden som den geografiske fordeling af landsdelsorkestre og Den Jyske Opera, basisensembler og de kor, ensembler og orkestre, der modtager aktivitetsstøtte i 2009. Figur 7.8 viser den geografiske fordeling af orkestrene og den dertil knyttede musikstøtte.⁵¹

Figur 7.8. Fordelingen af kor, ensembler og orkestre, der modtager statslig musikstøtte

Kilde: Kunststyrelsen, Finansloven, desk research og egne beregninger.

Aktører, der modtager musikstøtte i 2009, er primært lokaliseret i København, Odense, Århus, Ålborg og Sønderborg, som er de eneste fem byer, der modtager mere end 20 mio. i musikstøtte til kor, orkestre og ensembler. Der er i alt 27 af landets 98 kommuner, der har et eller flere kor, ensembler eller orkestre, som modtager musikstøtte. I 11 ud af de 27 kommuner gives der mindre end 100.000 i statslig musikstøtte til kor, orkestre og ensembler.

Mangfoldighed

Mangfoldighed i Produktion beskrives ved den gennemæssige diversitet i detailhandlens salg. Denne opgørelse giver et billede af, hvilke typer musik der dominerer det kommercielle marked for danske såvel som udenlandske kunstnere.

Opgørelsen er baseret på udgivelser, som opnåede placering på IFPI's Album Top-100 i 2009. Hovedparten af nyindspilningerne opnår ikke en placering på top 100-salgslisten, jf.

⁵¹ Forsvarets orkestre er ikke en del af analysen, da det ikke er muligt at opgøre deres økonomi geografisk.

beskrivelsen af det samlede udbud ovenfor. Oversigten viser således alene den genremæssige bredde i musiksalg, hvor top 100 dækker mere end 80 % af det samlede salg.

Tabel 7.9: Albumsalg fordelt på genrer

Genre	Andel (%)
Børnemusik	3,4
Dance/electronic	1,4
Dansktop	2,2
Entertainment	0,7
Jazz	1,7
Klassisk	0,7
Pop	45,7
Rock	37,6
Roots	0,9
Urban	5,7
Total	100,0

Kilde: IFPI Danmarks årsskrift: Pladebranchen 2009.

Opdelingen i Tabel 7.9 af den genremæssige diversitet fra musiksalg i detailhandelen viser, at den danske befolkning fortrinsvist køber musik inden for genrerne pop og rock, der samlet set dækker 83 % af det samlede salg. Det øvrige salg er fordelt på relativt mindre genrer, der for hovedparten kan kategoriseres som rytmisk. Klassisk musik udgør med 0,7 % af det samlede albumsalg den mindste genre i oversigten. Langt hovedparten af det kommercielle musiksalg er således baseret på udgivelser fra skabende og udøvende rytmiske kunstnere.

Af den samlede omsætning blandt IFPI Danmarks medlemmer stammer 77 % fra fysisk salg og 23 % fra digitalt salg.

Fremme af dansk musik i udlandet

Fremme af dansk musik i udlandet opgøres for *Produktion* ved antallet af koncerter, som kor, ensemble og orkestre, DR og Det Kongelige Teaters kor og orkestre afholder i udlandet.

Af de i alt 5.317 koncerter, aktørerne afholder i 2009, foregår 14 %, dvs. 762 i udlandet, jf. Tabel 7.10.

Tabel 7.10: Antal koncerter i Danmark og i udlandet

Aktørgruppe/aktør	Koncerter i alt	Koncerter i udlandet	Andel koncerter i udlandet (%)
Landsdelsorkestre*	1.110	2	0
Basisensembler	425	15	3
Andre kor, ensemble og orkestre	3.250	725	22
Det Kongelige Teater**	387	0	-
DR***	145	20	14
Total	5.317	762	14

Note: * Oplyst af Landsdelsorkesterforeningen. ** Oplyst af Det Kongelige Teater. *** Oplyst af DR.
Kilde: Survey, Det Kongelige Teater og DR samt egne beregninger.

Andre kor, ensemble og orkestre har mest aktivitet i udlandet af de tre grupper. De afholder ca. 22 % af deres koncerter uden for Danmark, mens basisensembler i gennemsnit af-

holder 3 % af deres koncerter i udlandet. Det Kongelige Teater har kun aktiviteter i Danmark, mens DR afholder 14 % af deres koncerter i udlandet.

Erhvervsrettede effekter

Opgørelsen af de erhvervsrettede effekter er opdelt i to. Den første opgørelse angår de aktørgrupper, der fortrinsvis har kunstnere ansat samt de udøvende og skabende kunstnere. Den anden opgørelse angår de aktører, der producerer og markedsfører musik. Det drejer sig om:

- 1) Kor, ensembler og orkestre, større offentligt støttede kulturinstitutioner, dvs. Det Kongelige Teater og DR samt de skabende og udøvende kunstnere.
- 2) Pladeselskaber, producere, produktionsselskaber og managere.

Kor, ensembler og orkestre, Det Kongelige Teater, DR og kunstnerne

De direkte og indirekte effekter for den første gruppe er opgjort i Tabel 7.11.

Tabel 7.11: Erhvervsrettede effekter for kor, ensembler og orkestre , større offentligt støttede kulturinstitutioner og kunstnere

Effekt	Enhed
Antal fastansatte (kunstnere)*	1.187
Antal freelancere (kunstnere)	712
Antal årsværk (andre)	175
Omsætning andre brancher (mio. kr.)	1.131
Antal årsværk (andre brancher)**	430
Eksport	43

Note: *De fastansatte kunstnere er ikke nødvendigvis fuldtidsansatte, derfor svarer antallet af kunstnere ikke til årsværk. **Antal årsværk er udregnet på baggrund af den gennemsnitlige omsætning pr. medarbejder i alle brancher i Danmark (Danmarks Statistik).

Kilde: Survey, DR, Det Kongelige Teater samt egne beregninger.

Tabellen viser, at kor, ensembler og orkestre og større offentligt støttede kulturinstitutioner er en vigtig arbejdsplads for kunstnerne: Institutionerne har 1.187 kunstnere fastansat samt 712 freelancere tilknyttet diverse musikalske aktiviteter.

I delopgave 1 er antallet af skabende og udøvende kunstnere inden for det rytmiske og klassiske område opgjort til 8.758 ekskl. undervisere og kirkemusikere. Det betyder, at ca. 14 % af disse er fastansat på ovennævnte institutioner. De fastansatte består primært af udøvende klassiske kunstnere, mens mange af de rytmiske kunstnere er freelance og har andre ansættelsesforhold.

Landsdelsorkestre og Det Kongelige Teater⁵² har tilsammen 63 % af det samlede antal fastansatte i opgørelsen og DR knap 15 %. Freelancemedarbejdere er hovedsageligt (ca. 86 %) tilknyttet andre kor, ensembler og orkestre.

Ud over kunstnere beskæftiger aktørgrupperne ca. 175 årsværk, som er administrativt personale og personale med tekniske kompetencer.

Aktørerne inden for kor, ensembler og orkestre, større offentligt støttede kulturinstitutioner samt de kunstnerne køber varer og tjenesteydelser i andre brancher for 1.131 mio. kr. Den deraf afledte omsætning er fordelt på en lang række brancher, såsom ejendoms- og forretningservice, transport etc. Den øgede omsætning i disse brancher bliver leveret af 430 årsværk.

⁵² For begge institutioner er opgørelsen i årsværk.

Endelig giver koncertaktiviteter i udlandet indtægter til kor, ensembler og orkestre på i alt 43 mio. kr., der opgøres som eksport⁵³.

Pladeselskaber, producere, produktionsselskaber og managere

De direkte og indirekte effekter for aktørerne blandt pladeselskaber, producere, produktionsselskaber og managere er opgjort i Tabel 7.12.

Tabel 7.12: Erhvervsrettede effekter for pladeselskaber, producere, produktionsselskaber og managere

Effekt	Enhed
Antal årsværk	230
Omsætning andre brancher (mio. kr.)	426
Antal årsværk (andre brancher)*	285
Eksport (mio. kr.)	50

Note: *Antal årsværk er udregnet på baggrund af den gennemsnitlige omsætning pr. medarbejder i alle brancher i Danmark (Danmarks Statistik).

Kilde: Survey, IFPI og egne beregninger.

Aktørerne blandt pladeselskaber, producere, produktionsselskaber og managere beskæftiger tilsammen ca. 230 årsværk, hvoraf ca. 1/3 findes på de fire major pladeselskaber. De køber varer og tjenesteydelser for ca. 426 mio. kr. i andre brancher, hvilket genererer en beskæftigelse på ca. 285 årsværk. Denne del af værdikæden adskiller sig derved fra andre dele af dansk musikliv ved, at aktiviteterne skaber mere beskæftigelse uden for end inden for dansk musikliv.

Eksport omfatter royalties fra afspilning og salg af musik. Eksporten er opgjort til 50 mio. kr. og udgør således en begrænset andel af de samlede indtægter til dansk musikliv i 2009. Den varierer dog en del over tid og har i andre år haft væsentlig større betydning.

7.2.2 Effekter blandt støttemodtagere

Kunstnerne i produktionsleddet modtager kun i begrænset omfang direkte støtte til deres musikalske virke. Det samme gælder plade- og produktionsselskaber samt managere. De væsentligste støttemodtagere i produktionsleddet er således kor, orkestre og ensembler samt de større offentligt støttede kulturinstitutioner.

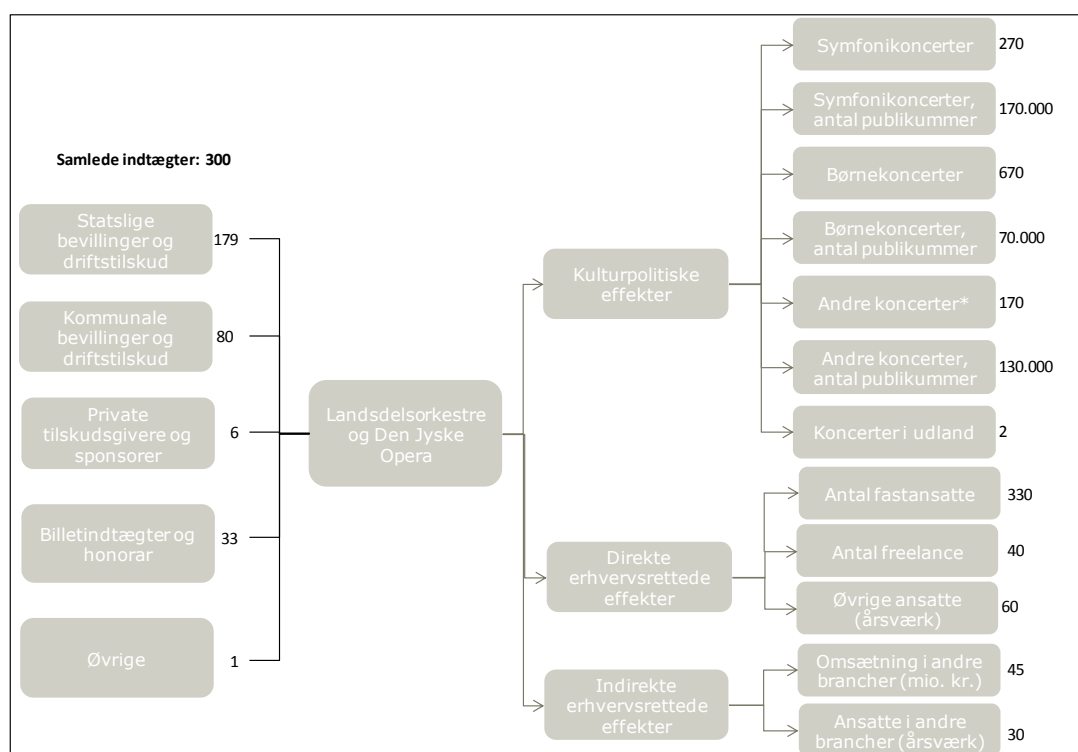
Produktionsleddets kulturpolitiske betydning opgøres i forhold til antallet af koncerter, der afholdes af de støttede kor, ensembler og orkestre, DR samt Det Kongelige Teater. De erhvervsmæssige effekter omfatter beskæftigelse af medarbejdere i administrative stillinger og andre støttefunktioner, køb af varer og tjenesteydelser fra underleverandører, samlet omsætning og eksport.

Landsdelsorkestre

Landsdelsorkestrenes indtægter beløber sig i 2009 til ca. 300 mio. kr., hvorfra ca. 88 %, svarende til 265 mio. kr., stammer fra offentlige og privat musikstøtte, jf. Figur 7.9.

⁵³ Eksport kan ske i mange former: Gennem jobs i udlandet, salg af rettigheder etc. Det har ikke været muligt inden for rammerne af nærværende projekt at detaljere eksportens sammensætning nærmere.

Figur 7.9: Kulturpolitiske og erhvervsrettede indikatorer på effekten af landsdelsorkestre

Note: *Andre koncerter indeholder opera, ballet, kammerkoncerter og udendørskoncerter.

Kilde: Landsdelsorkesterforeningen, Finansloven, landsdelsorkestrenes resultataftaler, telefoninterviews, survey og egne beregninger.

Der bliver i 2009 afholdt i alt 1.110 koncerter, der ses af ca. 370.000 publikummer. To koncerter bliver afholdt i udlandet. Af den samlede koncertaktivitet er der 270 symfonikoncerter, 670 børnekoncerter og 170 andre koncerter, der dækker over kammerkoncerter og udendørsarrangementer, heraf 83 opera og balletopførelser af Den Jyske Opera, der afholdes sammen med landsdelsorkestrene.

Landsdelsorkestrene beskæftiger 330 fastansatte og 40 freelancekunstnere.⁵⁴ Dertil kommer 60 årsværk af medarbejdere i administrative og andre støttefunktioner. Aktørgruppen køber varer og tjenesteydelser i andre brancher for 45 mio. kr., hvilket giver beskæftigelse, svarende til 30 årsværk.

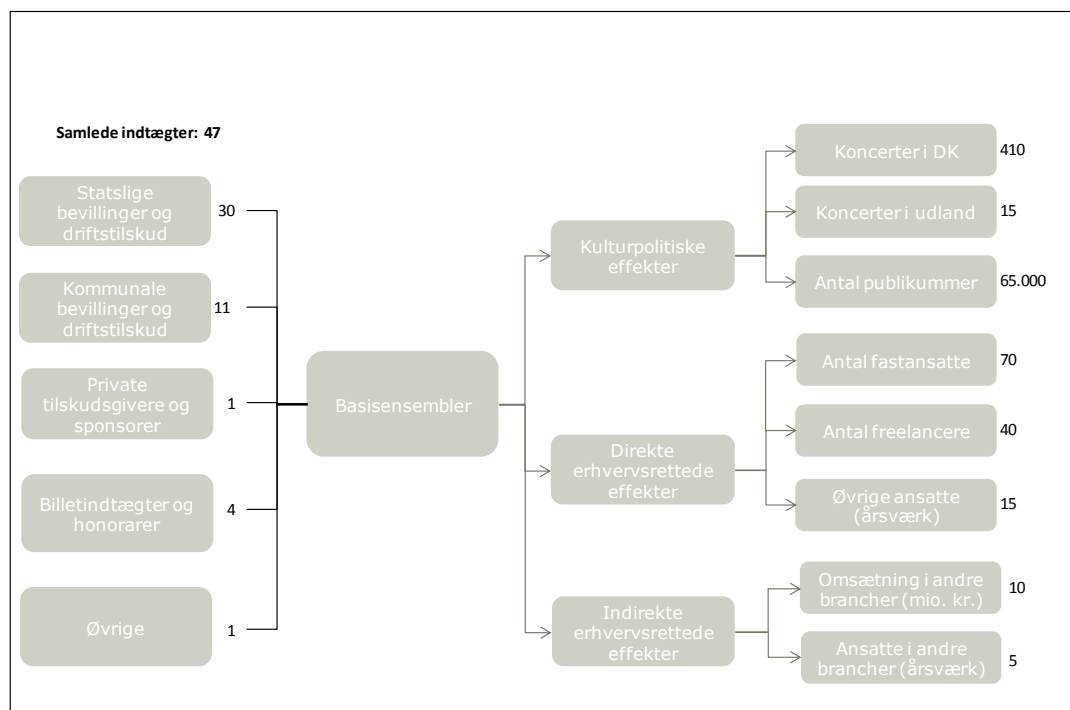
⁵⁴ Antallet af fastansatte og freelance-kunstnere er opgjort i årsværk.

Basisensembler

Basisensemlernes indtægter beløber sig i 2009 til ca. 47 mio. kr., hvorfra 89 %, svarende til 42 mio. kr., stammer fra offentlig og privat musikstøtte, jf. Figur 7.10.

Figur 7.10: Kulturpolitiske og erhvervsrettede indikatorer på effekten af basisensembler

Kilde: Finansloven, basisensemlernes rammeaftaler, telefoninterviews, survey og egne beregninger.

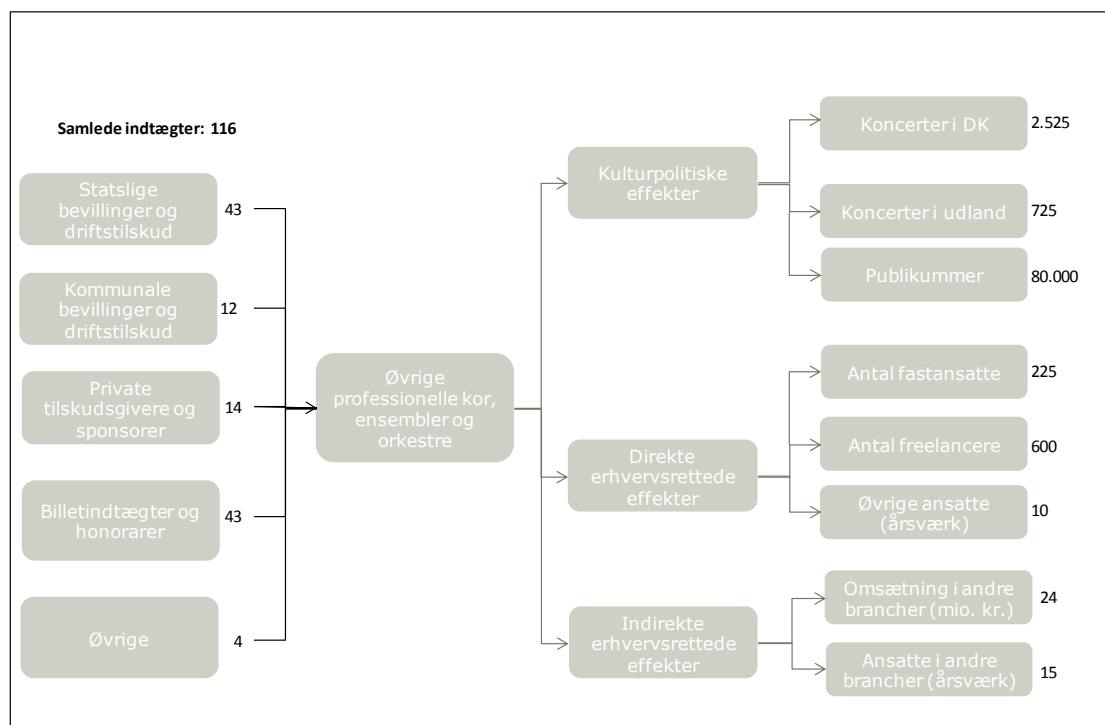
Basisensemblerne afholder 425 koncerter, hvoraf 15 bliver afholdt i udlandet. Koncerterne overværes af ca. 65.000 publikummer.

Basisensemblerne beskæftiger 70 fastansatte og 40 freelancekunstnere samt 15 årsværk i administrative stillinger og andre støttefunktioner. Ensembleerne køber varer og tjenesteydelser i brancher uden for dansk musikliv for 10 mio. kr., svarende til 5 årsværk.

Andre kor, ensembler og orkestre

Indtægter for øvrige professionelle kor, ensembler og orkestre beløber sig i 2009 til ca. 116 mio. kr., hvorfra ca. 59 %, svarende til 69 mio. kr., stammer fra offentlig og privat musikstøtte, jf. Figur 7.11.

Figur 7.11: Kulturpolitiske og erhvervsrettede indikatorer på effekten af øvrige professionelle kor, ensembler og orkestre

Kilde: Finansloven, årsrapporter, survey, telefoninterviews og egne beregninger.

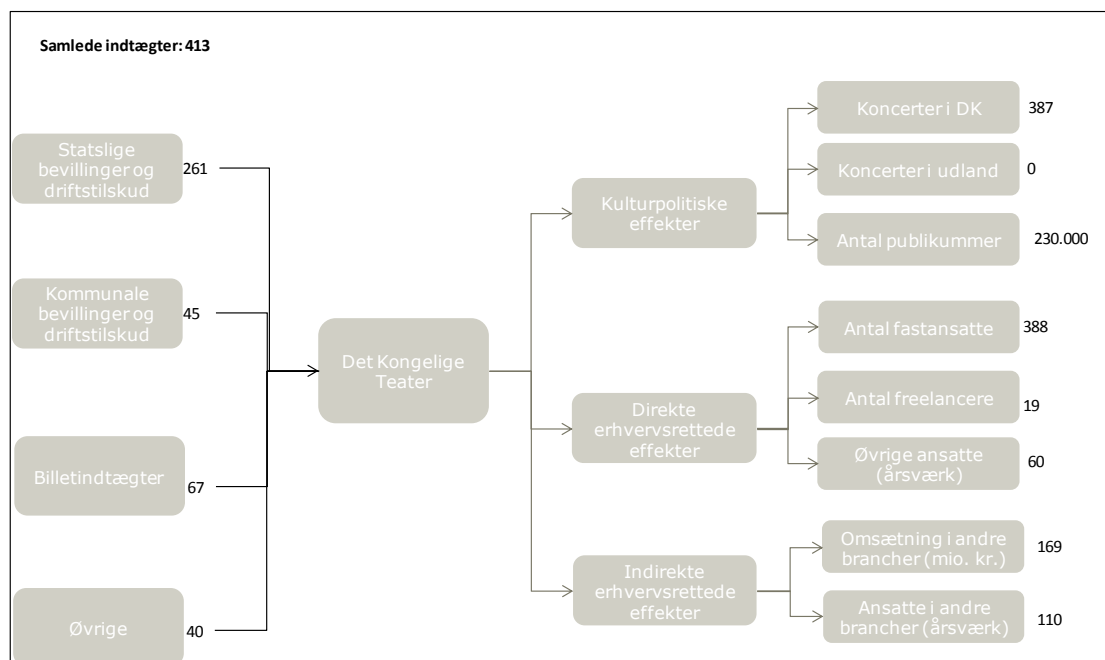
Andre kor, ensembler og orkestre afholder 3.250 koncerter, hvoraf 725 bliver afholdt i udlandet. Koncerterne overværes af 80.000 publikummer.

Aktørerne i gruppen "Andre kor, ensembler og orkestre" har tilknyttet 225 fastansatte og 600 freelancekunstnere samt 10 årsværk i administrative stillinger og andre støttefunktioner. Deres aktiviteter afleder en omsætning i andre brancher på 24 mio. kr., svarende til 15 årsværk.

Det Kongelige Teater

Indtægterne fra Det Kongelige Teaters musikrelaterede aktiviteter beløber sig i 2009 til 413 mio. kr., hvorfra 74 %, svarende til 306 mio. kr., stammer fra offentlige bevillinger og driftstilskud, jf. Figur 7.12.

Figur 7.12: Kulturpolitiske og erhvervsrettede indikatorer på effekten af Det Kongelige Teater

Kilde: Finansloven, Det Kongelige Teaters årsrapport, interviews og egne beregninger.

I 2009 afholder Det Kongelige Teater i alt 387 koncerter i Danmark, der overværes af 230.000 publikummer. Der er ikke afholdt koncerter i udlandet.

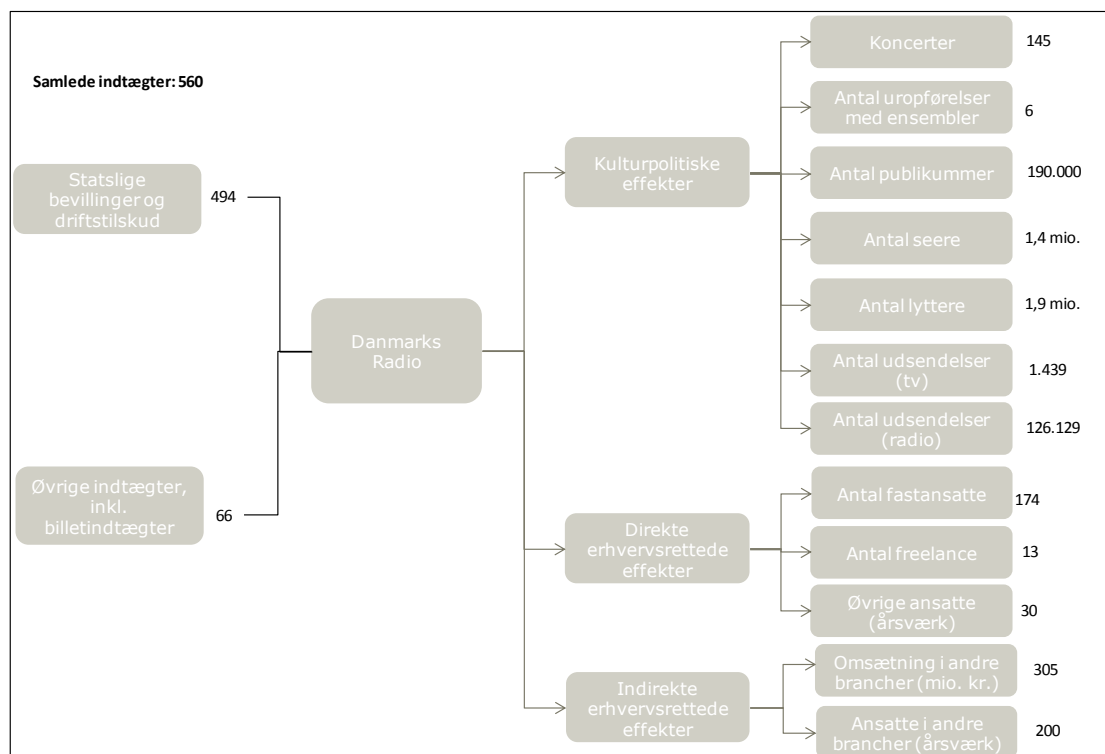
Det Kongelige Teater beskæftiger 388 fastansatte og 19 freelance-kunstnere, begge opgjort i årsværk. Dertil kommer 60 årsværk inden for administrative og andre støttefunktioner.⁵⁵ Det Kongelige Teaters aktiviteter genererer 169 mio. kr. i omsætning i andre brancher, svarende til 110 årsværk.

⁵⁵ Antallet af øvrige ansatte er skønnet på baggrund af fordelingen mellem kunstnerisk og administrativt personale i de øvrige orkestre, da antallet ikke er opgjort af Det Kongelige Teater.

DR

Indtægter fra DR's musikrelaterede aktiviteter beløber sig i 2009 til ca. 560 mio. kr., hvorfra ca. 88 %, svarende til 494 mio. kr., stammer fra licensmidlerne, jf. Figur 7.13.

Figur 7.13: Kulturpolitiske og erhvervsrettede indikatorer på effekten af DR

Kilde: Finansloven, DR's årsrapport, DR's Public Service redegørelse, interviews og egne beregninger.

I 2009 afholder DR 145 koncerter, hvoraf 125 foregår i Danmark, mens de resterende 20 afholdes i udlandet. Seks af koncerterne er endvidere uropførelser med DR's ensembler. Det samlede antal publikummer til koncerterne er 190.000. Hertil kommer 1,4 mio. seere og 1,9 mio. lyttere. DR producerer 1.439 tv-udsendelser og 126.129 radioudsendelser med musikrelateret indhold.

DR beskæftiger kunstnere, svarende til 187 årsværk, fordelt på 174 fastansatte og 13 freelancestillinger. Dertil kommer 30 årsværk i administrative og andre støttefunktioner⁵⁶, der understøtter produktionen af koncerter samt tv og radio med musikrelateret indhold. Den indirekte effekt af disse aktiviteter i andre brancher er 305 mio. kr. i omsætning og 200 årsværk.

⁵⁶ Antallet af øvrige ansatte er skønnet på baggrund af fordelingen mellem kunstnerisk og administrativt personale i de øvrige orkestre, da antallet ikke er opgjort af DR.

7.3 Distribution

Distributionsleddet i værdikæden omfatter slutleddet mellem aktørerne i dansk musikliv og musikforbrugerne. Aktørgrupperne er først og fremmest opdelt efter, hvorvidt musikken leveres live til publikum, gennem salg eller ved afspilning af indspillet musik.

7.3.1 Effekter inden for distribution

Distributionsdelen af værdikæden har i 2009 samlede indtægter for 6.698 mio. kr., hvoraf ca. 8 % stammer fra offentlig og privat støtte, hvilket svarer til 557 mio. kr.

Kulturpolitiske effekter

Effekten af aktiviteterne i distributionsdelen af værdikæden belyses i forhold til udbud, udbredelse, mangfoldighed samt fremme af dansk musik.

Udbud

Effekterne på udbuddet af musik fra Distribution beskrives ved antal koncerter og antal publikummer til disse koncerter, antal timer, danskerne ser musikrelateret tv, og antal timer, danskerne lytter til musik i radioen.

I 2009 er der afholdt 74.000 koncerter i Danmark med 4.7 mio. publikummer, jf. Tabel 7.13. Antallet af koncerter er opgjort på baggrund af KODA's registreringer af koncerter, der opkræves vederlag for i Danmark. Disse koncerter afholdes af alle aktører på tværs af værdikæden.

De regionale og honorarstøttede spillesteder og kulturhusene afholder samlet set 20.500 af disse koncerter, mens konservatorierne og musikskolerne står for 6.000 årlige koncerter. Landsdelsorkestre og Den Jyske Opera, basisensembler, andre kor, ensembler og orkestre, Det Kongelige Teater og DR afholder samlet set. 5.317 koncerter. Samlet set afholder disse aktører godt 33.000 koncerter.

Dertil kommer 42.500 koncerter, der afholdes på andre musikscener såvel som af en lang række aktører i periferien af eller uden for dansk musikliv. Disse aktører tæller alt fra idrætsforeninger til virksomheder, der afholder arrangementer med musik som omdrejningspunkt.

Tabel 7.13: Udbuddet af musik for distribution

Indikatorer på udbuddet af musik	Antal/timer
Antal koncerter*	74.000
<i>Heraf Regionale og Honorarstøttede spillesteder og Kulturhusene</i>	20.500
<i>Heraf Konservatorier og musikskoler</i>	6.190
<i>Heraf kor, ensembler og orkestre, Det Kongelige Teater og DR**</i>	5.317
Antal publikummer til koncerter	4.7 mio.
Antal specialforretninger (pladebutikker)	103
Antal timer med musikudsendelser i dansk tv***	1.200
Antal timer den danske befolkning ser musikrelateret tv (2009)***	95 mio. timer
Antal timer med musikudsendelser på DR's radiokanaler****	214.544
Antal timer den danske befolkning lytter til DR's radiokanaler (2009)*****	812 mio. timer

Note: *Skønnet på baggrund af indberetninger til KODA, survey samt antallet af koncerter på de danske konservatorier. **Omfatter Landsdelsorkestre og Den Jyske Opera, Basisensembler, Andre kor, ensembler og orkestre. ***Skøn baseret på opgørelser fra DR, Gallup og egne beregninger. ****Antallet af timer med musikudsendelser er DR's egne opgørelser for FM-, DAB- og net-kanaler. De udgør i alt 29 kanaler. Andre kanalers udbud er ikke opgjort. ***** Beregnet på baggrund af DR's opgørelser af dagligt musikradioforbrug i Danmark.
Kilde: Kunststyrelsen, KODA, DR, Gallup, desk research, survey og egne beregninger.

I 2009 er antallet af specialbutikker med musiksalg 103. Antallet har været stabilt over de seneste seks år, der er den periode, de anvendte statistikker dækker. IFPI har i deres årspublikationer opgjort fordelingen af salget mellem dagligvarehandel og specialforretninger, senest i 2007.⁵⁷ Opgørelsen viser, at salget er nogenlunde ligeligt fordelt mellem de to butikstyper.

Det fremgår endvidere af tabellen, at der blev sendt 1.200 timers tv med musikrelateret indhold i Danmark. Samtidig så danskerne i 2009 95 mio. timers "musik-tv", hvilket svarer til, at alle danskere over 12 år i gennemsnit ser 20 timers musikrelateret tv om året.⁵⁸ På radioområdet blev der udsendt 214.544 timers radio med musikrelateret indhold på DR's kanaler, hvilket svarer til 126.129 udsendelser. Samlet set blev der lyttet til 812 mio. timers musikradio på DR's kanaler. Det svarer til, at alle danskere over 12 år lyttede til 170 timers "musik-radio" i 2009.

Udbredelse

Den geografiske udbredelse beskrives for denne del af værdikæden som værende fordelingen af koncertaktiviteter på regioner. Beskrivelsen er baseret på opgørelser fra KODA's registreringer af 59.802 koncerter. Differencen til de 74.000, der fremgår af Tabel 7.13 (ca. 14.000) er koncerter, hvor KODA ikke har en geografisk angivelse. Det gælder bl.a. landsdelsorkestrene, Det Kongelige Teater, DR, musikskoler, kirkemusikskoler og regionale spillesteder. I generelle termer er det aktørgrupper, der regionalt er nogenlunde ligeligt fordelt rundt om i Danmark, når der ses bort fra Det Kongelige Teater og DR.

Tabel 7.14 viser antallet af koncerter i de fem regioner samt antallet af koncerter pr. 1.000 indbyggere.

Tabel 7.14: Udbredelse af musik for distribution

Region	Antal koncerter	Antal koncerter pr. 1000 indbygger
Region Hovedstaden	16.266	9,7
Region Syddanmark	10.751	9,0
Region Nordjylland	6.831	11,8
Region Midtjylland	15.356	12,3
Region Sjælland	10.597	12,9
Total	59.802	10,8

Kilde: KODA, DST, desk research samt egne beregninger.

Det største antal koncerter bliver afholdt i Region Hovedstaden (16.266) samt i Region Midtjylland (15.356). Koncertaktiviteterne er dermed ikke overraskende centraliseret om de to største byer i Danmark, København og Århus. Det færreste antal koncerter bliver afholdt i Region Nordjylland (6.831).

Tages der højde for forskelle i befolkningsgrundlaget, viser det sig, at Region Hovedstaden ligger under landsgennemsnittet på koncertaktiviteter sammen med Region Syddanmark. Der bliver samlet set afholdt 10,8 koncerter om året pr. 1.000 indbyggere i Danmark, hvilket dækker over regionale forskelle fra 9,0 i Region Syddanmark og op til 12,9 i Region Sjælland.

⁵⁷ Pladebranchen.07, IFPI Danmark årsskrift.

⁵⁸ Den samlede befolkning er defineret som personer over 12 år, da dette er den metode, som Gallup benytter i sine opgørelser.

Mangfoldighed

Mangfoldigheden i aktiviteterne i distributionsleddet beskrives ud fra sammensætningen af koncertudbuddet og genrefordelingen af den musik, danskerne lytter til.

Det samlede antal koncerter går på tværs af værdikæden og giver et konsolideret billede af de forskellige koncertformer, der findes i Danmark. Fordelingen er baseret på de 59.802 koncerter, som er opgjort af KODA, jf. ovenfor. Til dette tal er der i denne opgørelse lagt de ovenfor opgjorte koncerter fra landsdelsorkestre og Den Jyske Opera, basisensembler, DR, Det Kongelige Teater og konservatorierne (i alt 2.540 koncerter).

Af de i alt 62.342 opgjorte koncerter i Danmark er hovedparten (89 %) med rytmisk musik, mens det klassiske område dækker ca. 9 %, jf. Tabel 7.15.

Tabel 7.15: Typer af koncerter i Danmark

Type	Antal
Koncerter på konservatorier	830
Rytmiske koncerter	55.285
<i>Heraf koncerter med færre end 400 tilhørere</i>	53.221
<i>Heraf koncerter mellem 400-2000 tilhørere</i>	1.888
<i>Heraf koncerter med flere end 2000 tilhørere</i>	176
Klassiske koncerter	5.669
<i>Heraf koncerter med færre end 400 tilhørere</i>	4.664
<i>Heraf koncerter mellem 400-2000 tilhørere</i>	1.005
<i>Heraf koncerter med flere end 2000 tilhørere</i>	0
Øvrige	558
Total	62.342

Kilde: KODA, desk research samt egne beregninger.

Tabel 7.15 viser desuden, at hovedparten af de rytmiske koncerter (ca. 53.211) er med færre end 400 tilhørere. På det klassiske område er det ligeledes de fleste koncerter (4.664), der ligger i intervallet færre end 400 tilhørere.

På det rytmiske område afholdes der 1.888 koncerter med mellem 400 og 2.000 tilhørere, mens der afholdes 1.005 klassiske koncerter i dette interval. Blandt disse koncerter er landsdelsorkestrenes symfonikoncerter, der typisk har tilhørere i dette interval. Det samme gælder koncerter i Det Kongelige Teater og DR, hvor der typisk også vil være tilhørere i dette interval. Det rytmiske område har 176 koncerter over 2.000 tilhørere, mens der for det klassiske område ikke er opgjort koncerter i denne størrelsesorden. Konservatorierne afholder 830 offentlige koncerter, herunder eksamenskoncerter og andre koncerter i forbindelse med uddannelse.

MEC Engagement har for Musikzonen udarbejdet en analyse af danskernes musikforbrug i foråret 2010.⁵⁹ Analysen afdækker blandt andet, hvilke genrer danskerne lytter til, jf. Tabel 7.16.

⁵⁹ <http://www.musikzone.dk/media/7512/mec%20musikundersogelse%20september%202010.pdf>

Table 7.16. Danskernes musikforbrug – Genrer, der er lyttet til inden for den sidste måned

Genre	Andel (%)
Pop	75
Rock	66
Hiphop	41
Dance	36
Indie	35
Heavy	33
Klassisk	31
Elektronisk musik	27
Jazz	25

Kilde: MEC Engagement for Musikzonen.

De dominerende genrer er pop og rock, som henholdsvis 75 % og 66 % har lyttet til minimum en gang inden for den seneste måned. Der er dog også mange, der lytter til de øvrige genrer. Denne opgørelse giver således et mere nuanceret billede af musikforbruget end opgørelsen af det kommercielle salg i afsnit 7.2 ovenfor.

Fremme af dansk musik i udlandet

Fremme af dansk musik i udlandet beskrives for denne del af værdikæden som de indtægter, danske rettighedshavere, herunder komponister, tekstforfattere og musikforlag, modtager fra rettighedsorganisationer i udlandet. Som sammenligningsgrundlag anføres de midler, der indsamles i danske rettighedsorganisationer til udenlandske rettighedshavere.

Table 7.17: Indtægter fra rettighedsorganisationer i udlandet og udgifter til internationale rettighedshavere

Rettighedsorganisation	Indtægter fra rettighedsorganisationer i udlandet (mio. kr.)	Udgifter til internationale rettighedshavere (mio. kr.)
KODA	42	283
Gramex	4	31
NCB	0	1
Copydan	4	4
Total	50	318

Kilde: KODA, Gramex, NCB og Copydan.

Rettighedsorganisationer i udlandet indsamler 50 mio. kr. til danske rettighedshavere for brug af deres materialer i udlandet, jf. Tabel 7.17. De danske rettighedsorganisationer indsamler 318 mio. kr. fra danske kunder, som kanaliseres videre til udenlandske rettighedshavere. Opgjort i forhold til rettighedsområdet er der således en nettobetaling til udlandet på 268 mio. kr.

Erhvervsrettede effekter

De erhvervsrettede effekter for distribution består af direkte og indirekte effekter. De direkte effekter er antallet af ansatte og antallet af frivillige på de danske spillesteder, i kirker i forbindelse med afholdelse af koncerter, hos koncertarrangører/bookere samt i den del af detaillledet, som står for salget af indspillet musik. Aflønningen af kunstnere for live-koncerter er ligeledes medtaget som en effekt af distributionsleddets aktiviteter.

De indirekte effekter er køb af varer og tjenesteydelser i andre brancher og den heraf øgede omsætning og beskæftigelse i disse brancher. De direkte og indirekte effekter er sammenfattet i Tabel 7.18.

Tabel 7.18: Erhvervsrettede effekter for distribution

Erhvervsrettede effekter	Enhed
Antal årsværk (kunstnere)	2.825
Antal årsværk (andre)	6.000
Antal frivillige*	42.500
Omsætning andre brancher (mio. kr.)	1.616
Antal årsværk (andre brancher)**	1.080

Note: *Antal frivillige er opgjort som antal personer og ikke opgjort i årsværk. **Antal årsværk er udregnet på baggrund af den gennemsnitlige omsætning pr. medarbejder i alle brancher i Danmark (Danmarks Statistik).
Kilde: Kunststyrelsen, DST, survey og egne beregninger.

Distributionsleddet skaber beskæftigelse, svarende til 2.825 årsværk, blandt kunstnerne.⁶⁰ Der er 6.000 årsværk blandt andre grupper af medarbejdere samt 42.500 frivillige. Det største antal frivillige mobiliseres i forbindelse med de danske festivaler (23.000).

Distributionsleddets aktiviteter skaber en omsætning i andre brancher på 1.616 mio. kr. og en beskæftigelse, svarende til 1.080 årsværk. Det relativt høje antal årsværk er i høj grad drevet af salg af musik i detailhandlen samt via internettet, som i 2009 er skønnet til ca. 1.000 mio. kr.

7.3.2 Effekter blandt støttemodtagere

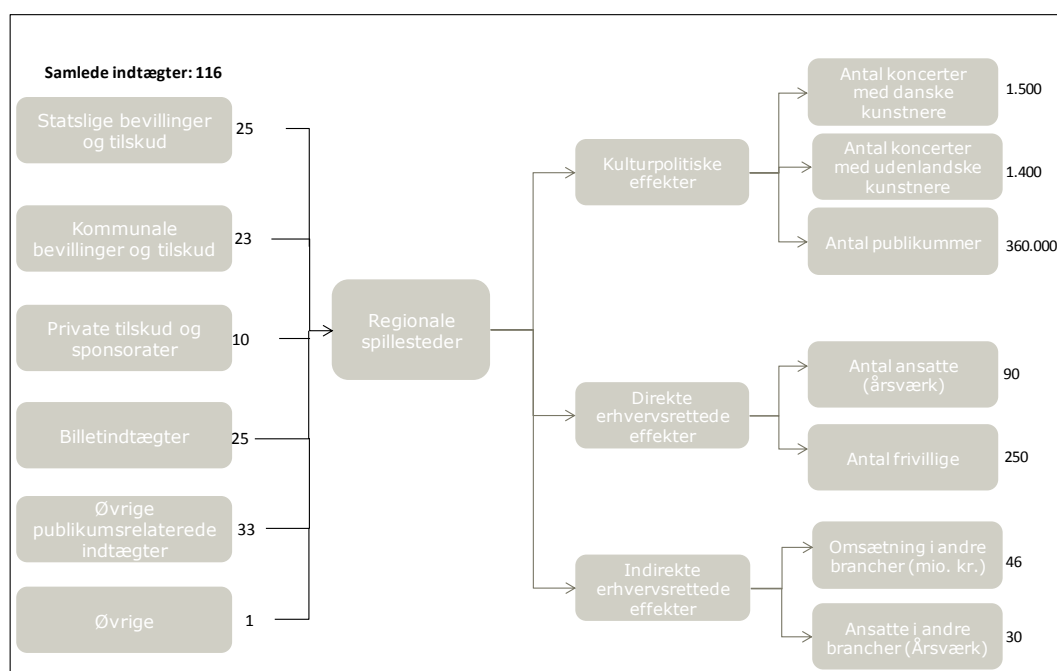
Musikstøtten i distributionsleddet gives primært til aktører inden for live-koncerter, hvor de væsentligste aktører, set i forhold til støttens størrelse, er de regionale og honorarstøttede spillesteder samt kulturhuse.

Regionale spillesteder

De regionale spillesteder har i 2009 musikrelaterede indtægter for i alt for ca. 116 mio. kr., hvoraf 50 %, svarende til 59 mio. kr., stammer fra offentlig og privat musikstøtte, jf. Figur 7.14.

⁶⁰ Beregnet ud fra en gennemsnitlig årlig indtægt på 270.000 kr., der er gennemsnitsindkomsten blandt musikerne, der har deltaget i surveyen.

Figur 7.14: Kulturpolitiske og erhvervsrettede indikatorer på effekten af regionale spillesteder

Kilde: Finansloven, årsrapporter, telefoninterviews og egne beregninger.

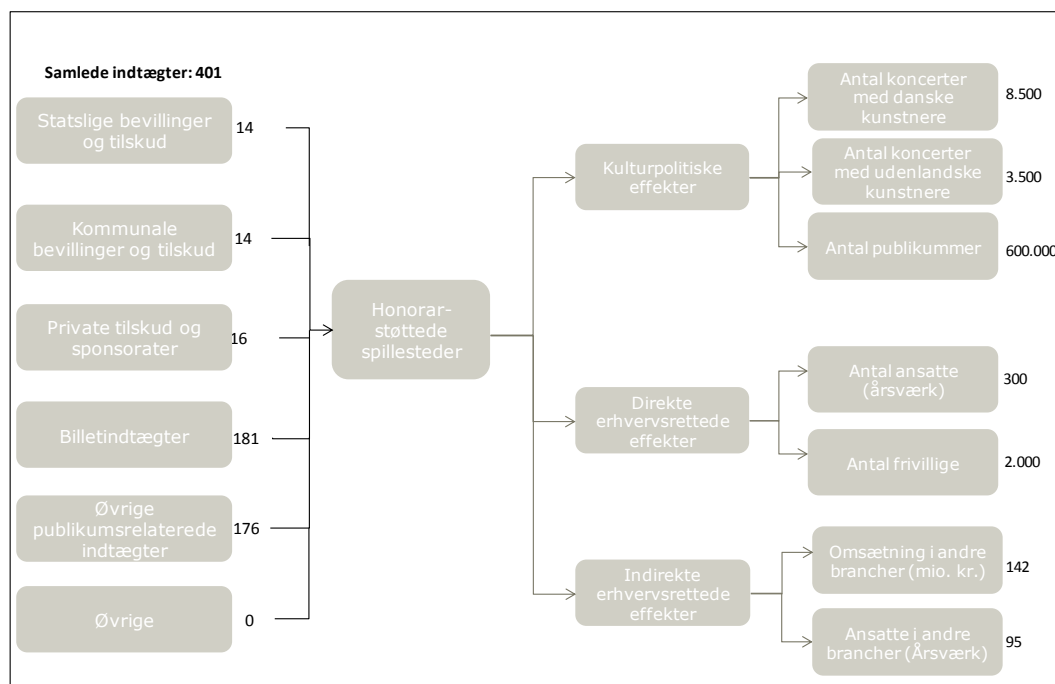
De regionale spillesteder afholder i 2009 i alt 1.500 koncerter med danske og 1.400 koncerter med udenlandske kunstnere. Det samlede antal publikummer til koncerterne er 360.000.

Der er medarbejdere svarende til 90 årsværk ansat samt 250 frivillige. De regionale spillesteder køber varer og tjenesteydelser for 46 mio. kr. i andre brancher, der bliver leveret af en beskæftigelse på 30 årsværk.

Honorarstøttede spillesteder

De musikrelaterede indtægterne for de honorarstøttede spillesteders aktiviteter beløber sig i 2009 til ca. 401 mio. kr., hvorfra 11 %, svarende til 44 mio. kr., stammer fra offentlig og privat musikstøtte, jf. Figur 7.15.

Figur 7.15: Kulturpolitiske og erhvervsrettede indikatorer på effekten af honorarstøttede spillesteder

Kilde: Finansloven, årsrapporter, telefoninterviews og egne beregninger.

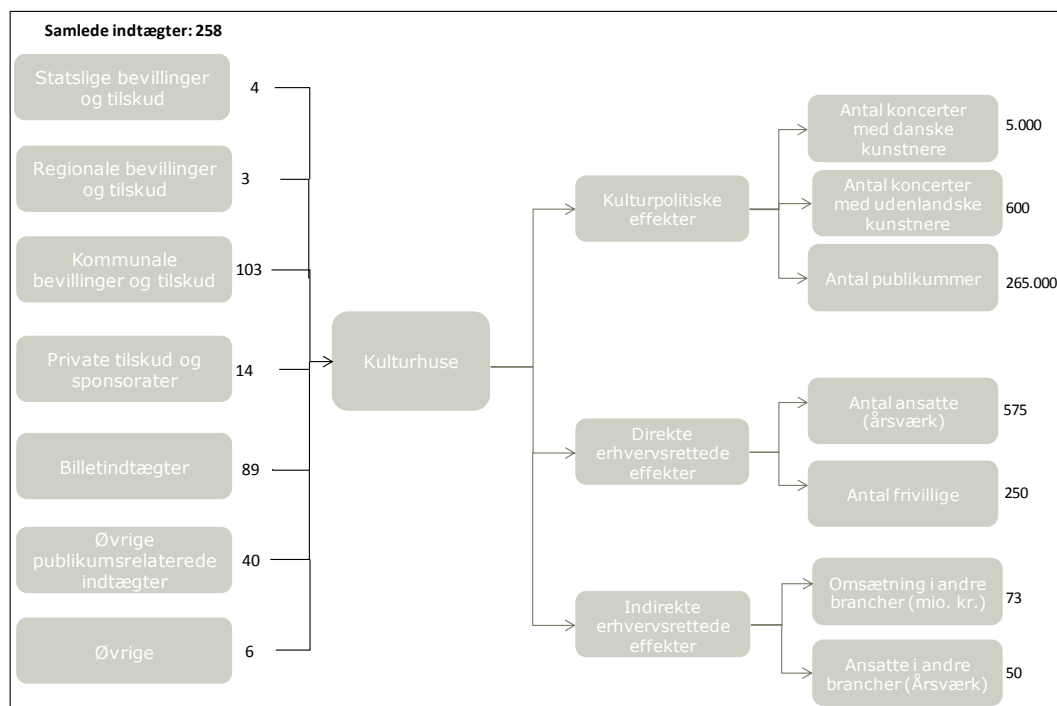
I 2009 afholdes der 8.500 koncerter med danske og 3.500 koncerter med udenlandske kunstnere på de honorarstøttede spillesteder. Koncerterne overværes af 600.000 publikummer.

De honorarstøttede spillesteder beskæftiger 300 årsværk, og der er tilknyttet 2.000 frivillige. De honorarstøttede spillesteder køber varer og tjenesteydelser for 142 mio. kr. i andre brancher, hvilket svarer til en beskæftigelse på 95 årsværk.

Kulturhuse

Kulturhusenes musikrelaterede indtægter beløber sig i 2009 til ca. 258 mio. kr., hvorfra ca. 48 %, svarende til 124 mio. kr., stammer fra offentlig og privat musikstøtte, jf. Figur 7.16.

Figur 7.16: Kulturpolitiske og erhvervsrettede indikatorer på effekten af kulturhuse

Kilde: Finansloven, årsrapporter, telefoninterviews og egne beregninger.

I 2009 afholdes der 5.000 koncerter med danske og 600 koncerter med udenlandske kunstnere i kulturhusene. Det samlede antal publikummer til koncerterne er 265.000.

De direkte erhvervsrettede effekter af kulturhusenes drift er 575 årsværk samt 250 frivillige. Kulturhusene køber varer og tjenesteydelser i andre brancher for 73 mio. kr., svarende til en beskæftigelse på 50 årsværk.

8. DELOPGAVE 5: PROFILER AF INSTITUTIONER OG MUSIKERE

Delopgave 5 indeholder en række profiler af typiske aktører i dansk musikliv. Formålet med profilerne er at illustrere vilkårene for en række centrale aktører. For hver aktør beskrives de økonomiske forhold og musikrelaterede aktiviteter, inklusive indtægts- og udgiftsfordeling. Aktørerne inden for samme hovedaktørgruppe er præsenteret, således at deres forhold kan sammenlignes på detaljeniveau.

Analyserne tager udgangspunkt i resultaterne fra den samlede opgørelse af aktørernes musikrelaterede indtægter og musikrelaterede udgifter, inklusive offentlig og privat støtte, som er udarbejdet i delopgave 1 og 2. Desuden anvendes resultaterne fra surveyen og dybdegående interviews for yderligere at få præciseret og identificeret forholdene hos de enkelte aktører.

Analysen præsenterer 18 profiler fra fire grupper, som er udvalgt på baggrund af deres centrale placering i dansk musikliv. De 18 er:

Skabende og udøvende kunstnere

1. En etableret kunstner (rytmisk/skabende og udøvende)
2. En fastansat kunstner (klassisk/udøvende)
3. En fuldtidskunstner (rytmisk/skabende og udøvende)
4. En etableret komponist (klassisk/skabende)
5. En upcoming kunstner (rytmisk/skabende og udøvende)
6. En nyuddannet klassisk kunstner (klassisk/udøvende)
7. En etableret underviser

Kor, ensembler og orkestre

8. Et landsdelsorkester
9. Et basisensemble
10. Et professionelt ensemble, der modtager aktivitetsstøtte

Spillesteder, festivaler, kulturhuse, kongrescentre og koncertsale

11. Et regionalt spillested
12. Et honorarstøttet spillested
13. Et ikke-støttet spillested
14. En smal festival
15. En bred festival

Pladeselskaber

16. Et major pladeselskab
17. Et etableret pladeselskab
18. En producer/produktionsselskab

I det efterfølgende afsnit beskrives fremgangsmåden og metoden, hvorefter de fire grupper af profiler præsenteres.

8.1 Fremgangsmåde og metode

Fremgangsmåden for udarbejdelsen af de enkelte aktørers økonomiske forhold og musikrelaterede aktiviteter har to niveauer: 1) en breddeanalyse og 2) en dybdeanalyse.

Breddeanalysen giver en beskrivelse af den hovedaktørgruppe, de enkelte aktører befinder sig i. Det regionale spillested befinder sig f.eks. inden for hovedaktørgruppen spillesteder, festivaler, kulturhuse samt kongrescentre og koncertsale. Analysen giver dermed en samlet fremstilling af indkomstforhold og indkomstfordeling for alle aktørerne inden for hovedaktørgruppen. På baggrund af breddeanalysen udvælges en række aktører, der ligner hin-

anden, og ud fra deres data etableres en profil, som kan karakteriseres som en typisk aktør. Har nogle af aktørerne særlige forhold på bestemte områder er der korrigeret for disse, således at alle profilens forhold fremstår som typiske. Profilen kan således være sammensat af aktører, der generelt har mange fællestræk, men som på særlige områder kan være meget forskellige. Dybdeanalysen er dermed en analyse af disse aktørers aktiviteter og økonomiske forhold. I det følgende beskrives fremgangsmåden og metoden bag de to analyseniveauer mere detaljeret.

Breddeanalyse

Breddeanalysen analyserer hele hovedaktørgruppen og fungerer som analytisk ramme for de enkelte profiler. De fire relevante hovedaktørgrupper er som nævnt:

- Skabende og udøvende kunstnere
- Kor, ensembler og orkestre
- Spillesteder, festivaler, kulturhuse samt kongrescentre og koncertsale
- Pladeselskaber.

Dette niveau af analysen giver en samlet fremstilling af indkomstforhold og indkomstfordeling for de aktører, som har deltaget i surveyen. For eksempel bliver indtægtsfordelingen for de skabende og udøvende kunstnere udarbejdet for henholdsvis rytmiske og klassiske kunstnere samt undervisere, så forskelle og ligheder mellem aktørerne i gruppen bliver tydelige.

Det er vigtigt at understrege, at forskellige forhold for de enkelte grupper er interessante. Analysen vil således hver gang blive struktureret forskelligt og med fokus på at give det bedste overblik over de relevante forhold i de respektive grupper. I forbindelse med de skabende og udøvende kunstnere er det således illustrativt at sammenligne de klassiske og rytmiske aktørers musikrelaterede indtægter, mens det for aktørgruppen "Spillesteder, festivaler, kulturhuse samt kongrescentre og koncertsale" er mere interessant at se på gruppen af aktører samlet for at kunne analysere typen af aktører på området.

Dybdeanalyse

På baggrund af breddeanalysen identificeres de aktører, som har tilsvarende økonomiske forhold og musikrelaterede aktiviteter og derfor kan karakteriseres som typiske inden for en aktørgruppe.

Detaljerne i profilerne udarbejdes i forlængelse af en analyse af data fra delopgave 1 og 2, resultaterne i surveyen, årsberetninger, dybdegående interviews og andet relevant materiale. For eksempel vil aktører, der kan karakteriseres som typiske inden for aktørgruppen "Skabende og udøvende kunstnere", have tilsvarende forhold på følgende punkter:

- Musikrelaterede indtægter – de ligger inden for samme indtægtsinterval.
- Koncertaktivitet – de afholder nogenlunde samme antal koncerter om året.
- Samlede indtægter – de har samme andel af deres samlede indtægter fra musik.
- Udenlandske aktiviteter – de afholder ca. samme antal koncerter i udlandet.
- Indtægtsfordeling – de har deres indtjening fra de samme kilder.
- Andel af musikrelaterede udgifter – de har udgifter forbundet med musik i samme størrelsesorden.
- Udgiftsfordeling – de afholder nogenlunde den samme type udgifter.

For andre aktører er det de samme eller nogle få andre forhold, der på tværs af aktører svarer til hinanden. De relevante forhold fremgår hver gang i beskrivelsen af aktørerne.

Det er dog vigtigt at fremhæve, at der selvfølgelig er forskelle mellem enkeltaktørernes forhold. Aktørgrupperne kan med andre ord være mere eller mindre homogene, hvilket betyder, at de præsenterede profiler kan være typiske i større eller mindre grad. For nogle profiler, f.eks. etablerede undervisere og landsdelsorkestre, har de bagvedliggende aktører meget stor lighed og i mange henseender næsten identiske forhold. For andre profiler,

f.eks. etablerede rytmiske kunstnere, regionale spillesteder, honorarstøttede spillesteder eller ikke-støttede spillesteder, er der en større variation mellem aktørerne, og profilen vil derfor være mindre typisk.

Fremgangsmåden i udviklingen af profilerne har været at korrigere for særlige forhold for enkeltaktører og således homogenisere aktørerne i så vidt omfang som muligt. Nogle profiler indeholder derfor flere korrektioner end andre, idet aktørernes data som udgangspunkt har været mere heterogene. Det gælder f.eks. for profilerne regionale spillesteder og honorarstøttede spillesteder. I disse tilfælde er profilerne i højere grad stykket sammen og tillempt.

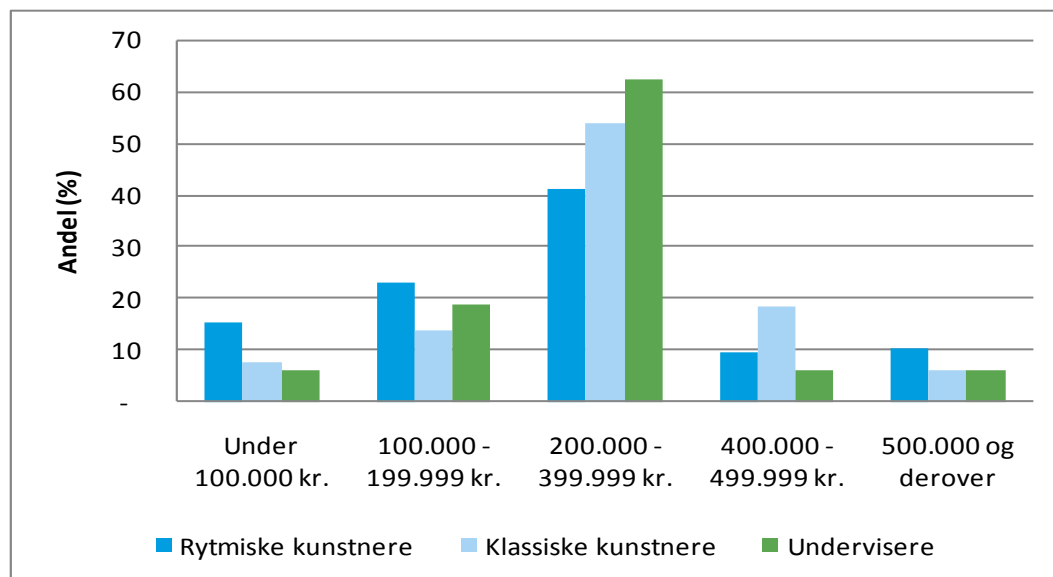
Der er desuden forskel på, hvor mange aktører, der ligger til grund for hver enkelt profil. I forbindelse med profilen af en bred festival er der kun nogle få aktører som datagrundlag, mens det for de udøvende kunstnere er mange flere aktører som datagrundlag.

I forbindelse med udarbejdelsen af profilerne for den typiske smalle festival samt producer/produktionsselskab er ovenstående fremgangsmåde og metode fraveget. Dette skyldes, at gruppen af smalle festivaler og producer-/produktionsselskaber er så forskellige i forhold til musikrelaterede aktiviteter samt økonomisk volumen, at det ikke giver mening at tale om typiske aktører. Begge profiler er således udtryk for en enkelt aktørs forhold, der for andre af denne type aktører vil være markant forskellige. De to præsenterede aktører skal derfor mere ses som eksempler på en aktør frem for én typisk aktør.

8.2 Skabende og udøvende kunstnere

Den gennemsnitlige musikrelaterede indtægt for de deltagende skabende og udøvende kunstnere i surveyen, er 270.000 kr. Der er dog variationer mellem de forskellige grupper af kunstnere. Således er den musikrelaterede indtægt for en rytmisk kunstner 230.000 kr., for en klassisk kunstner 350.000 kr. og 360.000 kr. for en underviser. Indtægtsfordelingerne for de tre grupper fremgår af Tabel 8.1.

Figur 8.1: Indtægtsfordeling for de skabende og udøvende kunstnere, fordelt på rytmiske og klassiske kunstnere samt undervisere

Kilde: Survey, FLD-data og egne beregninger.

Overordnet er der væsentlige forskelle på indkomstfordelingerne for de rytmiske og klassiske kunstnere. 39 % af de rytmiske kunstnere tjener mindre end 200.000, mens 22 % af de klassiske kunstnere befinder sig i dette indkomstinterval. Andre 41 % af de rytmiske kunstnere ligger i intervallet mellem 200.000-399.999 kr., mens 54 % af de klassiske kunstnere har musikrelaterede indtægter i denne størrelsesorden. 10 % af de rytmiske kunstnere tjener mellem 400.000-499.999 kr., hvor 18 % af de klassiske kunstnere har

denne musikrelaterede indtægt. Først når den musikrelaterede indtægt overstiger 500.000 kr., er der forholdsmæssigt flere med en høj indkomst blandt de rytmiske kunstnere end blandt de klassiske. Samtidig grupperer hovedparten af underviserne sig i intervallet mellem 200.000-399.999 kr. med kun få aktører placeret i henholdsvis den lave og høje ende af indkomstintervallet.

Indkomstspredningen for de rytmiske kunstnere er større end for de klassiske kunstnere og underviserne, jf. Figur 8.1. Med andre ord er der flere rytmiske kunstnere, der tjener lidt (under 100.000 kr.) på deres musik, og der er samtidig flere rytmiske kunstnere, som tjener meget (over 500.000 kr.) sammenlignet med de klassiske kunstnere og undervisere.

For at analysere de forskellige typer af kunstnere nærmere præsenteres der i de følgende afsnit profiler på typiske aktører inden for følgende grupper:

1. En etableret kunstner (rytmisk/skabende og udøvende)
2. En fastansat kunstner (klassisk/udøvende)
3. En fuldtidskunstner (rytmisk/skabende og udøvende)
4. En etableret komponist (klassisk/skabende)
5. En upcoming kunstner (rytmisk/skabende og udøvende)
6. En nyuddannet klassisk kunstner (klassisk/udøvende)
7. En etableret underviser.

8.2.1 En etableret kunstner (rytmisk/skabende og udøvende)

Denne gruppe af kunstnere indeholder i praksis både skabende og udøvende rytmiske kunstnere. Kunstnerne er kendetegnet ved, at de har musikrelaterede indtægter fra og udgifter til begge typer musikrelaterede aktiviteter. Hovedparten af aktørerne i gruppen har endvidere organiseret deres aktiviteter i eget selskab. Nedenfor præsenteres en typisk aktør fra denne gruppe af kunstnere.

Aktørens samlede indtægt fra musikrelaterede aktiviteter er 650.000 kr. om året. De musikrelaterede indtægter udgør samtidig mere end 90 % af aktørens årlige indkomst. Hovedparten af de musikrelaterede indtægter kommer fra de mere end 50 årlige koncerter, som aktøren opfører enten solo eller med band. Omkring 90 % af koncertaktiviteterne finder sted i Danmark, mens de resterende 10 % finder sted i udlandet. Desuden er aktøren medlem af flere interesseorganisationer og i modsætning til mindre etablerede kunstnere, er aktørens musikrelaterede indtægter koncentreret på få poster. Således er der en tendens til, at jo mindre etableret en kunstner er, jo flere forskellige aktiviteter skal der til for at etablere en indtægt.

Ser man på aktørens indtægtsfordeling, kommer størstedelen (475.000 kr.) fra indtægter i forbindelse med koncerter. Salg af musik og royalties, inklusive vederlag fra rettighedsorganisationer (KODA, Gramex, NCB og Copydan), er ligeledes en væsentlig indtægtskilde (117.000 kr.). En mindre del af de musikrelaterede indtægter (33.000 kr.) kommer fra egen komponist- og tekstforfattervirksomhed, mens undervisning, løn og støtte ikke spiller nogen rolle rent indtægtsmæssigt. De resterende 25.000 kr. stammer fra øvrige indtægtskilder.

Tabel 8.1: Musikrelaterede indtægter for en etableret kunstner (rytmisk/skabende og udøvende)

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Salg af musik og royalties	18
Live-indtægter	73
Honorarer fra komponist- og tekstforfattervirksomhed	5
Undervisning	0
Løn	0
Offentlig støtte, herunder legater	0
Privat støtte	0
Øvrige	4
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

Af de samlede musikrelaterede indtægter bruger aktøren 100.000 kr. om året på musikrelaterede udgifter. En væsentlig del går til køb af udstyr (39.000 kr.). Aktøren har desuden udgifter til manager/bookere på 12.000 kr., og andre 12.000 kr. går til PR og markedsføring. Transport og overnatning udgør ligeledes 12.000 kr., mens 5.000 kr. går til kontingenter til interesseorganisationer. Derudover er der udgifter (13.000 kr.) til aflønning af kunstnere i forbindelse med f.eks. studieindspilninger og koncerter. De resterende udgifter (7.000 kr.) fordeler sig på mindre poster.

Tabel 8.2: Musikrelaterede udgifter for en etableret kunstner (rytmisk/skabende og udøvende)

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Køb af udstyr	39
Manager/Booker	12
PR og markedsføring	12
Transport og overnatning	12
Branche/fagforening	5
Aflønning af kunstnere	13
Øvrige	7
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.2.2 En fastansat musiker (klassisk/udøvende)

Denne gruppe af kunstnere indeholder typisk kunstnere med en fastansættelse i et etableret kor, ensemble eller orkester. Det kunne for eksempel være et landsdelsorkester, et basisensemble eller et af orkestrene i DR eller Det Kongelige Teater. Nedenfor præsenteres en typisk aktør fra denne gruppe af kunstnere.

Aktørens samlede indtægt fra musikrelaterede aktiviteter er 375.000 kr. om året. De musikrelaterede indtægter udgør samtidig 100 % af aktørens årlige indkomst. Hovedparten af de musikrelaterede indtægter kommer fra de mere end 50 årlige koncerter, aktøren deltager i. Næsten 100 % af koncertaktiviteterne finder sted i Danmark og kun en lille del i udlandet.

Hovedparten af aktørens musikrelaterede indtægt er løn (322.000 kr.), der kommer fra arbejdsgiver. Salg af musik og indtægter fra rettighedsorganisationer udgør til gengæld en begrænset del (4.000 kr.), hvilket peger på en begrænset egenproduktion og aktivitet som skabende kunstner. Til gengæld har aktøren 23.000 kr. af de musikrelaterede indtægter fra honorar i forbindelse med musikaktiviteter, der ikke knytter sig til fastansættelsen. En

mindre del (15.000 kr.) kommer fra undervisning, offentlig musikstøtte, herunder legater (4.000 kr.) og resten fra øvrige indtægter (7.000 kr.).

Table 8.3: Musikrelaterede indtægter for en fastansat musiker (klassisk/udøvende)

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Salg af musik og royalties	1
Live-indtægter, honorarer for koncerter*	6
Honorarer fra komponist- og tekstforfattervirksomhed	0
Undervisning	4
Løn	86
Offentlig støtte, herunder legater	1
Privat støtte	0
Øvrige	2
Total	100

*For klassiske kunstnere kan denne post ud over honorarer fra koncerter også indeholde indtægter fra studieindspilninger og lignende, som ikke genereres ved for eksempel aflønnet arbejde i ensembler og lignende.
Kilde: Survey og interviews.

Af sine samlede musikrelaterede indtægter bruger aktøren 30.000 kr. om året på musikrelaterede udgifter. Hovedparten går til køb af udstyr (15.000 kr.). Transport og overnatning udgør 5.000 kr., mens andre 7.000 kr. går til kontingenter til interesseorganisationer. Aktøren har endvidere udgifter til faglig udvikling på 2.000 kr., mens de resterende 1.000 kr. fordeler sig på mindre poster.

Table 8.4: Musikrelaterede udgifter for en fastansat musiker (klassisk/udøvende)

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Køb af udstyr	50
Manager/Booker	0
PR og markedsføring	0
Transport og overnatning	17
Branche/fagforening	23
Aflønning af kunstnere	0
Faglig udvikling	7
Øvrige	3
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.2.3 En fuldtidskunstner (rytmisk/skabende og udøvende)

Denne gruppe af rytmiske kunstnere er kendetegnet ved, at deres musikrelaterede indtægter udgør næsten alle deres indtægter. Et andet kendetegn ved denne gruppe er, at deres musikrelaterede indtægter sammenstykket fra mange forskellige aktiviteter. Nedenfor præsenteres en typisk aktør fra denne gruppe af kunstnere.

Aktørens samlede indtægt fra musikrelaterede aktiviteter er 300.000 kr. om året. De musikrelaterede indtægter udgør samtidig mere end 90 % af aktørens årlige indkomst. Hovedparten af de musikrelaterede indtægter kommer fra de mere end 50 årlige koncerter, som aktøren opfører enten solo eller med band. Omkring 10 % af aktørens aktiviteter foregår i udlandet.

Hovedparten af aktørens musikrelaterede indtægter (190.000 kr.) kommer fra honorarer for koncerter og andre arrangementer. Salg af musik og royalties (27.000 kr.) samt undervisning (30.000 kr.) udgør endvidere en væsentlige indtægtskilde for aktøren. En mindre del kommer fra tekstforfattervirksomhed (18.000 kr.), løn og offentlig støtte (begge 9.000 kr.), mens resten er fra øvrige indtægter (17.000 kr.).

Tabel 8.5: Musikrelaterede indtægter for en fuldtidskunstner (rytmisk/skabende og udøvende)

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Salg af musik og royalties	9
Live-indtægter	63
Honorarer fra komponist- og tekstforfattervirksomhed	6
Undervisning	10
Løn	3
Offentlig støtte, herunder legater	3
Privat støtte	0
Øvrige	6
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

Af de samlede musikrelaterede indtægter bruger aktøren 100.000 kr. om året på musikrelaterede udgifter. En væsentlig del går til køb af udstyr (42.000 kr.). Fuldtidskunstnere har desuden udgifter til managere/bookere på 3.000 kr., mens 7.000 kr. går til PR og markedsføring. Transport og overnatning beløber sig til 24.000 kr., mens andre 10.000 kr. går til kontingenter til interesseorganisationer. Aflønning af kunstnere udgør 4.000 kr., mens de resterende udgifter (10.000 kr.) fordeler sig på mindre poster.

Tabel 8.6: Musikrelaterede udgifter for en fuldtidskunstner (rytmisk/skabende og udøvende)

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Køb af udstyr	42
Manager/Booker	3
PR og markedsføring	7
Transport og overnatning	24
Branche/fagforening	10
Aflønning af kunstnere	4
Faglig udvikling	0
Øvrige	10
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.2.4 En etableret komponist (klassisk/skabende)

Denne gruppe indeholder en række forskelligartede kunstnere, hvad angår økonomiske sammensætning samt musikalske aktiviteter. Nedenfor præsenteres en typisk aktør i denne gruppe af kunstnere. Det skal understreges, at der findes mange komponister i Danmark, der har en noget lavere musikrelaterede indtægt og en anderledes indkomstfordeling, end den nedenfor præsenterede.

Aktørens samlede musikrelaterede indtægt er 300.000 kr. om året. De musikrelaterede indtægter udgør 100 % af aktørens årlige indkomst. Aktørens værker bliver opført flere end 50 gange om året i forskellige sammenhænge, fortrinsvis i Danmark. Desuden er aktørens værker indspillet på cd, hvor de typisk indgår sammen med andre kunstners værker.

Hovedparten af aktørens musikrelaterede indtægter kommer fra honorar fra komponist- og tekstforfattervirksomhed (135.000 kr.). Salg af musik og royalties (93.000 kr.) er en anden væsentlig indtægtskilde. Aktøren har desuden 60.000 kr. af sine musikrelaterede indtægter fra offentlig støtte. De resterende indtægter (12.000 kr.) kommer fra mindre poster.

Tabel 8.7: Musikrelaterede indtægter for en etableret komponist (klassisk/skabende)

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Salg af musik og royalties	31
Live-indtægter, honorarer for koncerter	0
Honorar fra komponist- og tekstforfattervirksomhed	45
Undervisning	0
Løn	0
Offentlig støtte, herunder legater	20
Privat støtte	0
Øvrige	4
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

Af de samlede musikrelaterede indtægter bruger aktøren 35.000 kr. om året på musikrelaterede udgifter. Hovedparten går til køb af udstyr (17.000 kr.). Den faglige udvikling er ligeledes en væsentlig udgiftspost med 6.000 kr. Transport og overnatning er 2.000 kr., mens andre 4.000 kr. går til kontingenter til interesseorganisationer. De resterende udgifter (6.000 kr.) fordeler sig blandt andet på kontor- og materialeudgifter samt en række mindre poster.

Tabel 8.8: Musikrelaterede udgifter for en etableret komponist (klassisk/skabende)

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Køb af udstyr	49
Manager/Booker	0
PR og markedsføring	0
Transport og overnatning	6
Branche/fagforening	11
Aflønning af kunstnere	0
Faglig udvikling	17
Øvrige	17
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.2.5 En upcoming kunstner (rytmisk/skabende og udøvende)

Aktørmæssigt er gruppen mere sammensat end mange af de andre grupper, og der er en betragtelig variation i aktivitetsniveauet blandt aktørerne. Nogle spreder sig på mange aktiviteter for at samle en indtægt sammen, mens andre arbejder koncentreret inden for nogle få aktiviteter. Nedenfor præsenteres en typisk aktør inden for denne gruppe af kunstnere.

Aktørens samlede indtægt fra musikrelaterede aktiviteter er 100.000 kr. om året. De musikrelaterede indtægter udgør samtidig mindre end 50 % af aktørens årlige indkomst. Aktøren har således et væsentligt engagement i musiklivet, selvom han/hun må betragtes som deltidsmusiker. Aktøren spiller 45 koncerter om året, fortrinsvis i Danmark.

Hovedparten af aktørens musikrelaterede indtægter kommer fra koncertaktivitet (38.000 kr.), mens undervisning ligeledes udgør en væsentlig indtægtskilde for en (22.000 kr.). Salg af musik og indtægter fra rettighedsorganisationer udgør (14.000 kr.), aktøren har 5.000 kr. af sine musikrelaterede indtægter fra offentlig støtte, mens den private støtte udgør 1.000 kr. En anden væsentlig indtægtskilde (17.000 kr.) kommer fra musikrelaterede jobs. De resterende musikrelaterede indtægter (3.000 kr.) er sammensat af en række poster, herunder forskellige foredrag og lignende.

Tabel 8.9: Musikrelaterede indtægter for en upcoming kunstner (rytmisk/skabende og udøvende)

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Salg af musik og royalties	14
Live-indtægter, honorarer for koncerter	38
Honorarer fra komponist- og tekstforfattervirksomhed	0
Undervisning	22
Løn*	17
Offentlig støtte, herunder legater	5
Privat støtte	1
Øvrige	3
Total	100

*Posten "Løn" indeholder bl.a. timeansættelser, projektansættelser, indkomst fra eget selskab samt indtægter fra arbejde som producer, studiemusiker og lignende.

Kilde: Survey og interviews.

Af aktørens samlede musikrelaterede indtægter anvendes 25.000 kr. om året på musikrelaterede udgifter. Hovedparten går til køb af udstyr (13.000 kr.). Transport og overnatning udgør 4.000 kr., mens andre 3.000 går til kontingenter til interesseorganisationer. En upcoming rytmisk musiker har udgifter til faglig udvikling på 2.000 kr., mens de resterende udgifter (3.000 kr.) fordeler sig på mindre poster.

Tabel 8.10: Musikrelaterede udgifter for en upcoming kunstner (rytmisk/skabende og udøvende)

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Køb af udstyr	52
Manager/Booker	0
PR og markedsføring	0
Transport og overnatning	16
Branche/fagforening	12
Aflønning af kunstnere	0
Faglig udvikling	8
Øvrige	12
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.2.6 En nyuddannet klassisk kunstner (klassisk/udøvende)

Aktørmæssigt er denne gruppe af kunstnere sammensat af sangere og kunstner, der er uddannet fra de danske musikkonservatorier og søger en fastansættelse i et symfoniorkester, basisensemble, operakoret eller lignende. En sådan aktør præsenteres i detaljer nedenfor.

Aktørens samlede indtægt fra musikrelaterede aktiviteter er 150.000 kr. om året. De musikrelaterede indtægter udgør omkring 50 % af aktørens årlige indkomst, og aktøren må derfor betegnes som deltidsmusiker. Aktøren spiller 10 koncerter om året, hvoraf hovedparten finder sted i Danmark. Koncerterne foregår typisk i kirker, musikforeninger eller andre tilsvarende fora. Aktøren er aktiv på musikområdet og stykker sin musikrelaterede indtægt sammen af honorarer fra koncerter, undervisning og for mange sangeres vedkommende løn fra job som kirkesangere.

Hovedparten (75.000 kr.) af aktørens musikrelaterede indtægter kommer fra undervisningsaktiviteter på musikskoler og lignende. Derudover har aktøren en ansættelse i et orkester, der udgør 50.000 kr. af aktørens samlede musikrelaterede indtægter. Honorarindtægter fra koncertaktivitet udgør 15.000 kr. De resterende musikrelaterede indtægter kommer fra legater og anden offentlig støtte (10.000 kr.).

Tabel 8.11: Musikrelaterede indtægter for en nyuddannet klassisk kunstner (klassisk/udøvende)

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Salg af musik og royalties	0
Live-indtægter, honorarer fra koncerter	10
Honorarer fra komponist- og tekstforfattervirksomhed	0
Undervisning	50
Løn*	33
Offentlig støtte, herunder legater**	7
Privat støtte	0
Øvrige	0
Total	100

*Posten "Løn" indeholder bl.a. fastansættelse, timeansættelser, projektansættelser, indkomst fra eget selskab samt indtægter fra arbejde som producer, studiemusiker og lignende. **Langt fra alle nyuddannede klassiske kunstnere får legater, men de aktive aktører i gruppen søger typisk legater.

Kilde: Survey og interviews.

Af aktørens samlede musikrelaterede indtægter anvendes 20.000 kr. om året på musikrelaterede udgifter. Udgifterne til køb af udstyr udgør 6.000 kr. Herudover bruger aktøren 8.000 til undervisning og 3.000 kr. på faglig udvikling. Transport og overnatning beløber sig til 1.000 kr., mens andre 1.000 kr. går til PR og markedsføring. Øvrige poster tæller 1.000 kr.

Tabel 8.12: Musikrelaterede udgifter for en nyuddannet klassisk kunstner (klassisk/udøvende)

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Køb af udstyr	30
Manager/Booker	0
PR og markedsføring	5
Transport og overnatning	5
Branche/fagforening	0
Undervisning	40
Faglig udvikling	15
Øvrige	5
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.2.7 En etableret underviser

For denne gruppe af kunstnere er der typisk tale om undervisere med ansættelse på en eller flere musikskoler, musikalske grundkurser eller konservatorier, som de pendler mellem for at få en stabil indkomst stykket sammen. Undervisningsaktiviteten finder sted i Danmark. Nedenfor præsenteres en typisk aktør inden for denne gruppe kunstnere.

Aktørens samlede indtægt fra musikrelaterede aktiviteter er 300.000 kr. om året. De musikrelaterede indtægter udgør samtidig 100 % af den årlige indkomst, og aktøren spiller mindre end 10 årlige koncerter.

Hovedparten af aktørens musikrelaterede indtægter er løn i forbindelse med undervisning (285.000 kr.). Salg af musik og indtægter fra rettighedsorganisationer udgør til gengæld en begrænset andel (3.000 kr.). Aktøren har musikrelaterede indtægter fra honorar i forbindelse med andre musikaktiviteter end undervisning for 9.000 kr. Disse musikrelaterede indtægter stammer fra optræden ved koncerter og live-arrangementer. En mindre del (3.000 kr.) stammer fra andre musikalsk aktiviteter.

Tabel 8.13: Musikrelaterede indtægter for en etableret underviser

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Salg af musik og royalties	1
Live-indtægter, honorarer for koncerter	3
Honorarer fra komponist- og tekstforfattervirksomhed	0
Undervisning	95
Løn	0
Offentlig støtte, herunder legater	0
Privat støtte	0
Øvrige	1
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

Af de samlede musikrelaterede indtægter bruger aktøren 20.000 kr. om året på musikrelaterede udgifter. Knap halvdelen går til køb af udstyr (8.000 kr.). Transport og overnatning udgør 2.000 kr., mens andre 5.000 kr. går til kontingenter til interesseorganisationer. Undervisere har udgifter til faglig udvikling på 2.000 kr., mens de resterende udgifter (3.000 kr.) fordeler sig på mindre poster.

Tabel 8.14: Musikrelaterede udgifter for en etableret underviser

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Køb af udstyr	40
Manager/Booker	0
PR og markedsføring	0
Transport og overnatning	10
Branche/fagforening	25
Aflønning af kunstnere	0
Faglig udvikling	10
Øvrige	15
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.3 Kor, ensembler og orkestre

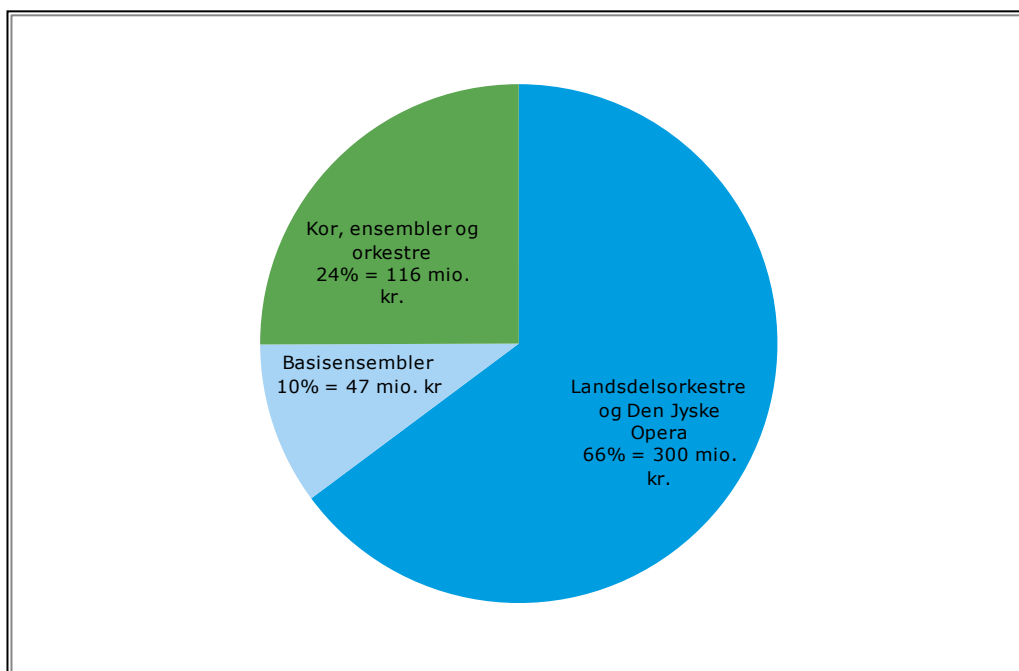
I delopgave 1 blev de samlede musikrelaterede indtægter for kor, ensembler og orkestre opgjort til 464 mio. kr. Gruppen er sammensat af mange typer aktører, der opererer under meget forskellige vilkår. For landsdelsorkestrene er den årlige gennemsnitlige indtægt 50 mio. kr., mens et basisensemble i gennemsnit har 7,8 mio. kr. i indtægter. Den resterende gruppe af kor, ensembler og orkestre har i gennemsnit indtægter for 0,8 mio. kr.⁶¹

Af de 144 kor, ensembler og orkestre i surveyen står de fem landsdelsorkestre og Den Jyske Opera for 66 % af de samlede indtægter. De seks basisensembler har til sammenligning 10 % af indtægterne, mens de andre kor, ensembler og orkestre samlet står for 24 % af indtægterne. Landsdelsorkestrene, der antalsmæssigt svarer til 3 % af gruppen, har således 2/3 af de samlede indtægter. Basisensemblerne, der udgør 4 % af gruppen, står for 1/10 af indtægterne, mens de resterende 93 % af aktørerne samlet genererer 1/4 af de samlede indtægter.

⁶¹ Denne gruppe er defineret som kor, ensembler og orkestre, der modtog aktivitetsstøtte i 2009, samt forsvarets og Tivolis orkestre.

Figur 8.2: De samlede musikrelaterede indtægter for kor, ensembler og orkestre fordelt på aktør-gruppe.

Kilde: Kunststyrelsen, finansloven, interviews, survey samt egne beregninger.

For aktørgruppen kor, ensembler og orkestre udarbejdes i de efterfølgende afsnit følgende profiler:

8. Et landsdelsorkester
9. Et basisensemble
10. Et professionelt ensemble, der modtager aktivitetsstøtte

8.3.1 Et landsdelsorkester⁶²

De fem landsdelsorkestre ligner i store træk hinanden, hvad angår årlige musikrelaterede indtægter samt aktiviteter. I det efterfølgende tegnes der en profil for et typisk landsdelsorkester. Aktøren har musikrelaterede indtægter for 50 mio. kr. og 70 fastansatte professionelle medlemmer. Aktøren afholder 50 symfonikoncerter om året med 30.000 publikummer. Dertil kommer ca. 120 børnekoncerter med 12.000 publikummer. Desuden medvirker landsdelsorkestret bl.a. i operaer og afholder en række kammerkoncerter. En mindre del af aktørens koncerter foregår i udlandet.⁶³

Aktøren har 4 mio. af sine musikrelaterede indtægter fra billetsalg og 1 mio. fra honorarer ved koncerter i andre end egne lokaler. Hovedindtægten kommer fra statslig støtte (30 mio. kr.) og kommunal støtte (13 mio. kr.). En mindre del (1 mio. kr.) af de samlede indtægter kommer fra sponsorater og private fonde. Endelig har aktøren øvrige indtægter for 1 mio. kr.

⁶² Den Jyske Opera er ikke medtaget, da den til trods for alle ligheder med landsdelsorkestrene har en række forhold, der er ganske forskellige og derfor ville forvrænge det samlede billede.

⁶³ Oplyst af Landsdelsorkesterforeningen.

Tabel 8.15: Musikrelaterede indtægter for et landsdelsorkester

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Billetsalg	8
Salg af musik	0
Honorarer ved koncerter i andre end egne lokaler	2
Statslig støtte	60
Kommunal støtte	25
Fonde, privat støtte og sponsorer	3
Øvrige	2
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

Aktørens musikrelaterede indtægter og udgifter er lige store og aktørens samlede udgifter er derfor 50 mio. kr. Løn til fastansatte kunstnere udgør 32 mio. kr., og honorarer til freelance-solister og -dirigenter beløber sig til 7 mio. kr. Af de samlede udgifter udgør koncertomkostninger 3 mio. kr., mens 1 mio. kr. går til PR og markedsføring. Personaleomkostninger udgør 4 mio. kr. og husleje 1 mio. kr. Rettighedsorganisationerne får 1 mio. kr., mens de sidste 2 mio. kr. er øvrige udgifter.

Tabel 8.16: Musikrelaterede udgifter for et landsdelsorkester

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Løn til fastansatte	64
Honorarer til freelanceansatte	13
Koncertomkostninger	6
PR og markedsføring	2
Personaleomkostninger	8
Husleje	2
Rettighedsorganisationer	1
Øvrige udgifter	4
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.3.2 Et klassisk basisensemble

Der er seks basisensembler i Danmark. Fem klassiske og et rytmisk. Klüvers Big Band spiller rytmisk musik og har en anden indkomstfordeling end de klassiske ensembler, bl.a. i forhold til de samlede musikrelaterede indtægter og antal ansatte. I det efterfølgende præsenteres en profil for et klassisk basisensemble.

Aktøren har årlige musikrelaterede indtægter på 8 mio. kr. og har 10 fastansatte professionelle medlemmer og benytter sig i begrænset omfang af freelanceansatte og amatører. Aktøren afholder årligt 70 koncerter med entre og halvt så mange koncerter uden entre, heraf nogle få koncerter i udlandet. Det årlige antal publikummer til aktørens koncerter er 15.000.

En mindre del (500.000 kr.) af aktørens indtægt stammer fra billetsalg og honorarer fra koncerter i andre end egne lokaler. Aktørens hovedindtægt stammer fra statslig støtte (5 mio. kr.) og kommunal støtte (2 mio. kr.). Indtægter fra fonde, foreninger og sponsorer er 250.000 kr., mens øvrige indtægter ligeledes er 250.000 kr.

Tabel 8.17: Musikrelaterede indtægter for et klassisk basisensemble

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Billetsalg	3
Salg af musik	0
Honorarer ved koncerter i andre end egne lokaler	3
Statslig støtte	63
Kommunal støtte	25
Fonde, privat støtte, sponsorer	3
Øvrige	3
Total	100

Kilde: Survey, basisensemblernes rammeaftaler og interviews.

Aktøren har som landsdelsorkestrene ingen profit, hvilket betyder, at aktørens årlige udgifter er 8 mio. kr. Løn til fastansatte kunstnere udgør 4,8 mio. kr., og honorarer til freelancesolister og -dirigenter beløber sig til 800.000 kr. Koncertomkostningerne udgør 560.000 kr. af de samlede udgifter, mens PR og markedsføring er 240.000 kr. Personaleomkostninger er 960.000 kr. og husleje 240.000 kr. Rettighedsorganisationerne får mindre del af udgifterne (240.000 kr.), mens de sidste 400.000 kr. er øvrige udgifter.

Tabel 8.18: Musikrelaterede udgifter for et klassisk basisensemble

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Løn til fastansatte	60
Honorarer til freelanceansatte	10
Koncertomkostninger	7
PR og markedsføring	3
Personaleomkostninger	12
Husleje	3
Rettighedsorganisationer	0
Øvrige udgifter	5
Total	100

Kilde: Survey, basisensemblernes rammeaftaler og interviews.

8.3.3 Et professionelt ensemble, der modtager aktivitetsstøtte

Gruppen af aktører inden for kor, ensembler og orkestre, der hverken er landsdelsorkestre eller basisensembler, er meget sammensat. Der er med andre ord meget stor forskel på aktørernes økonomiske forhold og musikrelaterede aktiviteter. En gruppe af professionelle ensembler, der modtager aktivitetsstøtte, skiller sig dog ud og kan karakteriseres som typiske og etablerede aktører inden for dansk musikliv.

Den typiske aktør i denne gruppe har en samlet årlig indtægt på 3 mio. kr., nogle få ansatte samt 20-40 freelancekunstnere tilknyttet, som typisk får honorarer for deres arbejde. Aktøren afholder 20 koncerter med entre om året og fem koncerter uden entre. Omkring 65 % af disse koncerter finder sted i Danmark, mens de resterende 35 % afholdes i udlandet.

Aktøren har en væsentlig del (800.000 kr.) af sine musikrelaterede indtægter fra honorarer ved koncerter i andre end egne lokaler og kun 100.000 kr. fra billetsalg. Den største indtægt kommer dog fra statslig støtte (1.000.000 kr.) og kommunal støtte (350.000 kr.). Private fonde, foreninger og sponsorer giver 650.000 kr. og er dermed også en central indtægtskilde for aktøren. De sidste to indtægtskilder er salg af musik (50.000 kr.) og posten "Øvrige" (50.000 kr.).

Tabel 8.19: Musikrelaterede indtægter for et professionelt ensemble, der modtager aktivitetsstøtte

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Billetsalg	3
Salg af musik	2
Honorarer ved koncerter i andre end egne lokaler	27
Statslig støtte	33
Kommunal støtte	12
Fonde, privat støtte, sponsorer	22
Øvrige	1
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

De samlede musikrelaterede udgifter for aktøren er 3 mio. kr., hvilket betyder, at aktørens musikrelaterede indtægter og udgifter er lige store. Løn til fastansatte medarbejdere udgør 800.000 kr., mens honorarer til freelanceansatte er i samme størrelsesorden med 900.000 kr. Koncertomkostningerne ligger på 250.000 kr. og PR og markedsføring ligger på 200.000. Personaleomkostninger udgør 400.000 kr. og husleje 100.000 kr. Rettighedsorganisationerne får 50.000 kr., mens de sidste 300.000 kr. går til øvrige udgifter.

Tabel 8.20: Musikrelaterede udgifter for et professionelt ensemble, der modtager aktivitetsstøtte

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Løn til fastansatte	27
Honorarer til freelanceansatte	30
Koncertomkostninger	8
PR og markedsføring	7
Personaleomkostninger	13
Husleje	3
Rettighedsorganisationer	2
Øvrige udgifter	10
Total	100

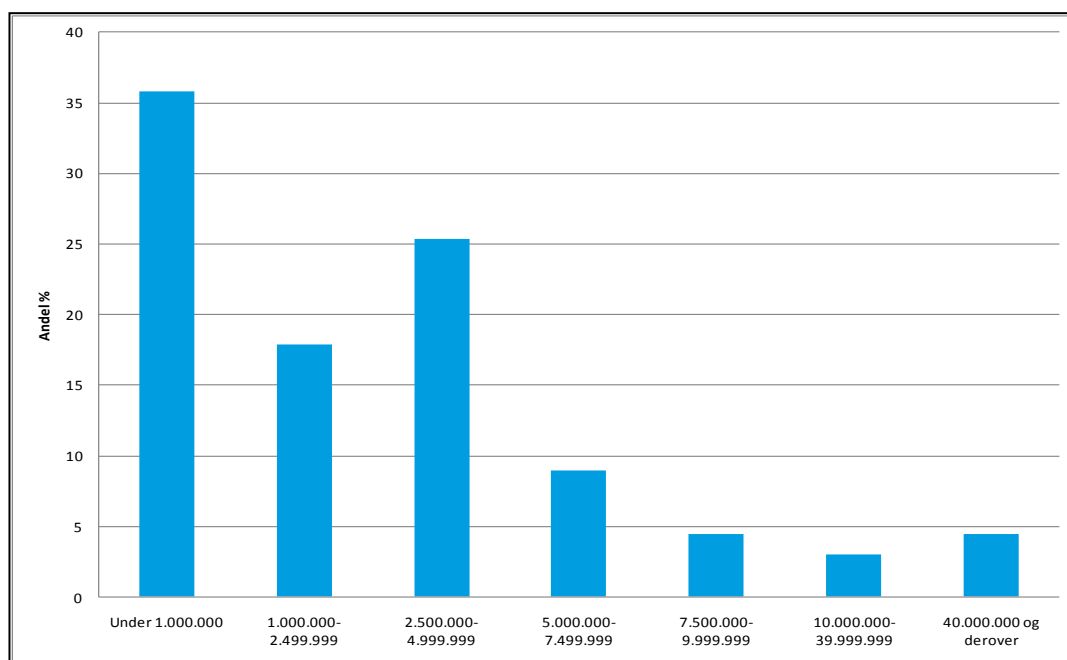
Kilde: Survey og interviews.

8.4 Spillesteder, festivaler, kulturhuse, kongrescentre og koncertsale

De samlede musikrelaterede indtægter for denne gruppe blev i delopgave 1 opgjort til 3,2 mia. kr. De gennemsnitlige musikrelaterede indtægter for spillesteder, festivaler, kulturhuse samt kongres og koncertsale, der har deltaget i surveyen, er 4,6 mio. kr. Der dog store variationer mellem de forskellige aktørgrupper. Således er de gennemsnitlige indtægter for et regionalt spillested 6,5 mio. kr., mens indtægterne for et honorarstøttet spillested i gennemsnit er halvt så stor med 3,1 mio. kr. Kongrescentre og koncertsale har i gennemsnit en årlig indtægt på 23,3 mio. kr. Kulturhuse har 3,8 mio. kr., mens aktørerne i kategorien "Andre musikscener" har 1,9 mio. kr. Festivalerne i surveyen har gennemsnitlige indtægter på 15,1 mio. kr. Det er også vigtigt at fremhæve, at der inden for de enkelte aktørgrupper naturligt findes store variationer.

Indtægtsfordelingen for den samlede gruppe afspejler også de store forskelle i indtægtsniveauerne.

Figur 8.3: Indtægtsfordeling for spillesteder, festivaler, kulturhuse samt kongrescentre og koncertsale

Kilde: Survey og egne beregninger.

Denne hovedaktørgruppe er kendetegnet ved, at der er mange små spillesteder med en relativt lille indtægt fra musikrelaterede aktiviteter og nogle få store aktører med en betragtelig indtægt. Omkring 36 % af de danske spillesteder i surveyen har musikrelaterede indtægter på mindre end 1 mio. kr. Dette drejer sig typisk om bl.a. kulturhuse, festivaler og mange mindre spillesteder. I alt har 54 % af aktørerne årlige musikrelaterede indtægter på mindre end 2,5 mio. kr. Andre 25 % ligger i intervallet fra 2,5-5 mio. kr. I denne kategori er der mange honorarstøttede spillesteder, men også regionale spillesteder og festivaler. De resterende intervaller indeholder færre aktører. Omkring 9 % af aktørerne har musikrelaterede indtægter mellem 5-7,5 mio. kr., og 4 % ligger i indtægtsintervallet mellem 7,5-10 mio. kr. Det er typisk regionale spillesteder samt kongrescentre og koncertsale, der ligger i denne kategori. Endelig er der 3 % af aktørerne, der har musikrelaterede indtægter mellem 10-40 mio. kr., mens 4 % ligger i intervallet over 40 mio. kr. I disse intervaller finder man de store festivaler og nogle af de store kulturhuse samt kongrescentre og koncertsale.

For hovedaktørgruppen spillesteder, festivaler, kulturhuse, kongrescentre og koncertsale udarbejdes der i de efterfølgende afsnit profiler på typiske aktører inden for aktørgrupperne:

11. Et regionalt spillested
12. Et honorarstøttet spillested
13. Et ikke-støttet spillested
14. En smal festival
15. En bred festival

8.4.1 Et regionalt spillested

Der er en række regionale spillesteder med store musikrelaterede indtægter, herunder Vega og Train, men de er ikke udtryk for det typiske regionale spillested. En gruppe aktører har væsentlige ligheder og kan kaldes typiske regionale spillesteder. Denne type spillesteder har musikrelaterede indtægter på 4 mio. kr. og har typisk fem fuldtidsansatte og i gennemsnit seks frivillige medarbejdere. Aktøren afholder årligt 110 koncerter med 15.000 publikummer. Andelen af internationale navne for denne aktør ligger på 30 %, mens resten af arrangementerne er med danske kunstnere.

Aktørens musikrelaterede indtægter er fordelt på en række nogenlunde lige store poster. Indtægter fra billet salg er 880.000 kr., mens øvrige publikumsrelaterede indtægter er 800.000 kr. De øvrige publikumsrelaterede indtægter dækker især over salg af mad og drikke, men salg af merchandise samt garderobe indtægter er også inkluderet i denne post. Den statslige og den kommunale støtte udgør hver for sig 1.1 mio. kr. og er dermed hovedindtægten for aktøren. De private sponsorer og støtte fra fonde udgør 120.000 kr. mens aktøren har øvrige indtægter for 40.000 kr.

Tablet 8.21: Musikrelaterede indtægter for et regionalt spillested

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Billetsalg	22
Øvrige publikumsrelaterede indtægter	20
Statslig støtte	27
Kommunal støtte	27
Fonde, privat støtte, sponsorer	3
Øvrige	1
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

De musikrelaterede indtægter og udgifter balancerer for aktøren, hvilket medfører, at aktørens udgifter samlet set er 4 mio. kr. Tre væsentlige poster er honorarer til kunstnere (1,3 mio. kr.), koncertomkostninger (1 mio. kr.) samt personaleomkostninger (1 mio. kr.). Koncertomkostninger er udgifter til scene og andre materialer samt udgifter til eksterne leverandører i forbindelse med afholdelse af koncerter. Personaleomkostninger indeholder både løn til fastansatte samt omkostninger forbundet med frivillige og andre personaleomkostninger. Aktøren har endvidere udgifter til husleje (200.000 kr.), rettighedsorganisationer (160.000 kr.), mens de sidste 320.000 kr. fordeles på mindre poster under øvrige udgifter. Denne post indeholder blandt andet af- og nedskrivninger, forbrugsomkostninger etc.

Tabel 8.22: Musikrelaterede udgifter for et regionalt spillested

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Honorarer	33
Koncertomkostninger	25
Personaleomkostninger	25
Husleje	5
Rettighedsorganisationer	4
Øvrige omkostninger	8
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.4.2 Et honorarstøttet spillested

Aktørfeltet for de 153 honorarstøttede spillesteder er meget varieret. Nogle aktører har musikrelaterede indtægter over 15 mio. kr., mens andre omsætter for under en 0,5 mio. kr. Antallet af fuldtidsansatte samt deres koncertaktiviteter varierer ligeledes. En gruppe af de honorarstøttede spillesteder ligner imidlertid hinanden og kan beskrives som typiske inden for aktørgruppen.

Det typiske honorarstøttede spillested har musikrelaterede indtægter på 4 mio. kr., har to fuldtidsansatte og 10-15 frivillige tilknyttet. Aktøren afholder 200 koncerter om året med 31.000 publikummer. Andelen af internationale navne ligger på 15 %, mens resten af arrangementerne er med danske kunstnere. Det skal bemærkes, at aktøren ud over de musikrelaterede indtægter ligeledes har indtægter i forbindelse med blandt andet stand up-arrangementer og andre underholdningsarrangementer.

Aktørens musikrelaterede indtægter er baseret på billetsalg (1,5 mio. kr.) og øvrige publikumsrelaterede indtægter (1,7 mio. kr.). De honorarstøttede spillesteder genererer således 80 % af deres indtægter gennem direkte publikumsbetaling. Den statslige og kommunale støtte beløber sig til 200.000 kr. hver, mens fonde, foreninger og sponsorer bidrager med 150.000 kr. Endelig har aktøren øvrige indtægter for 250.000 kr.

Tabel 8.23: Musikrelaterede indtægter for et honorarstøttet spillested

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Billetsalg	38
Øvrige publikumsrelaterede indtægter	43
Statslig støtte	5
Kommunal støtte	5
Fonde, privat støtte, sponsorer	4
Øvrige	6
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

Aktørens musikrelaterede indtægter og udgifter balancerer, hvilket betyder, at de samlede musikrelaterede udgifter er 4 mio. kr. En væsentlig udgift er honorar til kunstnere (1,7 mio. kr.). Koncertomkostninger udgør en mindre post (250.000 kr.), der dækker udgifter til scene og eksterne leverandører i forbindelse med afholdelse af koncerter. Personaleomkostninger udgør 750.000 kr. og husleje 600.000 kr. Rettighedsorganisationer får 150.000, mens de sidste 550.000 kr. fordeles på mindre poster under øvrige udgifter. Denne post indeholder blandt andet af- og nedskrivninger, forbrugsomkostninger etc.

Tabel 8.24: Musikrelaterede udgifter for et honorarstøttet spillested

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Honorarer	43
Koncertomkostninger	6
Personaleomkostninger	19
Husleje	15
Rettighedsorganisationer	4
Øvrige omkostninger	14
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.4.3 Andre musikscener

Bredden i aktørgruppen "Andre musikscener" er betragtelig. Aktører i denne aktørgruppe kan f.eks. være diskoteker, barer, natklubber etc. Nedenfor beskrives en typisk aktør inden for denne aktørgruppe.

Aktøren har musikrelaterede indtægter for 1,3 mio. kr. og har nogle få tilknyttede ansatte og en række frivillige. Ud over de musikrelaterede indtægter har aktøren en del indtægter fra ikke-musikrelaterede aktiviteter. Aktøren afholder 70 koncerter årligt med 3.000 publikummer. Andelen af internationale navne i aktørens arrangementer ligger på 10 %, mens resten af arrangementerne er med danske kunstnere.

Aktørens indtægter er baseret på billetsalg (150.000 kr.) og øvrige publikumsrelaterede indtægter (1.150.000 kr.), hvilket vil sige salg af mad og drikke. De ikke-støttede spillesteder får hverken støtte fra offentlige eller private kilder. Aktøren har ikke indtægter fra andre indtægtskilder.

Tabel 8.25: Musikrelaterede indtægter for et ikke-støttet spillested

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Billetsalg	12
Øvrige publikumsrelaterede indtægter	88
Statslig støtte	0
Kommunal støtte	0
Fonde, privat støtte, sponsorer	0
Øvrige	0
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

Aktøren har en overskudsgrad på 4 %, hvilket medfører, at aktøren har musikrelaterede udgifter for ca. 1,25 mio. kr. Honorar til kunstnere er 340.000 kr., mens koncertomkostningerne beløber sig til 100.000 kr. Personaleomkostninger er 400.000 kr. og husleje ca. 237.000 kr. Rettighedsorganisationer får 150.000 kr., mens de sidste 25.000 kr. går til øvrige udgifter.

Tabel 8.26: Musikrelaterede udgifter for et ikke-støttet spillested

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Honorarer	27
Koncertomkostninger	8
Personaleomkostninger	32
Husleje	19
Rettighedsorganisationer	12
Øvrige udgifter	2
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.4.4 En smal festival

Aktørfeltet inden for festivaler er sammensat på mange niveauer. I størrelse spænder festivalområdet fra meget aktører som Roskilde Festivalen og Skanderborg Festivalen med musikrelaterede indtægter på henholdsvis 140 mio. kr. og 80 mio. kr. til mindre festivaler som Copenhagen Gospel Festival og Phono Festival i Odense med musikrelaterede indtægter under en halv million. Ud over forskelle i størrelse er der en stor variation i forhold til bl.a. genrer, antal publikummer, antal arrangementer, lokalitet og antal dage. Med andre ord findes der et utal af modeller for, hvordan små og smalle festivaler hænger sammen.

På baggrund af den store variation inden for området er profilen for den smalle festival mere et eksempel på, hvordan en smal festival har indrettet sig i form af aktiviteter, indtægter og udgifter. Festivalen er et non-profit foretagende, der er sat i verden for at afholde den årlige begivenhed, hvor de musikrelaterede indtægter er 0,5 mio. kr. Festivalen er drevet af ildsjæle, der på mere eller mindre frivillig basis arrangerer og afholder begivenheden, og der er ingen faste stillinger tilknyttet festivalaktiviteten. Festivalens program består udelukkende af musik inden for det klassiske område, hvor der afholdes 12 koncerter i forbindelse med den årlige festivalbegivenhed, hvor 2.300 publikummer deltager. Andelen af internationale navne på festivalen er 20 %, mens resten af arrangementerne er med danske kunstnere.

Aktørens musikrelaterede indtægter er baseret på billetsalg (65.000 kr.) og øvrige publikumsrelaterede indtægter (10.000 kr.). Aktøren får støtte fra såvel stat, kommune som private kilder. Den statslige støtte er 25.000 kr., mens den kommunale støtte beløber sig til 150.000. Den private støtte udgør hovedindtægtskilden med 250.000 kr.

Tabel 8.27: Musikrelaterede indtægter for en smal festival

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Billetsalg	13
Øvrige publikumsrelaterede indtægter	2
Statslig støtte	5
Kommunal støtte	30
Fonde, privat støtte, sponsorer	50
Øvrige	0
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

Da festivalen er et non-profit foretagende er dens musikrelaterede indtægter og udgifter ens. Den største udgiftspost går til koncertomkostninger (135.000 kr.), der består af udgifter til scene og andre materialer samt udgifter til eksterne leverandører. Honorarer til kunstnere er 260.000 kr., mens personaleomkostninger beløber sig til 25.000 kr. Husleje er 75.000 kr. og udgifterne til rettighedsorganisationerne beløber sig til 5.000 kr.

Tabel 8.28: Musikrelaterede udgifter for en smal festival

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Honorarer	27
Koncertomkostninger	52
Personaleomkostninger	5
Husleje	15
Rettighedsorganisationer	1
Øvrige udgifter	0
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.4.5 En bred festival

Den brede musikfestival skal forstås som en årlig tilbagevendende musikfestival, der er knyttet til en afgrænset lokalitet, hvor koncerter og andre aktiviteter foregår på flere scener. Kendetegnet for den brede festival er, at den foregår over flere dage, typisk tre til fire dage, og hvor der er mulighed for at overnatte på tilstødende campingarealer. Den brede musikfestival er typisk organiseret som en privat fond med et målrettet formål for overskuddet, der ofte går til eksempelvis lokale kultur- og sportsorganisationer eller humanitære formål. Kendetegnet for den brede festival er, at den er forholdsvis etableret og uafhængig af offentlig støtte. Festivalerne er desuden typisk medlem af Festival Danmark. Nedenfor beskrives en profil for en typisk aktør i dette segment.

Aktørens musikrelaterede indtægter er 25 mio. kr. om året, beskæftiger to fuldtidsmedarbejdere har 2.000-4.000 frivillige, som varierer fra år til år. Aktøren afholder 80 musikalske arrangementer, hvoraf 5 % er med udenlandske kunstnere. Antallet af publikummer er forskelligt fra år til år, men ligger normalt mellem 15.000-30.000. Aktørens koncertvirksomhed er udelukkende inden for det rytmiske område.

Aktørens musikrelaterede indtægter er primært baseret på billetsalg (13 mio. kr.) og øvrige publikumsrelaterede indtægter (11 mio. kr.). Posten "Billetsalg" udgøres primært af entreindtægter til selve musikfestivalen, herunder både enkeltdags- og flerdagsbilletter til festivalen, mens en mindre del heraf kommer fra indtægter i forbindelse med camping- eller teltplads. Posten "Øvrige publikumsrelaterede indtægter" består primært af salg af drikkevarer og mad samt merchandise. Denne post kan også benævnes varesalg. 1 mio. kr. af indtægterne kommer fra fonde, foreninger og sponsorer, ofte som markedsføringstilskud. Øvrige indtægter (225.000 kr.) kommer typisk fra studeleje, dankortgebyrer og medlemskontingenter. Aktøren modtager hverken statslig eller kommunal musikstøtte.

Tabel 8.29: Musikrelaterede indtægter for en bred festival

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Billetsalg	51
Øvrige publikumsrelaterede indtægter	44
Statslig støtte	0
Kommunal støtte	0
Fonde, privat støtte, sponsorer	4
Øvrige	1
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

Aktøren har et overskud på 6 %, hvilket medfører, at aktørens samlede musikrelaterede udgifter beløber sig til 23,5 mio. kr. Den største udgiftspost er honorar (7,8 mio. kr.) til kunstnere. Koncertomkostninger beløber sig til 4,7 mio. kr., heri er inkluderet pladsleje, el-omkostninger og andre pladsomkostninger. Posten "Øvrige udgifter" (8,2 mio. kr.) består primært af vareforbrug til videresalg, PR og markedsføring, administration og sikkerhed. Personaleomkostninger (2,1 mio. kr.) dækker løn til medarbejdere og honorar og andre udgifter til medhjælpere/frivillige. Husleje udgør 500.000 kr., mens udgifter til rettighedsorganisationer beløber sig til 200.000 kr.

Tabel 8.30: Musikrelaterede udgifter for en bred festival

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Honorarer	33
Koncertomkostninger	20
Personaleomkostninger	9
Husleje	2
Rettighedsorganisationer	1
Øvrige udgifter	35
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.5 Pladeselskaber

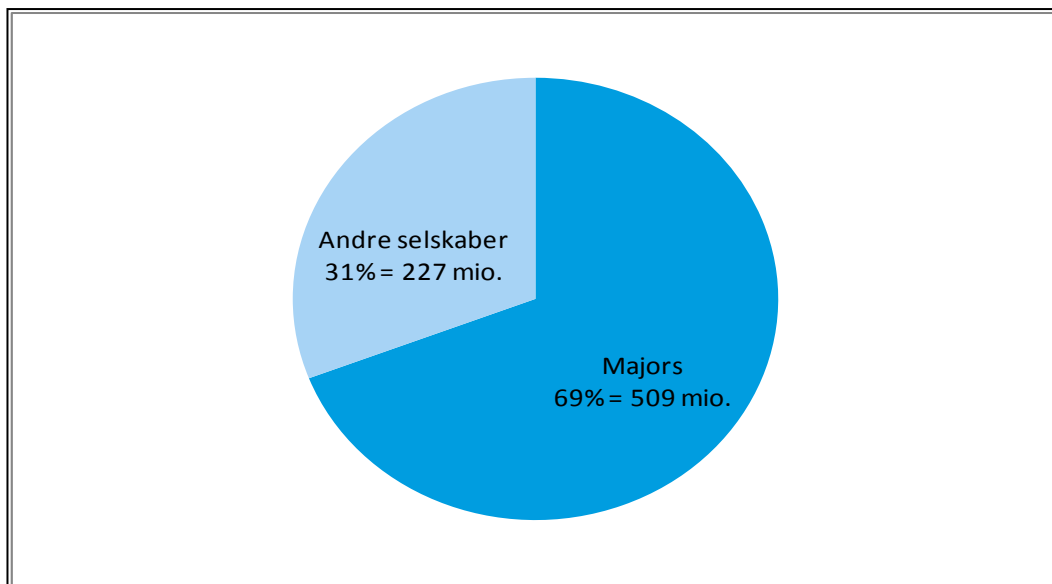
Den findes mange typer pladeselskaber i Danmark. Aktørfeltet spænder fra helt små selskaber med en eller få årlige udgivelser og begrænset indtægter til major-selskaber med mange hundrede udgivelser og indtægter på omkring 200 mio. kr. Markedet er domineret af fem aktører; de fire majors og MBO Group, der består af otte helt eller delvist danskejede selskaber.⁶⁴ Majors har i gennemsnit musikrelaterede indtægter på 127 mio. kr., mens de andre selskaber i gennemsnit har 1 mio. kr. i musikrelaterede indtægter. Justerer man for selskaber i MBO Group, har 95 % af selskaberne musikrelaterede indtægter på 0,6 mio. kr.

Af de 229 pladeselskaber i surveyen står de fire majors for hovedparten af indtægterne. I alt genererer de fire majors musikrelaterede indtægter for 509 mio. kr., mens de andre pladeselskaber samlet har musikrelaterede indtægter for 227 mio. kr. Det giver en fordeling, hvor de fire majors, der udgør knap 2 % af selskaberne, står for 69 % af de samlede musikrelaterede indtægter, mens de resterende 98 % "Andre selskaber" står for 31 % af de musikrelaterede indtægter. Fjernes MBO Group fra aktørgruppen "Andre selskaber", står 95 % af selskaberne for 18 % af de samlede musikrelaterede indtægter. Til trods for

⁶⁴ MBO Group består udover de danske selskaber også af det svenske selskab Roxy Recordings og det norske MBN – Music Business Norway.

mange aktører på det danske pladeselskabsmarked må markedet ikke desto mindre betegnes som relativt konsolideret og domineret af de fem store aktører.

Figur 8.4: Fordeling af de danske pladeselskabers samlede musikrelaterede indtægter for majors og andre selskaber

Kilde: IFPI, survey og interviews.

Af IFPI Danmarks medlemmers samlede indtægter er 46 % baseret på dansk repertoire, mens 54 % er baseret på internationale kunstnere. Det er fortrinsvist majors, der udgiver det udenlandske repertoire, mens de mindre pladeselskaber primært arbejder med danske kunstnere.

For aktørgruppen pladeselskaber udarbejdes der i de efterfølgende afsnit profiler for typiske aktører inden for følgende grupper:

16. Et major pladeselskab
17. Et etableret pladeselskab
18. En producer/produktionsselskab.

8.5.1 Et major pladeselskab

Hovedparten (90 %) af aktørens aktiviteter er knyttet til rytmisk musik, 5 % er knyttet til klassisk musik, og andre 5 % er fordelt på andre genrer. Aktøren har 15 danske kunstnere tilknyttet, og de har omkring 10 nyudgivelser om året. Hertil kommer de i gennemsnit 740 nyudgivelser af udenlandske kunstnere. Udgivelsesmæssigt er udgivelsen af udenlandske kunstnere langt det største forretningsområde. Aktøren beskæftiger 20 fastansatte medarbejdere og er medlem af IFPI Danmark.

Af det samlede salg er 70 % cd-salg, mens 30 % sker online via eksterne distributionskanaler.

Aktørens samlede musikrelaterede indtægter er 130 mio. kr. Størstedelen af indtægterne (81 mio. kr.) kommer fra salg af musik med udenlandske kunstnere i Danmark. Salg af musik med danske kunstnere i Danmark beløber sig til 21 mio. kr. Samtidig giver de danske kunstners salg i udlandet indtægter for 1 mio. kr. Licensindtægterne er 4 mio. kr., mens indtægter fra rettighedsorganisationer ligger på 17 mio. kr. Aktøren har også andre musikrelaterede indtægter for 3 mio. kr., mens aktøren hverken modtager offentlig eller privat støtte. Øvrige indtægter er 3 mio. kr.

Tabel 8.31: Musikrelaterede indtægter for et major pladeselskab

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Salg af musik med udenlandske kunstnere	62
Salg af musik med danske kunstnere	16
Salg af musik med danske kunstnere internationalt	1
Licensindtægter	3
Gramex-indtægter	13
Andre musikrelaterede aktiviteter (f.eks. koncerter eller booking af kunstnere)	2
Offentlig og privat støtte	0
Øvrige	3
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

Aktøren har årligt et overskud på 3 %, som dog kan variere fra år til år. Dette betyder, at aktørens samlede musikrelaterede udgifter beløber sig til 126 mio. kr. De to største udgiftsposter er royalties til kunstnere og rettighedshavere (53 mio. kr.) og PR og markedsføring (30 mio. kr.). Udgifter i forbindelse med produktion af musik samler en række poster: Produktionsomkostninger forbundet med indspilning og mix (9 mio. kr.), honorar til kunstnere (1 mio. kr.) og mastering og artwork (1 mio. kr.). Aktøren har derudover personaleomkostninger på 15 mio. kr. og husleje på 3 mio. kr. Øvrige udgifter beløber sig i alt til 15 mio. kr. Posten "Øvrige" indeholder blandt andet af- og nedskrivninger, forbrugsomkostninger etc.

Tabel 8.32: Musikrelaterede udgifter for et major pladeselskab

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Royalties til kunstnere og rettighedshavere	42
PR og markedsføring	24
Honorarer til studiemusikere	1
Produktionsomkostninger forbundet med indspilning og mix	7
Mastering og artwork	1
Husleje	2
Personaleomkostninger	12
Øvrige omkostninger	11
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.5.2 Et etableret pladeselskab

Blandt de mange pladeselskaber i Danmark er der en række etablerede aktører, der gennem en årrække har opbygget en solid position på pladeselskabsmarkedet. Forretningsgrundlaget er i vidt omfang baseret på danske kunstnere, som er aktive inden for det rytmiske område. Aktøren har omkring 40 danske kunstnere tilknyttet, og de har omkring 20 nyudgivelses om året. Derudover har aktøren omkring 50 nyudgivelses af udenlandske kunstnere. Aktøren beskæftiger omkring fire fastansatte medarbejdere og er medlem af IFPI Danmark.

Aktøren har en årlig musikrelateret indtægt på 8 mio. kr., hvor salg af musik med danske kunstnere udgør hovedindtægten (3,7 mio. kr.). Salg af musik med udenlandske kunstnere er dog også en væsentlig indtægtskilde (2,6 mio. kr.). Derudover giver de danske kunstners salg i udlandet indtægter for 800.000 kr., hvilket samlet bringer de samlede indtægter

fra dansk musik op på 4,5 mio. kr. Salget af musik er dels cd-salg (80 %) og online-salg (20 %). Licensindtægterne er 80.000 kr., mens indtægter fra rettighedsorganisationer er 660.000 kr. Aktøren modtager hverken offentlig eller privat støtte, selvom der er eksempler på fonde, der giver engangsbetøb til specielle projekter. Endelig har aktøren øvrige indtægter for 160.000 kr.

Tablet 8.33: Musikrelaterede indtægter for et etableret pladeselskab

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Salg af musik med udenlandske kunstnere	33
Salg af musik med danske kunstnere	46
Salg af musik med danske kunstnere internationalt	10
Licensindtægter	1
Gramex-indtægter	8
Andre musikrelaterede aktiviteter (f.eks. koncerter eller booking af kunstnere)	0
Offentlig og privat støtte*	0
Øvrige	2
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

Aktørens årlige overskud er opgjort til 3 %, hvilket betyder, at aktørens musikrelaterede udgifter er 7,76 mio. kr. Den største udgiftspost for denne aktør er PR og markedsføring (2,1 mio. kr.), mens royalties til kunstnere og rettighedshavere er 700.000 kr. Udgifter til produktion udgør samlet 2 mio. kr., der er fordelt på honorar til kunstnere (500.000 kr.), produktionsomkostninger forbundet med indspilning og mix (1 mio. kr.) samt mastering og artwork (500.000 kr.). Personaleomkostninger er på 2 mio. kr., mens husleje er 550.000 kr. Øvrige udgifter er i alt 410.000 kr.

Tablet 8.34: Musikrelaterede udgifter for et etableret pladeselskab

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Royalties til kunstnere og rettighedshavere	9
PR og markedsføring	27
Honorarer til studiemusikere	6
Produktionsomkostninger forbundet med indspilning og mix	13
Mastering og artwork	6
Husleje	7
Personaleomkostninger	26
Øvrige udgifter	6
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

8.5.3 En producer/produktionselskab

Musikbranchen har de seneste 10-15 år set en række producere, der på egen hånd varetager mange af de samme arbejdsopgaver som de traditionelle pladeselskaber. De kan operere i alle leddene fra at finde kunstnerne og designe deres lyd og image til at lave PR og markedsføring. Denne type aktør kan beskrives på følgende vis: "Der er tale om enkeltproducere eller producerteams, som står for både tekst, komposition, arrangement, indspilning og produktion. Kunstnerne skal "bare" lægge vokal på. Ikke mindst inden for soul,

R&B, techno og dance-musikken findes der mange kendte og succesfulde producere og producerteams af denne type."⁶⁵

I kraft af forretningsmodellens sammensatte karakter er disse aktører meget forskelligartede. Den følgende aktør er derfor et eksempel på en aktør, der adskiller sig fra traditionelle pladeselskaber, såvel majors som de etablerede, og netop agerer meget fleksibelt og med mange forskellige funktioner inden for dansk musikliv. Aktøren opererer 100 % på det rytmiske område, typisk inden for de førnævnte genrer. Forretningsgrundlaget er fortrinsvist baseret på danske kunstnere. Aktøren har 15 kunstnere tilknyttet sit selskab og laver årligt fire nyudgivelser. Hertil kommer nogle få udgivelser med udenlandske kunstnere. Aktøren agerer som både traditionelt pladeselskab og avanceret producer, der videresælger færdige "produkter" til større pladeselskaber. Aktøren har tre fastansatte fuldtidsmedarbejdere og er medlem af IFPI Danmark.

Aktørens samlede musikrelaterede indtægter beløber sig til 12 mio. kr. Salg af musik med danske kunstnere i Danmark og i udlandet udgør samlet set aktørens hovedindtægt (7,8 mio. kr.). Af dette beløb kommer 4,2 mio. kr. fra salg af danske kunstnere i Danmark, mens 3,6 mio. kr. kommer fra salg af danske kunstnere i udlandet. Dermed har aktøren en væsentlig del af sin indtægt fra eksport af dansk musik. Til gengæld udgør salget af udenlandske kunstnere i Danmark kun 0,6 mio. kr. af indtægterne. Salget af musik er dels cd-salg (70 %), dels online-salg (30 %) hos eksterne samarbejdspartnere. Ud over salg af musik med danske og udenlandske kunstnere har aktøren licensindtægter for 2,4 mio. kr., som ligeledes er baseret på musik og projekter udviklet med danske kunstnere. Indtægter fra rettighedsorganisationer udgør 1 mio. kr., mens andre musikrelaterede aktiviteter, herunder arrangering af koncerter og booking, er 200.000 kr. Aktøren modtager hverken offentlig eller privat støtte.

Tabel 8.35: Musikrelaterede indtægter for en producer/produktionsselskab

Musikrelaterede indtægter	Andel (%)
Salg af musik med udenlandske kunstnere	5
Salg af musik med danske kunstnere	35
Salg af musik med danske kunstnere internationalt	30
Licensindtægter	20
Gramex-indtægter	8
Andre musikrelaterede aktiviteter (f.eks. koncerter eller booking af kunstnere)	2
Offentlig og privat støtte	0
Øvrige	0
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

Aktøren havde et overskud på 5 %, hvilket medfører, at de samlede musikrelaterede udgifter er 11,4 mio. kr. Den største udgiftspost for aktøren er royalties til kunstnere og rettighedshavere (4,6 mio. kr.). Udgifter til indspilninger udgør samlet 3,4 mio. kr., fordelt på honorar til kunstnere (0,6 mio. kr.), produktionsomkostninger forbundet med indspilning og mix (2,3 mio. kr.) og mastering og artwork (0,6 mio. kr.). Aktørens forretningsmodel afspejler sig blandt andet i, at udgifterne til PR og markedsføring er 0 kr. Personaleomkostninger beløber sig til 2,3 mio. kr., og endelig beløber husleje sig til 1,2 mio. kr.

⁶⁵ Mikael Højris: *Den nye musikbranche*, s. 109.

Table 8.36: Musikrelaterede udgifter for en producer/produktionsselskab

Musikrelaterede udgifter	Andel (%)
Royalties til kunstnere og rettighedshavere	40
PR og markedsføring	0
Honorarer til studiemusikere	5
Produktionsomkostninger forbundet med indspilning og mix	20
Mastering og artwork	5
Husleje	10
Personaleomkostninger	20
Øvrige udgifter	0
Total	100

Kilde: Survey og interviews.

BILAG 1: OVERBLIK OVER STATSLIGE STØTTEORDNINGER

Støtteordning	Støttegiver	Beskrivelse	Beløb i 2009
Arbejdslegater (Fælles)	Statens Kunstfond (Tonekunstudvalgene i fællesskab)	Støtte til skabende komponister, sangskrivere og lydkunstnere, der viser et helt særligt og aktuelt potentiale for nyskabelse over for deres eget virke og over for musikken som kunstart	1.130.000
Arbejdslegater (Klassisk)	Statens Kunstfond (Tonekunstudvalget for klassisk musik)	Støtte til skabende klassiske komponister, sangskrivere og lydkunstnere, der viser et helt særligt og aktuelt potentiale for nyskabelse over for deres eget virke og over for musikken som kunstart	1.395.000
Arbejdslegater (Rytmisk)	Statens Kunstfond (Tonekunstudvalget for rytmisk musik)	Støtte til skabende rytmiske komponister, sangskrivere og lydkunstnere der viser et helt særligt og aktuelt potentiale for nyskabelse over for deres eget virke og over for musikken som kunstart	3.600.000
Center for Kulturel Udveksling (CKU)	Udenrigsministeriet	Projektstøtte til udveksling af musik mellem Danmark og udviklingslandene	2.238.126
Den Jyske Opera	Kulturministeriet	Kulturministeriets støtte til Den Jyske Opera	38.900.000
Den unge elite	Statens Kunstråds Musikudvalg	Puljen kan søges med henblik på talentudvikling over musikskoleniveau	1.927.500
Det Kongelige Teater	Kulturministeriet	Bevilling til Det Kongelige Teater der dækker bevillingen til Det Kongelige Teaters Opera, Det kongelige Kapels egne koncerter samt Det Kongelige Kapels deltagelse i skuespil og balletter	260.600.000
Digital formidling	Statens Kunstråds Musikudvalg	Puljen kan søges med henblik på digital formidling og markedsføring af musik uden hjælp fra pladeselskaber eller andre professionelle kommercielle formidlere	423.840
Danmarks Radio	Kulturministeriet	DR's udgifter til DR's kor og orkestre samt musikrelateret programindhold	494.000.000
Forsvarets orkestre	Forsvarsministeriet	Forsvarsministeriets støtte til Forsvarets orkestre	29.000.000
Honorarstøtte til rytmiske spillesteder	Statens Kunstråds Musikudvalg	Støtte i form af tilskud til musikerhonorarer ved afholdelse af koncerter med støttebehov	14.221.350
Hoveduddeling 2009	Statens Kunstråds Musikudvalg	Støtte til musikundervisning, amatørmusik, ensembler, koncertaktiviteter, efteruddannelse, udgivelser og institutioner	90.064.525
International musikformidling	Statens Kunstråds Musikudvalg	Støtte til international formidling af dansk musik	1.838.126
Kirkemusikere	Kirkeministeriet	Kirkeministeriets udgifter organister, korledere og korsangere, der har et ansættelsesforhold i folkekirken	479.000.000
Kirkemusikskolerne	Kirkeministeriet	Bevilling til driften af de tre danske kirkemusikskoler	20.087.899
Komponisthonorarer (Fælles)	Statens Kunstfond (Tonekunstudvalgene i fællesskab)	Komponisthonorarer gives som tilskud til det skabende arbejde med et bestemt værk	432.000
Komponisthonorarer (Klassisk)	Statens Kunstfond (Tonekunstudvalget for klassisk musik)	Klassiske komponisthonorarer gives som tilskud til det skabende arbejde med et bestemt værk	2.623.100
Komponisthonorarer (Rytmisk)	Statens Kunstfond (Tonekunstudvalget for rytmisk musik)	Rytmiske komponisthonorarer gives som tilskud til det skabende arbejde med et bestemt værk	647.000
Kompositionsaftaler (Fælles)	Statens Kunstfond (Tonekunstudvalget for klassisk musik)	Støtte til orkestre, ensembler, musikere eller institutioner til komponisthonorarer i forbindelse med bestillingsværker	240.000

Kompositionsaftaler (Klassisk)	Statens Kunstfond (Tonekunststudvalget for klassisk musik)	Støtte til klassiske orkestre, ensembler, musikere eller institutioner til komponisthonorarer i forbindelse med bestillingsværker	425.000
Landsdelsorkestre	Kulturministeriet	Kulturministeriet bevillinger til de fem landsdelsorkestre	140.200.000
Livsvarige ydelser til musikere (Klassisk)	Statens Kunstfond (Tonekunststudvalget for klassisk musik)	Livsvarige ydelser til klassiske kunstnere der har en kunstnerisk produktion bag sig og har en afgørende placering som kunstner	6.900.000
Livsvarige ydelser til musikere (Rytmask)	Statens Kunstfond (Tonekunststudvalget for rytmisk musik)	Livsvarige ydelser til rytmiske kunstnere der har en kunstnerisk produktion bag sig og har en afgørende placering som kunstner	6.900.000
Music Export Danmark (MXD)	Statens Kunstråds Musikudvalg	Støtte til Music Export Denmark der støtter dansk musikeksport og international formidling af dansk professionel populærmusik	3.600.000
Musikalske Grundkurser	Statens Kunstråds Musikudvalg	Støtte til 18 musikalske grundkurser med henblik på konservatorieforbereelse	40.740.000
Musikalske vækstbede	Statens Kunstråds Musikudvalg	Puljen kan søges med henblik på etablering af musikalske miljøer uden for de gængse koncertsteder	598.000
Musikdramatik (*)	Statens Kunstråds	Statens Kunstråds Musikdramatiske udvalg yder støtte til professionel musikdramatik herunder kabaret	16.100.000
Musikkonservatorier	Kulturministeriet	Bevilling til driften af de danske Musikkonservatorier	260.703.000
Musikskoler	Kulturministeriet	Kunststyrelsen yder støtte til musikskoler til refusion af lærerlønnen	76.573.223
Musikskoler (Talentudvikling)	Statens Kunstråds Musikudvalg	Puljen kan søges med henblik på talentudvikling på musikskoleniveau	5.806.058
Musikskoler (via de regionale kulturaftaler)	Kulturministeriet	Kunststyrelsen yder støtte via de regionale kulturaftaler til musikskoler til refusion af lærerlønnen	14.358.800
Nye publikums-miljøer	Statens Kunstråds Musikudvalg	Puljen kan søges med henblik på at gennemføre udviklingskoncerter for vækstorkestre på efterskoler, højskoler og lignende institutioner	570.000
Projektstøtte til rytmiske spillesteder	Statens Kunstråds Musikudvalg	Projektstøtte til rytmiske spillesteder	4.062.500
Præmieringer (Rytmask)	Statens Kunstfond (Tonekunststudvalget for rytmisk musik)	Præmieringer til skabende rytmiske kunstnere	180.000
Puljen til kultur i hele landet	Kulturministeriet	Musikkens andel af puljen til kultur i hele landet, der skal videreudvikle og højne kvaliteten af kulturlivet	3.000.000
Regionale spillesteder	Statens Kunstråds Musikudvalg	Støtte til 18 regionale spillesteder med henblik på at stimulere og understøtte vækstlagene i dansk musik	25.060.000
Rejselegater (Fælles)	Statens Kunstfond (Tonekunststudvalgene i fællesskab)	Støtte til skabende komponister, sangskrivere og lydkunstnere der viser et helt særligt og aktuelt potentiale for nyskabelse over for deres eget virke og over for musikken som kunstart	30.000
Rejselegater (Klassisk)	Statens Kunstfond (Tonekunststudvalget for klassisk musik)	Støtte til skabende klassiske komponister, sangskrivere og lydkunstnere der viser et helt særligt og aktuelt potentiale for nyskabelse over for deres eget virke og over for musikken som kunstart	39.000
Rejselegater (Rytmask)	Statens Kunstfond (Tonekunststudvalget for rytmisk musik)	Støtte til skabende rytmiske komponister, sangskrivere og lydkunstnere der viser et helt særligt og aktuelt potentiale for nyskabelse over for deres eget virke og over for musikken som kunstart	161.100
Syngelyst (**)	Undervisningsministeriet, Kulturministeriet og Velfærdsministeriet	3-årigt støtteprogram med henblik på at fremme børn og unges syngelyst i forbindelse med sangens år i 2009	1.950.000
Transportstøtte	Statens Kunstråds Mu-	Pulje der kan søges med henblik på	2.676.700

	sikudvalg	transport af vækstlaget af musikere for at sikre et alsidigt udbud af musik i hele landet.	
Treårige arbejdsstipendiater (Fælles)	Statens Kunstfond (Tonekunststudvalgene i fællesskab)	Støtte til skabende komponister, sangskrivere og lydkunstnere der viser et helt særligt og aktuelt potentiale for nyskabelse over for deres eget virke og over for musikken som kunstart	840.000
Treårige arbejdsstipendiater (Klassisk)	Statens Kunstfond (Tonekunststudvalget for klassisk musik)	Støtte til skabende klassiske komponister, sangskrivere og lydkunstnere der viser et helt særligt og aktuelt potentiale for nyskabelse over for deres eget virke og over for musikken som kunstart	840.000
Treårige arbejdsstipendiater (Rytmask)	Statens Kunstfond (Tonekunststudvalget for rytmisk musik)	Støtte til skabende rytmiske komponister, sangskrivere og lydkunstnere der viser et helt særligt og aktuelt potentiale for nyskabelse over for deres eget virke og over for musikken som kunstart	840.000
Universiteter (musikvidenskabelige uddannelser) (***)	Videnskabsministeriet	Universiteternes udgifter til de musikvidenskabelige universitetsuddannelser	29.000.000
Øget indsats for verdensmusikken	Statens Kunstråds Musikudvalg	Støtte til øget indsats for verdensmusikken	1.500.000
Øvrige vækstlags initiativer	Kulturministeriet		100.000
Total			2.086.121.847

Note: Tallene angiver det uddelte støttebeløb i 2009.

* Indeholder det direkte tilskud fra finansloven (7,8 mio. kr.), Statens Kunstråds Musikudvalg (1,8 mio. kr.), Statens Kunstråds Scenekunststudvalg (1,8 mio. kr.) samt Statens Kunstråd (4,7 mio. kr.) **Syngelyst for børn og unge bliver til og med 2011 årligt støttet med én million kroner fra Undervisningsministeriet, 500.000 kroner fra Velfærdsministeriet og 450.000 kroner fra Kulturministeriet. ***Estimeret på baggrund af telefoninterview med Århus Universitet samt antallet af studerende på de tre uddannelser i henholdsvis Ålborg, Århus samt København.

Kilde: Finansloven, Kunststyrelsen, telefoninterview og desk research.